BOUWSTOFFEN

VOOR

EENE FAUNA VAN NEDERLAND,

ONDER MEDEWERKING VAN ONDERSCHEIDENE GELEERDEN
EN BEOEFENAARS DER DIERKUNDE,

BIJEENVERZAMELD

DOOR

J. A. HERKLOTS,
PHIL. NAT. DOCT.
Conservator bij 's Rijks Museum van Natuurlijke Geschiedenis.

TWEEDE DEEL.

LEIDEN,
E. J. BRILL.
1858.

MEDEWERKERS

VOOR DIT TWEEDE DEEL.

De Heeren: A. A. van BEMMELEN.

Mr. J. P. van WICKEVOORT CROMMELIN.

C. de GAVERE.

Mr. H. W. de GRAAF.

G. M. de GRAAF.

B. HARMSEN.

F. J. J. van HOVEN.

R. T. MAITLAND.

G. A. SIX.

Mr. S. C. SNELLEN van VOLLENHOVEN.

Dr. G. F. WESTERMAN.

F. M. van der WULP.

INHOUD.

1ste Stuk, uitgegeven in November 1854.

2de Stuk, uitgegeven in Junij 1856.

3de Stuk, uitgegeven in Januarij 1858.

NAAMLIJST

VAN

NEDERLANDSCHE SCHILDVLEUGELIGE INSEKTEN,

DOOR

S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

Toen ik in 1848 als Bijdrage tot de Fauna van Nederland eene *Naamlijst van Schubvleugelige Insecten* uitgaf, erkende ik hare onvolledigheid en wilde die slechts als een eerste gedeelte beschouwd hebben, terwijl ik daarbij het voornemen te kennen gaf om, bij ontvangst van meerdere bijdragen en bij vermeerdering van het aantal mijner eigene opmerkingen, die lijst nader aan te vullen. Sedert dien tijd is mij weder bijna een vijfhonderdtal inlandsche torren bekend geworden, gedeeltelijk door de vriendschappelijke en bereidwillige ondersteuning van eenige nederlandsche Entomologen.

Ik mag evenwel deze vermeerderde naamlijst nog geenszins volledig noemen en ben al te zeer overtuigd, dat in volgende jaren nog een aanzienlijk aantal, tot dus verre onder de inlandsche Coleoptera nog onbekende species, onze nasporingen niet zullen ontgaan. Desniettegenstaande heb ik gemeend, deze tweede lijst het licht te moeten doen zien, eensdeels omdat mij gebleken is, dat de classificatie van den Generaal Dejean, in de eerste gevolgd, bij het naslaan van nieuwere Entomologische werken, een bepaald bezwaar in den weg legt; anderdeels omdat ik eenige misstellingen in dat eerste stuk zoo spoedig mogelijk moest verbeteren; eindelijk omdat het nog zoo zeker niet is, dat de nog niet ontdekte torren juist in de eerstvolgende jaren ontdekt zullen worden.

De volgorde van mijne rangschikking is die van den onsterfelijken Erichson, aan het einde vermengd met die van den Faunist Redtenbacher. De wijze van opgaaf is dezelfde als die in het eerste stukje; alle insekten reeds daarin opgenomen, worden aangeduid door de letters *N.* (aamlijst) p. (agina) 1, 2, 3 enz.

Mogt ik toen in het Voorberigt te kennen geven, dat alle daarin opgenomen torren, slechts met uitzondering van den *Emus Cyaneus*, door mij met de beschrijvingen waren vergeleken, ik heb gemeend in dit tweede gedeelte met volkomen zekerheid te mogen opnemen een twintigtal soorten, bij *Scheveningen* gevangen, waarvan de lijst mij medegedeeld is door den Heer E. vom Bruch van *Crefeld*, daar de degelijkheid en groote kunde van dien ijverigen Entomoloog alle verdenking omtrent onjuiste bestemming ten sterkste verwijderen.

Behalve aan gemelden natuuronderzoeker, moet ik mijnen dank voor hunne mededeelingen en bijdragen toebrengen aan de Heeren Jhr. J. C. Martens, Baron van Ittersum, Snellen, van der Wulp en Maitland. Aan hen, even als aan de in het eerste stuk reeds vermelde Heeren, die mij met hunne ondersteuning hebben bijgestaan, beveel ik de bevordering van mijne pogingen tot uitbreiding der kennis van onze Entomologische Fauna op het dringendste aan.

De werken in de eerste naamlijst opgegeven, zijn ook voor de tweede door mij geraadpleegd; bovendien heb ik mij in den laatsten tijd met veel vrucht bediend van de beide volgende werken, die ik iederen Coleopteroloog als Vade-mecum aanbeveel:

The British Coleoptera delineated, consisting of Figures of all the Genera of British Beetles, drawn in outline by W. Spry, M. E. S. edited by W. E. Shuckard, Librn. R. S. — London, 1840.

Fauna Austriaca. Die Käfer, nach der analytische Methode bearbeited van L. Redtenbacher, Dr. Med. etc. Wien, 1849.

Mogten nu alle inlandsche insektenkenners hunne pogingen met de mijne vereenigen om deze naamlijst eenmaal tot een volkomen en afgerond geheel te brengen, zoodat geen der torren op onzen bodem of in onze wateren levende, daarin zijne plaats miste. Voornamelijk roep ik daartoe de hulp in van hen, die onze grensprovincien bewonen, want de mededeelingen uit *Staats-Vlaanderen*, *Noord-Brabant*, *Limburg*, *Overyssel*, *Drenthe* en *Groningen* zijn nog altijd uiterst gering in aantal. Dat *Noord-Brabant*, *Limburg* en *Overijssel* zeer merkwaardige Coleoptera

zullen opleveren, vermoed ik uit het aldaar voorkomen van insekten, die men in andere deelen van ons rijk te vergeefs zoeken zal, als *Pyrochroa Coccinea*, *Oedemera Caerulea*, *Bombyx Pini* enz. Dan ook de meer onderzochte provincien als *Holland*, *Gelderland*, *Utrecht* kunnen nog rijke bijdragen leveren, vooral van zeer kleine soorten, wanneer slechts de vangwijze daarnaar ingerigt wordt. Zoo heeft men zich bij ons, zoo ver mij bekend is, nog niet bijzonder met opzettelijke nasporingen bekommerd over de gasten der mieren, welke in Duitschland, dank zij den ijver van Märkel en anderen, reeds zoo goed als bekend zijn. Zoo meen ik ook te mogen verzekeren, dat niemand bij ons nog gebruik heeft gemaakt van de wijze van het uitziften van afgevallen bladeren en ruigte met aarde vermengd, welke methode in Duitschland voornamelijk soorten van kleinere *Staphyliniden*, *Scydmaeniden* en *Pselaphiden* heeft aan het licht gebragt. Eindelijk zijn onze heidevelden nog veel te weinig onderzocht en moet zich in onze vloeijende en stilstaande wateren nog menige onbekende tor aan het oog der menschen onttrekken. Eer dit alles bekend en opgeteekend en vooral eer de geheele huishouding en levenswijze beschreven is, zal nog menig jaar verloopen, maar aan de vereenigde pogingen van velen zal het eenmaal moeten gelukken, den sluijer van deze verborgenheid op te ligten.

S. v. V.

COLEOPTERA.

Cicindela, Linn.

1. **Campestris**, L. *N.* p. 7. *Erichs. M. Br.* p. 2. — Bij Nijmegen, Maitl. en v. V. Op Zandwegen te Rhienderstein bij Brummen, in Julij en Aug. v. V.
2. **Sylvatica**, L. *N.* p. 7. *Erichs. M. Br.* p. 2. — Bij Nijmegen, Maitl. Op de heide achter Rhederoord, v. V.
3. **Hybrida**, L. *N.* p. 7. *Erichs. M. Br.* p. 2. — In Gelderland vrij gemeen.
4. **Maritima**, Dej. *N.* p. 7. — Bij Zandvoort, Maitl. Twee exemplaren bij Zandvoort, v. W.
5. **Germanica**, L. *Erichs. M. Br.* p. 3. *Sturm. D. Ins.* VII. 106, 3. — Bij Ede, Maitl.

Elaphrus, Fab.

6. **Uliginosus**, F. *N.* p. 9.
7. **Cupreus**, Duft. *N.* p. 9. *Erichs. M. Br.* p. 5. — Op Walcheren, G. Bij Utrecht, Maitl.
8. **Riparius**, F. *N.* p. 9. — Bij Ede en Utrecht, Maitl. Op Walcheren, G.
9. **Littoralis**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 6. *Sturm. D. Ins.* VII. 134, 4. — In de tweede week van Julij te Brummen een ex. v. V.

Blethisa, Bon.

10. **Multipunctata**, F. *N.* p. 9. *Erichs. M. Br.* p. 6. — Bij Driebergen en in Noord-Brabant, v. Itt.

Notiophilus, Dum.

11. **Aquaticus**, L. *N.* p. 9.
12. **Semipunctatus**, Dft. *N.* p. 9. onder den naam van *Biguttatus*, F.

Nebria, Latr.

13. **Brevicollis**, F. *N.* p. 9.
14. **Lateralis**, F. *N.* p. 9.

Leistus, Fröhl.

15. **Spinilabris**, F. *N.* p. 9. *Erichs. M. Br.* p. 10. — Bij den Haag, Maitl.
16. **Spinibarbis**, F. *N.* p. 8.

Cychrus, Fab.

17. **Rostratus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 71. *Erichs. M. Br.* p. 11. — In de eerste week van Julij 1852, op Rhienderstein bij Brummen een ex. v. V.

Procrustes, Bon.

18. **Coriaceus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* II. 54. *Sturm. D. Ins.* III. 23. t. 54. *Erichs. M. Br.* p. 11. — Gemeen bij Nijmegen, De Man en Maitl.

Carabus, Linn.

19. **Purpurascens**, F. *Panz. Fn.* 4. f. 5. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 71. — Eenmaal bij Brummen, v. W.

20. **Glabratus**, F. *Gyll. Ins. Succ.* II. p. 55. *Erichs. M. Br.* p. 13. n°. 3. *Panz. Fn.* 74. f. 4. — Bij Dieren in een hollen denneboom, v. W.

21. **Convexus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 61. *Erichs. M. Br.* p. 13. n°. 4. *Sturm. D. Ins.* III. p. 98, 40. — Bezuidenhoudsche weg bij 's Gravenhage, v. d. Wulp.

22. **Nemoralis**, Ill. *N.* p. 8 onder den naam van *Hortensis*, F. *Erichs. M. Br.* p. 14. n°. 5. — Bij Zeist, Mart. Bij den Haag, Maitl. en v. V. Bij Rotterdam en den Haag, Sn.

23. **Catenulatus**, F. *N.* p. 8. *Erichs. M. Br.* p. 14. n°. 7. — Bij Brummen, v. Itt. Bij Ede, Maitl. Aan den Bezuidenhoudschen weg bij den Haag, v. d. Wulp. In het Haagsche bosch in Aug. en Sept. onder boomschors vrij gemeen, Sn.

24. **Monilis**, F. Met de var. *consitus*, Pz. *N.* p. 8.

25. **Arvensis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 61. n°. 9. *Erichs. M. Br.* p. 15. n°. 8. *Panz. Fn.* 74. f. 3 et 81. f. 3. — Eenmaal bij Amersfoort, V.

26. **Cancellatus**, Ill. *N.* p. 8. Eene varieteit met koraalroode dijen bij Zeist gevangen door Jhr. J. C. Martens.

27. **Granulatus**, L. *N.* p. 8.

28. **Clathratus**, L. *N.* p. 8. Bij Kampen, v. Itt. Bij Leeuwarden, v. d. Wulp. Bij 's Gravenhage, Maitl.

29. **Auratus**, L. *N.* p. 8. Bij Katwijk, Maitl. Bij Rotterdam, Sn.

30. **Nitens**, F. *N.* p. 8. In Noord-Brabant, Maitl. Bij Brummen, v. V.

Calosoma, Fab.

31. **Sycophanta**, F. *N.* p. 8. Bij Nijmegen, Maitl.

32. **Inquisitor**, F. *N.* p. 8. Bij Brummen.

Panagaeus, Latr.

33. **Crux-major**, L. *N.* p. 9. *Erichs. M. Br.* p. 20.

34. **Quadripustulatus**, Meg. *Sturm. D. Ins.* III. 172. taf. 73. p. *Erichs. M. Br.* p. 21. — Te Heemstede en in Junij bij den Haag, v. V.

Loricera, Latr.

35. **Pilicornis**, F. *N.* p. 9. — Bij Zeist, Mart.

Licinus, Latr.

36. **Depressus**, Payk. *N.* p. 9.

Badister, Bon.

37. **Bipustulatus**, F. *N.* p. 9. — Bij Rotterdam, Sn. Bij Leiden, Maitl.
38. **Humeralis**, Bon. *Erichs. M. Br.* p. 23. n°. 3. *Sturm. D. Ins.* III. 191. t. 76. *B.* — In April op de Gliphoeve, v. V.

Odacantha, Fab.

39. **Melanura**, L. *N.* p. 7. — Bij den Haag, Maitl. Bij Rotterdam, Sn.

Demetrias, Bon.

40. **Atricapillus**, L. *N.* p. 7. onder den naam van *Elongatulus*, Zenk. — In Zuid-Holl, v. d. W.
41. **Unipunctatus**, Cr. *N.* p. 7. — Bij Katwijk, Maitl.

Dromius, Bon.

42. **Linearis**, Oliv. *N.* p. 7. — Bij Leiden, Maitl.
43. **Longiceps**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 29. — In Zuid-Holl. v. d. W.
44. **Agilis**, F. *N.* p. 7. — Ook door den Hr. Maitl. gevangen.
45. **Quadrimaculatus**, F. *N.* p. 7.
46. **Quadrinotatus**, Pz. *Panz. Fn.* 73. f. 5. *Erichs. M. Br.* p. 31. *Sturm. D. Ins.* VII. p. 38. n°. 4. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 459. — In Z. Holl. v. d. W. Op de Gliphoeve in Aug. v. V. Bij den Haag, Sn.
47. **Fasciatus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 31. n°. 8. — Bij Leiden, Maitl.
48. **Sigma**, Rossi. *N.* p. 8. onder den naam van *Fasciatus*, F.
49. **Melanocephalus**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 32. n°. 10. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 75. — Den 20 Junij 1852, in de duinen bij den Haag, v. V.
50. **Pallipes**, Ziegl. *Sturm. D. Ins.* VII. 50. t. 171. a A. *Redt. F. Austr.* p. 75. — Bij Ede, Maitl.
51. **Obscuroguttatus**, Dft. *Erichs. M. Br.* p. 32. n°. 11. *Sturm. D. Ins.* VII. 47. 10. t. 70. C. — Bij den Haag en bij Ede, Maitl.
52. **Foveola**, Gyll. *N.* p. 8. onder den naam van *punctatellus*, Dft. — Bij Heemstede in April, v. V. Bij den Haag, v. d. W., Maitl.
53. **Truncatellus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 33. n°. 13. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 182. *Panz. Fn.* 75. f. 12. — Op de Gliphoeve in Mei, v. V.

Lebia, Latr.

54. **Chlorocephala**, Dft. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 180. *Erichs. M. Br.* p. 34. — In Holland zeldzaam, v. W. Een exemplaar met zwarte knieën bij Brummen, v. Itt.

Cymindis, Latr.

55. **Macularis**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 35. — Eenmaal bij Loehem onder een steen, v. W.

Clivina, Latr.

56. **Fossor**, Lin. *N.* p. 8. onder den naam van *Arenaria* F. — Bij den Haag en Ede, Maitl.

Dyschirius, Bon.

57. **Thoracicus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 71. *Erichs. M. Br.* p. 36. — In Zuid-Holl. v. d. W. Bij Leiden, Maitl.

58. **Nitidus**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 37. — Bij Leiden, Maitl.

59. **Politus**, Dej. *N.* p. 8.

60. **Aeneus**, Dej. *N.* p. 8. — Bij Leiden, Maitl.

61. **Gibbus**, F. *N.* p. 8. — Zeer veelvuldig voorkomende in het voorjaar op enkele plaatsen bij den Haag, onder steenen en graszoden, v. d. W. In Julij bij Brummen, v. V.

Anisodactylus, Dej.

62. **Binotatus**, F. *N.* p. 12. — Bij Heemstede in April, bij den Haag in Junij, v. W. Bij Utrecht, Mailt.

Diachromus, Erichs.

63. **Germanus**, L. *Erichs. M. Br.* p. 44. *Sturm. D. Ins.* IV. 99. — In Augustus bij Ede, Maitl.

Harpalus, Latr.

64. **Azureus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 45. *Panz. Fn.* 73. f. 3. *Sturm. D. Ins.* IV. p. 108. (*chlorophanus*). — Bij Rotterdam, v. W.

65. **Brevicollis**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 46. — In Mei en Julij op de Gliphoeve, v. V. Bij den Haag, v. d. W.

66. **Ruficornis**. F. *N.* p. 12. — Niet zeldzaam bij Rott. Sn. Niet zeldzaam bij den Haag, v. d. W. en v. V. Bij Zeist, Maitl.

67. **Aeneus**, F. *N.* p. 12. — In Julij en Aug. te Brummen, v. V.

68. **Discoideus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 49. n°. 8. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 434. (*perplexus*) *Sturm. D. Ins.* IV. t. 78. f. c. — Bij Rotterdam zeldzaam, v. W. Bij den Haag, v. d. W.

69. **Rubripes**, Dft. *Erichs. M. Br.* p. 49, n°. 9. *Sturm. D. Ins.* IV. p. 55. t. 86. a, A. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 432. (*azurescens*). — Een ♂ bij Ede, Maitl. Een ♀ in Junij op de heide bij Amersfoort, v. V.

70. **Fulvipes**, F. *Erichs. M. Br.* p. 50. *Sturm. D. Ins.* IV. t. 86. c. en t. 85. a. — Bij Brummen en Rott. v. W. Ook de Var. *flaviventris*, St. bij Rotterdam, v. W.

71. **Luteicornis**, Dft. *N.* p. 12. — In Junij bij Heemstede, v. V.

72. **Impiger**, Dft. *Erichs. M. Br.* p. 53. *Sturm. D. Ins.* IV. p. 30. en 48. tab. 82. b. en 84. e. — In Junij bij Amersfoort, in April bij Bennebroek, v. V. De Var. *inunctus*, St. bij Brummen, v. W.

73. **Tardus**, Panz. *Panz. Fn.* 37. f. 24. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 120. *Erichs. M. Br.* p. 54. n°. 16. — In Augustus bij Ede, Maitl.

74. **Froehlichii**, St. *Sturm. D. Ins.* IV. 117. tab. 96, a, A. *Erichs. M. Br.* p. 54. n°. 17. — Bij Rotterdam, v. W. In Junij bij Bennebroek en den Haag, in Julij bij Brumm. v. V.

75. **Anxius**, Dft. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 439. *Erichs. M. Br.* p. 57, n°. 22. — Bij Ede in Aug. Maitl.

76. **Puncticollis**, Payk. *Redt. Fauna Austr.* p. 98. — Bij Brummen, v. Itt. Bij Ede in Aug. Maitl.

77. **Sabulicola**, Pz. *Panz. Fn.* 30. f. 4. *Sturm. D. Ins.* IV. p. 87. — Een zeer klein exemplaar bij Rotterdam, v. W.

78. **Piger**, Cr. *N.* p. 12. — Te Brummen, v. W.

79. **Cordatus**, Dft. *N.* p. 12. — In Zuid-Holl. v. d. W. In Aug. bij Ede, Maitl.

Stenolophus, Dej.

80. **Vaporariorum**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II, 162. *Erichs. M. Br.* p. 59. — Eenmaal bij Schiedam, v. W. In Aug. bij Ede, Maitl.

81. **Vespertinus**, Ill. *N.* p. 12. — In Augustus te Ede, Maitl.

82. **Consputus**, Dft. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 453. (*ephippiger*, b.), *Sturm. D. Ins.* IV. t. 149, a. *Erichs. M. Br.* p. 61. — Eenmaal in Augustus op de Gliphoeve, v. V.

83. **Meridianus**, L. *N.* p. 12. — Te Rotterdam, Sn.

Bradycellus, Erichs.

84. **Collaris**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 166. *Sturm. D. Ins.* VI. tab. 150. A. — Zuid-Holland, v. d. W.

Pterostichus, Bon.

85. **Cupreus**, F. *N.* p. 10. — Bij Zeist, Martens.

86. **Lepidus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 94. *Erichs. M. Br.* p. 67. n°. 2. *Sturm. D. Ins.* V. p. 92. — Op de heide bij Amersfoort en te Brummen, v. W. Bij Ede, Maitl. Bij Amersfoort in Junij, v. V.

87. **Dimidiatus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 68. n°. 3. *Panz. Fn.* 39. f. 8. — Bij Utrecht, S.

88. **Striola**, F. *N.* p. 11.

89. **Niger**, F. *N.* p. 11. *Erichs. M. Br.* p. 70. n°. 6. — Bij Brummen, v. W. Bij Rotterdam, Sn.

90. **Melanarius**, Ill. *N.* p. 11. — In Julij bij den Haag en bij Brummen, v. V.

91. **Nigrita**, F. *N.* p. 11.

92. **Anthracinus**, Ill. *N.* p. 11.

93. **Minor**, Dej. *N.* p. 11. — Gemeen bij den Haag, v. d. W.

94. **Vernalis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 90. *Erichs. M. Br.* p. 73. n°. 12. — In Augustus bij Ede, Maitl.

95. **Oblongo-punctatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 85. *Erichs. M. Br.* p. 76. n. 17. *Panz. Fn.* 73. f. 2. — Eenmaal in Mei onder Heemstede, v. V. Bij Utrecht en Ede, Maitl.

96. **Illigeri**, Dft. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 89. — In Aug. bij Ede, Maitl.

Molops, Bon.

97. **Terricola**, F. *Sturm. D. Ins.* IV. 168. tab. 103. a, A. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 91. — In Augustus bij Ede, Maitl.

Stomis, Clairv.

98. **Pumicatus**, Ill. *N.* p. 11.

Cephalotes, Bon.

99. **Vulgaris**, Bon. *N.* p. 11. — Bij Brummen op de heide, v. W. Bij Nymegen, Maitl.

Zabrus, Clairv.

100. **Gibbus**, F. *N.* p. 11. — In Gelderland, v. W. In Limburg, Sn.

Amara, Bon.

101. **Ferruginea**, L. *N.* p. 11. onder den naam van *Fulva*, de Geer. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W. In Aug. onder steenen, v. V.

102. **Apricaria**, F. *Erichs. M. Br.* p. 81. *Panz. Fn.* 40. f. 3. (slecht). Dat het ook de *Apricaria* van Sturm en Gyllenhal zijn zoude is mij niet voldoende gebleken. — In Zuid-Holland, v. V.

103. **Consularis**, Dft. *N.* p. 11.

104. **Plebeja**, Gyll. *N.* p. 11.

105. **Similata**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. 138. n°. 47. *Erichs. M. Br.* p. 85. n°. 9. — In Mei op de Gliphoeve, v. V.

106. **Obsoleta**, Dej. *N.* p. 11. onder den naam van *Trivialis*, Dfts. en van *Pratensis*, Sturm. Bij den Haag en Rotterdam, Sn.

107. **Acuminata**, Gyll. *N.* p. 11. *Erichs. M. Br.* p. 86. n°. 11.

108. **Vulgaris**, F. *N.* p. 11. — Vrij gemeen, v. V.

109. **Communis**, F. *N.* p. 11. alwaar staat p. 141 voor 145. *Erichs. M. Br.* p. 90. n°. 19.

110. **Familiaris**, Dft. *N.* p. 11. — In Gelderland, v. W.

111. **Gemina**, Zimm. *Erichs. M. Br.* p. 91. n°. 21. — In Julij bij den Haag, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

112. **Patricia**, Cr. *N.* p. 11. *Erichs. M. Br.* p. 92. n°. 23. — In April bij Bennebroek, v. V.

113. **Bifrons**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 138. n°. 47. *Erichs. M. Br.* p. 85. n°. 9. — Tweemaal te Brummen, v. W.

114. **Rufocincta**, Sahlb. *Erichs. M. Br.* p. 95. — Bij Leiden, Maitl.

Chlaenius, Bon.

115. **Nigricornis**, F. *N.* p. 9. — Bij Zeist, Mart. Bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

116. **Schranckii**, Dft. *Erichs. M. Br.* p. 99. n°. 6. *Sturm. D. Ins.* V. p. 138. t. 124. — In Zuid-Holland, v. d. W.

117. **Vestitus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 84. *Erichs. M. Br.* p. 100. *Panz. Fn.* 31. f. 5. — Zeldzaam in Holland, v. W.

Taphria, Bon.

118. **Vivalis**, Ill. *N.* p. 10. — Gemeen bij den Haag, v. d. W.

Calathus, Bon.

119. **Cisteloides**, Ill. *N.* p. 10. — Somtijds vrij gemeen op de duinen, v. d. W.

120. **Fulvipes**, Gyll. *N.* p. 10. — In Noord-Brabant, Maitl. Bij Roerm., Sn.

121. **Fuscus**, F. *N.* p. 10. — In Zuid-Holland, v. d. W.

122. **Micropterus**, Dfts. *Erichs. M. Br.* p. 103. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 442. *Sturm. D. Ins.* V. p. 113. t. 122. b. en 123. b. — In Maart op de Gliphoeve, in Augustus en Sept. in het duin onder steenen, v. V.

123. **Ochropterus**, Zglr. *N.* p. 10.

124. **Melanocephalus**, F. *N.* p. 10. — Niet zeldzaam bij Scheveningen, v. d. W. en v. V. Bij den Haag, Maitl. Bij Roermond, Sn. Bij Zeist in Sept. v. V.

Dolichus, Bon.

125. **Flavicornis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 148. *Erichs. M. Br.* p. 104. — Bij Ede, Maitl.

Pristonychus, Dej.

126. **Subcyaneus**, Ill. *N.* p. 10. — Bij Zeist, Mart. Bij Zutphen, v. Itt. Bij Rotterdam drie exemplaren, Sn.

Anchomenus, Erichs.

127. **Scrobiculatus**, F. *Panz. Fn.* 109. f. 7. *Redt. Faun. Austr.* p. 85. — Bij Arnhem, Maitl.

128. **Angusticollis**, F. *N.* p. 10. — Bij Ede, Maitl.

129. **Marginatus**, L. *N.* p. 10.

130. **Impressus**, Panz. *Panz. Fn.* 37. f. 17. *Sturm. D. Ins.* V. 204. n°. 15. *Erichs. M. Br.* p. 110. n°. 7. — Eenmaal in Holland, v. W.

131. **Sexpunctatus**, F. *N.* p. 10. — Bij Ede, Maitl.

132. **Parumpunctatus**, F. *N.* p. 10. — In April bij den Haag, v. V. Bij Ede, Maitl.

133. **Moestus**, Dfts. *N.* p. 10, onder den naam van *Afer*, Ziegl. Verg. *Erichs. M. Br.* p. 113. n°. 13.

134. **Viduus**, Ill. *N.* p. 10.

135. **Gracilis**, Sturm. *Sturm. D. Ins.* V. p. 197. tab. 136. a, A. *Erichs. M. Br.* p. 116. n°. 19. — Eenmaal bij Rotterdam onder een steen, Sn.

136. **Prasinus**, F. *N.* p. 10. — Bij den Haag, Maitl.

137. **Albipes**, F. *N.* p. 10. — Bij Utrecht en den Haag, Maitl.

138. **Oblongus**, F. *N.* p. 10. — Bij Ede, Maitl.

Olisthopus, Dej.

139. **Rotundatus**, Payk. *Küster. Käf. Eur.* XII. 41. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 158. *Sturm. D. Ins.* V. p. 213. — In Zuid-Holland, v. d. W.

Pogonus, Ziegl.

140. **Luridipennis**, Ahr. *Redtenb. Faun. Austr.* p. 82. — Bij Ede, Maitl.

141. **Halophilus**, Germ. *Redtenb. Faun. Austr.* p. 763. — Onder steenen bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

Patrobus, Dej.

142. **Excavatus**, Payk. *N.* p. 10. — Bij Ede, Maitl.

Trechus, Clairv.

143. **Discus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 120. *Sturm. D. Ins.* VI. p. 80. 7. — Bij Leiden, Maitl.

144. **Minutus**, F. *N.* p. 12. onder den naam van *Rubens*, F. — Op Walcheren, G. Bij den Haag, v. d. W.

145. **Obtusus**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 122. n°. 4. — Zeer gemeen in Aug. en Sept. onder steenen op de Gliphoeve, v. V.

146. **Secalis**, Payk. *Erichs. M. Br.* p. 122. n°. 5. *Sturm. D. Ins.* VI. 96. 17. tab. 152. d. — In Julij bij Brummen, v. V.

Bembidium, Latr.

147. **Flavipes**, L. *N.* p. 12. — Vrij gemeen.

148. **Paludosum**, Pz. *N.* p. 12. *Erichs. M. Br.* p. 125. n°. 5. — In Gelderland, v. W.

149. **Impressum**, F. *N.* p. 12. *Erichs. M. Br.* p. 126. n°. 7. — In Junij bij den Haag, v. V.

150. **Ustulatum**, F. *N.* p. 12. (weg te laten het citaat uit Gyll.) *Erichs. M. Br.* p. 127. n°. 10.

151. **Andreae**, F. *N.* p. 12. onder den naam van *Rupestre*, F. *Erichs. M. Br.* p. 129. — Bij Zeist, Mart.

152. **Biguttatum**, F. *N.* p. 12. — Te Leiden, Maitl.

153. **Guttula**, F. *N.* p. 12.

154. **Pygmaeum**, F. *N.* p. 12.

155. **Velox**, Erichs. *Erichs. M. Br.* p. 134. n°. 24. — In Zuid-Holland, v. d. W. Bij Leiden in Mei, Maitl.

156. **Celere**, F. *N.* p. 12. — Ook door v. d. W. in Zuid-Holland gevonden.

157. **Doris**, Ill. *Gyll. Ins. Suec.* II. 24. *Sturm. D. Ins.* VI. p. 170. *Panz. Fn.* 38. f. 9. *Erichs. M. Br.* p. 137. n°. 28. — Aan den oever van de voormalige Haarlemmer-Meer in in Julij, v. V.

158. **Articulatum**, Pz. *Panz. Fn.* 30. f. 21. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 23. *Sturm. D. Ins.* VI. 172. tab. 162. a. *Erichs. M. Br.* p. 137. — Bij Brummen, v. W. Bij Leiden en Katwijk, Maitl.

159. **Sturmii**, Pz. *Panz. Fn.* 89. f. 9. *Sturm. D. Ins.* VI. p. 174. n°. 43. — In Aug. bij Ede, Maitl.

160. **Quadrimaculatum**, L. *N.* p. 12. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

161. **Quadriguttatum**, F. *N.* p. 12. — Bij den Haag, Maitl.

Cybister, Curt.

162. **Roeselii**, F. *N.* p. 13.

Acilius, Leach.

163. **Sulcatus**, L. *N.* p. 13. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen zeer gemeen, v. V.

164. **Fasciatus**, de Geer. *Erichs. M. Br.* p. 142, n°. 2. — Bij Rotterdam, Sn.

Hydaticus, Leach.

165. **Zonatus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 144. n°. 4. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 475. — Eenmaal bij Rotterdam, Sn.

166. **Hybneri**, F. *N.* p. 13. — In Zuid-Holland, v. d. W.

167. **Transversalis**, F. *N.* p. 13. alwaar staat p. 32 voor 52. — Bij den Haag, v. d. W.

Dytiscus, Lin.

168. **Circumflexus**, F. *N.* p. 13. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

169. **Circumcinctus**, Ahr. *N.* p. 12, onder den naam van *Circumscriptus*, Dej.

170. **Marginalis**, L. *N.* p. 12. — Bij Rotterd. gemeen, Sn. Bij Brummen, v. V.

171. **Dimidiatus**, Ill. *Gyll. Ins. Suec.* I. 469. *Erichs. M. Br.* p. 148. n°. 6. *Sturm. D. Ins.* VIII. t. 187. — In Zuid-Holland, v. d. W.

172. **Punctulatus**, F. *N.* p. 13. — Gemeen bij Brummen, v. V.

Colymbetes, Clairv.

173. **Fuscus**, L. *N.* p. 13. — In Zuid-Holland, v. d. W. Bij Rotterdam gemeen, Sn.

174. **Pulverosus**, Kn. *N.* p. 13.
175. **Notatus**, F. *N.* p. 13.
176. **Collaris**, Payk. *N.* p. 13. — In Zuid-Holland, v. d. W.
177. **Adspersus**, F. *Gyll. Ins Suec.* I. 486. *Erichs. M. Br.* p. 153. n°. 9. — Bij Brummen, v. W.
178. **Grapii**, Ahr. *N.* p. 13, onder den naam van *Niger*, Ill.

Ilybius, Erichs.

179. **Ater**, F. *N.* p. 13. — Bij Brummen zeldzaam, v. V.
180. **Quadriguttatus**, Boisd. *Erichs. M. Br.* p. 154. n°. 2. — Bij Brummen, v. W.
181. **Fenestratus**, F. *N.* p. 13.
182. **Fuliginosus**, F. *N.* p. 13.

Agabus, Leach.

183. **Bipustulatus**, F. *N.* p. 13.
184. **Neglectus**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 158. n°. 4. — Bij Rotterdam, Sn.
185. **Sturmii**, Schh. *N.* p. 13.
186. **Abbreviatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 488. *Erichs. M. Br.* p. 162. n°. 12. *Sturm. D. Ins.* VIII. 90. n°. 11. — In Holland, v. V.
187. **Agilis**, F. *N.* p. 13, onder den naam van *Liopterus Oblongus*, Ill.

Laccophilus, Leach.

188. **Hyalinus**, de Geer. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 514. *Erichs. M. Br.* p. 164. n°. 1. Zeer gemeen in slooten in Holland en Gelderland, v. V. Bij Utrecht, S.
189. **Minutus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 164. n°. 2. *Sturm. D. Ins.* VIII. tab. 198. b, B. *Panz. Fn.* 26. f. 5. — Op Walcheren, G. Bij Rotterdam gemeen, Sn. Op de Gliphoeve in Mei, v. V.

Noterus, Clairv.

190. **Crassicornis**, F. *N.* p. 14. onder den naam van *Capricornis*, Hrbst. — Bij den Haag, v. d. W.
191. **Semipunctatus**, F. *N.* p. 13, onder den naam van *Crassicornis*, F.

Hyphydrus, Illig.

192. **Ovatus**, L. *N.* p. 14.

Hydroporus, Clairv.

193. **Inaequalis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 519. *Erichs. M. Br.* p. 167. *Sturm. D. Ins.* IX. p. 79. — Zeer gemeen in Zuid-Holland, v. V.
194. **Reticulatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 520. *Erichs. M. Br.* p. 168. *Sturm. D. Ins.* IX. p. 77. *Panz. Fn.* 26. f. 4. — Bij Utrecht, S. In Julij bij Heemstede, v. V.

195. **Picipes**, F. *N.* p. 14.

196. **Parallelogrammus**, Knoch. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 688. (*Nigrolineatus*). *Erichs. M. Br.* p. 169. *Sturm. D. Ins.* IX. tab. 206. a en b. — Op Walcheren, G.

197. **Ovatus**, St. *Sturm. D. Ins.* IX. 40. tab. 207. c. *Erichs. M. Br.* p. 171. n°. 8. — In Zuid-Holland, v. d. W.

198. **Rufifrons**, Dft. *N.* p. 14.

199. **Planus**, F. *N.* p. 14. — Bij Rotterdam, Sn.

200. **Piceus**, St. *N.* p. 14.

201. **Elongatulus**, St. *Sturm. D. Ins.* IX. p. 52. t. 208. c. *Erichs. M. Br.* p. 175. — Eenmaal in April aan de Gliph., v. V.

202. **Tristis**, Payk. *N.* p. 14.

203. **Notatus**, St. *N.* p. 14.

204. **Palustris**, L. *N.* p. 14.

205. **Lineatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 539. *Erichs. M. Br.* p. 179. *Sturm. D. Ins.* IX. p. 54. — In Vriesland, G.

206. **Bilineatus**, St. *Sturm. D. Ins.* IX. p. 68. tab. 211. b, B. *Erichs. M. Br.* p. 179. — Bij Brummen, v. W.

207. **Halensis**, F. *N.* p. 14.

Pelobius, Schoenh.

208. **Herrmanni**, F. *Erichs. M. Br.* p. 182. *Sturm. D. Ins.* VIII. p. 141. tab. 200. — Eenmaal op Walcheren, G.

Haliplus', Latr.

209. **Ruficollis**, de G. *N.* p. 14.

Cnemidotus, Illig.

210. **Caesus**, Dfts. *N.* p. 14.

Gyrinus, Linn.

211. **Marinus**, Gyll. *N.* p. 14. — Bij Bennebroek gemeen; op de Gliphoeve in Julij, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

212. **Natator**, Lin. *N.* p. 14.

213. **Mergus**, Ahr. *Erichs. M. Br.* p. 191. n°. 3. — Gemeen bij Rott., Sn.

214. **Dorsalis**, Gyll. *N.* p. 14.

Spercheus, Fab.

215. **Emarginatus**, F. *N.* p. 27. — Sedert 1847, veelvuldig bij 's Gravenhage gevonden, vroeg in het voorjaar onder steenen aan den kant der slooten, v. d. W.

Helophorus, Illig.

216. **Nubilus**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 130. *Erichs. M. Br.* p. 194. — Bij Leiden, zeldzaam, v. V.
217. **Grandis**, Ill. — *N.* p. 27.
218. **Aquaticus**, Lin. — *Erichs. M. Br.* p. 195. n°. 3. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 127. (*Granularis*, var. a.) — Bij Utrecht, S. Bij Brummen, v. W.
219. **Granularis**, L. — *N.* p. 27. — In Gelderland, v. W.
220. **Griseus**, Herbst. — *N.* p. 27.
221. **Fennicus**, Payk. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 129. — In Octob. te Brummen, v. V.

Hydrochus, Germ.

222. **Carinatus**, Germ. — *Erichs. M. Br.* p. 198. n°. 3. — In Aug. te Brumm., v. V.

Limnebius, Leach.

223. **Truncatellus**, F. — *Erichs. M. Br.* p. 201. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 123. *Sturm. D. Ins.* X. 20. 13. — Bij Wassenaar, E. Gerdes.

Laccobius, Erichs.

224. **Minutus**, L. — *N.* p. 27, onder den naam van *Bipunctatus*, F.

Berosus, Leach.

225. **Luridus**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 115. *Erichs. M. Br.* p. 205. — Eenmaal bij Schiedam, v. W.

Hydrophilus, Fab.

226. **Piceus**, F. — *N.* p. 27. — Bij den Haag, v. d. W. Bij Rotterdam, Sn. Op de Gliphoeve in Junij en Sept., v. V.
227. **Caraboides**, F. — *N.* p. 27. — Bij Rotterdam, Sn. Bij 's Gravenhage, v. d. W. en v. V.

Hydrobius, Leach.

228. **Oblongus**, Herbst. — *N.* p. 27.
229. **Fuscipes**, L — *N.* p. 27. — Onder den naam van *Scarabaeoides*, F.
230. **Limbatus**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 117. *Erichs. M. Br.* p. 208. n°. 3. — In Vriesland, G. In April op de Gliphoeve, v. V.
231. **Testaceus**, F. — *N.* p. 27, onder den naam van *Grisescens*, Dej. — Bij Utrecht, S. Bij Rotterdam in Julij, Sn.
232. **Bicolor**, F. — *N.* p. 27.
233. **Melanocephalus**, F. — *N.* p. 27. — bij 's Gravenhage, v. d. W.
234. **Frontalis**, Er. — *Erichs. M. Br.* p. 210. n°. 6. — Op Walcheren, G.
235. **Marginellus**, F. — *Erichs. M. Br.* p. 210, n°. 7. *Sturm. D. Ins.* X. 14. — Op Walcheren, G. In April op de Gliphoeve, v. V.

236. **Griseus**, F. — *N.* p. 27. — Bij den Haag, v. d. W. Op de Gliphoeve in April, v. V.

Cyclonotum, Dej.

237. **Orbiculare**, F. — *N.* p. 27.

Sphaeridium, Fab.

238. **Scarabaeoides**, F. — *N.* p. 27.

239. **Marginatum**, F. — *N.* p. 27. — In het laatst van April zeer gemeen op de laan van Meerdervoort bij den Haag, v. V.

Cercyon, Leach.

240. **Haemorrhoidale**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. 105. n°. 6. *Erichs. M. Br.* p. 216. n°. 1. — Bij Rotterdam, Sn.

241. **Haemorrhoum**, Gyll. — *N.* p. 27. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

242. **Flavipes**, F. — *N.* p. 27. — Zeer gemeen in September en October aan het strand onder doode visschen, v. V.

243. **Melanocephalum**, L. — *N.* p. 27. — In April bij Heemstede, v. V.

244. **Unipunctatum**, L. — *N.* p. 27. — Bij Brummen, v. W. Bij Rotterdam, Sn. In Mei te 's Gravenhage, v. V.

245. **Pygmaeum**, Ill. — *Erichs. M. Br.* p. 219. n°. 8. *Sturm. D. Ins.* II. p. 15. tab. 22. b. en p. 26. tab. 22. f. (*Merdarium*). — In Mei bij Bennebroek, v. V. Bij Rotterdam niet gemeen, Sn.

246. **Anale**, Payk. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 108. (*Terminatum*). *Panz. Fn.* 103. f. 1. *Erichs. M. Br.* p. 219. n°. 9. — In Julij aan den oever van de Haarlemmer-Meer en in Aug. bij den Haag, v. V.

247. **Minutum**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 110. *Erichs. M. Br.* p. 220. n°. 11. — In Mei bij den Haag, v. V.

248. **Atomarium**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 106. *Sturm. D. Ins.* I. p. 17. n°. 8. *Erichs. M. Br.* p. 222. — Twee exemplaren bij Brummen in Julij, v. V.

Necrophorus, Fab.

249. **Germanicus**, L. — *N.* p. 23. — Bij Brumm., v. W. Bij Beek, Dr. Rombouts.

250. **Humator**, F. — *N.* p. 23. — Bij Zeist, Mart. Op de Gliphoeve in Mei, v. V.

251. **Vespillo**, F. — *N.* p. 23.

252. **Vestigator**, Hersch. — *N.* p. 23. — Meermalen te Brummen, v. Itt. en v. W.

253. **Fossor**, Er. — *N.* p. 23.

254. **Ruspator**, Er. — *N.* p. 23. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W. Bij Beek, Dr. Rombouts. De aanhaling van Heemstede valt weg.

255. **Sepultor**, Charp. — *Charp. Horae Ent.* p. 200. *Erichs. M. Br.* p. 689. — In Julij bij Heemstede, v. V. Bij den Haag, v. d. W.

256. **Mortuorum**, F. — *N.* p. 23.

Silpha, Lin.

257. **Littoralis**, L. *N.* p. 23.
258. **Thoracica**, L. *N.* p. 23.
259. **Rugosa**, L. *N.* p. 23.
260. **Sinuata**, F. *N.* p. 23. — Bij Zeist, Mart.
261. **Dispar**, Ill. *N.* p. 24.
262. **Opaca**, L. *N.* p. 23. — Gemeen bij Zeist, Mart. Op Walcheren, G.
263. **Quadripunctata**, L. *N.* p. 23. — Bij den Haag, Sn. en v. V.
264. **Carinata**, Ill. *N.* p. 24. — In Holland, v. W. Bij Amersfoort in Junij, v. V. Bij Utrecht, v. d. W.
265. **Tristis**, Ill. *Gyll. Ins. Succ.* I. p. 265. *Erichs. M. Br.* p. 231. n°. 9. — In Zuid-Holland, v. d. W.
266. **Obscura**, F. *N.* p. 24. — Bij Zeist gemeen, Mart.
267. **Reticulata**, F. *N.* p. 24. — Bij Brummen, v. V.
268. **Atrata**, L. *N.* p. 24. — Des winters onder boomschors., Sn. en v. V.

Catops, Fab.

269. **Angustatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 281 (*Elongatus*). *Erichs. M. Br.* p. 233. — Eenmaal te Brummen, v. W. Een ♂ den 1en April 1852, bij den Haag, met tandjes aan heupen en dijen der achterpooten. Verg. Erichson, var. 1 en 2.
270. **Agilis**, Ill. *N.* p. 24, onder den naam van *Fuscus*, Pz. — Zeldzaam bij Rotterdam, Sn.
271. **Picipes**, F. *Erichs. M. Br.* p. 236. — In Mei een wijfje bij Heemstede, v. V.
272. **Grandicollis**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 237. — Een ♂ in October in het Haagsche Bosch, v. V.
273. **Tristis**, Panz. *Panz. Fn.* 8. f. 1. *Erichs. M. Br.* p. 238. — In menigte onder een' dooden mol in Julij op de Gliphoeve, v. V.
274. **Morio**, F. *N.* p. 24.
275. **Fumatus**, Sp. *Gyll. Ins. Suec.* I. 277 (*Agilis*). *Panz. Fn.* 95. f. 10. *Erichs. M. Br.* p. 240. n°. 12. — Bij Brummen, v. W. In Augustus op de Gliphoeve, v. V.
276. **Sericeus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 279 (*Truncatus*). *Erichs. M. Br.* p. 243. — Op Walcheren, G. Bij Brummen, v. W.
277. **Chrysomeloides**, Pz. *N.* p. 24.

Scydmaenus, Latr.

278. **Godarti**, Latr. *Latr. Gen. Crust. et Ins.* I. p. 282. t. 8. f. 6. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 319. *Erichs. M. Br.* p. 252. — Op Walcheren, G. In Mei in een tuin te 's Gravenhage, v. V.

Pselaphus, Herbst.

279. **Heisei**, Herbst. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 223. *Erichs. M. Br.* p. 266. *Aubé*, *Mon. Psel.* 19. pl. 80. f. 1. — Bij Brummen, v. W.

Bryaxis, Leach.

280. **Haematica**, Reich. *Erichs. M. Br.* p. 269. *Aubé*, *Mon. Psel.* 26. pl. 82. f. 1. — Eenmaal in Julij op de Gliphoeve, v. V.

281. **Fossulata**, Reich. *N.* p. 47.

Bythinus, Erichs.

282. **Macropalpus**, Aub. *N.* p. 47.

Euplectus, Leach.

283. **Signatus**, Reich. *Gyll. Ins. Suec.* IV. 239. n°. 16. *Erichs. M. Br.* p. 279. n°. 3. *Aubé*, *Mon. Psel.* p. 56. tab. 92. f. 3. — In Augustus te Brummen, v. V.

Myrmedonia, Erichs.

284. **Limbata**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* II. 400. *Erichs. M. Br.* p. 288. *Gen. Staph.* p. 37. n°. 3. — Bij Leiden, v. V.

285. **Similis**, Märk. *Märkel* in *Germ. Zeitschr.* V. p. 200. n°. 4. — Bij Rotterdam, v. V.

286. **Canaliculata**, F. *N.* p. 19.

Autalia, Leach.

287. **Impressa**, Oliv. *Gyll. Ins. Suec.* II. 381. *Erichs. M. Br.* p. 292. *Oliv. Ent.* III. 42. 23. t. 5. f. 41. — Eenmaal in Sept. in het Haagsche Bosch in een Agaricus, v. V.

Falagria, Leach.

288. **Sulcata**, Payk. *Erichs. M. Br.* p. 294. *Gen. Staph.* p. 50. n°. 3. *Gyll. Ins. Succ.* II. 378. var. b. — In April, Junij en Sept. op de Gliphoeve, v. V.

289. **Caesa**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 295. *Gyll. Ins. Suec.* II. 378. — Te Brummen, v. W. In Mei bij Heemstede, v. V.

290. **Thoracica**, Curt. *Erichs. Gen. et Spec. Staph.* p. 52. n°. 10. — In Augustus en Sept. niet ongemeen onder planken op de Gliphoeve, v. V.

Homalota, Mann.

291. **Vilis**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 325. n°. 18. — In September bij Utrecht; in April bij den Haag, v. V.

292. **Gemina**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 330. n°. 27. — In Julij bij Brummen, v. V.

293. **Analis**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 388. *Erichs. M. Br.* p. 332. — Zeer gemeen in de eerste voorjaarsdagen, rondvliegende in den zonneschijn. Ook in Julij bij Brummen, v. V.

294. **Exilis**, Knoch. *Erichs. M. Br.* p. 333. n°. 32. — Meermalen in Holland gevangen, v. V.

295. **Orbata**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 339. n°. 43. — In October bij Scheveningen, v. Br.

296. **Aterrima**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 341. n°. 46. — In October bij Scheveningen, v. Br.

Oxypoda, Mann.

297. **Opaca**, Grav. *Erichs. Gen. Staph.* p. 144. *M. Br.* p. 344. — Bij den Haag, v. V.

298. **Lentula**, Erichs. *Erichs. M. Br.* p. 349. — In Junij bij den Haag, v. V.

Aleochara, Grav.

299. **Fuscipes**, F. *N.* p. 18. — Ook in Gelderland, v. W.

300. **Lanuginosa**, Gr. *N.* p. 18. — Op de Gliphoeve in April gemeen, v. V.

301. **Tristis**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 430. *Erichs. M. Br.* p. 355. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

302. **Fumata**, Grav. *N.* p. 18.

Gyrophaena, Mann.

303. **Nana**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 414. *Erichs. M. Br.* p. 367. — Zeer gemeen in Agaricus in Junij bij Heemstede, v. V.

304. **Congrua**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 368. n°. 4. — Meermalen in September in zwammen op de Gliphoeve, v. V.

305. **Polita**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 415. *Erichs. M. Br.* p. 369. n°. 6. — Zeer gemeen in Augustus in zwammen op de Gliphoeve, v. V.

Tachyporus, Grav.

306. **Obtusus**, L. *N.* p. 18, onder naam van *Analis*, F.

307. **Chrysomelinus**, F. *N.* p. 18.

308. **Hypnorum**, F. *N.* p. 18, onder den naam van *Marginatus*, Gr. — Bij Brummen, v. W. In April bij Heemstede, v. V.

309. **Pusillus**, Gr. *N.* p. 18. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

310. **Pulchellus**, Heer. In September bij Scheveningen, v. Br.

Tachinus, Grav.

311. **Silphoides**, Lin. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 267. *Erichs. M. Br.* p. 396. *Panz. Fn.* 18. f. 20. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

312. **Rufipes**, F. *N.* p. 18. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

313. **Fimetarius**, Gr. *N.* p. 18. — In Mei bij Heemstede, v. V.

314. **Marginellus**, Gr. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 265. *Erichs. M. Br.* p. 399. n°. 5. — In Zuid-Holland, v. d. W. In Noord-Holland in Mei en Julij, v. V. Bij Brummen in October, v. V.

315. **Bipustulatus**, Gr. *N.* p. 18.

316. **Falvipes**, F. *Erichs. M. Br.* p. 398. n°. 3. — Bij 's Gravenhage in Junij, Sn.

Boletobius, Leach.

317. **Atricapillus**, F. *N.* p. 18.

318. **Pygmaeus**, F. *N.* p. 18. — Bij Utrecht en in Julij te Brummen, v. V.

Mycetoporus, Mann.

319. **Splendens**, Marsch. *Erichs. M. Br.* p. 411. *Shuck. a. Spry. Brit. Col.* t. 22. f. 2. — Bij Brummen, v. W.

320. **Lepidus**, Mann. *Gyll. Ins. Suec.* II. 247. *Erichs. M. Br.* p. 413. — Eenmaal in Julij in een tuin bij den Haag, v. V.

321. **Splendidus**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 249. *Erichs. M. Br.* p. 416. — In Aug. te Brummen, v. V.

322. **Lucidus**, Erichs. *Erichs. M. Br.* p. 415. — In Junij bij den Haag, v. V.

Tanygnathus, Erichs.

323. **Terminalis**, Erichs. *Erichs. M. Br.* p. 418. — In Friesland, G.

Othius, Leach.

324. **Fulvipennis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 357. *Erichs. M. Br.* p. 420. *Panz. Fn.* 27. f. 23. — In Maart op de Gliphoeve onder mos; in April bij den Haag, v. V.

Xantholinus, Dahl.

325. **Fulgidus**, F. *N.* p. 16, onder den naam van *Pyropterus*, Grav.

326. **Glabratus**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 424. n°. 2. — In het Soester bosch, v. d. W.

327. **Punctulatus**, F. *N.* p. 16, onder den naam van *Elongatus*, Grav.

328. **Ochraceus**, Gyll. *N.* p. 16.

329. **Tricolor**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 355. *Erichs. M. Br.* p. 427. *Küster*, XIII. 10. — Bij Utrecht, V. Eene varieteit in Aug. op de Gliphoeve, v. V.

330. **Linearis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 350 (*Longiceps*). *Erichs. M. Br.* p. 428. — Niet gemeen bij Rotterdam, Sn. In Maart, Mei en Aug. op de Gliphoeve; in April bij den Haag, v. V.

Staphylinus, Linn.

331. **Hirtus**, Lin. *N.* p. 14. — Een ox. in Sept. bij Rotterdam; 3 in Junij bij den Haag, Sn.

332. **Maxillosus**, F. *N.* p. 14. — Bij Rotterdam en den Haag, Sn.

333. **Nebulosus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 282. *Erichs. M. Br.* p. 432. — In Zuid-Holland, v. d. W. Bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

334. **Murinus**, Lin. *N.* p. 15. — Bij Zeist, Mart. In Junij bij den Haag, Sn. In April op de Gliphoeve, v. V.

335. **Pubescens**, F. *N.* p. 14.

336. **Erythropterus**, Lin. *N.* p. 15, onder den naam van *Castanopterus*, Grav. — Bij Rotterdam, Sn. Bij Utrecht in Sept. niet ongemeen en in April in het Haagsche bosch gevangen, v. V.

337. **Caesareus**, Cederh. *N.* p. 15, onder den naam van *Erythropterus*, F.

Ocypus, Kirby.

338. **Olens**, F. *N.* p. 15. – Meestal een paar bijëen, Sn.

339. **Cyaneus**, F. *N.* p. 15.

340. **Brunnipes**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 289. n°. 10. *Erichs. M. Br.* p. 441. n°. 4. *Gen. Staph.* p. 410. — Onder mos in Febr., April en Mei op de Gliphoeve (hij verspreidt, aangeraakt zijnde, een sterken wantsenlucht), v. V. Bij den Haag, v. d. W.

341. **Picipennis**, F. *Erichs. M. Br.* p. 442. *Gyll. Ins. Suec.* II. 291. n°. 12. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br. In Sept. bij den Haag, Sn.

342. **Cupreus**, Rossi. *N.* p. 15. — Bij Zeist, Mart. Eenmaal bij Rotterdam, Sn. In Sept. bij Heemstede; in Oct. bij Brummen en bij 's Gravenhage, v. V.

343. **Ater**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* IV. 474. *Erichs. M. Br.* p. 444. — Bij Brummen, v. W. In den Bommelerwaard, v. d. W. In Sept. bij den Haag, v. V.

344. **Morio**, Grav. *N.* p. 15. — Bij Rott., Sn. Bij den Haag, v. d. W.

Philonthus, Leach.

345. **Laminatus**, Gr. *N.* p. 15. — Bij Rotterdam gemeen, Sn. Den eersten Januarij 1851 loopende gevonden in het Haagsche bosch, bij een thermometerstand van 52° F. v. V.

346. **Splendens**, F. *N.* p. 15. — In Maart bij Haarlem, v. V. Bij 's Gravenhage, v. d. W. Bij Rotterdam gemeen, Sn.

347. **Carbonarius**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. 319. *Erichs. M. Br.* p. 448. n°. 5. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

348. **Aeneus**, Grav. *N.* p. 15. — Bij Brummen, v. W.

349. **Lucens**, Nord. *Erichs. M. Br.* p. 452. n°. 9. — Eenmaal in Mei bij Heemstede, v. V.

350. **Politus**, Lin. *N.* p. 15.

351. **Marginatus**, F. *N.* p. 15. — Bij Zeist gemeen, Mart.
352. **Varius**, Gyll. *N.* p. 15. — Ook in October bij Heemstede, v. V.
353. **Fuscus**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 329. *Erichs. M. Br.* p. 461. — In Mei op de Gliphoeve, v. V.
354. **Varians**, F. *N.* p. 15, onder den naam van *Ebeninus*, Grav.
355. **Fumigatus**, Dahl. *N.* p. 16.
356. **Sanguinolentus**, Gr. *N.* p. 15. — In het Haagsche bosch in April niet zeer zeldzaam, v. V.
357. **Bipustulatus**, F. *N.* p. 15. — In Friesland, G.
358. **Opacus**, Grav. In April bij Heemstede vrij gemeen, v. V. Bij Rotterdam gemeen, Sn.
359. **Debilis**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 467. — Bij den Haag, v. d. W.
360. **Ventralis**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 334. *Erichs. M. Br.* p. 468. — Bij Brummen, v. W.
361. **Discoideus**, Gyll. *N.* p. 15.
362. **Micans**, Grav. *N.* p. 16.
363. **Tenuis**, F. *N.* p. 15.
364. **Aterrimus**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 349. *Erichs. M. Br.* p. 476. — In April op de Gliphoeve, v. V.
365. **Xantholoma**, Grav. In Sept. bij Scheveningen, v. Br.
366. **Pygmaeus**, v. Voll. *N.* p. 16.

Heterothops, Kirby.

367. **Dissimilis**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 312 (*Subuliformis*). *Erichs. M. Br.* p. 480. *Gen. Staph.* p. 517. — In Friesland, G.

Quedius, Erichs.

368. **Fulgidus**, F. *N.* p. 15. — Bij Brummen, v. W. Bij Rotterdam, Sn. In April en Mei op de Gliphoeve, v. V.
369. **Molochinus**, Grav. *N.* p. 15.
370. **Fuliginosus**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 301. 19 (*Tristis*). *Erichs. M. Br.* p. 490. *Gen. Staph.* p. 537. — Gemeen bij Rotterdam, Sn. Vrij gemeen in Januarij en Febr. op de Gliphoeve onder mos, v. V.
371. **Boops**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 312. *Erichs. M. Br.* p. 494. n°. 15. — In Sept. bij Heemstede, in April bij den Haag, v. V.
372. **Impressus**, Panz. *Panz. Fn.* 36. f. 21. *Gyll. Ins. Suec.* II. 307. *Erichs. M. Br.* p. 489. — In November te Leiden, v. V.
373. **Scintillans**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 494. n°. 16. — Bij Rotterdam dikwijls gevangen, Sn.
374. **Cruentus**, Oliv. *Erichs. Gen. et Spec. Staph.* p. 527. n°. 4. — Eenmaal bij Leiden, v. V.
375. **Fimbriatus**, Er. *Erichs. Gen. et Spec. Staph.* p. 539. n°. 24. *Redt. Fauna Austr.* p. 710. — In Mei bij den Haag, v. V.

Oxyporus, Fab.

376. **Rufus**, Lin. *N.* p. 17.

Lathrobium, Grav.

377. **Brunnipes**, F. *N.* p. 16. — Onder steenen bij Rotterdam, Sn. In October bij den Haag, v. V.

378. **Elongatum**, F. *N.* p. 16. — Des winters onder steenen bij Rott., Sn.

379. **Multipunctum**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 705. *Erichs. M. Br.* p. 506. — Twee exemplaren in Sept. op de Gliphoeve, v. V.

380. **Longulum**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 371. *Erichs. M. Br.* p. 510. — In Julij bij den Haag, v. V.

Lithocharis, Dej.

381. **Melanocephala**, F. *N.* p. 16.

Paederus, Fab.

382. **Longipennis**, Er. *N.* p. 16. — Nog in Aug. bij Heemstede en in Sept. aan den oever van de Haarlemmermeer, v. V.

383. **Riparius**, Lin. *N.* p. 16. — Zeldzaam bij Rotterdam, Sn.

384. **Ruficollis**, F. *N.* p. 16. — Bij Heemstede in April. Zeer gemeen aan den oever van de Haarlemmermeer in de eerste helft van Julij 1850, v. V.

Rugilus, Curt.

385. **Subtilis**, Er. *N.* p. 16.

Sunius, Leach.

386. **Intermedius**, Dej. *Erichs. M. Br.* p. 524. n°. 2. — Eenmaal in Junij bij Amersfoort, v. V.

Stenus, Fab.

387. **Biguttatus**, F. *N.* p. 17. — Vrij gemeen in Julij 1850 aan den oever van de Haarlemmermeer en bij Brummen in Julij, v. V.

388. **Bipunctatus**, Kirb. *Erichs. M. Br.* p. 530. n°. 2. — In Julij bij den Haag, v. V.

389. **Bimaculatus**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 466. *Erichs. M. Br.* p. 532. — Een ♂ in Mei op de Gliphoeve in het gras, v. V. Onder steenen bij Rotterdam, Sn. N. B. Het ♂ heeft tusschen de middelpooten een bosje vrij lange, goudgele haren.

390. **Juno**, F. *N.* p. 17.

391. **Ater**, Mann. *Erichs. M. Br.* p. 534. — Eenmaal in April bij den Haag, v. V.

392. **Providus**, Er. *N.* p. 17.

393. **Speculator**, Boisd. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 469 (*Boops*). *Erichs. M. Br.* p. 545. — In Mei bij den Haag, v. V.

394. **Vafellus**, Er. *N.* p. 17.

395. **Circularis**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 556. — In Mei bij den Haag, v. V.

396. **Nigritulus**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 502. *Erichs. M. Br.* p. 559. n°. 34. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. V.

397. **Plantaris**, Er. *N.* p. 17.

398. **Impressus**, Germ. *Erichs. M. Br.* p. 564. — In Sept. onder mos bij Heemstede en in Junij bij den Haag, v. V.

399. **Tarsalis**, Gyll. *N.* p. 17, onder den naam van *Clavicornis*, Grav. — Ook in Mei op de Gliphoeve, v. V.

400. **Oculatus**, Grav. *N.* p. 17. — In Mei en Junij op de Gliphoeve, v. V.

401. **Cicindeloides**, Gr. *N.* p. 17.

402. **Roscidus**, v. Voll. *N.* p. 17.

403. **Filum**, Er. *Er. M. Br.* p. 568. n°. 46. — In Julij bij den Haag, v. V.

Bledius, Leach.

404. **Tricornis**, Grav. *N.* p. 17. — Op Walcheren, G. In Julij bij Brummen, v. V.

405. **Longulus**, Er. *N.* p. 17. — In Mei bij den Haag, v. V.

406. **Opacus**, Block. *Erichs. M. Br.* p. 581. — Vliegt des avonds in Junij op de Meerdervoortsche duinen bij den Haag, v. V.

Platystethus, Mann.

407. **Cornutus**, Grav. *N.* p. 17. — Bij Brummen beide seksen, v. W.

408. **Nodifrons**, Mann. *N.* p. 17.

Oxytelus, Grav.

409. **Rugosus**, F. *N.* p. 17, onder den naam van *Cornutus*, Grav.

410. **Piceus**, Grav. *N.* p. 18. — In Friesland, G.

411. **Sculptus**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 591. — Tweemaal in Aug. op de Gliphoeve, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

412. **Sculpturatus**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 456. *Erichs. M. Br.* p. 592. *Gen. Staph.* p. 790. n°. 9. — In Friesland, G.

413. **Luteipennis**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 593. n°. 8. *Gen. Staph.* p. 792. n°. 12. — In Friesland, G. In Holland, v. V.

414. **Fulvipes**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 590. n°. 3. — Bij Rotterdam, Sn.

415. **Depressus**, Grav. *N.* p. 18.

416. **Complanatus**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 595. — In Julij bij den Haag, v. V.

Phytosus, Chevr.

417. **Nigriventris**, Chevr. *Chevr. Rev. Zool.* 1843. p. 42. *Kraatz, Ent. Zeit.* 1853. p. 257. taf. 3. f. 6. — In menigte aan het strand

onder fucus en doode visschen in Sept. en Oct., v. Br. en v. V.

TROGOPHLOEUS, Mann.

418. **Fuliginosus**, Grav. *N.* p. 18.

419. **Corticinus**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 603. n°. 7. *Gen. Staph.* p. 809. n°. 18. — Bij Leiden, v. V.

COPROPHILUS, Latr.

420. **Striatulus**, F. *N.* p. 18, onder den naam van *Anthobium Rugosum*, Grav.

PHLOEOCHARIS, Mann.

421. **Subtilissima**, Mann. *Erichs. M. Br.* p. 612. *Shuck. Brit. Col.* pl. 16. f. 5. — In Junij bij Amersfoort, v. V.

LESTEVA, Latr.

422. **Pubescens**, Mann. *N.* p. 18. — In Junij bij den Haag, v. V.

LATRIMAEUM, Erichs.

423. **Fusculum**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 626. — In Mei bij den Haag.

OMALIUM, Grav.

424. **Rivulare**, Grav. *Gyll. Ins. Suec.* II. 214. *Erichs. M. Br.* p. 629. — In April, Mei en Junij op de Gliphoeve, gemeen in Eikenzwammen; ook bij den Haag. v. V.

425. **Fossulatum**, Er. *N.* p. 18.

426. **Lucidum**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 634. n°. 9. — Bij Rotterdam op bloemen, Sn.

427. **Deplanatum**, Gyll. *Erichs. M. Br.* p. 635. — In Junij en Sept. bij den Haag; in Aug. op de Gliphoeve, v. V.

ANTHOBIUM, Leach.

428. **Minutum**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 204. *Erichs. M. Br.* p. 638. — Op bloesem, vooral van lijsterbessen, bij Rotterdam, Sn.

429. **Triviale**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 639. n°. 2. — In April aan de Glip, v. V.

430. **Abdominale**, Grav. *Erichs. M. Br.* p. 639. n°. 3. — Bij Utrecht, V. Bij den Haag, v. V.

431. **Sorbi**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 206. *Erichs. M. Br.* p. 640. *Gen. Staph.* p. 895. — In Mei bij Heemstede op bloemen, v. V. De hals is zwart en het schildje bruin.

PROTEINUS, Latr.

432. **Brachypterus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 251 en II. 207. *Erichs. M. Br.* p. 642. — In April bij Bennebroek en bij den Haag, v. V.

Micropeplus, Latr.

433. **Porcatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 211. *Erichs. M. Br.* p. 647. — In Zuid-Holland, v. V.

Hister, Lin.

434. **Unicolor**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 74. *Erichs. M. Br.* p. 655. *Sturm. D. Ins.* I. 192. t. 16. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. d. W.

435. **Cadaverinus**, Payk. *N.* p. 26. — In September de zwarte varieteit op de Gliphoeve, v. V.

436. **Merdarius**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 76. *Erichs. M. Br.* p. 657. *Sturm. D. Ins.* I. p. 197. — Eenmaal in April bij Heemstede, v. V.

437. **Terricola**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 658. n°. 5. — Bij Rotterdam, Sn.

438. **Sinuatus**, F. *Erichs. M. Br.* p. 658. n°. 6. *Sturm. D. Ins.* I. 205. *Panz. Fn.* 80. f. 3. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W.

439. **Neglectus**, Germ. *Germ Mag.* I. 120. 7. *Erichs. M. Br.* p. 659. — Vrij gemeen bij den Haag in April, Mei en Junij, v. V.

440. **Carbonarius**, Payk. *N.* p. 26. — Bij Rotterdam, Sn.

441. **Purpurascens**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 81. *Erichs. M. Br.* p. 661. *Sturm. D. Ins.* I. p. 208. — In Zuid-Holland, v. d. W.

442. **Stercorarius**, Payk. *N.* p. 26.

443. **Bissexstriatus**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* I. 79 (*Parvus*). *Erichs. M. Br.* p. 663. — Eenmaal in Mei op de duinen bij den Haag, v. V.

444. **Bimaculatus**, F. *N.* p. 26.

445. **12-striatus**, Payk. *N.* p. 26.

Saprinus, Erichs.

446. **Nitidulus**, F. *N.* p. 26.

447. **Immundus**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* IV. 266. 17—18. *Erichs. M. Br.* p. 671. — In Oct. aan het strand te Scheveningen, v. Br. en v. V.

448. **Aeneus**, F. *N.* p. 26. — Gemeen op de duinen, v. V.

449. **Lautus**, Er. *Erichs. M. Br.* p. 675. n°. 7. — Twee bij Brummen, v. W.

450. **Rotundatus**, F. *N.* p. 26, onder den naam van *Dendrophilus rotundatus.*

451. **4-striatus**, Payk. *N.* p. 26.

452. **Rugifrons**, Payk. *N.* p. 26.

453. **Metallicus**, F. *N.* p. 26. — Zeer gemeen in Junij op de duinen; ook in April bij Bennebroek aangetroffen, v. V.

454. **Maritimus**, Steph. In October aan het strand te Scheveningen, v. Br.

Scaphidium, Oliv.

455. **Immaculatum**, Oliv. *N.* p. 24. *Erichs. Ins. Deuts.* p. 7. — In Sept. vele exemplaren in Agaricus, op de Gliphoeve, v. V.

Trichopteryx, Kirby.

456. **Fascicularis**, Herbst. *N.* p. 25.

457. **Intermedia**, Gillm. *Gillm. Sturm. Ins.* XVII. 45. t. 322. f. 2. *Redt. Fauna* p. 149. — Bij Brummen in Augustus, v. V.

Anisotoma, Knoch.

458. **Dubia**, Ill. *Schmidt, Germ. Zeitschr.* III. 165, 170, 174. *Erichs D. Ins.* III. p. 60. — In Julij bij den Haag, v. V.

459. **Ovalis**, Schmidt. *Schmidt, Germ. Zeitschr.* III. 158. *Erichs. D. Ins.* III. p. 67. — Een ♀ in Mei bij den Haag, v. V.

460. **Rubiginosa**, Schm. *Erichs. D. Ins.* III. p. 69. n°. 15. — In Aug. en Sept. op de Gliphoeve, v. V.

Liodes, Erichs.

461. **Humeralis**, F. *N.* p. 31.

462. **Orbicularis**, Ill. *N.* p. 31.

Agathidium, Illiger.

463. **Atratum**, St. *Sturm. D. Fauna.* II. p. 63. t. 38. d, D. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

464. **Laevigatum**, Er. *Erichs. Ins. D.* III. p. 98. n°. 5. — In September bij Scheveningen, v. Br.

465. **Minimum**, v. V. *N.* p. 46.

Phalacrus, Payk.

466. **Corruscus**, Payk. *Erichs. Ins. D.* III. p. 110. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 427. *Sturm. D. Ins.* II. p. 73. *Panz. Fn.* 37. f. 10. — In October gemeen te Brummen, v. V.

Olibrus, Erichs.

467. **Corticalis**, Scht. *N.* p. 46. — In April bij Heemstede en den Haag, v. V.

468. **Aeneus**, F. *N.* p. 46.

469. **Bicolor**, F. *N.* p. 46. — Ook in Maart en April, v. V.

470. **Affinis**, Sturm. *Sturm. D. Ins.* II. p. 76. tab. 31. A. *Erichs. Ins. D.* III. p. 118. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br. In Julij bij den Haag, v. V.

471. **Millefolii**, St. *Sturm. D. Ins.* II. p. 83. *Panz. Fn.* 103. f. 5. *Erichs. Ins. D.* p. 118. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

472. **Geminus**, Ill. *Erichs. Ins. D.* III. p. 120. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 433. *Panz. Fn.* 37. f. 12. *Sturm. D. Ins.* II. p. 75. 3. — In Augustus bij Heemstede, v. V.

CERCUS, Latr.

473. **Pedicularius**. L. *N.* p. 25. — Op Walcheren, G. In Gelderland, v. W.

BRACHYPTERUS, Kugel.

474. **Gravidus**, Ill. *Erichs. Ins. D.* III. p. 130. *Gyll. Ins. Suec.* I. 245. *Sturm. D. Ins.* XV. 22. t. 90. f. B. — In Junij aan de Vogelenzang gemeen in de bloemen van Antirrbinum linaria, v. V.

475. **Pubescens**, Er. *N.* p. 24.

476. **Urticae**, F. *Erichs. Ins. D.* III. p. 132. n°. 5. *Sturm. D. Ins.* XV. 28. t. 291. f. C. *Gyll. Ins. Suec.* I. 247. — In Augustus op bloeijende brandnetelen, Sn. en v. V.

CARPOPHILUS, Leach.

477. **Hemipterus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* I. 224. *Erichs. Ins. D.* III. p. 135. *Sturm. D. Ins.* XV. 36. tab. 292. *Shuck. Brit. Col.* pl. 30. f. 6. — Door den Hr. v. Iterson in de Haag op vijgen gevonden. In vijgentonnen te Rotterdam, Sn.

EPURAEA, Erichs.

478. **Aestiva**, L. *N.* p. 24.

479. **Obsoleta**, F. *N.* p. 24. — In April, v. V.

NITIDULA, Fab.

480. **Bipustulata**, F. *N.* p. 24. — In Junij vrij gemeen te Brummen, v. W.

SORONIA, Erichs.

481. **Grisea**, Lin. *N.* p. 24, onder den naam van *Varia*, F. — Onder schors van Wilgen, Sn. In Julij bij den Haag, v. d. W.

OMOSITA, Erichs.

482. **Colon**, F. *N.* p. 24.

PRIA, Kirby.

483. **Dulcamarae**, Ill. *Erichs. Ins. D.* III. p. 209. *Sturm. D. Ins.* XV. 118. t. 302. — In Maart bij Heemstede, v. V.

MELIGETHES, Kirby.

484. **Rufipes**, Gyll. *N.* p. 24.

485. **Aeneus**, F. *N.* p. 24.

486. **Viridescens**, F. *N.* p. 24.

487. **Symphiti**, Heer. *N.* p. 24. — Bij Zeist, Mart.

488. **Difficilis**, Heer. *Erichs. Ins. D.* III. p. 181. *Sturm. D. Ins.* XVI. 25. t. 307. a. — Bij 's Gravenhage, v. d. W.

489. **Umbrosus**, St. *N.* p. 24.

THALYCRA, Erichs.

490. **Sericea**, Er. *Erichs. Ins. D.* III. 209. *Sturm. D. Ins.* XIV. t. 287. P. — Eenmaal in Julij te Brummen, v. V.

CRYPTARCHA, Shuck.

491. **Strigata**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 230. *Erichs. Ins. D.* III. 221. *Shuck. Col. delin.* t. 29. f. 5. *Panz. Fn.* 83. f. 4. — Onder boomschors in Julij bij den Haag, v. d. W.

IPS, Fab.

492. **Ferruginea**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 212. *Erichs. Ins. D.* 225. *Schuck. Col. del.* t. 30. f. 8. *Panz. Fn.* 8. f. 15. — Bij Brummen, v. W.

RHIZOPHAGUS, Herbst.

493. **Depressus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. 422. *Erichs. Ins. D.* III. 229. n°. 2. — Bij Amersfoort zeldzaam, v. W. In Mei bij den Haag, v. V.

494. **Ferrugineus**, F. *N.* p. 40.

TROGOSITA, Oliv.

495. **Mauritanica**, L. *N.* p. 40, onder den naam van *Caraboides*, F. — Eenmaal bij 's Gravenhage, v. d. W.

SARROTRIUM, Illiger.

496. **Clavicorne**, L. *N.* p. 31, onder den naam van *Muticum*, F. — Eenige voorwerpen bij Wassenaar, v. d. W. Bij Scheveningen, v. V.

BOTHRIDERES, Dej.

497. **Contractus**, F. *N.* p. 40.

LAEMOPHLOEUS, Dej.

498. **Ferrugineus**, Cr. *N.* p. 40, onder den naam van *Testaceus*, F. — Te Utrecht eenige exemplaren in het abdomen van een dooden *Hylotrupes Bajulus*, V.

PEDIACUS, Shuck.

499. **Dermestoides**, F. *Erichs. Ins. D.* III. p. 312. *Spry a. Shuck. Brit. Col. delin.* t. 34. n°. 2. — Op Walcheren, G. In Julij op een zolder te Rotterdam, Sn.

Sylvanus, Latr.

500. **Frumentarius**, F. *N.* p. 40, onder den naam van *Sexdentatus*, F. — In den Haag op vijgen, v. Iterson. In Febr. op de Gliphoeve, v. V.

Lyctus, Fab.

501. **Canaliculatus**, F. *N.* p. 40. — In Junij in huizen te 's Gravenhage, v. V.

Telmatophilus, Heer.

502. **Typhae**, Fall. *Gyll. Ins. Suec.* I. 174. *Oliv. Ins.* II. 18. tab. 3. f. 23. a. b. — In groene biezen bij Rotterdam, Sn.

Antherophagus, Knoch.

503. **Nigricornis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 175 (*Silaceus*). *Erichs. Ins. D.* III. p. 344. n°. 1. — Zeldzaam te Brummen, v. W.

504. **Pallens**, Oliv. *N.* p. 25. — Vrij gemeen, v. V.

Cryptophagus, Herbst.

505. **Lycoperdi**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 166. *Erichs. Ins. D.* III. p. 349. *Panz. Fn.* 39. f. 14. *Sturm. D. Ins.* XIV. t. 314. B. — Bij Utrecht in paddestoelen, V. In Aug. op de Gliphoeve in een bovist, v. V. Bij den Haag, v. d. W. en v. V.

506. **Pilosus**, Gyll. *N.* p. 25.

507. **Badius**, Sturm. *Erichs. Ins. D.* p. 357. *Sturm. D. Ins.* XVI. 96. tab. 317. A. — Eenmaal in April onder Heemstede, v. V.

508. **Cellaris**, Scop. *N.* p. 25.

509. **Dentatus**, Hrbst. *Erichs. Ins. D.* III. p. 364. *Sturm. D. Ins.* XVI. 69. taf. 313. C. — In Aug. op de Gliphoeve, in April bij den Haag, v. V.

510. **Distinguendus**, St. *N.* p. 25.

511. **Vini**, Panz. In September bij Scheveningen, v. Br.

Paramecosoma, Curtis.

512. **Serrata**, Gyll. *N.* p. 25.

512*. **Pilosula**, Er. *Erichs. Ins. D.* III. p. 273. In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

Atomaria, Kirby.

513. **Mesomelas**, Hrbst. *N.* p. 25.

514. **Fuscipes**, Gyll. *N.* p. 25.

515. **Atra**, Hrbst. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 179. n°. 18. *Erichs. Ins. D.* III. p. 392. — Eenmaal in Mei op de Gliphoeve, v. V.

516. **Pusilla**, Payk. *Gyll. Ins. Succ.* I. p. 183. *Erichs. Ins. D.* III. p. 397. 30. — Vier ex. in Augustus te Brummen, v. V.

Mycetaea, Steph.

517. **Hirta**, Marsh. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 184. *Redt. Fauna Austr.* p. 197. *Shuck. Col. delin.* t. 31. f. 6. — Eenige exemplaren op kurken van Maderaflesschen te Utrecht, V. Ook op kurken te 's Gravenhage, v. V.

Engis, Payk.

518. **Humeralis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. 302. *Panz. Fn.* 4. f. 9 — In Mei 1849 in menigte onder de schors van een dooden ijpenboom aan de Vogelenzang, en in Junij 1850 bij duizenden gevonden in Boleten aan een zeer ouden ijpenboom op het Manpad, v. V.

Triplax, Payk.

519. **Russica**, L. *N.* p. 46, onder den naam van *Nigripennis*, F.

Latridius, Herbst.

520. **Lardarius**, de Geer. *N.* p. 39, onder den naam van *Acuminatus*, Payk. — In Mei op de Gliphoeve, v. V.
521. **Nanulus**, Mann. *N.* p. 39. — Te Brummen bij honderden, v. Itt.
522. **Transversus**, Oliv. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 141 (*Sculptilis*). *Oliv. Ent.* II. 18. pl. 3. f. 20. *Mannerh. Monogr.* p. 94. — Bij Zeist, Mart. Meermalen in den Haag, v. V.
523. **Minutus**, L. *N.* p. 39, onder den naam van *Porcatus*, Herbst. — Te Brummen in menigte, v. Itt. In Junij en Aug. op de Gliphoeve, v. V.

Corticaria, Marsh.

524. **Pubescens**, Ill. *N.* p. 39. — In Julij in den Haag, v. V.
525. **Gibbosa**, Herbst. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 132. *Mannerheim Monogr.* p. 49. — Te Leiden en in Aug. bij Heemstede, v. V.
526. **Transversalis**, Schüp. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 133. *Mannerh. Monogr.* p. 51. — In Zuid-Holland, v. d. W. In Mei op de Gliphoeve, v. V.
527. **Fuscula**, Meg. In September bij Scheveningen, v. Br.
528. **Trifoveolata**, Redt. In September bij Scheveningen, v. Br.
529. **Truncatella**, Mann. *Mannerh. Monogr.* p. 59. — Terzelfder plaatse met de vorigen, v. Br.

Mycetophagus, Hellw.

530. **Piceus**, F. *N.* p. 39, onder den naam van *Variabilis*, Gyll.

Triphyllus, Meg.

531. **Punctatus**, F. *Erichs. Ins. D.* III. p. 414. *Panz. Fn.* 12. f. 12. *Spry a. Shuck. Col. delin.* pl. 32. f. 5. — Eenmaal in Julij in het Haagsche bosch, v. V.

Typhaea, Kirby.

532. **Fumata**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 599. *Redt. Fauna Aust.* p. 215. — Bij 's Gravenhage, v. V.

Byturus, Latr.

533. **Fumatus**, L. *N.* p. 25. *Redt. Fauna Austr.* p. 216.
534. **Tomentosus**, F. *N.* p. 25.

Dermestes, Lin.

535. **Vulpinus**, F. *N.* p. 25. — Twee exemplaren bij den Haag, Sn.
536. **Frischii**, Kug. In September bij Scheveningen, v. Br.
537. **Murinus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 147. 3. *Erichs. Ins. D.* p. 429. *Panz. Fn.* 40. f. 11. — Bij Amersfoort en Brummen, v. W.
538. **Undulatus**, Brahm. *Erichs. Ins. D.* III. p. 430. *Oliv. Ent.* II. 9. 8. Pl. 1. f. 3. — Bij den Haag, v. d. W.
539. **Laniarius**, Ill. *N.* p. 25, onder den naam van *Murinus*, F.
540. **Lardarius**, L. *N.* p. 25.

Attagenus, Latr.

541. **Pellio**, L. *N.* p. 25.

Megatoma, Herbst.

542. **Undata**, L. *N.* p. 25. — Te Brummen, v. W. Twee exemplaren op een zolder, Sn.

Anthrenus, Geoff.

543. **Scrophulariae**, L. *N.* p. 25.
544. **Pimpinellae**, F. *N.* p. 25. — In Julij te Beek, Dr. Rombouts. In Julij te Brummen, v. V.
545. **Musaeorum**, M. *N.* p. 25. — Bij Zeist, Mart.
546. **Claviger**, Er. *N.* p. 26. — In Junij op de Gliphoeve, v. V.

Tiresias, Steph.

547. **Serra**, F. *Erichs. Ins. D.* p. 451. *Shuck. Col. delin.* tab. 35. f. 5. — Een paar bij Brummen, v. W.

Limnichus, Latr.

548. **Pygmaeus**, St. *Sturm. D. Ins.* II. 114. t. 35. f. c. *Erichs. Ins. D.* III. p. 489. *Shuck. Col. delin.* pl. 36. f. 2. — Eenmaal in September op riet bij den Cruquius, v. V.

SIMPLOCARIA, Marsh.

549. **Semistriata**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 199. *Panz. Fn.* 25. f. 2. (de sprieten slecht). *Erichs. Ins. D.* III. p. 494. — Eenmaal in Maart tegen het huis, aan de zuidzijde, op de Gliphoeve, v. V.

BYRRHUS, Lin.

550. **Pilula**, L. *N.* p. 26. — Bij Brummen, v. W.

551. **Fasciatus**, F. *N.* p. 26, waar weg te laten zijn de aanh. van *Panz.* en *Sturm*; bij te voegen: *Erichs. Ins. D.* III. p. 485. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, met de varieteiten *Cinctus*, St. en *Dorsalis* Pz., v. W.

552. **Dorsalis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 196. *Panz. Fn.* 37. f. 14 et 32. f. 1. *Erichs. Ins. D.* III. p. 486. — Bij Brummen, v. W.

553. **Varius**, F. *N.* p. 26. — Bij Brummen, v. W.

554. **Aeneus**, F. *N.* p. 26. — In de duinen bij den Haag, v. V.

555. **Nitens**, Pz. *N.* p. 26, onder den naam van *Punctatus*, Germ. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. d. W.

PARNUS, Fab.

556. **Prolifericornis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 139. *Panz. Fn.* 13. f. 1. — In Junij op de Gliphoeve, v. V.

557. **Auriculatus**, Ill. *N.* p. 26.

HETEROCERUS, Bosc.

558. **Hispidulus**, Kies. *N.* p. 26.

PLATYCERUS, Geoff.

559. **Caraboides**, L. *N.* p. 31. — Bij Zeist, V. Bij Amersfoort, v. W. Bij den Haag, v. d. W.

LUCANUS, Lin.

560. **Cervus**, L. *N.* p. 31. — Bij Deventer, M. Breukelman.

561. **Capreolus**, F. *N.* p. 31.

GEOTRUPES, Latr.

562. **Typhaeus**, F. *N.* p. 29.

563. **Stercorarius**, L. *N.* p. 29.

564. **Putridarius**, Esch. *N.* p. 29. — In Aug. en Sept. bij Heemstede, v. V.

565. **Mutator**, Er. *Erichs. Ins. D.* III. p. 732. *Latr. Gen.* II. p. 93. — Meermalen te Brummen, v. W.

566. **Sylvaticus**, F. *N.* p. 29. — Bij Beek in Julij, Dr. Rombouts. In het Soester bosch, v. d. W. In Sept. te Brummen, v. V.

567. **Vernalis**, L. *N.* p. 29. — Op de heide bij Wolfhezen, v. V.

Copris, Geoff.

568. **Lunaris**, F. *N.* p. 28.

Onthophagus, Latr.

569. **Coenobita**, F. *N.* p. 28. — Bij Rotterdam zeldzaam, Sn.
570. **Fracticornis**, F. *N.* p. 28. — Bij den Haag gemeen, Sn. Bij Amersfoort in Junij, v. V.
571. **Nuchicornis**, F. *N.* p. 28 (weg te laten de citatie uit *Panzer*). — In den Bommelerwaard, v. d. W.
572. **Ovatus**, L. *N.* p. 28.

Aphodius, Illig.

573. **Erraticus**, L. *N.* p. 29.
574. **Subterraneus**, L. *N.* p. 29. — Bij Rotterdam, Sn. In Maart bij den Haag, in Mei en Julij bij Heemstede, v. V.
575. **Haemorrhoidalis**, F. *N.* p. 29. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.
576. **Fossor**, L. *N.* p. 28. — Bij Rotterdam, Sn.
577. **Scybalarius**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 15. *Panz. Fn.* 47. f. 1. — In Zuid-Holland, v. d. W. Op de Gliphoeve in April, v. V. De var. *Conflagratus* vrij gemeen in het voorjaar op de duinen bij den Haag, v. V.
578. **Foetens**, F. *N.* p. 28.
579. **Fimetarius**. L. *N.* p. 28.
580. **Terrestris**, F. *N.* p. 29.
581. **Granarius**, L. *N.* p. 29. — Bij Zeist, Mart. Bij Rotterdam, Sn.
582. **Pusillus**, Hrbst. *N.* p. 29, onder den naam van *Granum*, Gyll.
583. **Sordidus**, F. *N.* p. 28. — Bij Sassenheim, Sn.
584. **Merdarius**, F. *N.* p. 28. — Op Walcheren, G.
585. **Inquinatus**, F. *N.* p. 28.
586. **Porcus**, F. *Erichs. Ins. D.* III. p. 855. *Panz. Fn.* 35. f. 1. — In Sept. en Oct. bij Scheveningen, v. Br.
587. **Rufipes**, L. *N.* p. 29. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. d. W. Vroeger gemeen bij Rotterdam, Sn.
588. **Luridus**, F. *N.* p. 28.
589. **Nigripes**, F. *N.* p. 29.
590. **Prodromus**, Br. *N.* p. 28.
591. **Contaminatus**, Hrb. *N.* p. 28. — Bij den Haag, Sn.
592. **Porcatus**, F. *N.* p. 29. — In Julij in Gelderland, v. V.
593. **Asper**, F. *N.* p. 29.

Psammodius, Gyll.

594. **Sulcicollis**, Ill. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 9. n°. 6. *Panz. Fn.* 99. f. 1.

Sturm. D. Ins. I. p. 173. t. 15. c. *Erichs. Ins. D.* p. 915. — Vier exemplaren te Brummen, v. Itt. In Zuid-Holland, v. d. W.

AEGIALIA, Latr.

595. Globosa, Ill. *N.* p. 29.

596. Rufa, F. *Erichs. Ins. D.* p. 918. — Meermalen in Zuid-Holland, v. W.

TROX, Fab.

597. Arenarius, F. *N.* p. 29. — Eenmaal bij Rotterdam, Sn. Op de Gliphoeve in Junij; in het voorjaar gemeen tusschen den Haag en Scheveningen, v. V.

ORYCTES, Illig.

598. Nasicornis, F. *N.* p. 29. — Bij Zeist, Mart.

599. Silenus, F. *N.* p. 30.

MELOLONTHA, Fab.

600. Fullo, L. *N.* p. 30.

601. Vulgaris, F. *N.* p. 30.

602. Albida, Dej. *Erichs. Ins. D.* III. p. 672. — Bij den Haag, Sn.

603. Hippocastani, F. *N.* p. 30.

RHIZOTROGUS, Latr.

604. Solstitialis, . *N.* p. 30. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W.

605. Ater, F. *Fabr. S. Eleuth.* II. 164. 19. *Panz. Fn.* 47. f. 14. *Erichs. Ins. D.* III. p. 686. — Eenmaal in Noord-Braband, v. Itt.

ANOMALA, Meg.

606. Julii, F. *N.* p. 50. — Gelderland, v. Itt.

607. Frischii, F. *N.* p. 50. — Bij Zeist, Mart. Bij den Haag, Sn. Bij Brummen, v. W.

PHYLLOPERTA, Kirby.

608. Horticola, F. *N.* p. 50. — Bij Zeist, Mart. Bij Heemstede in het laatst van Mei en het begin van Junij, v. V.

HOMALOPLIA, Meg.

609. Brunnea, F. *N.* p. 50. — Bij Zeist, Mart.

HOPLIA, Illig.

610. Argentea, Oliv. *N.* p. 50. — Op Walcheren, G. Op de heide bij Maartensdijk, Mart. Bij den Haag, v. d. W. Bij de Haarlemmermeer en op de Gliphoeve, v. V.

611. **Praticola**, Dfts. *Burm. Handb. d. Ent.* IV. p. 185. *Erichs. Ins. D.* III. p. 708. — Op Walcheren, G.

Cetonia, Fab.

612. **Aenea**, Gyll. *N.* p. 51, onder den naam van *Floricola*, Herbst. — Bij Amersfoort, v. W. Op ananaskasten bij Rheederoord, v. Itt.

613. **Aurata**, F. *N.* p. 50. — Vooral op vlierbloemen, Sn.

614. **Stictica**, Lin. *Redt. Fauna Austr.* p. 272. — 4 exemplaren bij Brummen, v. Itt.

Valgus, Scriba.

615. **Hemipterus**, *N.* p. 50. — Zeer zeldzaam.

Trichius, Fab.

616. **Fasciatus**, F. *N.* p. 50. — Sommige jaren bij Rotterdam gemeen, Sn.

Gnorimus, Lepell. et Serv.

617. **Nobilis**, L. *N.* p. 50.

Agrilus, Meg.

618. **Tenuis**, Ratz. *Ratzeb. Forstins.* I. p. 60. t. 2. f. 1. — Zeldzaam bij Amersfoort, v. W.

619. **Angustulus**, Ill. *Ratzeb. Forstins.* I. p. 60. t. 2. f. 3. — Bij Amersfoort, v. W.

620. **Cyanescens**, Ratz. *Ratzeb. Forstins.* I. p. 61. t. 2. f. 2. — Dikwijls bij Amersfoort gevangen, v. W.

621. **Laticornis**, Ill. *N.* p. 19.

622. **Rugicollis**, Ratz. *Ratzeb. Forstins.* I. p. 62. t. 2. f. 6. — Eenige exemplaren bij Amersfoort, v. W.

623. **Nocivus**, Ratz. *Ratzeb. Forstins.* I. p. 63. t. 2. f. 7. — Een zeer klein voorwerp bij Amersfoort, v. W.

Trachys, Fab.

624. **Minuta**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 462. *Panz. Fn.* 95. f. 8. — Bij Amersfoort en Brummen, v. W. Bij Brummen in het laatst van Aug., v. V.

Synaptus, Eschsch.

625. **Filiformis**, F. *Germar. Zeitschr.* I. p. 235. *Redt. Fauna Austr.* p. 293. — Niet zeldzaam bij Rott., Sn.

Melanotus, Eschsch.

626. **Niger**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 406. — In Zuid-Holland, v. d. W.

627. **Castanipes**, Payk. *N.* p. 19, onder den naam van *Obscurus*, F.

Lacon, Lap.

628. **Murinus**, Lin. *N.* p. 19. — Op allerlei planten bij den Haag, Sn. Op vele plaatsen elders, v. V.

Athous, Eschsch.

629. **Rufus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 375. *Panz. Fn.* 10. f. 11. — Bij Breda en in Gelderland, v. W.

630. **Hirtus**, Herbst. *N.* p. 19.

631. **Scrutator**, Hrbst. *N.* p. 19. — Bij Brummen, v. W. Bij Rotterdam gemeen, Sn.

632. **Longicollis**, F. *N.* p. 19. — Op Walcheren, G. Te Rotterdam, v. W.

633. **Haemorrhoidalis**, F. *N.* p. 19. — In Gelderland, v. W. In Holland een der gemeenste springtorren.

634. **Vittatus**, F. *N.* p. 19.

Campylus, Fisch.

635. **Linearis**, F. *N.* p. 19. — Ook bij Rotterdam, Sn.

636. **Mesomelas**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 384 (*Linearis*, var. c). *Panz. Fn.* 7. f. 6. — Op Walcheren, G.

Limonius, Eschsch.

637. **Cylindricus**, Payk. *N.* p. 19. — Zeer gemeen in Mei bij Scheveningen, v. V.

638. **Parvulus**, Panz. *Panz. Fn.* 61. f. 7. *Redt. Faun. Austr.* p. 299. — In Augustus bij Rhederoord, v. V.

639. **Bipustulatus**, F. *N.* p. 19.

Cardiophorus, Eschsch.

640. **Thoracicus**, F. *N.* p. 19.

641. **Cinereus**, Hbst. *N.* p. 19, onder den naam van *Equiseti*, Herbst. — Bij Bennebroek in het duin in Mei, v. V.

Elater, Lin.

642. **Sanguineus**, F. *N.* p. 19. — Op Walcheren, G.

643. **Balteatus**, L. *N.* p. 20. — Bij Brummen, v. Itt. en v. W.

644. **Elongatulus**, Gyll. *N.* p. 19. — Bij den Haag, v. d. W.

645. **Nigrinus**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 421. n°. 51. — In Zuid-Holland, v. d. W.

Cryptohypnus, Eschsch.

646. **Pulchellus**, L. *N.* p. 20. — Niet zeldzaam bij den Haag, v. d. W.

Ludius, Latr.

647. **Ferrugineus**, L. *N.* p. 20. — Bij Brummen, v. Itt.

Corymbites, Latr.

648. **Haematodes**, F. *Redt. Fauna Austr.* p. 307. — Bij Brummen, v. Itt.

649. **Castaneus**, L. *N.* p. 20.

650. **Pectinicornis**, L. *Redt. Fauna Austr.* p. 307. — Bij Brummen, v. Itt.

651. **Tesselatus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 393. *Oliv. Ent.* II. 31. t. 3. f. 22. — Eenmaal te Brummen, v. W.

Diacanthus, Latr.

652. **Holosericeus**, F. *N.* p. 20. — Bij Brummen, v. W. In Junij op de duinen bij den Haag, v. V.

653. **Latus**, F. *N.* p. 20.

654. **Aeneus**, L. *N.* p. 20. — Ook de var. *Germanus*, L. Komt dikwijls voor.

Agriotes, Eschsch.

655. **Segetis**, Gyll. *N.* p. 20.

656. **Obscurus**, Gyll. *N.* p. 20. — Ook bij Rotterdam, Sn.

657. **Sputator**, L. *N.* p. 20.

Sericosomus, Serv.

658. **Brunneus**, L. *N.* p. 20.

659. **Fugax**, F. *N.* p. 20.

Dolopius, Meg.

660. **Marginatus**, L. *N.* p. 20.

Ectinus, Eschsch.

661. **Aterrimus**, L. *N.* p. 20. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

Adrastus, Meg.

662. **Limbatus**, F. *N.* p. 20. — Bij 's Gravenhage, v. d. W. en v. V. Bij Rotterdam gemeen, Sn.

Cyphon, Payk.

663. **Melanurus**, F. *N.* p. 20.

664. **Lividus**, F. *N.* p. 20. — In Junij bij Amersfoort, in Julij te Brummen, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

665. **Variabilis**, Thunb. *N.* p. 20, onder den naam van *Pubescens*, F.

666. **Padi**, L. *N.* p. 20.

667. **Deflexicollis**, Müll. *Müller in Germ. Mag.* IV. p. 223. *Redt. Fauna Austr.* p. 316. — Vier exemplaren op bloesem van wilgen aan den duinkant, v. V.

Scirtes, Illig.

668. **Hemisphaericus**, L. *N.* p. 21. — Zeer gemeen aan zekere sloot ten noorden van 's Gravenhage, v. V.

669. **Orbicularis**, Pz. *N.* p. 21.

Lygistopterus, Dej.

670. **Sanguineus**, F. In Noord-Brabant, v. Itt.

Lampyris, Geoff.

671. **Noctiluca**, L. *N.* p. 21. — Aan den Bezuidenhoutschen weg bij 's Gravenhage, v. d. W.

672. **Splendidula**, L. *N.* p. 21.

Geopyris, Dej.

673. **Hemiptera**, F. *N.* p. 21.

Telephorus, Schaeff.

674. **Fuscus**, L. *N.* p. 21. — Ook in Mei aangetroffen, v. V. Het wijfje schijnt bijzonder zeldzaam.

675. **Dispar**, F. *N.* p. 21.

676. **Pellucidus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 332. *Redt. Fauna Austr.* p. 323. — Bij Rotterdam zeldzaam, Sn. In Mei bij 's Gravenhage, v. V. Eene varieteit met geheel roode pooten bij Brummen, v. W.

677. **Nigricans**, F. *N.* p. 21. — Ook reeds in Mei aangetroffen, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

678. **Obscurus**, L. *N.* p. 21. — Bij Brummen, v. W.

679. **Thoracicus**, Oliv. *Oliv. Ent.* II. 26. 12. 10. tab. 1. f. 2. a, b. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 338. *Redt. Fauna Austr.* p. 323. — In de eerste dagen van Julij te Brummen; in Mei en Junij vrij gemeen bij den Haag, v. V. Op brandnetels bij Rotterdam, Sn.

680. **Lividus**, L. *N.* p. 21. — In Mei en Junij, Sn.

681. **Lituratus**, Fall. *N.* p. 21.

682. **Rufus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 350. *Panz. Fn.* 57. f. 3. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.

683. **Clypeatus**, Ill. *N.* p. 21. — In April 1850 op de Gliphoeve; in Mei vrij gemeen bij den Haag, v. V.

Ragonycha, Eschsch.

684. **Melanura**, L. *N.* p. 21. — De gemeenste van alle Telephoren; ook in Gelderland, v. V.

685. **Pallida**, Ill. *N.* p. 21. — Bij den Haag, v. V.

686. **Testacea**, L. *N.* p. 21. — In Gelderland, v. W. Bij Rotterdam, Sn.

Malthinus, Latr.

687. **Flaveolus**, Herbst. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 340. *Redt. Fauna Austr.* p. 327. — In 1851 en 1852 telkens een paar, in Junij in de duinen bij Scheveningen op een eikenboom, v. V.

688. **Sanguinicollis**, Fall. *N.* p. 21, onder den naam van *Sanguinolentus*, Gyll. — Tamelijk gemeen bij Rotterdam, Sn.

689. **Biguttatus**, L. *N.* p. 21.

Malachius, Fab.

690. **Aeneus**, F. *N.* p. 21. — Bij Zeist, Mart. In menigte gevonden in Mei op een korenveld onder Oosterbeek, v. W. Zeer gemeen op rogge in Julij 1852, bij Brummen, v. V.

691. **Bipustulatus**, F. *N.* p. 21. — Bij Zeist, Mart. Bij Amersfoort in Junij, v. V.

692. **Viridis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 358. var. b. *Redt. Fauna Austr.* p. 329. — In Julij 1851 een exemplaar op de duinen bij 's Gravenhage, v. V.

693. **Marginellus**. F. *N.* p. 22. — Bij Zeist, Mart. Bij Rotterdam, Sn.

694. **Elegans**, Oliv. *N.* p. 21. *Redt. Fauna Austr.* p. 329. — In Junij op de Gliphoeve, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

965. **Pulicarius**, F. *N.* p. 21. — Bij Brummen, v. W.

696. **Sanguinolentus**, F. *N.* p. 22.

697. **Equestris**, F. *N.* p. 22. — Op gras bij Rotterdam, Sn. Bij den Haag in Junij, v. V.

698. **Fasciatus**, F. *N.* p. 22. — Zeldzaam bij Rotterdam, Sn.

Dasytes, Payk.

699. **Coeruleus**. F. *N.* p. 22. — Bij Amersfoort in Junij; bij den Haag in Mei vrij gemeen, v. V.

700. **Floralis**, Oliv. *N.* p. 22.

701. **Flavipes**, F. *N.* p. 22. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

Dolichosoma, Steph.

702. **Linearis**, F. *N.* p. 22. — In Junij vrij gemeen op de duinen bij den Haag, v. V.

Tillus, Oliv.

703. **Elongatus**, F. *N.* p. 22. — Bij Brummen, v. Itt. en v. W.

704. **Ambulans**, F. *N.* p. 22. — In het Soester bosch, v. d. W.

Opilus, Latr.

705. **Mollis**, F. *N.* p. 22. — Bij Haarlem, Buse.

706. **Domesticus**, St. *N.* p. 22. — Bij Brummen, v. Itt. Bij den Haag, v. d. W. In Aug. bij Bennebroek, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

Trichodes, Herbst.

707. **Alvearius**, F. *N.* p. 22.

Clerus, Geoff.

708. **Formicarius**, F. *N.* p. 22. — Bij Zeist, Mart. Eenmaal in menigte gevonden in een huis te Rosendaal, v. d. W.

709. **Quadrimaculatus**, F. *N.* p. 22.

Necrobia, Latr.

710. **Violacea**, Latr. *N.* p. 22. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

711. **Ruficollis**, F. *N.* p. 22. — In Zeeland, G.

Hedobia, Ziegl.

712. **Imperialis**, F. *N.* p. 23.

Ptinus, Lin.

713. **Sexpunctatus**, Pz. *N.* p. 23.

714. **Fur**, L. *N.* p. 23.

715. **Rufipes**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 305. n°. 2 en 3. *Sturm. D. Ins.* XII. p. 59. t. 252. — Eenmaal het ♀ op elzen te Brummen, v. W.

716. **Crenatus**, F. *N.* p. 23. — Te Rotterdam, Sn.

Anobium, Fab.

717. **Tesselatum**, F. *N.* p. 22. — Bij Rotterdam en den Haag, Sn.

718. **Striatum**, Ill. *N.* p. 22. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V. Te Rotterdam op oude zolders, Sn.

719. **Molle**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 296. *Ratz. Forstins.* I. p. 46. — In October 1848 op de Gliphoeve, v. V.

720. **Paniceum**, F. *N.* p. 23.

721. **Minutum**, F. *N.* p. 23. — Ook in den Haag, v. V.

722. **Castaneum**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 290. *Sturm. D. Ins.* XI. p. 140. t. 243. — Op oude eiken van het Haagsche bosch in Junij, v. V.

Cis, Latr.

723. **Boleti**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. 378. *Panz. Fn.* 10. f. 7. — In Maart en Augustus op de Gliphoeve in boleten, en in April bij den Haag, v. V.

724. **Micans**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 379. — In Julij des avonds vliegende gevangen op de Gliphoeve, v. V.

725. **Fronticornis**, Pz. *Panz. Fn.* 98. f. 7. *Redt. Fauna Austr.* p. 350 (*Entypus fronticornis*). In Mei bij den Haag in zwammen.

726. **Nitidus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 382. — In Maart op de Glipheove in zwammen, v. V.

Dorcatoma, Herbst.

727. **Bovistae**, Koch. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 326. *Sturm. D. Ins.* XII. p. 12. *Panz. Fn.* 26. f. 10 (*Dermestes Serra*). Eenmaal bij Bennebroek in Augustus, v. V.

Ptilinus, Geoff.

728. **Pectinicornis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* I. p. 301. *Panz. Fn.* 3. f. 7. *Ratz. Forstins.* I. tab. 2. f. 21. — Een ♀ in Holland, v. W. Den 13[en] Julij 1850 honderden ♂ en eenige ♀ in een tuinhuisje van elzenhout, v. V.

Apate, Fab.

729. **Capucina**, L. *N.* p. 39, alwaar verkeerdelijk als vindplaats Brummen staat opgegeven, dit moet zijn Rotterdam.

Hylecoetus, Latr.

730. **Dermestoides**, F. Hoewel ik dit insect niet gezien heb, voeg ik het in de naamlijst, daar Dr. Herklots in het 1[ste] Deel der *Bouwstoffen voor eene Fauna van Nederland*, pag. 119 vermeldt, dat hem eene larve uit palen van het Y was voorgekomen.

Bostrichus, Fab.

731. **Laricis**, F. *N.* p. 39. — Een enkele maal bij den Haag, v. d. W.

732. **Curvidens**, Germ. *Ratz. Forstins.* I. p. 190. tab. XIII. f. 1 et 2. — Bij Brummen, v. W.

733. **Pityographus**, Ratz. *Ratz. Forstins.* I. p. 197. tab. XIII. f. 3. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 362 (*Micrographus*). — Eenmaal in September bij de Bildt, v. V.

734. **Domesticus**, L. *N.* p. 39. — Zwermt in het laatst van April en in Mei, v. V.

Eccoptogaster, Herbst.

735. **Destructor**, Oliv. *N.* p. 39. — De vernieler van vele ijpenboomen bij Rotterdam, Sn.

736. **Scolytus**, F. *N.* p. 39. — Op Walcheren, G.

Hylesinus, Fab.

737. **Crenatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 339. *Ratz. Forstins.* I. p. 223. tab. VII. f. 14. — Bij den Haag, v. d. W.

738. **Fraxini**, F. *N.* p. 39. — Bij Brummen, v. W.

HYLURGUS, Latr.

739. **Piniperda**, L. *N.* p. 39. — Bij Amersfoort, v. W. Bij den Haag in April, v. V.

HYLASTES, Erichs.

740. **Palliatus**, Gyll. *N.* p. 39. — Bij Utrecht, S. Bij Brummen, v. W.

741. **Ater**, Payk. *N.* p. 39. — In Mei, Sept. en Oct. bij Bennebroek, v. V.

742. **Cunicularius**, Er. *Ratz. Forstins* I. p. 220. tab. VIII. f. 7. — In Sept. en Oct. op de Gliphoeve, v. V.

743. **Angustatus**, Herbst. *N.* p. 39. — Bij Brummen, v. W.

RHYNCOLUS, Creutz.

744. **Elongatus**, Gyll. *N.* p. 39.

COSSONUS, Clairv.

745. **Linearis**, F. *Schönh. Curc.* IV. p. 995. Verg. *Gyll.* IV. p. 604, aanm. — Alleen de var. *β.* (*Cossonus ferrugineus* Dej. *Cat.* ed. 3. p. 330) op Walcheren, G.

CALANDRA, Clairv.

746. **Granaria**, L. *N.* p. 39.

747. **Oryzae**, L. *N.* p. 39.

NANOPHYES, Schoenh.

748. **Lythri**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 127. *Panz. Fn.* 17. f. 4. — In Sept. bij Scheveningen in menigte, v. Br.

MECINUS, Germ.

749. **Pyraster**, Herbst. *Schönh. Curc.* IV. p. 777. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 180 en IV. p. 585. — In Maart, Aug. en Oct. op de Gliphoeve, in April op de duinen bij den Haag, v. V.

GYMNETRON, Schoenh.

750. **Veronicae**, Germ. *N.* p. 38.

751. **Teter**, F. *Schönh. Curc.* IV. p. 755. *Germar, Mag.* IV. p. 310. — In Zuid-Holland, v. d. W.

752. **Noctis**, Herbst. *Schönh. Curc.* IV. p. 761. *Gyll. Ins. Suec.* III. 207 en IV. 590. — In Julij in de bloemen van *Antirrhinum Linaria* in Holland, v. V.

CIONUS, Clairv.

753. **Scrophulariae**, L. *N.* p. 38. — Gemeen in Julij te Brummen, v. V.

754. **Verbasci**, F. *N.* p. 38. — In Julij te Brummen, v. V.

755. **Thapsus**, F. *N.* p. 38.

756. **Blattariae**, F. *N.* p. 38.

757. **Fraxini**, de G. *Gyll. Ins. Suec.* III. 217. *Germar. Mag.* IV. p. 304. — Twee exemplaren op essen in Julij aan het kleine Loo bij 's Gravenhage, v. V.

758. **Pulchellus**, Hrbst. *Gyll. Ins. Suec.* III. 216 (*Solani*). *Schönh. Curc.* IV. 741. *Germar, Mag.* IV. 304. — Zeldzaam in Junij op *Scrophularia* op de Gliphoeve, v. V.

Poophagus, Schoenh.

759. **Sisymbrii**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 90. *Schönh. Curc.* IV. p. 591. *Panz. Fn.* 17. f. 6. — In Friesland, G.

Rhinoncus, Schoenh.

760. **Bruchoides**, Hrbst. *Schönh. Curc.* IV. 581. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 161. n°. 81 (*Leucogaster*). — Een paar in Augustus 1848 op de Gliphoeve, v. V.

761. **Inconspectus**, Hrbst. *Schönh. Curc.* IV. 581. n°. 4. *Gyll. Ins. Succ.* III. p. 158. — In menigte op eene soort van *Polygonum* aan den vijver in Augustus op de Gliphoeve, v. V. Rotterdam, Sn.

762. **Pericarpius**, F. *N.* p. 38. — In April en Mei.

Ceutorhynchus, Germ.

763. **Macula-alba**, Hrbst. *N.* p. 38.

764. **Assimilis**, Payk. *Schönh. Curc.* IV. p. 480. *Gyll. Ins. Succ.* III. p. 141 en IV. p. 577. — Bij Brummen, v. W. en v. V. Bij den Haag in Junij, v. V.

765. **Erysimi**, F. *N.* p. 38.

766. **Contractus**, Marsh. *N.* p. 38.

767. **Pallidactylus**, Mrs. *Schönh. Curc.* IV. p. 536. — Eenmaal op *Solanum dulcamara* in Sept. op de Gliphoeve, v. V.

768. **Echii**, F. *Schönh. Curc.* IV. p. 504. *Panz. Fn.* 17. f. 12. — Bij Brummen, v. W.

769. **Horridus**, Pz. *N.* p. 38. — In Julij bij Brummen, v. V.

770. **Asperifoliarum**, Kirby. *Schönh. Curc.* IV. p. 519. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 221. — In Zuid-Holland, v. V.

771. **Marginatus**, Payk. *N.* p. 38.

772. **Punctiger**, Meg. In September bij Scheveningen, v. Br.

773. **Cyanipennis**, Ill. *Schönh. Curc.* IV. 558. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 594. — In Mei bij Heemstede, v. V.

774. **Troglodytes**, F. *N.* p. 38.

Coeliodes, Schoenh.

775. **Quercus**, F. *N.* p. 38.

776. **Guttula**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. 592. 129—130. *Redt. Fauna Austr.* p. 389. — In Holland, v. V.

777. **Didymus**, F. *N.* p. 38.

Cryptorhynchus, Illig.

778. **Lapathi**, L. *N.* p. 38. — Bij den Haag en Arnhem, v. d. W. Bij Rotterdam, Sn.

Baridius, Schoenh.

779. **Artemisiae**. F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 81. *Panz. Fn.* 18. f. 10. — Eenmaal in Junij aan den Scheveningschen weg, v. V.

780. **Lepidii**, Mull. *Schönh. Curc.* III. p. 710. — Bij Brummen, v. W.

781. **Punctatus**, Schh. *Schönh. Curc.* III. p. 711. — Bij Brummen, v. W.

Bagous, Schoenh.

782. **Elegans**, F. *Schönh. Curc.* VIII. 2. p. 74. *Germar, Faun. Ins. Eur.* fasc. IV. t. 8. — Twee exemplaren in riet bij Rott., Sn.

783. **Lutulentus**, Gyll. *N.* p. 38.

Orchestes, Illig.

784. **Quercus**, L. *N.* p. 37.

785. **Scutellaris**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 240. *Redt. Fauna Austr.* p. 396. — In April bij den Haag, v. V.

786. **Haematitius**, Germ. *N.* p. 37, onder den naam van *Haematicus*.

787. **Alni**, L. *N.* p. 38. — In April en Mei bij Heemstede en den Haag, v. V.

788. **Ilicis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 241. — In Julij op de Glip-hoeve, en in Mei bij Leiden en den Haag, v. V.

789. **Fagi**, L. *N.* p. 38. — Bij Brummen, v. W. Zeer gemeen in Oct. en Nov. in het Haagsche bosch, v. d. W. en v. V.

790. **Signifer**, Cr. *N.* p. 38, onder den naam van *Salicis*, F.

791. **Salicis**, L. *N.* p. 38, onder den naam van *Bifasciatus*, F.

792. **Stigma**, Germ. *N.* p. 38.

793. **Populi**, F. *N.* p. 38. — Ook gemeen in Gelderland, v. V.

Sybines, Schoenh.

794. **Phaleratus**, Stev. *Schönh. Curc.* III. p. 440. *Redt. Fauna.* p. 400. — Op de Scheveningsche duinen in September, v. Br.

Tychius, Germ.

795. **Quinquepunctatus**, F. *N.* p. 37.

796. **Tomentosus**, Hrbst. *Schönh. Curc.* III. p. 411. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 121. n°. 48. a. — In Junij bij Amersfoort, v. V.

797. **Junceus**, Reich. *Schönh. Curc.* III. p. 412. n°. 17. *Redt. Fauna Austr.* p. 402. — Eenmaal in Julij te Rhienderstein bij Brummen, en in Junij bij den Haag, v. V.

BALANINUS, Germ.

798. **Venosus**, Germ. *N.* p. 37.

799. **Nucum**, L. *N.* p. 37.

800. **Cerasorum**, Herbst. *N.* p. 37.

801. **Crux**, F. *N.* p. 37.

802. **Brassicae**, F. *N.* p. 37. — In Mei op paardebloemen en in Aug. op aardbezien bij Heemstede, v. V.

803. **Pyrrhoceras**, Germ. *N.* p. 37. — Niet zeer ongemeen bij den Haag, v. V.

ANTHONOMUS, Germ.

804. **Ulmi**, de Geer. *N.* p. 37.

805. **Pomorum**, L. *N.* p. 37. — Zeer gemeen en nadeelig.

806. **Incurvus**, Panz. *Schönh. Curc.* III. p. 341. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 586. *Panz. Fn.* 36. f. 17. — Eenmaal in Mei bij Heemstede, v. V. Brummen, v. W.

807. **Melanocephalus**, F. *Schönh. Curc.* III. p. 344. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 587. *Panzer Fn.* 18. f. 12. — Bij Rotterdam, v. W.

808. **Rubi**, Herbst. *Schönh. Curc.* III. p. 349. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 194. — In Junij op bloeijende framboozen in Holland; in Augustus en September op de vrucht, v. V.

809. **Druparum**, L. *Schönh. Curc.* III. p. 336. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 191. — Eenmaal bij Rotterdam, v. W.

BRACHONYX, Schoenh.

810. **Indigena**, Herbst. *Schönh. Curc.* III. p. 330. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 71. — Bij den Haag, v. d. W.

ELLESCUS, Meg.

811. **Bipunctatus**, F. *Schönh. Curc.* III. p. 322. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 119. *Panz. Fn.* 62. f. 7. — Eenmaal bij Brummen, v. W.

HYDRONOMUS, Schoenh.

812. **Alismatis**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 87. *Schönh. Curc.* III. 317. *Spry Brit. Col. delin.* t. 68. f. 3. — In Junij bij Heemstede op *Alisma plantago* niet ongemeen.

GRYPIDIUS, SCHOENH.

813. **Equiseti**, F. *N.* p. 37. — Bij Brummen, v. W. Op *Equisetum* bij den Haag in Junij, v. Iterson. Op de Gliphoeve in Junij, v. V.

DORYTOMUS, Germ.

814. **Bimaculatus**, F. — *N.* p. 37. — Bij Brummen, v. W. Een paar onder een steen aan den oever van de Haarlemmer meer, v. V.

815. **Scirpi**, F. — *N.* p. 37. — Bij Rotterdam in Junij en Julij, Sn.

816. **Acridulus**, L. — *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 75. *Schönh. Curc.* III. p. 285. — Bij Leiden zeldzaam, v. V. Bij Brummen, v. W. Zeer gemeen bij den Haag, v. d. W.

817. **Vorax**, F. — *N.* p. 37.

818. **Tremulae**, Payk. — *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 171. — Bij Rotterdam zeldzaam, Sn. In Mei bij den Haag, v. V.

819. **Affinis**, Payk. — *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 174. *Schönh. Curc.* III. p. 295. — Een bij Leiden, een in April op de Gliphoeve. Beiden hebben op de dekschilden het witte puntje dat *Zetterstedt* (verg. *Schönh.*) bij *Bituberculatus* opgeeft. Is deze dan slechts varieteit? — Bij Rotterdam, v. W.

820. **Majalis**, Payk. — *N.* p. 37.

821. **Pectoralis**, Pz. — *Panz. Fn.* 36. f. 16. en 18. f. 6. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 178. *Schönh. Curc.* III. p. 302. — In October op de Gliphoeve, v. V.

822. **Aethiops**, F. — *Gyll. Ins. Succ.* III. p. 73. *Schönh. Curc.* III. p. 287. — Eenmaal in Mei aan den kant van den vijver op de Gliphoeve, v. V.

823. **Villosulus**, Meg. — *Schönh. Curc.* III. 303. *Redt. Fauna Austr.* p. 412. — In Junij bij Heemstede, v. V.

824. **Tortrix**, L. — *N.* p. 37.

MAGDALINUS, Germ.

825. **Cerasi**, L. — *Schönh. Curc.* III. p. 266. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 561. *Redt. Fauna Austr.* p. 415. — Bij Brummen, v. W.

826. **Atramentarius**, Germ. *N.* p. 37.

827. **Rhina**, Gyll. — *N.* p. 37.

828. **Pruni**, Lin. — *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 82. *Redt. Fauna Austr.* p. 416. — In Junij bij den Haag, v. V.

PISSODES, Germ.

829. **Pini**, L. — *N.* p. 37.

830. **Notatus**, F. — *N.* p. 37. — Bij Brummen, v. W. Bij Roermond, Sn. Ontvangen uit de Weymouthspijnen van den Baron D'ABLAING VAN MOERSBERGEN, v. V.

LARINUS, SCHÜPP.

831. **Carlinae**, Oliv. — *N.* p. 36. — Twee exemplaren te Rotterdam op een distel, Sn.

Lixus, Fab.

832. **Paraplecticus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 62. *Schönh. Curc.* III. p. 2. — In de stengels van *Sparganium ramosum* bij Utrecht, S.

833. **Turbatus**, Gyll. *N.* p. 36. — Uit riet in Augustus bij Rotterdam, Sn.

834. **Angustatus**, F. *Schönh. Curc.* III. p. 43. *Panz. Fn.* 42. f. 12. — Bij Wassenaar, v. d. W.

835. **Bicolor**, Oliv. *N.* p. 36.

836. **Filiformis**, F. *Oliv. Ent.* V. 83. taf. 16. f. 198. *Redt. Fauna Austr.* p. 420. — Bij Katwijk-binnen, v. V.

Otiorhynchus, Germ.

837. **Atroapterus**, Gyll. *N.* p. 36. — Slechts op de laatste rei duinen.

838. **Picipes**, F. *N.* p. 36. — Op de Gliphoeve in Mei, te Brummen in Julij, v. V.

839. **Septemtrionis**, Hrbst. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 298 (*Setosus*). *Schönh. Curc.* II. p. 615. *Küster, Käfer Eur.* XI. 71. — Op de Gliphoeve driemaal, in Febr. en Mei te Rotterdam, v. V. Zeldzaam aldaar, Sn.

840. **Raucus**, F. *Schönh. Curc.* II. p. 614. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 297. — Bij Rotterdam, v. W. Bij Utrecht in September, v. V.

841. **Sulcatus**, F. *N.* p. 36. — Bij Schiedam, v. W. Bij Rotterdam in tuinen, Sn. Bij den Haag, v. V.

842. **Ovatus**, F. *N.* p. 36. — Bij Zeist, Mart. Bij Rotterdam, Sn.

Phyllobius, Germ.

843. **Calcaratus**, F. *N.* p. 36. — Te Brummen, v. W. Op elzen in Junij en Julij bij den Haag, v. V.

844. **Pyri**, L. *N.* p. 36. — In Mei.

845. **Argentatus**, L. *N.* p. 36. — In Mei.

846. **Vespertinus**, F. *N.* p. 36. — In den Bommelerwaard, v. d. W.

847. **Ruficornis**, Dej. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 432. — Eenmaal te Brummen, v. W.

848. **Mutus**, Schh. *Schönh. Curc.* II. 454. n°. 25. — Eene varieteit in Holland volgens *Schönherr.*

849. **Uniformis**, Mars. *N.* p. 36, onder den naam van *Parvulus*, Gyll.

850. **Oblongus**, L. *N.* p. 36. — In Mei.

Phytonomus, Schoenh.

851. **Punctatus**, F. *N.* p. 36. — Bij den Haag, v. d. W. In Augustus aan de Glip, v. V.

852. **Rumicis**, L. *N.* p 36. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. d. W. Aldaar tamelijk gemeen in Mei, Sn.

853. **Plantaginis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 103. *de Geer, Mem.* V. p. 359.

tab. 7. f. 17—21. — In April en Augustus op gras, v. V.

854. **Pedestris**, Payk. *Schönh. Curc.* II. p. 374. n°. 8. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 98. — Eenmaal bij Brummen in Julij op gras, v. V.

855. **Murinus**, F. *N.* p. 36. — In April en Aug. op de Gliphoeve. In Julij bij mij uitgekomen uit een rond, groen glanzig coconnetje aan een grashalm gevonden, v. V.

856. **Variabilis**, Herbst. *N.* p. 36.

857. **Polygoni**, F. *N.* p. 36.

858. **Meles**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. 111. *Germar Mag.* IV. 340. n°. 9. — Eenmaal in September op de Gliphoeve, v. V.

859. **Plagiatus**, Redt. *Redt. Fauna Austr.* p. 437. — In September bij Scheveningen, v. Br.

860. **Nigrirostris**, F. *N.* p. 36. — In Maart en Sept. aan de Glip; niet gemeen bij Brummen, doch aldaar tweemaal eene rosse varieteit gevangen, v. V. Op wilgen bij Rotterdam, Sn. In April op de duinen bij den Haag, v. V.

Plinthus, Germ.

861. **Caliginosus**, F. *Redt. Fauna Austr.* p. 438. *Shuck. Col. delin.* pl. 70. f. 7. — Eenmaal bij Brummen, v. Itt.

Hylobius, Schoenh.

862. **Abietis**, F. *N.* p. 35. — Bij Rotterdam een exempl. in Julij, Sn.

Tanysphyrus, Germ.

863. **Lemnae**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 129. *Panz. Fn.* 17. f. 10 (slecht). *Schuck. Brit. Col. delin.* t. 71. f. 3. — Gemeen bij den vijver van de Gliphoeve in Junij, v. V.

Lepyrus, Germ.

864. **Colon**, L. *N.* p. 35. — Sedert niet meer gevangen.

865. **Binotatus**, F. *Schönh. Curc.* II. p. 331. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 165. *Panz. Fn.* 57. f. 11. — Eenmaal in Holland, v. W.

Liophloeus, Germ.

866. **Nubilus**, F. *Schönh. Curc.* II. 303. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 312. *Panz. Fn.* 107. f. 5. — Bij Rotterdam en Brummen, v. W. Op Walcheren, G.

Alophus, Schoenh.

867. **Triguttatus**, F. *N.* p. 35. — Op Walcheren, G. Bij Brummen in Augustus, v. V.

Cleonus, Schoenh.

868. **Glaucus**, F. *N.* p. 35.
869. **Sulcirostris**, F. *N.* p. 35.
870. **Nebulosus**, L. *Küster, Käf. Eur.* XI. 42. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 264. *Schönh. Curc.* II. p. 177. — In Zuid-Holland, v. d. W.
871. **Albidus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 267. *Panz. Fn.* 19. f. 7. — Bij den Haag, v. d. W.

Metallites, Germ.

872. **Ambiguus**, Schh. *Schönh. Curc.* II. 157. n°. 5. *Redt. Fauna Austr.* p. 447. — In Mei bij den Haag, v. V.
873. **Atomarius**, L. *Redt. Fauna Austr.* p. 448. *Schönh. Curc.* II. 155. 2. — In Mei en Junij bij den Haag, v. V.

Polydrosus, Germ.

874. **Flavipes**, de Geer. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 271. *Redt. Fauna Austr.* p. 449. — Zeer gemeen in Mei in Noord- en Zuid-Holland, v. V. Bij Rotterdam gemeen, Sn.
875. **Pterygomalis**, Schh. *Schönh. Curc.* VI. p. 445. n°. 12. *Redt. Fauna* p. 449. — Volgens *Schönherr* in Holland. Ook bij den Haag in Mei meermalen aangetroffen, v. V.
876. **Cervinus**, L. *N.* p. 35. — Zeer gemeen in Mei.
877. **Chrysomela**, Sch. *N.* p. 35. *Schönh. Curc.* VI. p. 447. n°. 20.
878. **Sericeus**, Gyll. *N.* p. 35. — Bij den Haag op elzen, Sn. In Junij op de Gliphoeve, v. V.
879. **Corruscus**, Müll. *Redt. Fauna Austr.* p. 449. — Op berken bij den Haag, Sn. en v. V.

Chlorophanus, Dalm.

880. **Viridis**, L. *N.* p. 35. — Bij Amersfoort in Junij, v. V.
881. **Pollinosus**, F. *Schönh. Curc.* II. p. 64. *Panz. Fn.* 19. f. 4. — Eenmaal te Brummen, v. W.

Sitones, Schoenh.

882. **Griseus**, F. *N.* p. 35. — Op de duinen in April, v. V.
883. **Sulcifrons**, F. *N.* p. 35. — Bij Brummen, v. W. In den Bommelerwaard, v. d. W.
884. **Caninus**, Gyll. *N.* p. 35. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.
885. **Medicaginis**, Redt. *Redt. Fauna Austr.* p. 452. — Tweemaal in Augustus aan de Glip, v. V.
886. **Lineatus**, L. *N.* p. 35. — Bij Rotterdam gemeen in Mei en Junij, Sn.
887. **Hispidulus**, F. *N.* p. 35. — Bij den Haag, v. d. W.

Tanymecus, Germ.

888. **Palliatus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 268. *Panz. Fn.* 19. f. 5. *Shuck. Brit. Col delin.* pl. 72. f. 5. — In Julij aan de kruiskade bij Rotterdam, v. V.

Brachyderes, Schoenh.

889. **Incanus**, F. *N.* p. 35.

890. **Lepidopterus**, Chevr. *Schönh. Curc.* I. p. 561. n°. 6. — Tweemaal in Zuid-Holland, v. d. W. In October aan de Glip, v. V.

Sciaphilus, Schoenh.

891. **Muricatus**, F. *N.* p. 35. — Bij den Haag op gras tamelijk gemeen, Sn. en v. V.

Cneorhinus, Schoenh.

892. **Coryli**, F. *N.* p. 34. — Bij den Haag in October, v. V.

893. **Faber**, Herbst. *Schönh. Curc.* I. p. 540. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 300. — Eenmaal in Julij op Rhienderstein bij Brummen, v. V.

894. **Limbatus**, F. *N.* p. 35.

895. **Squamulatus**, F. *N.* p. 35. — In October bij den Haag, v. V.

896. **Geminatus**, F. *N.* p. 35. — Zeer gemeen bij Scheveningen, v. V.

Rhamphus, Clairv.

897. **Flavicornis**, Cl. *N.* p. 35. — Bij Brummen, v. W.

Apion, Herbst.

898. **Pomonae**, F. *N.* p. 35. — In Mei en Aug. op de Gliphoeve, in Oct. te Brummen, v. V.

899. **Craccae**, L. *N.* p. 35. — In Augustus te Brummen gemeen, v. W. en v. V.; het ♂ zeldzaam.

900. **Aeneum**, F. *Schönh. Curc.* I. p. 262. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 40. *Panz. Fn.* 20. f. 10. — In Junij bij Scheveningen op Malva gemeen, v. V.

901. **Onopordi**, Kirby. *Schönh. Curc.* I. p. 264. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 535. — In Maart en in Mei op de Gliphoeve, v. V.

902. **Apricans**, Hrbst. *N.* p. 35. — In Mei op de Gliphoeve gemeen, v. V.

903. **Ononidis**, Gyll. *Schönh. Curc.* I. p. 280. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 539. n°. 19. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

904. **Flavipes**, F. *N.* p. 35. — Op de Gliphoeve in Mei, te Brummen in Oct., v. V.

905. **Aestivum**, Germ. *N.* p. 35. — Op de Gliphoeve in Aug.; v. V.

906. **Miniatum**, Schh. *Schönh. Curc.* I. p. 282. n°. 74. *Germar, Mag.* II. 252. n°. 105. — Op eene soort van zuring bij Rotterdam niet ongemeen, Sn. In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

907. **Frumentarium**, F. *N.* p. 35. — In Mei en Augustus op de Gliphoeve, v. V.

908. **Seniculus**, Kirby. *Schönh. Curc.* I. p. 285. n°. 80. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 57 et IV. p. 543. — Eenmaal in Julij te Brummen, v. V.

909. **Morio**, Germ. *Germar*, *Monogr.* in *Mag.* II. 178. — Eenmaal in April op de Gliphoeve, v. V.

910. **Ononis**, Kirby. *Germar*, *Mag.* II. 137. t. 3. f. 24. *Schönh. Curc.* I. p. 300. — In September bij Scheveningen, v. Br.

911. **Virens**, Herbst. *Germar*, *Mag.* II. 193. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 548. *Schönh. Curc.* I. p. 295. n°. 104. — In September op de Gliphoeve, v. V.

912. **Vorax**, Herbst. *N.* p. 34. — In Mei bij Heemstede, in Oct. te Brummen, v. V.

913. **Pisi**, F. *Germar*, *Mag.* II. 146 (*Punctifrons*). *Schönh. Curc.* I. p. 304. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

914. **Sorbi**, Herbst. *N.* p. 34.

915. **Humile**, Germ. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 545. *Schönh. Curc.* I. p. 304. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

916. **Minimum**, Herbst. *Germar. Mag.* II. 236. t. 3. f. 9. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 59. *Schönh. Curc.* I. p. 288. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

917. **Violaceum**, Kirby. *N.* p. 34. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

918. **Marchicum**, Hrbst. *Schönh. Curc.* I. p. 294. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 50. en IV. p. 546. n°. 33. — In Mei op klaver op de Gliphoeve; in April gemeen op tuinzuring, v. V.

919. **Striatum**, Kirb. *Schönh. Curc.* I. p. 305. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.

920. **Atomarium**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 60. *Germar*, *Mag.* II. n°. 65 et 66. *Schönh.* I. p. 255. — In Aug. bij Brummen, v. V.

921. **Pubescens**, Kirby. *Germar*, *Mag.* II. p. 210. *Schönh. Curc.* I. p. 256. — In September bij Scheveningen, v. V.

922. **Radiolus**, Marsh. *Germar*, *Mag.* II. p. 246. *Schönh. Curc.* I. p. 262. — Op de Gliphoeve in Augustus op stokrozen gemeen, v. V.

Rhynchites, Herbst.

923. **Auratus**, Scop. *Schönh. Curc.* I. p. 219. 14. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 23 (*Bacchus*). *Panz. Fn.* 20. f. 5. — Eenmaal te Rhederoord op een kwepeer, een ♂, v. V.

924. **Aequatus**, L. *N.* p. 34. — Bij Rotterdam, v. W.

925. **Cupreus**, L. *N.* p. 34. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

926. **Minutus**, Gyll. *N.* p. 34.

927 **Nanus**, Payk. *Schönh. Curc.* I. p. 234. n°. 35. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 28. — Bij Brummen, v. W. Bij Heemstede in Julij en bij den Haag in Junij, v. V.

928. **Cyanicolor**, Schh. *Schönh. Curc.* I. p. 229. n°. 26. — Twee exemplaren te Brummen, v. W.

929. **Populi**, L. *N.* p. 34. — Te Brummen in Aug., v. V. Ook aldaar de var. c. van *Gyll.*, v. W.

930. **Betuleti**, F. *N.* p. 34.

931. **Sericeus**, Herbst. *N.* p. 34.

932. **Betulae**, L. *N.* p. 34.

Apoderus, Oliv.

933. **Avellanae**, L. *N.* p. 34. — Bij Brummen in Julij, v. V.

Anthribus, Geoff.

934. **Albinus**, L. *N.* p. 33.

Brachytarsus, Schoenh.

935. **Scabrosus**, L. *N.* p. 33.

Spermophagus, Steven.

936. **Cardui**, Stev. *N.* p. 33.

Bruchus, Lin.

937. **Pisi**, L. *N.* p. 33.

938. **Rufimanus**, Schh. *N.* p. 33. — Op Walcheren, G. Bij Brummen, v. W. In September op de Gliphoeve, v. V.

939. **Granarius**, L. *N.* p. 33. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag, v. d. W.

940. **Loti**, Gyll. *N.* p. 33.

941. **Cisti**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 13. *Schönh. Curc.* I. p. 79. *Panz. Fn.* 66. n°. 12. — Te Brummen, v. W. In Mei bij den Haag, v. V.

Spondylis, Fab.

942. **Buprestoides**, F. *N.* p. 40. — In Limburg, Sn.

Prionus, Geoff.

943. **Coriarius**, L. *N.* p. 40.

Aromia, Serv.

944. **Moschata**, L. *N.* p. 40. — Zeldzaam bij den Haag, v. d. W. en v. V. Vrij gemeen op wilgen bij Rotterdam, Sn.

Callidium, Fab.

945. **Variabile**, L. *N.* p. 40. — In den Bommelerwaard, v. d. W.

946. **Violaceum**, L. *N.* p. 40. — Bij Rotterdam in Mei, Sn.

947. **Sanguineum**, L. *N.* p. 40.
948. **Alni**, F. *N.* p. 40. — In Gelderland, v. Itt.
949. **Clavipes**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 75. *Panz. Fn.* 70. f. 3. — In de Betuwe, v. W. In Zuid-Holland en den Bommelerwaard, v. d. W.

CRIOCEPHALUS, Muls.

950. **Rusticus**, F. *N.* p. 40.

HYLOTRUPES, Serv.

951. **Bajulus**, F. *N.* p. 40. — Te Utrecht, V. Te Beek, Dr. Rombouts.

CLYTUS, Fab.

952. **Arcuatus**, F. *N.* p. 40. — Bij Goor, v. Itt. Bij Dieren, v. V.
953. **Arietis**, F. *N.* p. 41. — Bij den Haag en Utrecht, v. d. W.

GRACILIA, Serv.

954. **Pygmaea**, F. *N.* p. 41. — Te 's Gravenhage, v. d. W. en v. V. Te Rotterdam, Sn. Te Heemstede, v. V.

STENOPTERUS, Illig.

955. **Rufus**, L. Door den Baron van Ittersum gevangen.

NECYDALIS, Lin.

956. **Major**, L. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 120. *Panz. Fn.* 41. f. 20. —
Abbreviatus, F. Eenmaal aan den Maasoever bij Schiedam beide seksen in copulatie gevangen, v. W.
957. **Umbellatarum**, L. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 122. *Panz. Fn.* 119. f. 24. — Eenmaal te Brummen, v. W.

LEIOPUS, Serv.

958. **Nebulosus**, F. *N.* p. 41. *Shuck. Brit. Col. delin.* pl. 77. f. 3. — In Junij bij Utrecht en Amersfoort en in Julij op de Gliphoeve in 1849, v. V. Bij den Haag, v. d. W.

ASTYNOMUS, Dej.

959. **Aedilis**, F. *N.* p. 41. — Bij Arnhem en Ede, v. d. W.

POGONOCHERUS, Meg.

960. **Pilosus**, F. *N.* p. 41.

MONOCHAMUS, Meg.

961. **Sutor**, L. *N.* p. 41.

PACHYSTOLA, Dej.

962. **Textor**, F. *N.* p. 41. — In den Bommelerwaard, v. d. W.

MESOSA, Meg.

963. **Nubila**, Oliv. *Oliv. Ent.* IV. 67. p. 109. tab. 3. f. 15. *Panz. Fn.* 14. f. 13. — Bij Utrecht, S. Te Empe, van Eyndhoven.

SAPERDA, Fab.

964. **Carcharias**, F. *N.* p. 41. — Bij Rotterdam gemeen, Sn. Bij den Haag zeldzaam, v. d. W. — Te Groningen, v. Bemmelen.

965. **Populnea**, F. *N.* p. 41. — In Junij.

966. **Scalaris**, L. *N.* p. 41.

ANAETIA, Dej.

967. **Praeusta**, F. *N.* p. 41. — Bij Brummen, v. Itt. Bij den Haag, v. d. W.

OBEREA, Meg.

968. **Oculata**, F. *N.* p. 41. — Bij den Haag zeldzaam, v. d. W. Bij Brummen, v. Itt. Bij Scheveningen, v. Br.

AGAPANTHIA, Serv.

969. **Cardui**, F. *N.* p. 41. — Bij Wassenaar, v. d. W.

RHAGIUM, Fab.

970. **Inquisitor**, L. *N.* p. 41.

TOXOTUS, Meg.

971. **Meridianus**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 40. *Panz. Fn.* 45. f. 10. *Oliv. Ent.* IV. 96. p. 19. t. 3. f. 23. — Te Brummen niet zeldzaam; de var. *Chrysogaster*, *Oliv.* komt minder voor, v. W.

PACHYTA, Meg.

972. **Sexmaculata**, L. *Fabr. S. Eleuth.* (1801) II. 362. n°. 47. *Panz. Fn.* 69. f. 21. — Eenmaal te Brummen, v. W.

STRANGALIA, Serv.

973. **Armata**, Herbst. *N.* p. 41. — Bij Putten, v. Bemmelen.

974. **Quadrifasciata**, F. *N.* p. 42. — In Julij een exemplaar op bloeijend pijpkruid bij Rotterdam, Sn.

975. **Atra**, F. *Küster, Käfer Eur.* VI. 92. *Panz. Fn.* 69. f. 14. — Te Brummen niet gemeen, v. W. Bij Amersfoort in Junij, v. V.

976. **Melanura**, L. *N.* p. 42.

977. **Bifasciata**, Schr. *Redt. Fauna Austr.* p. 507. — Te Brummen, v. Itt.

Leptura, Lin.

978. **Rubrotestacea**, Ill. *N.* p. 42. — Te Brummen, v. Itt.

979. **Tomentosa**, F. *N.* p. 42.

Grammoptera, Serv.

980. **Livida**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 24. *Oliv.* IV. p. 31. t. 2. f. 20. — In Zuid-Holland, v. d. W.

981. **Laevis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 25. *Panz. Fn.* 34. f. 16. — Bij Brummen, v. W. In Zuid-Holland, v. d. W. Bij den Haag op bloemen in Mei, Sn.

Donacia, Fab.

982. **Crassipes**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 646. *Panz. Fn.* 29. f. 1. — In Zuid-Holland, v. d. W.

983. **Cincta**, Germar. *N.* p. 42. — Bij den Haag in October, v. V.

984. **Dentipes**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 650. *Panz. Fn.* 29. f. 5. — Bij Rotterdam, v. W. Ook heb ik een exemplaar ontvangen, dat bij Gouda gevangen was, v. V.

985. **Lemnae**, F. *N.* p. 42. — Zeldzaam te Rotterdam, Sn.

986. **Sagittariae**, F. *N.* p. 42. — Te Brummen, v. W.

987. **Menyanthidis**, F. *N.* p. 42. — In Junij op de Gliphoeve, v. V. Bij Rotterdam, Sn.

988. **Linearis**, Hoppe. *N.* p. 42.

989. **Simplex**, F. *N.* p. 42. — Gemeen in Junij op de Gliphoeve en bij 's Gravenhage, v. V.

990. **Hydrocharidis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 667. *Panz. Fn.* 29. f. 16 en 17. — Bij Schiedam zeldzaam, v. W.

991. **Nigra**, F. *N.* p. 42. — Gemeen bij den Haag, v. d. W. en v. V.

992. **Sericea**, L. *N.* p. 42, onder den naam van *Nymphaeae*, F. — De varieteit *Festucae* eenmaal bij Rotterdam, Sn.

993. **Dentata**, Hoppe. *Redt. Fauna Austr.* p. 511. — In Julij op riet bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

Zeugophora, Kunze.

994. **Subspinosa**, F. *N.* p. 42. — Op populieren bij Utrecht, V. Zeldzaam bij Rotterdam, Sn. In Julij bij Scheveningen op abeel, v. V.

995. **Flavicollis**, Gyll. *N.* p. 42. — Aan de Vogelenzang op populieren, v. V.

Lema, Fab.

996. **Merdigera**, L. *N.* p. 42.

997. **12-punctata**, L. *N.* p. 42. — Bij Brummen, v. W. In Julij op de duinen op spergie, v. V.

998. **Asparagi**, F. *N.* p. 42. — Ook in Mei op uitbottende koppen, v. V.

999. **Melanopa**, L. *N.* p. 42. — In April op lelien, Sn. In Augustus bij Heemstede, v. V.

1000. **Cyanella**, L. *N.* p. 42. — Tamelijk gemeen des winters onder de schors van wilgen, Sn.

Hispa, Lin.

1001. **Atra**, L. *Panz. Fn.* 69. f. 8. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 449. — Drie exemplaren op den Amersfoortschen berg in Junij, v. V.

Cassida, Lin.

1002. **Equestris**, F. *N.* p. 43.

1003. **Murraea**, L. *N.* p. 42.

1004. **Rubiginosa**, Ill. *N.* p. 43, onder den naam van *Viridis*, Latr. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

1005. **Vibex**, L. *N.* p. 43. — Bij Brummen, v. W.

1006. **Margaritacea**, F. *N.* p. 43. — Bij Brummen, v. W. In September bij den Haag, v. V. Op zuring bij Rotterdam, Sn.

1007. **Nobilis**, L. *N.* p. 43.

1008. **Viridula**, Payk. *N.* p. 43.

1009. **Obsoleta**, Ill. *N.* p. 43. — Bij Rotterdam, Sn. In April bij Bennebroek, v. V.

1010. **Ferruginea**, F. *N.* p. 43.

1011. **Nebulosa**, L. *N.* p. 43. — Bij Rotterdam, Sn.

Adimonia, Laich.

1012. **Tanaceti**, L. *N.* p. 43.

1013. **Rustica**, F. *N.* p. 43.

1014. **Sanguinea**, F. *N.* p. 43. — In April op de Gliphoeve, v. V.

1015. **Capreae**, L. *N.* p. 43.

Galeruca, Geoff.

1016. **Calmariensis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 508. — In Holland, v. W. In Sept. op *Lythrum salicaria* aan den oever van de Haarlemmer-meer, v. V.

1017. **Viburni**, Payk. *N.* p. 43. — Bij Rotterdam gemeen, Sn.

1018. **Nympheae**, F. *N.* p. 43.

1019. **Lineola**, F. *N.* p. 43. — Gemeen bij Rotterdam, Sn. In Mei bij den Haag, v. V.

Agelastica, Chevr.

1020. **Nigricornis**, F. *N.* p. 43. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br.
1021. **Alni**, F. *N.* p. 43.

Phyllobrotica, Chevr.

1022. **Quadrimaculata**, F. *N.* p. 43.

Luperus, Geoff.

1023. **Rufipes**, F. *N.* p. 43. — Te Brummen, v. W.
1024. **Flavipes**, F. *N.* p. 43. — Bij Brummen, v. Itt.

Haltica, Illig.

1025. **Oleracea**, L. *N.* p. 43. — Te Rhederoord in Julij zeer gemeen op *Epilobium angustifolium*, v. V.
1026. **Impressa**, F. *Fabr. S. El.* I. 496. 95. *Redt. Fauna Austr.* p. 528. — Een paar aan den oever van de Haarlemmer-meer den 15[en] Julij 1850, v. V.
1027. **Exoleta**, Ent. Hef. *N.* p. 43.
1028. **Modeeri**, F. *N.* p. 44. — In September op de Gliphoeve, v. V.
1029. **Helxinis**, F. *N.* p. 43.
1030. **Brassicae**, F. *N.* p. 44. — Bij Brummen, v. W.
1031. **Flexuosa**, Ent. H. *N.* p. 44.
1032. **Lepidii**, Ent. H. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 527. *Panz. Fn.* 21. f. 5. *Redt. Fauna Austr.* p. 530. — In Julij te Brummen gemeen op bloeijende peen, v. V.
1033. **Atra**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 529. *Redt. Fauna Austr.* p. 530. — Bij Utrecht, S. Bij Brummen in Julij, v. V.
1034. **Rustica**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 576. *Redt. Fauna Austr.* p. 529. — In April en Mei bij den Haag, v. V.
1035. **Chrysanthemi**, E. H. In September bij Scheveningen, v. Br.
1036. **Fuscicornis**, L. *N.* p. 44.
1037. **Euphorbiae**, F. *N.* p. 44. — Bij Heemstede en 's Gravenhage, v. V.
1038. **Coerulea**, Payk. *N.* p. 44.
1039. **Nemorum**, L. *Panz. Fn.* 21. f. 19. *Redt. Fauna Austr.* p. 532. — In Mei bij den Haag, v. V.

Longitarsus, Latr.

1040. **Luridus**, Oliv. In September bij Scheveningen, v. Br.
1041. **Atricilla**, L. *N.* p. 44. — Gemeen bij Rotterdam, Sn.
1042. **Nasturtii**, F. *N.* p. 44.
1043. **Tabidus**, Oliv. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 542. — Bij den Haag, v. d. W. In Julij en Augustus in menigte op sommige planten

van *Senecio Jacobaea;* ook in Gelderland aangetroffen, v. V.

1044. **Holsaticus**, L. *N.* p. 44.

1045. **Parvulus**, Payk. *N.* p. 44. — In Augustus op de Gliphoeve, v. V.

1046. **Ochroleuca**, Marsh. *N.* p. 44.

PSYLLIODES, Latr.

1047. **Dulcamarae**, E. H. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 565. n°. 34. *Redt. Fauna Austr.* p. 537. — Eenmaal in October op elfrank bij Bennebroek, v. V.

1048. **Chrysocephala**, L. *N.* p. 44. — Bij den Haag in April en te Brummen, v. V.

1049. **Cucullata**, Ill. *N.* p. 44, onder den naam van *Spergulae*, Gyll.

1050. **Affinis**, Payk. *N.* p. 44.

PLECTROSCELIS, Chevr.

1051. **Aridella**, Payk. *Redt. Fauna Austr.* p. 540. — Bij Scheveningen in October, v. Br.

DIBOLIA, Latr.

1052. **Cynoglossi**, Ent. H. *Redt. Fauna Austr.* p. 541. *Shuck. Brit. Col. delin.* pl. 82. f. 5. — In April 1851 in menigte op de duinen bij den Haag, v. V.

ARGOPUS, Fischer.

1053. **Testaceus**, F. *N.* p. 44. — Op de duinen bij den Haag, Sn. Op de Gliphoeve in Augustus niet zeldzaam, v. V.

TIMARCHA, Meg.

1054. **Tenebricosa**, F. *N.* p. 44. — In Augustus vrij gemeen op Rhienderstein bij Brummen, v. V.

1055. **Coriaria**, F. *N.* p. 44.

CHRYSOMELA, Fab.

1056. **Goettingensis**, L. *N.* p. 44, onder den naam van *Haemoptera*, F. — Bij Arnhem en den Haag, v. d. W. Bij Brummen, v. V.

1057. **Haemoptera**, L. *N.* p. 44, onder den naam van *Hottentotta*, F. — Schijnt meer bij Katwijk, dan bij Scheveningen voor te komen.

1058. **Sanguinolenta**, F. *N.* p. 44. — Tweemaal bij Rotterdam, Sn.

1059. **Limbata**, F. *N.* p. 44.

1060. **Lamina**, F. *Fabr. S. El.* I. 430. 45. *Panz. Fn.* 44. f. 3. *Redt. Fauna Austr.* p. 548. — Op brandnetelen bij Rotterdam, Sn.

1061. **Geminata**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 477. *Küster, Käf. Eur.* VII. 86. — In Zuid-Holland, v. d. W.

1062. **Fucata**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 647 (*Gemellata*). *Panz. Fn.* 44. f. 6. slecht. — Eenmaal in Holland, v. d. W. Op brandnetelen bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

1063. **Staphylaea**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 455. *Oliv. Ent.* V. tab. 4. f. 40. — In Zuid-Holland, v. W. en v. d. W.

1064. **Polita**, L. *N.* p. 45.

1065. **Graminis**, L. *N.* p. 44. — Bij Rotterdam, Sn.

1066. **Fastuosa**, L. *N.* p. 44.

1067. **Varians**, F. *N.* p. 45. — Bij Brummen, v. W.

1068. **Violacea**, F. *Fabr. S. El.* I. p. 433. n°. 65. *Panz. Fn.* 44. f. 8. — Bij Brummen in Augustus, v. W. en v. V.

1069. **Cerealis**, L. *Redt. Fauna Austr.* p. 547. — Bij Brummen, v. Itt.

Lina, Meg.

1070. **Populi**, L. *N.* p. 45. — Op de duinen bij den Haag in Junij, v. V.

1071. **Tremulae**, F. *N.* p. 45.

1072. **Aenea**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 467. *Panz. Fn.* 25. f. 9. — De blaauwe varieteit bij Brummen zeldzaam, v. W.

1073. **Collaris**, F. *N.* p. 45. — Bij Brummen, v. W. Bij den Haag aan den duinkant gemeen; v. d. W.

Plagiodera, Chevr.

1074. **Armoraciae**, L. *N.* p. 45.

Gastrophysa, Chevr.

1075. **Polygoni**, F. *N.* p. 45. — Bij Brummen, v. Itt. Op waterpeper bij Rotterdam niet gemeen, Sn.

1076. **Raphani**, F. *N.* p. 45. — Op zuring, Sn.

Phratora, Chevr.

1077. **Vitellinae**, L. *N.* p. 45.

Phaedon, Meg.

1078. **Cochleariae**, F. *N.* p. 45.

Helodes, Fab.

1079. **Marginella**, L. *N.* p. 45. — Op wilde kervel, Sn.

1080. **Hanoveriana**, F. *N.* p. 45.

1081. **Phellandrii**, L. *N.* p. 45. — Als larve, pop en kever in den wortel van *Sium latifolium*, S.

1082. **Beccabungae**, Payk. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 500. *Panz. Fn.* 25. f. 11. *Shuck. Brit. Col. delin.* t. 83. f. 4. — In Zuid-Holland, v. d. W. Op elzen en populieren bij Rotterdam, doch niet gemeen, Sn.

1083. **Aucta**, F. *N.* p. 45. — In Mei bij Heemstede, v. V.

Colaphus, Meg.

1084. **Sophiae**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 475. n°. 22. *Panz. Fn.* 25. f. 10. — Eenmaal te Brummen, v. W.

Oomorphus, Curtis.

1085. **Concolor**, St. *N.* p. 26, onder het geslacht *Byrrhus.*

Gonioctena, Chevr.

1086. **Litura**, F. *N.* p. 45. — Bij Amersfoort zeldzaam, v. W. Bij Rhederoord in Julij gemeen, v. V.

1087. **Decempunctata**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 488. n°. 30. var. d. e. f. g. *Panzer, Fn.* 100. f. 7. — Deze, met eene bijna ongevlekte verscheidenheid, te Brummen, v. W.

Bromius, Chevr.

1088. **Obscurus**, F. *N.* p. 45. — Bij Brummen, v. Itt.

1089. **Vitis**, F. *Redt. Fauna Austr.* p. 558. — Tweemaal te Brummen, v. Itt.

Clythra, Laich.

1090. **Quadripunctata**, F. *N.* p. 45. — Bij Zeist, Mart.

Labidostomis, Chevr.

1091. **Tridentata**, Schn. *N.* p. 45. — In Noord-Brabant, v. W.

Cryptocephalus, Chevr.

1092. **Sexpunctatus**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 599. *Panz. Fn.* 68. f. 7. — Eenmaal te Amersfoort op berken, v. W.

1093. **Bipunctatus**, F. *N.* p. 46. — Te Brummen, v. Itt.

1094. **Sericeus**, L. *N.* p. 46. — In de bloemen van *Leontodon* en *Hieracium.*

1095. **Nitens**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 608. *Panz. Fn.* 116. f. 5 ♂ en 68. f. 8 ♀. — Het mannetje op berken bij Amersfoort in het najaar, v. W.

1096. **Moraei**, L. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 617. *Panz. Fn.* 68. f. 11. — Eenmaal te Brummen, v. V. Een ♀ bij Maartensdijk, Mart. Een ♂ in de duinen bij den Haag, v. d. W.

1097. **Flavilabris**, F. *Gyll. Ins. Suec.* III. p. 623. *Panz. Fn.* 116. f. 5. — In het najaar op berken te Amersfoort, v. W.

1098. **Geminus**, Meg. *N.* p. 46. — Bij Brummen in Julij, v. V.

1099. **Labiatus**, F. *N.* p. 46. — Bij 's Gravenhage en Brummen in Julij, v. V.

1100. **Minutus**, F. *N.* p. 46. — Op Walcheren, G. In Julij en Sept. op de Gliphoeve; in Julij zeer gemeen op zekere duinweide bij den Haag, v. V.

1101. **Gracilis**, F. *Fabr. S. El.* II. p. 57. n°. 89. *Panz. Fn.* 98. f. 5. — In September bij Heemstede, v. V.

Clypeaster, Andersch.

1102. **Piceus**, Kunze. *Redt. Fauna Austr.* p. 573. — In April op de Gliphoeve, v. V.

Chilocorus, Leach.

1103. **Renipustulatus**, F. *N.* p. 47. — Bij duizenden op elzen in het Haagsche bosch in September, v. V.

1104. **Bipustulatus**, L. *N.* p. 47.

1105. **4-verrucatus**, F. *N.* p. 47. — Bij Zeist, Mart. Bij Utrecht in Sept., v. V.

Anisosticta, Chevr.

1106. **19-punctata**, F. *N.* p. 46. — Op riet bij Rotterdam in Aug. en Sept. tamelijk gemeen, Sn.

Micraspis, Chevr.

1107. **12-punctata**, F. *N.* p. 47. — Bij Rotterdam en 's Gravenhage, Sn. Bij Brummen in Julij, v. V.

Scymnus, Kugel.

1108. **Pygmaeus**, Fourc. *Redt. Fauna Austr.* p. 577. *Panz. Fn.* 13. f. 2. — In Mei bij den Haag in de duinen op een berk, v. V.

1109. **Frontalis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 197. n°. 38. *Panz. Fn.* 24. f. 10. — In September bij Scheveningen, v. Br.

Nundina, Dej.

1110. **Litura**, F. *N.* p. 47. — Op de Gliphoeve in Augustus, v. V.

Coccidula, Kugel.

1111. **Scutellata**, Herbst. *Redt. Fauna Austr.* p. 580. — In Junij bij 's Gravenhage, v. V. Op rottend riet bij Rotterdam gemeen, Sn.

1112. **Rufa**, Herbst. *N.* p. 47, onder den naam van *Pectoralis*, F. — Bij Brummen, v. W. Op de Gliphoeve in Augustus; gemeen op de aren van helm in Julij bij den Haag, v. V.

Coccinella, Lin.

1113. **13-punctata**, F. *N.* p. 46. — Op distels, Sn.

1114. **Mutabilis**, Ill. *N.* p. 46. — Zeer gemeen op bloeijende wortelen te Brummen, v. V.

1115. **Bipunctata**, L. *N.* p. 46.

1116. **5-punctata**, F. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 162. *Herr. Schaeff. Synops. in Panz. Fn.* 128. 6. n°. 7. — In Holland en Gelderland niet zeldzaam, v. W. en v. V.

1117. **Septempunctata**, L. *N.* p. 46. — Bij Rotterdam gemeen, Sn. In moestuinen om Utrecht zeer gemeen, v. V.

1118. **Variabilis**, Ill. *N.* p. 47. — Eene fraaije verscheidenheid bij Zeist, Mart. Bij Rotterdam, Sn. In Mei, Junij en November in het Haagsche bosch gemeen, v. V.

1119. **Humeralis**, Schh. *N.* p. 47. — Bij Brummen, v. W. en v. V. Op elzen bij Rotterdam, Sn.

1120. **Impustulata**, Ill. *Gyll. Ins. Suec.* IV. p. 179. *H. Schaeff. Syn. in Panz. Fn.* 128. 6. n°. 2. — De var. d. *Gyll.* in Holland, v. W.

1121. **18-guttata**, L. *N.* p. 47.

1122. **Oblongoguttata**, L. *N.* p. 47. — Op Walcheren, G. Bij Brummen, v. W.

1123. **Ocellata**, L. *N.* p. 47.

1124. **14-guttata**, L. *N.* p. 47. — Bij Zeist, Mart. Bij Brummen, v. W.

1125. **16-guttata**, L. *N.* p. 47. — Ook in Maart en Mei in het Haagsche bosch, en in Sept. uit de larve opgekweekt, v. V.

1126. **Conglobata**, Ill. *N.* p. 46. — Te Rotterdam op rozen gemeen, Sn.

1127. **22-punctata**, L. *N.* p. 46, onder den naam van *20-punctata*, F. — Niet ongemeen bij den Haag, v. d. W. Op de duinen in Sept., Sn. en v. V.

1128. **Sexpustulata**, F. *N.* p. 46.

1129. **11-punctata**, F. *N.* p. 46.

1130. **Conglomerata**, F. *N.* p. 47. — Bij Brummen en in Julij, v. V. Eene zeer fraaije verscheidenheid bij Zeist, Mart.

Epilachna, Chevr.

1131. **Globosa**, Ill. *N.* p. 47. — Bij Zeist gemeen, Mart. Bij den Haag, Sn. De var. r. *Gyll.*, *μ Schönh.* bij Brummen, v. W.

Hypophloeus, Fab.

1132. **Depressus**, F. *N.* p. 31.

1133. **Castaneus**, F. *N.* p. 31.

Stene, Kirby.

1134. **Ferruginea**, Shuck. *Spry and Shuck. Brit. Col. delin.* p. 49. t. 58. f. 4. (NB. Deze is niet *Tenebrio Ferrugineus*, F.) Eenmaal op eene provisiekamer, v. V.

Heterophaga, Dej.

1135. **Diaperina**, Pz. *Panz. Fn.* 37. f. 16. *Redt. Fauna Austr.* p. 594. — Eenmaal bij Rotterdam, Sn.

Tenebrio, Lin.

1136. **Molitor**, L. *N.* p. 32.

Phaleria, Latr.

1137. **Cadaverina**, F. *Fabr. S. El.* I. p. 149. n°. 25. *Sturm. D. Ins.* II. p. 230. pl. 47. f. A. B. — Op Walcheren twee exemplaren, G. Vrij gemeen in Aug. en Sept. onder doode visschen te Scheveningen, v. Br. en v. V. — Al mijne exemplaren hebben gele sprieten, terwijl *Sturm* die als zwart beschrijft.

Microzoum, Dej.

1138. **Tibiale**, F. *N.* p. 31. — In April op de Gliphoeve, v. V.

Opatrum, Fab.

1139. **Sabulosum**, F. *N.* p. 31. — Gemeen in April aan den duinkant regts van het kanaal bij 's Gravenhage, v. V.

Heliopates, Dej.

1140. **Gibbus**, F. *N.* p. 31. — In April en Junij op de Gliphoeve, v. V.

Blaps, Fab.

1141. **Fatidica**, Creutz. *Sturm. D. Ins.* II. p. 205. n°. 3. tab. 45. a. et b. — In het Westland gevonden, v. d. W.

1142. **Obtusa**, F. *Sturm. D. Ins.* II. p. 206. n°. 4. tab. 44. *Küster, Käfer Eur.* III. n°. 48. — Eenmaal in een tuin bij den Haag gevonden, v. V.

Crypticus, Latr.

1143. **Glaber**, F. *N.* p. 31. — Op Walcheren, G. Bij Zeist, Mart. In Gelderland, v. d. W. Bij Amersfoort gemeen, v. V.

Helops, Fab.

1144. **Caraboides**, Pz. *N.* p. 32. — Bij den Haag, v. d. W.

Allecula, Fab.

1145. **Morio**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 539. *Panz. Fn.* 95. f. 1. — In Zuid-Holland, v. d. W.

PRIONYCHUS, Solier.

1146. **Ater**, F. — *N.* p. 32. — Bij Rotterdam zeldzaam, Sn.

CISTELA, Geoff.

1147. **Morio**, Dahl. — *Redt. Fauna Austr.* p. 602 in de noot. — Hoe vreemd het schijnen moge, daar *Redtenbacher* aan dit dier zelfs de woonplaats in Oostenrijk schijnt te ontzeggen, een exemplaar is den 7en Julij 1853 door mij in de duinen bij het Scheveningsche badhuis aangetroffen, v. V.

1148. **Murina**, L. — *N.* p. 32. — In Junij op de Gliphoeve; vrij gemeen op de Scheveningsche duinen in Julij, v. d. W. en v. V.

1149. **Bicolor**, F. — *N.* p. 32. — In de duinen, v. V.

1150. **Sulphurea**, F. — *N.* p. 32. — Ook in Julij.

MYCETOCHARIS, Latr.

1151. **Linearis**, Ill. — *N.* p. 32, onder den naam van *Barbata*, Latr. — Op Walcheren, G. Bij Brummen, v. W.

MELANDRYA, Fab.

1152. **Serrata**, F. — *N.* p. 31.

MORDELLA, Lin.

1153. **Fasciata**, F. — *N.* p. 32. — Gemeen te Brummen, v. W. en v. V.

1154. **Aculeata**, L. — *N.* p. 32.

1155. **Pumila**, Gyll. — *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 605. — Eenige exemplaren den 25en Junij 1851 op *Hieracium pilosella* in de duinen bij Scheveningen, v. V.

1156. **Abdominalis**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 608. *Oliv. Ent.* III. 64. p. 7. t. 1. f. 5. a. b. — Bij Brummen, v. W.

1157. **Variegata**, F. — *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 611. n⁰. 9. *Panz. Fn.* 13. f. 15. — Zeldzaam bij Brummen, v. W.

1158. **Brunnea**, F. — *Fabr. Syst. Eleuth.* p. 125. n⁰. 18. *Redtenb. Fauna Austr.* p. 615. — Bij Brummen, v. W.

ANASPIS, Geoff.

1159. **Frontalis**, F. — *N.* p. 33. — Gemeen op *Cornus sanguinea*, v. V.

1160. **Assimilis**, v. V. — Zie hierachter pag. 70. — Twee voorwerpen in Mei op de Gliphoeve, v. V.

1161. **Humeralis**, Oliv. — *Oliv. Ent.* III. 64. p. 8. pl. 1. f. 7. *Müller* in *Germ. Mag.* IV. 214. 16 (in de naamlijst p. 33. als *humeralis?* Dej. voorkomende). In Mei bij den Haag en Heemstede, v. V.

1162. **Thoracica**, L. *N.* p. 33.

1163. **Nigricollis**, Lat. *Boitard*, *Manuel d'Entom.* I. p. 384. — In Mei en Junij op de Gliphoeve, v. V. Bij Brummen, v. W.

1164. **Obscura**, Gyll. *N.* p. 33. — Gemeen bij Rotterdam, Sn. In Mei op de bloemen van *Sorbus aucuparia*, v. V.

1165. **Testacea**, v. V. *N.* p. 33.

Meloe, Lin.

1166. **Proscarabaeus**, F. *N.* p. 33. — Op Walcheren, G. Te Velp, v. W. Onderscheidene exemplaren bij Nijmegen, v. d. W.

1167. **Violaceus**, Gyll. *N.* p. 33. — Te Brummen, v. W.

1168. **Majalis**, F. *Gyll. Ins. Suec.* II. 484. n°. 3. *Panz. Fn.* 10. f. 13. — Meermalen bij Brummen, v. W. Bij Arnhem, v. d. W.

1169. **Brevicollis**, Gyll. *Gyll. Ins. Suec.* II. 485. n°. 4. *Panz. Fn.* 10. f. 15. — Bij Amersfoort, v. W.

Cantharis, Geoff.

1170. **Vesicatoria**, L. *N.* p. 33. — Bij Zevenaar op esschen, v. Itt.

Asclera, Dej.

1171. **Sanguinicollis**, F. *N.* p. 33. *Fabr. Syst. El.* II. 370. 7. *W. Schmidt* in *Linn. Ent.* I. 39. — In Noord-Brabant, v. Itt.

Anoncodes, Dej.

1172. **Melanura**, L. *N.* p. 33, onder den naam van *Nacerdis notata*, F. *W. Schmidt*, *Linn. Ent.* I. 29. — Bij den Haag, v. d. W. Te Leiden en de larven uit het paalwerk bij het Y, Herklots.

Oedemera, Oliv.

1173. **Coerulea**, L. *W. Schmidt* in *Linn. Ent.* I. 69. n°. 12. *Redt. Fauna Austr.* p. 626. — Een ♂ in Noord-Brabant, v. Itt.

1174. **Virescens**, L. *Gyll. Ins. Suec.* II. p. 638. *Redt. Fauna Austr.* p. 626. *W. Schmidt* in *Linn. Ent.* I. 85. — In Sept. bij Scheveningen, v. Br. Meermalen in Holland, v. V.

1175. **Lurida**, Marsh. *N.* p. 33. *W. Schmidt*, *Linn. Ent.* I. 86. — Voornamelijk in Junij op *Leontodon hispidum*, v. V.

Lagria, Fab.

1176. **Hirta**, L. *N.* p. 32. — Bij Rotterdam vrij gemeen, Sn.

Pyrochroa, Geoff.

1177. **Coccinea**, L. *Redt. Fauna Austr.* p. 629. *Panz Fn.* 13. f. 11. — In Noord-Brabant, v. Itt.

1178. **Rubens**, F. *N.* p. 32.

RHINOSIMUS, Latr.

1179. **Planirostris**, F. *N.* p. 33. *Gyll. Ins. Succ.* II. p. 641. — In September bij den Haag, v. V.

NOTOXUS, Geoff.

1180. **Cornutus**, F. *N.* p. 32.

1181. **Monoceros**, L. *N.* p. 32. — Bij Brummen, v. W. In 1852 gemeen bij den Haag, v. d. W.

ANTHICUS, Payk.

1182. **Antherinus**, L. *N.* p. 32. — Brummen, v. W. Bij Rotterdam, Sn. Bij Utrecht, v. V.

1183. **Floralis**, F. *N.* p. 32. — Bij Brummen, v. Itt. In Sept. bij Rotterdam, Sn. In Sept. op de duinen, v. V.

1184. **Pedestris**, Rossi. In September bij Scheveningen, v. Br.

XYLOPHILUS, Latr.

1185. **Populneus**, F. *N.* p. 32.

VERGELIJKINGS-TAFEL.

Wij laten hier eene tafel volgen van het aantal Europesche en Nederlandsche soorten in iedere familie van Schildvleugelige Insekten, met de verhouding van de laatste tot de eerste in tiendeelige breuken. Wij hebben daartoe gebruik gemaakt van den *Catalogus Coleopterorum Europae, herausgegeben vom Entomologischen Verein in Stettin*, 4e Aufl. 1852 en zijn de daarin aangenomen verdeeling in familien gevolgd. De twijfelachtige soorten daarin opgenoemd, hebben wij niet medegeteld. Men houde in het oog dat het Uraalgebergte als oostelijke grens is aangenomen voor Europa.

	Nederl.	Eur.	Verhouding.
Cicindeletae	5	28	0.179
Carabici	156	1260	0.124
Dytiscitae	49	211	0.232
Gyrinites	4	13	0.308
Hydrophili	34	122	0.279
Silphales	37	177	0.209
Scydmaenides	1	43	0.023
Pselaphii	5	67	0.075

	Nederl.	Eur.	Verhouding.
Clavigeri	0	2	0
Paussili	0	2	0
Staphylini	150	1181	0.127
Histerini . . . , ...	21	123	0.171
Scaphidilia	1	6	0.166
Trichopterygia	2	42	0.048
Phalacrides	7	17	0.412
Nitidulariae	23	179	0.129
Colydii	2	38	0.055
Rhysodides . . , . . .	0	5	0
Cucujides . . . . . ,	3	32	0.094
Cryptophagides	15	88	0.170
Mycetophagides	3	12	0.250
Dermestini	13	62	0.209
Byrrhii	8	44	0.182
Georyssii	0	4	0
Parnidae	2	31	0.064
Heteroceridae	1	23	0.043
Scarabaeides	59	405	0.145
Buprestides	7	200	0.035
Eucnemides	0	21	0
Troscidae	0	4	0
Elaterides	37	204	0.181
Cebrionites	0	13	0
Atopites	0	1	0
Cyphonidae	7	14	0.5
Lycides	1	11	0.090
Lampyrides , ...	3	17	0.177
Telephorides	16	134	0.119
Melyrides	16	46	0.348
Clerii	9	41	0.219
Ptiniores	15	114	0.131
Cioidae	4	40	0.1
Lymexylones	1	3	0.333
Tenebrionites	20	464	0.043
Melandryadae	1	38	0.027

	Nederl.	Eur.	Verhouding.
Lagriariae	1	3	0.333
Pyrochroides	2	6	0.333
Anthicides	6	92	0.065
Mordellinae	13	57	0.229
Meloidae	5	76	0.066
Oedemeritae	5	62	0.080
Salpingides	1	13	0.077
Curculionites	211	1882	0.112
Cerambycini	40	368	0.108
Chrysomelina	120	719	0.167
Erotylenae	2	17	0.118
Coccinellidae	30	107	0.280
Endomychides	1	16	0.063
Lathridii	10	113	0.09
	1185	9011	0.132

VERKORTINGEN.

v. Br. *beteekent gevangen door* E. vom Bruck van *Crefeld*.
G. » » » J. H. Gerlach te *Middelburg*.
v. Itt. » » » A. J. R. Baron van Ittersum te *Brummen*.
Maitl. » » » R. T. Maitland te *Amsterdam*.
Mart. » » » Jhr. Mr. J. C. Martens te *Utrecht*.
S. » » » T. D. Schubärt te *Utrecht*
Sn. » » » P. C. T. Snellen te *Rotterdam*.
V. » » » Dr. M. C. en Mr. H. Verloren te *Utrecht*.
v. V. » » » Mr. S. C. Snellen van Vollenhoven te *Leiden*.
v. W. » » » J. van Walchren te *Brummen*.
v. d. W. » » » F. M. van der Wulp te *'s Gravenhage*.

Korte beschrijving der nieuwe soorten van Schildvleugelige Insekten in deze naamlijst opgenoemd.

Staphylinus pygmaeus, v. Voll. n°. 366. *N.* p. 16.

Niger, nitidus, thorace seriebus dorsalibus sexpunctatis, elytris nigro-aeneis, pedibus fusco-testaceis.

Long. 1⅓ Lin.

Glanzend zwart met donker-graauwe voelsprieten; het borststuk met twee reijen van zes ingedrukte punten; de dekschilden bronskleurig, gestippeld, fijn behaard; alle pooten en de heupen der voorpooten licht geelachtig graauw.

Stenus roscidus, v. Voll. n°. 402. *N.* p. 17.

Plumbeus, densius albido-villosus, crebre punctatus, tarsis articulo quarto bilobo, abdomine immarginato, palpis brunneis, articulorum basi testaceo antennis rufo-testaceis, articulo primo nigro, pedibus nigris.

Long. 2½ Lin.

Het naast verwant aan *Stenus Tarsalis*, *Gyll.* doch verschillend door bruine tasters met gelen grond der geledingen en door geheel zwarte pooten. Het ligchaam is loodkleurig met vele puntjes, als met daauwdroppelen, besprenkt.

Anaspis assimilis, v. Voll. n°. 1160.

Elongata nigra, fusco-pubescens, labro antennarumque basi flavo-testaceis, pedibus partim, aculeis omnibus flavo-testaceis.

Long. 1½ Lin.

Op *Anaspis Frontalis* gelijkende, doch merkelijk kleiner. Zwart, de lip, de voelers en de basis der sprieten geel; de voorpooten zijn geel tot de tarsen, de middelpooten tot de helft der schenen, van de achterpooten de voorhelft der dijen en de basis der schenen; buitendien zijn al de doorntjes der pooten geel.

Anaspis testacea, v. Voll. n°. 1165. *N.* p. 53.

Parva, flavo-testacea, oculis nigris, abdomine brunneo, geniculis tarsorum obscurioribus.

Long. 1⅓ Lin.

Het naast verwant aan *Anaspis Obscura*, Gyll. Roodachtig geel met zwarte oogen, bruin achterlijf en donker gekleurde uiteinden der tarsen-geledingen.

DIERKUNDIGE VERSCHEIDENHEDEN.

IV. Opmerkingen over Lepidoptera.

A. Lycaena Aegon Bork.

Ik weet door de opgaven van anderen en ook uit eigene ondervinding, dat deze vlindersoort, in de drooge heidestreken der Provincien *Utrecht* en *Gelderland*, geene zeldzaamheid is; maar in *Z.-Holland* behoort zij tot de weinig voorkomende *blaauwtjes*; zoo zelfs, dat wij, gedurende het veeljarig tijdvak, dat wij ons met de beoefening der Entomologie bezig hielden, slechts enkele voorwerpen dezer soort aldaar gevangen hebben, ook is mij niet bekend, dat andere verzamelaars daar veel gelukkiger geweest zijn. Het is mij echter in den zomer van 1853 gebleken, dat L. Aegon ook in *Z.-Holland*, maar binnen zeer enge grenzen, in genoegzamen getale te vinden is. In de maand Julij te *Katwijk* zijnde kwamen wij, op eene onzer menigvuldige excursien in de duinen, op eene plaats, die misschien 60 schreden lang en 20 schreden breed zal geweest zijn, rondom door hooge duinen omringd; de grond was drassig, stond hier en daar zelfs onder water en was met gras en met struiken van *Hippophaë rhamnoides* en *Salix repens* begroeid. Hier vlogen velen dezer vlinders en eenigen in conjunctie; maar in de omliggende duinen, die wij dagelijks bezochten, werd er geen enkele gezien.

B. Satyrus Statilinus Ochs.

Het is nog geen jaar geleden, dat de vlinder, wiens naam ik daar nederschreef, onder die soorten werd geteld, wier verschijnen hier te lande aan toevallige omstandigheden moet worden toegeschreven; en geen wonder, want de Heer van Medenbach de Rooy was de eerste en langen tijd de eenige [1]), die één enkel individu in Nederland gevangen had. Ik ben echter, in den nazomer van 1853, in de gelegenheid geweest eenige waarnemingen te doen, waaruit blijkt, dat S. statilinus

---

[1]) Men vergelijke het verslag van de 7de Algem. Vergad. der Ned. Ent. Vereeniging in 1851 gehouden en het aangeteekende in Deel I. p. 225, dezer Bouwstoffen.

wel degelijk een bewoner van ons vaderland is. Toen ik in de tweede helft van Augustus en in de eerste week van September, met mijne broeders in de Prov. *Utrecht* was, stelden wij ons voor bepaald op deze soort te letten; maar onze moeite bleef lang onbeloond. Eerst, nadat wij de omstreken van *Leersum*, *Doorn*, *Driebergen* en *Zeist* hadden doorgezocht, gebeurde het ons eindelijk, dat wij, op den 8 Sept., bij laatstgenoemde plaats uit een dennenbosch op een open terrein tredende, onzen vlinder aantroffen. De bedoelde plaats was een paar roeden breed, in hare geheele lengte, die zeer aanmerkelijk was, door het genoemde dennenbosch en aan de overzijde door eiken-akkermaalshout begrensd. De duinachtige grond leverde menige kale zandplek op, doch was overigens met mosch bedekt en begroeid met *Festuca ovina* L. en verstrooide heide planten. Het was dáár, dat S. STATILINUS in menigte voorkwam; maar slechts binnen de uitgestrektheid van eenige roeden. Achter de strook akkermaal, op eene ruime drooge grasplaats, vonden wij slechts één stuk en verder op was de vlinder geheel verdwenen. Later op den dag vingen wij nog een ♀, dat met snelle, onzekere vlugt, in eene dorre streek rondvloog. Ook de Heer VERHUELL heeft terzelfder tijd een vijftal dezer vlinders, in het ravelijn des spoorwegs bij *Arnhem* bemagtigd. Hij schreef mij, dat allen in de vlugt moesten gevangen worden. Men besluite hieruit evenwel niet dat S. STATILINUS eene aanhoudende vlugt heeft; ik onderstel veeleer, dat de Heer VERHUELL met afgedwaalde voorwerpen heeft te doen gehad, even als wij met het bovengemelde ♀: en zulks op grond der volgende aanteekening, die ik op de plaats zelve gemaakt heb.

S. STATILINUS heeft dezelfde manier van vliegen als S. SEMELE; hij vliegt evenwel sneller, doch zet zich, even als deze, opgejaagd wordende, weder spoedig op den grond en bij voorkeur op een kaal plekje. Het dier zit gaarne stil en houdt zittende de vleugels gesloten; pas gezeten zijnde is STATILINUS, zelfs op eenigen afstand, gemakkelijk van SEMELE te onderkennen, aan het groote, geel geringde, oog in de vleugelpunt op de onderzijde der bovenvleugels, hetwelk op de graauwe grondkleur scherp afsteekt; dit oog blijft echter niet lang zigtbaar, want spoedig schuift het dier — even als SEMELE — de bovenvleugels geheel tusschen de ondervleugels in, zoodat alleen de onderzijde van de laatste te zien blijft.

Uit het bovenstaande meen ik te mogen besluiten, dat STATILINUS aan zeer beperkte localiteiten gebonden is en dat de verwijdering van het

ware woonoord invloed oefent op de vlugt, die op vreemd terrein iets gejaagds heeft en onrustig is.

Van een 20tal, meest zwaar beschadigde ♀, die wij — met slechts één ♂ — opstaken, verkregen wij eenige eijeren. Deze zijn wit, in de lengte geribd, langwerpig rond, aan de beide polen eenigzins plat; het voetstuk is breeder dan de top. — De rups leeft waarschijnlijk op het schaapsgras, *Festuca ovina.*

Ten slotte wil ik hier nog bijvoegen, tot aanvulling van het vroeger aangeteekende (I. p. 225), dat ik, na naauwkeurige vergelijking, tot het besluit ben gekomen dat Hip. allionia Ochs. en H. statilinus Ochs. afwijkingen zijn van eene en dezelfde vlindersoort.

C. **Colias Hyale** Lin.

De Heer Verhuell berigtte mij, dat hij in den afgeloopen zomer zeven dezer *Oranje kapellen*, in het ravelijn van den spoorweg bij *Arnhem* gevangen had, doch allen binnen de ruimte van weinige roeden; noch verder op, noch ergens in den omtrek was er een te ontdekken. Ik heb vroeger dezelfde opmerking gemaakt op het duin, bij de tweede sluis, aan het kanaal te *Katwijk*, en gezien, dat deze vlinders — de gevangene waren ♂ — met eene aanhoudende vlugt, binnen eene gegevene ruimte rondvlogen en bij herhaling in de nabijheid der plaats, waar ik stond, terugkwamen.

Uit vele aanteekeningen van gelijken aard wil ik hier nog bijvoegen die betreffende

D. de rupsen van **Lasiocampa Quercifolia** Lin.

In 1849 vonden wij, midden in de Wassenaarsche duinen, eenige dezer rupsen op *Salix repens.* In het volgende voorjaar, werd hetzelfde plekje weder opgezocht en de rupsen lieten zich ook toen niet te vergeefs zoeken. In het derde voorjaar wederom waren dezelfde struiken door dezelfde rupsensoort bewoond. Wij hebben ons onderzoek niet verder voortgezet; maar het feit, dat wij aanteekenden, verdient te meer opmerking, omdat de *Salix repens*, in den geheelen omtrek in overvloed voorhanden was en het Eikenblad, zoo als de ondervinding ons sedert geleerd heeft, over de geheele duinstreek tusschen *Wassenaar* en *Katwijk* verspreid is.

D. G.

WEEK- EN SCHELPDIEREN

IN NEDERLAND WAARGENOMEN,

DOOR

R. T. MAITLAND.

TUNICATA.

Fam. Ascidiae.

Gen. Botryllus, Gaertn.

1. **Stellatus**, Gaertn. *Lam.* III. 506. 1. *Pall.* X. p. 37. t. 4. f. 1—5. — Op wier in 't Veersche gat.

Gen. Phallusia, Sav.

2. **Rustica**, Linn. *Lam.* III. 528. 3. *Mull.* I. t. 15. f. 1—5. — In 't Veersche gat op steenen.

3. **Ampulla**, Brug. *Lam.* III. 528. 6. *Baster.* I. p. 97. t. 10. f. 5. — Aan zeesluizen op Schouwen, Baster.

4. **Intestinalis**, Linn. *Lam.* III. 533. 16. *Sav. Mém.* II. pl. 11. f. 1. — Op wier in 't Veersche gat.

Gen. Cynthia, Sav.

5. **Claudicans**, Sav. *Lam.* III. 531. 6. *Sav.* l. c. pl. 2. f. 1. — In 't Veersche gat op steenen.

CONCHIFERA.

Fam. Ostracea.

Gen. Anomia, Brug.

6. **Ephippium**, Linn. *Lam.* VII. 273. 1. *Brown.* p. 69. t. 22. f. 1, 4. — Op een Texelsche oesterschelp.

7. **Undulata**, Mont. *Brown.* p. 70. t. 22. f. 2, 3. — Op een Texelsche oesterschelp.

8. **Squamula**, Lam. *Lam.* VII. 275. 8. *Brown.* p. 69. t. 22. f. 5. — Op *Buccinum undatum* nabij Katwijk.

9. **Aculeata**, Mull. *Brown.* p. 70. t. 22. f. 6. — Op een oesterschelp te Katwijk.

10. **Cylindrica**, Mont. *Brown.* p. 70. t. 22. f. 7, 8. — Op zeewier te Scheveningen.

Gen. Ostrea, Linn.

11. **Edulis**, Linn. *Lam.* VII. 217. 1. *Brown.* p. 71. t. 30*. f. 7. — Zeeuwsche stroomen, Texel.

var. *a* *Hippopus*, Lam. *Lam.* VII. 219. 2. *Brown.* p. 71. t. 30*. t. 6. — Zeeuwsche stroomen, Texel.

var. ?*b* *Gallina*, Lam. *Lam.* VII. 222. 7. *Brown.* p. 71. t. 23. f. 20. — Te Scheveningen op een schaar van *Cancer pagurus.*

Fam. Pectinidea.

Gen. Pecten, Lam.

12.* **Maximus**, Linn. *Lam.* VII. 129. 1. *Brown.* p. 71. t. 25. f. 1. — Noordwijk, Waardenb.

13. **Opercularis**, Lam. *Lam.* VII. 142. 34. *Brown.* p. 71. t. 24. f. 1. — Tusschen Texelsche oesters.

14. **Varius**, Penn. *Lam.* VII. 147. 47. *Brown.* p. 72. t. 24. f. 4. — Even als boven.

15. **Obsoletus**, Penn. *Brown.* p. 72. t. 24. f. 6. — Eens bij Katwijk.

Fam. Mytilacea.

Gen. Mytilus, Linn.

16. **Edulis**, Linn. *Lam.* VII. 47. 29. *Brown.* p. 76. t. 27. f. 11. — Zeeland, de Helder, Texel.

var. *a* *Elegans*, Leach. *Lam.* VII. 47. 29*a.* *Brown.* p. 76. t. 27. f. 14, 15. — Op de slikken in Zeeland.

var. *b* *Pellucidus*, Maton. *Lam.* VII. 47. 29*b.* *Brown.* p. 76. t. 27. f. 13. — Scheveningen en Katwijk.

var. *c.* *Abbreviatus*, Lam. *Lam.* VII. 47. 30. — Katwijk, West Kapelle en ter Heide.

var. *d* *Incurvatus*, Maton. *Lam.* VII. 48. 31. 33. *Brown.* p. 77. t. 27. f. 12. — Katwijk, West Kapelle en de Helder.

Gen. Modiola, Lam.

17. **Discrepans**, Lam. *Lam.* VII. 23. 15. *Brown.* p. 78. t. 27. f. 8, 10. — Scheveningen aan zeewier.

Gen. Tichogonia, Rossm.

18. **Polymorpha**, Pall. *Lam.* VII. 50. 38. *Brown.* p. 76. t. 29. f. 1—9, t. 58. f. 7. — Om Leiden; in een wiel bij Lent.

Fam. Nucula.

Gen. Nucula, Lam.

19. **Margaritacea**, Lam. *Lam.* VI. 506. 6. *Brown.* p. 85. t. 33. f. 12. — Tusschen Texelsche oesterschelpen.

Fam. Naiadea.

Gen. Unio, Brug.

20. **Margaritifera**, Linn. *Lam.* VI. 531. 2. *Brown.* p. 83. t. 31. f. 1, 2. — Kromme Rijn, Vegt, Waal.

21. **Pictorum**, Linn. *Lam.* VI. 541. 32. *Brown.* p. 81. t. 31. f. 7—14. — In bijna alle zoete wateren.

var.*a* *Normalis*, Rossm. *Rossm.* f. 71, 196. *Brown.* p. 81. t. 31. f. 7, 10. — In rivieren, kanalen en vijvers.

var.*b* *Lacustris*, Rossm. *Rossm.* f. 197, 199. *Brown.* p. 81. t. 32. f. 1—4. — In de Zijle bij Leiden.

var.*c* *Tumida*, Retz. *Rossm.* f. 202, 203. *Brown.* p. 82. t. 32. f. 5—8. — In den Rijn bij Leiden.

var.*d* *Rostrata*, Lam. *Rossm.* f. 409. *Brown.* p. 82. t. 32. f. 9—12. — In den Rijn bij Leiden.

var.*e* *Ovalis*, Mont. *Rossm.* f. 204. *Brown.* p. 82. t. 31. f. 12—14. — In den Rijn bij Leiden.

22. **Batava**, Linn. *Lam.* VI. 542. 33. *Rossm.* p. 82. t. 31. f. 3—6. — Rijn, Lek, veenplassen, slooten.

var.? *Crassa*, Retz. *Lam.* VI. 538. 25? *Rossm.* f. 126, 127, 201. — Rijn bij Leiden.

Gen. Anodonta, Brug.

23. **Cygnea**, Linn. *Lam.* VI. 564. 1. *Brown.* p. 79. t. 28. f. 1, 3, 4. — In rivieren, slooten en veenplassen.

var.?*a* *Cellensis*, Schroet. *Lam.* VI. 566. 3? *Brown.* p. 79. t. 28*. f. 1, 2. — In den Rijn en in slooten om Leiden.

var.?*b* *Anatina*, Linn. *Lam.* VI. 565. 2. *Brown.* p. 79. t. 29. f. 1. — Om Leiden, 's Gravenhage, Utrecht.

var.?*c* *Intermedia*, Lam. *Lam.* VI. 568. 10. *Brown.* p. 79. t. 30. f. 5, 6. — In den Rijn en in slooten om Leiden.

var.?*d* *Ponderosa*, Pfeiff. *Rossm.* f. 282. *Brown.* p. 80. t. 30. f. 1, 2. — In den Rijn bij Leiden.

var.? *Ventricosa*, Pfeiff. *Rossm.* f. 281. *Brown.* p. 80. t. 28*. f. 3—5. — In de plassen bij Stompwijk.

Fam. Cardiacea.

Gen. Cardium, Linn.

24. **Echinatum**, Linn. *Lam.* VI. 396. 12. *Brown.* p. 87. t. 34. f. 6, 8. — Scheveningen tweemaal, Katwijk eenmaal.

25.* **Aculeatum**, Linn. *Lam.* VI. 397. 14. *Brown.* p. 87. t. 34. f. 1—5, 7. — Kust der Noordzee, v. d. E.

26. **Serratum**, Lam. *Lam.* VI. 401. 25. *Brown.* p. 88. t. 35. f. 12—14. — Scheveningen éénmaal.

27. **Edule**, Linn. *Lam.* VI. 406. 31. *Brown.* p. 87. t. 35. f. 1—6. — Hollandsche kust gemeen; Zeeland zeldzamer.

var. *Rusticum*, Linn. *Lam.* VI. 405. 30. *Brown.* p. 87. t. 35. f. 7. — Zeeuwsche kust zeer gemeen, minder in Holland; ook in brakke slooten op Walcheren.

Fam. Veneracea.

Gen. Venus, Linn.

Cytherea, Lam.

28.* **Chione**, Linn. *Lam.* VI. 305. 22. *Brown.* p. 91. t. 37. f. 2. — Kust van Holland, Waardenb.

29. **Exoleta**, Linn. *Lam.* VI. 314. 48. *Brown.* p. 92. t. 36. f. 1, 3. — Eenmaal te Scheveningen.

30.* **Lincta**, Lam. *Lam.* VI. 315. 49. *Brown.* p. 92. t. 36. f. 2, 4. — Zandvoort, v. H.

Venus, Lam.

31.* **Cingulata**, Lam. *Lam.* VI. 345. 17. — Tusschen Katwijk en Wijk aan Zee, Waardenb.

32. **Gallina**, Linn. *Lam.* VI. p. 347. 24. *Brown.* p. 89. t. 36. f. 11. — Te Scheveningen enkele malen.

33. **Pullastra**, Mont. *Lam.* VI. 357. 47. *Brown.* p. 89. t. 37. f. 7. — Eenmaal tusschen wier op Walcheren.

34. **Fasciata**, Don. *Lam.* VI. 370. 89. *Brown.* p. 91. t. 36. f. 1. — Eenmaal te Scheveningen.

Gen. Cyprina, Lam.

35.* **Islandica**, Linn. *Lam.* VI. 290. 2. *Brown.* p. 93. t. 37. f. 1, t. 38. f. 11. — Op 't strand, v. d. E.

Fam. Cycladea.

Gen. Cyclas, Brug.

36. **Rivicola**, Lam. *Lam.* VI. 267. 1. *Brown.* p. 93. t. 39. f. 16—18. — Rijn, Waal, Lek, Vegt enz.

37. **Cornea**, Lam. *Lam.* VI. 268. 2. *Brown.* p. 93. t. 39. f. 19. — In slooten om 's Gravenhage, Leiden en Utrecht.

var. *Nucleus*, Waardenb. *Lam.* VI. 268. 2. var. 2. — In slooten om Utrecht.

38. **Lacustris**, Drap. *Lam.* VI. 268. 3. *Brown.* p. 94. t. 39. f. 20. — Om 's Gravenhage, Leiden en Utrecht.

39. **Obliqua**, Lam. *Lam.* VI. 269. 4. *Brown.* p. 94. t. 39. f. 22. — In den Krommen Rijn, de Lek en de Vegt.

var.? *Cinerea*, Alder. *Brown.* p. 95. t. 39. f. 28. — In den Krommen Rijn.

40. **Calyculata**, Drap. *Lam.* VI. 269. 5. *Brown.* p. 94. t. 39. f. 21. — In slooten om 's Gravenhage.

41. **Fontinalis**, Drap. *Lam.* VI. 270. 7. *Brown.* p. 94. t. 39. f. 23. — In beekjes om Utrecht.

Fam. Lucinacea.

Gen. Lucina, Brug.

42. **Radula**, Mont. *Lam.* VI. 225. 5. *Brown.* p. 98. t. 39. f. 8, 9. — Eenmaal te Scheveningen.

43. **Undata**, Lam. *Lam.* VI. 229. 13. *Brown.* p. 98. t. 39. f. 1, 2. — Enkele malen te Scheveningen.

44.* **Sinuata**, Lam. *Lam.* VI. 230. 16. *Brown.* p. 98. t. 39. f. 4, 5. — Op Rottum, Karst. en de Graaf.

Fam. Lithophaga.

Gen. Saxicava, Lam.

45. **Rugosa**, Lam. *Lam.* VI. 152. 1. *Brown.* p. 103. t. 47. f. 14, 16. — Op 't strand te Scheveningen.

Fam. Tellinacea.

Gen. Donax, Linn.

46. **Anatinum**, Lam. *Lam.* VI. 249. 25. *Brown.* p. 97. t. 39. f. 11. — Scheveningen, Katwijk en Domburg.

Gen. Tellina, Linn.

47. **Fabula**, Gmel. *Lam.* VI. 197. 24. *Brown.* p. 101. t. 40. f. 18. — Scheveningen en Katwijk.

var.*a* *Alba.* Als boven.

var.*b* *Lutea.* Als boven.

48. **Tenuis**, Lam. *Lam.* VI. 197. 25. *Brown.* p. 100. t. 40. f. 19. — Scheveningen en Katwijk.

var. *Lutea.* Als boven.

var. *Incarnata.* Als boven.

49. **Solidula**, Sol. *Lam.* VI. 206. 51. *Brown.* p. 101. t. 40. f. 14. — Scheveningen, Katwijk en Domburg.

var.*a* *Rosea.* Als boven.

var.*b* *Citrina.* Als boven.

Fam. Mactracea.

Gen. Syndosmya, Desh.

50. **Alba**, Desh. *Lam.* VI. 128. 7. *Amphidesma Boysii. Brown.* p. 105. t. 42. f. 3. — Te Scheveningen in Sept. vrij gemeen.

Gen. Trigonella, Desh.

51. **Plana**, Loven. *Lam.* VI. 91. 4. *Lutraria Compressa. Brown.* p. 109. t. 43. f. 4. — In 't Veersche gat vrij gemeen.

Gen. Mactra, Linn.

Mactra, Lam.

52. **Stultorum**, Linn. *Lam.* VI. 99. 7. *Brown.* p. 107. t. 41. f. 2. — Katwijk en Scheveningen vrij gemeen.

53. **Solida**, Linn. *Lam.* VI. 104. 23. *Brown.* p. 108. t. 41. f. 3, 4. — Als boven doch minder gemeen.

54. **Crassatella**, Lam. *Lam.* VI. 107. 33. — Deze is in Holland de gemeenste strandschelp, doch op Walcheren is de *Cardium Edule var. Rusticum* verreweg gemeener.

var.*a* *Truncata*, Mont. *Brown.* p. 108. t. 41. f. 5. — Scheveningen en Katwijk.

var.*b* *Subtruncata*, Mont. *Brown.* p. 108. t. 41. f. 7. — Scheveningen en Katwijk.

var.*c* *Striata*, Brown. *Brown.* p. 108. t. 41. f. 10. — Scheveningen.

var.*d* *Elliptica*, Brown. *Brown.* p. 108. t. 41. f. 6. — Scheveningen.

Lutraria, Lam.

55. **Elliptica**, Linn. *Lam.* VI. 90. 2. *Brown.* p. 109. t. 43. f. 2, 3. — Eenmaal nabij Scheveningen.

Fam. Myacea.

Gen. Corbula, Brug.

56. **Nucleus**, Lam. *Lam.* VI. 139. 6. *Brown.* p. 105. t. 42. f. 7—9. — Tusschen Texelsche oesterschelpen.

Gen. Mya, Linn.

57. **Truncata**, Linn. *Lam.* VI. 73. 1. *Brown.* p. 111. t. 45. f. 2. — Scheveningen, Katwijk en Domburg.

58. **Arenaria**, Linn. *Lam.* VI. 74. 2. *Brown.* p. 111. t. 45. f. 1. — Gemeen in de Zeeuwsche stroomen.

Fam. Solenacea.

Gen. Solen, Linn.

59. **Vagina**, Linn. *Lam.* VI. 53. 1. *Brown.* p. 112. t. 47. f. 2. — Eenmaal te Scheveningen.

60. **Siliqua**, Linn. *Lam.* VI. 55. 4. *Brown.* p. 112. t. 47. f. 3. — Enkele malen te Scheveningen en Katwijk.

61. **Ensis**, Linn. *Lam.* VI. 55. 5. *Brown.* p. 113. t. 47. f. 10. — Vrij gemeen te Scheveningen en Katwijk.

Fam. Pholadacea.

Gen. Pholas, Linn.

62. **Dactylus**, Linn. *Lam.* VI. 43. 1. *Brown.* p. 115. t. 49. f. 1—3. — Eenmaal te Scheveningen.

63. **Candida**, Linn. *Lam.* VI. 44. 3. *Brown.* p. 115. t. 48. f. 6—10. — Niet zeldzaam te Scheveningen en Katwijk.

64. **Crispata**, Linn. *Lam.* VI. 45. 7. *Brown.* p. 114. t. 48. f. 1—5. — Vrij gemeen te Scheveningen, Katwijk en Domburg.

Gen. Teredo, Linn.

65. **Sellii**, v. d. H. *Lam.* VI. 38. 1. *Brown.* p. 116. t. 50. f. 1—7. — In 't hout van schepen en zeepalen.

MOLLUSCA.

Fam. Clioidea.

Gen. Clio, Linn.

66.* **Borealis**. *Lam.* VII. 424. 1. — *Pall.* X. t. 1. f. 18, 19. — Als inlandsch opgegeven door J. v. d. Hoeven.

Fam. Dermatobranchiata.

Gen. Aeolidia, Cuv.

67. **Papillosa**, Linn. *Baster. Natuurk. Uitsp.* I. p. 93. t. 10. f. 1. Op schorren bij Schouwen, Baster.

68. **Pennata**, Gmel. *Bomme, Verh. v. 't Z. Genootsch.* III. p. 292. f. 2. — Op zeewier in 't Veersche gat.

Gen. Tergipes, Cuv.

69. **Psilocerus**, v. d. H. *Bomme, Verh. v. 't Z. Genootsch.* III. p. 293. f. 3. — Aan de kust v. Walcheren, Bomme.

Gen. Doto, Oken.

70. **Coronata**, Gmel. *Bomme, Verh. v. 't Z. Genootsch.* III. p. 394. t. 3. — Aan de kust v. Walcheren, Bomme.

Gen. Tritonia, Cuv.

71. **Arborescens**, Cuv. *Bomme, Verh. v. 't Z. Genootsch.* III. p. 290. f. 1. — Aan de kust v. Walcheren, Bomme.

Gen. Doris, Linn.

72. **Stellata**, Gmel. *Bomme, Verh. van 't Z. Genootsch.* III. p. 298. f. 4. — Op zeewier in 't Veersche gat.

73. **Laevis**, Linn. *Lam* III. 464. 9. *Mull.* p. 9. t. 47. f. 3, 5. — Op zeewier als boven.

74. **Fusca**, Mull. *Bast.* I. t. 4. f. 11? *Mull.* p. 9. t. 47. f. 6, 8. — Op zeewier aan 't hoofd te ter Veere.

Fam. Hypobranchiata.

Gen. Bulla, Linn.

Utriculus, Brown.

75. **Obtusus**, Mont. *Brown.* p. 58. t. 19. f. 5, 6. — In menigte in 't schelpzand aan den voet der dijken bij ter Veere.

Fam. Cyclobranchiata.

Gen. Chiton, Linn.

76. **Marginatus**, Penn. *Lam.* VII. 492. 6. *Brown.* p. 66. t. 21. f. 3, 21. — Op texelsche oesterschelpen. v. H.

77. **Cinereus**, Linn. *Lam.* VII. 505. 36. *Brown.* p. 66. t. 21. f. 18. — Aan steenen op schorren bij ter Veere.

var.?a *laevis*, Penn. *Brown.* p. 65. t. 21. f. 10, 11. — Als boven.

var.?b *laevigatus*, Flem. *Brown.* p. 66. t. 21. f. 1, 16. — Met de vorigen.

Gen. Patella, Linn.

78. **Vulgata**, Linn. *Lam.* VII. 535. 28. — Aan zeewier op 't strand.

var.a *albumena.* *Brown.* p. 63. t. 20. f. 12, 14. — 1 in Oct, 1 in Nov. te Scheveningen.

var.b *conica.* *Brown.* p. 63. t. 20. f. 5. — Eenmaal te Scheven. in Oct.

Fam. Ctenobranchiata.

Gen. Nerita, Linn.

Neritina, Lam.

79. **Fluviatilis**, Lin. — *Lam.* VIII. 576. 19. *Brown.* p. 26. t. 13. f. 4, 5; t. 18. f. 1, 2; t. 59. f. 30. — Rijn, Waal, Lek, Vegt.

var. *obliqua.* — Leiden in de Zijl.

Gen. Natica, Lam.

80. **Monilifera**, Lam. — *Lam.* VIII. 638. 16. *Brown.* p. 24. t. 13. f. 1, 2, 8, 10. — Gemeen te Scheveningen, Katwijk.

Gen. Scalaria, Lam.

81. **Communis**, Linn. — *Lam.* IX. 75. 5. *Brown.* p. 20. t. 8. f. 13. — Vrij gemeen te Scheveningen en Katwijk.

Gen. Turbo, Linn.

Littorina, Fér.

82. **Vulgaris**, Sow. — *Lam.* IX. 199. 24. *Brown.* p. 15. t. 10. f. 1—9. — W. Kapelle, Katwijk, de Helder.

var.*a* *ustulata*, Lam. — *Lam.* IX. 199. 25. — Scheven. en Katwijk op 't strand.

var.*b* *rudis*, Mont. — *Lam.* IX. 216. 29. *Brown.* p. 15. t. 10. f. 10—14. — Katwijk op de steenen der sluizen.

• var.*c* *albo-cincta.* — ter Veere aan de dijken.

83. **Tenebrosa**, Mont. — *Brown.* p. 16. t. 10. f. 20, 21. — 3 Exempl. te Katwijk op de steenen.

84. **Neritoides**, Linn. — *Lam.* IX. 214. 27. *Brown.* p. 15. t. 13. f. 14, 15, 21, 22. — Scheveningen enkele malen.

85. **Retusus**, Lam. — *Lam.* IX. 215. 28. — ter Veere tusschen de dijksteenen.

Gen. Paludina, Lam.

86. **Vivipara**, Linn. — *Lam.* XIII. 511. 1. *Brown.* p. 26. t. 14. f. 71, 72. — Om 's Hage, Leiden, Utrecht, Nijmegen.

87. **Fasciata**, Mull. — *Lam.* VIII. 512. 2. *Brown.* p. 26. t. 14. f. 68, 69. — In de Zijle nabij Leiden.

88. **Tentaculata**, Linn. — *Lam.* VIII. 514. 5. *Brown.* p. 27. t. 14. f. 72, 73. — Om 's Hage, Leiden, Utrecht, Nijmegen.

89. **Similis**, Mich. — *Lam.* VIII. 518. 11. *Brown.* p. 27. t. 14. f. 74, 75. — Om Leiden, Utrecht en Nijmegen.

Gen. Valvata, Mull.

90. **Piscinalis**, Mull. — *Lam.* VIII. 504. 1. *Brown.* p. 27. t. 14. f. 62, 63. — Om 's Hage, Leiden, Utrecht, Nijmegen.

91. **Depressa**, Pfeiff. *Lam.* VIII. 505. 4. *Pfeiff.* I. p. 100. t. 4. f. 33.

92. **Minuta**, Drap. *Lam.* VIII. 507. 5. *Pfeiff.* I. p. 102. t. 4. f. 36. — Deze beiden met n°. 90 voorkomende zijn mogel. variëteiten van deze.

93. **Cristata**, Mull. *Lam.* VIII. 505. 2. *Brown.* p. 28. t. 14. f. 66, 67. — Achter Oudwijk bij Utrecht, Leiden.

94. **Spirorbis**, Drap. *Lam.* VIII. 506. 3. *Pfeiff.* I. p. 100. t. 4. f. 34. — In een sloot achter Oudwijk, 's Hage.

Gen. Cyclostoma, Lam.

95.* **Elegans**, Mull. *Lam.* VIII. 360. 25. *Brown.* p. 34. t. 14. f. 28. — 1 Exemplaar uit een collectie Nederl. schelpen.

Gen. Rissoa, Freminv.

96. **Ulvae**, Mont. *Brown.* p. 12. t. 9. f. 9, 14, 15, 41. — In menigte aan den voet der dijken bij ter Veere.

97. **Disjuncta**, Mont. *Baster.* II. p. 81. f. 4. *Brown.* p. 12. t. 9. f. 7. — In menigte in brakke slooten om ter Veere: 't *drijfhoorntje* van Baster.

? *Paludina acuta.* Desh. *Lam.* VIII. 521. 20.

98. **Muriatica**, Lam. *Lam.* VIII. 515, 6. — Prov. Utrecht in slooten nabij de Zuiderzee.

Gen. Fusus, Brug.

99. **Antiquus**, Mull. *Lam.* IX. 447. 11. *Brown.* p. 8. t. 6. f. 8. — Tweemaal te Scheveningen gevonden.

Gen. Purpura, Linn.

100. **Lapillus**, Linn. *Lam.* X. 79. 30. *Brown.* p. 5. t. 4. f. 4—6. — Domburg.

Gen. Buccinum, Linn.

101. **Undatum**, Linn. *Lam.* X. 154. 1. *Brown.* p. 4. t. 4. f. 8. — Kust van Zeeland en Holland.

102. **Anglicanum**, Mart. *Lam.* X. 156. 3. *Brown.* p. 3. t. 4. f. 11. — Scheveningen en Katwijk.

Nassa, Lam.

103. **Reticulatum**, Linn. *Lam.* 161. 14. *Brown.* p. 4. t. 4. f. 22. — Enkele malen te Scheveningen.

104. **Incrassatum**, Mull. *Lam.* X. 173. 38. *Brown.* p. 5. t. 4. f. 23. — Als boven.

Fam. Pneumonica.

Gen. Ancylus, Geoffr.

105. **Lacustris**, Mull. *Lam.* VII. 655. 2. *Brown.* p. 60. t. 12. f. 3, 5, 7. — Achter Oudwijk bij Utrecht.

106. **Fluviatilis**, Mull. *Lam.* VII. 655. 2. *Brown.* p. 59. t. 12. f. 1, 4, 6. — In den Krommen Rijn.

Gen. Limnaeus, Cuv.

107. **Stagnalis**, Linn. *Lam.* VIII. 408. 2. *Brown.* p. 28. t. 15. f. 19—23. — Om 's Hage, Leiden, Utrecht, Nijmegen, ter Veere.

108. **Palustris**, Lam. *Lam.* VIII. 409. 3. *Brown.* p. 28. t. 15. f. 17, 18. — Als boven.

var. *a* *fuscus*, Pfeiff. *Pfeiff.* p. 92. t. 4. f. 25. *Brown.* t. 15. f. 4. — Als boven.

var. *b* *reticulatus*. *Brown.* t. 15. f. 26. — Met de vorigen.

var. *c* *obtusus*. *Brown.* t. 15. f. 6, 7. — Twee exempl. in de omstr. van Utr.

109. **Auricularius**, Linn. *Lam.* VIII. 411. 7. *Brown.* p. 29. t. 15. f. 29—32. — Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland.

110. **Ovatus**, Drap. *Lam.* VIII. 412. 8. *Brown.* p. 29. t. 15. f. 8, 9. — Om Utr.

111. **Vulgaris**, Pfeiff. *Pfeiff.* p. 89. t. 4. f. 22. *Brown.* p. 29. t. 15. f. 10, 11. — Holland, Utrecht, Gelderland, Walcheren.

112. **Pereger**, Mull. *Lam.* VIII. 413. 9. *Brown.* p. 29. t. 15. f. 36, 38, 39, 40. — Achter Oudwijk.

113. **Truncatulus**, Mull. *Lam.* VIII. 415. 12. *Brown.* p. 28. t. 15. f. 12, 13. — Uit de Prov. Utrecht ontvangen.

Amphipepla, Nilss.

114. **Glutinosus**, Mull. *Lam.* VIII. 419. 20. *Brown.* p. 30. t. 15. f. 27, 28. — Achter Oudwijk.

Gen. Physa, Drap.

115. **Fontinalis**, Linn. *Lam.* VIII. 399. 2. *Brown.* p. 30. t. 14. f. 54, 55. — Achter Oudwijk en bij Nijmegen.

116. **Hypnorum**, Linn. *Lam.* VIII. 400. 3. *Brown.* p. 30. t. 14. f. 60, 61. — Om Leiden en Utrecht.

Gen. Planorbis, Brug.

117. **Corneus**, Linn. *Lam.* VIII. 382. 2. *Brown.* p. 31. t. 14. f. 31—33. — Holland, Zeeland, Utrecht, Gelderland.

118. **Planorbis**, Linn. *Lam.* VIII. 383. 3. *Brown.* p. 32. t. 14. f. 35—37. — 's Hage en Utrecht.

119. **Spirorbis**, Linn. *Lam.* VIII. 385. 6. *Brown.* p. 33. t. 14. f. 42, 43. — Om Leiden en Utrecht.

120. **Vortex**, Limm. *Lam.* VIII. 385. 7. *Brown.* p. 32. t. 14. f. 44, 45. — Om 's Hage, Leiden, Utrecht, Walcheren.

121. **Contortus**, Linn. *Lam.* VIII. 387. 9. *Brown.* p. 33. t. 14. f. 33, 34. — 's Hage, Leiden, Utrecht.

122. **Albus**, Mull. *Lam.* VIII. 387. 10. *Brown.* p. 31. t. 14. f. 52, 53. — Achter Oudwijk.

123. **Nitidus**, Mull. *Lam.* VIII. 388. 11. *Brown.* p. 33. t. 14. f. 48, 49. — Om Utrecht.

124. **Nautileus**, Linn. *Lam.* VIII. 389. 12. *Brown.* p. 31. t. 14. f. 46, 47. — Om Leiden en Utrecht.

125. **Complanatus**, Linn. *Lam.* VIII. 390. 13. *Brown.* p. 32. t. 14. f. 39—41. — Holland, Utrecht, Gelderland, Walcheren.

126. **Leucostoma**, Mich. *Lam.* VIII. 393. 19. *Rossmässl.* f. 62. — Om 's Hage.

Gen. Auricula, Lam.

127. **Myosotis**, Drap. *Lam.* VIII. 330. 9. — De variëteit als inlandsch geëtiquetteerd in eene collectie gevonden.

var. *pygmaea*, Bl. *Blainv. Malac.* t. 37. f. 6.

Gen. Pupa, Drap.

128.* **Secale**, Drap. *Lam.* VIII. 177. 22. *Brown.* p. 40. t. 14. f. 1.

129.* **Avena**, Drap. *Lam.* VIII. 177. 23. *Pfeiff.* III. t. 7. t. 5, 6. — Deze beide heb ik zonder opgave van localiteit in eene collectie Utrechtsche schelpen gevonden.

130. **Tridens**, Mull. *Lam.* VIII. 175. 16. *Pfeiff.* p. 53. t. 3. f. 12. — Achter Oudwijk.

131. **Perversa**, Linn. *Lam.* VIII. 178. 24. *Brown.* p. 37. t. 14. f. 1. — Om Leiden, Utrecht en Nijmegen.

132. **Muscorum**, Linn. *Lam.* VIII. 180. 27. *Brown.* p. 39. t. 14. f. 7. — Leiden, Utrecht, Nijmegen en Veere.

133.* **Pygmaea**, Drap. *Lam.* VIII. 190. 49. *Brown.* p. 41. t. 18. f. 37. — In eene coll. Utrecht. schelpen zonder localiteits-opgave gevonden.

134. **Pusilla**, Mull. *Lam.* VIII. 191. 50. *Brown.* p. 42. t. 18. f. 41. — Als boven.

135. **Sexdentata**, Pfeiff. *Lam.* VIII. 192. 51. *Brown.* p. 41. t. 18. f. 39. — Als boven.

Gen. Clausilia; Drap.

136.* **Plicatula**, Drap. *Lam.* VIII. 201. 11. *Brown.* p. 38. t. 18. f. 31. — Als n°. 138.

137.* **Perversa**, Mull. *Lam.* VIII. 201. 12. *Brown.* p. 38. t. 14. f. 14. — Als boven.

138.* **Bidens**, Mull. *Lam.* VIII. 202. 13. *Brown.* p. 37. t. 14. f. 12. — Als boven.

139. **Ventricosa**, Drap. *Lam.* VIII. 209. 27. *Pfeiff.* p. 63. t. 3. f. 29. — Nijmegen op 't Valkenhof.

140. **Similis**, Charp. *Pfeiff.* t. 3. f. 27, 28. *Brown.* p. 38. t. 14. f. 13. — Nijmegen op 't Valkenhof.

141. **Obtusa**, Pfeiff. *Pfeiff.* t. 3. f. 33, 34. *Rossm.* fig. 19. — Om Utrecht.

Gen. Bulimus, Desh.

Achatina, Lam.

142. **Acicula**, Mull. *Lam.* VIII. 304. 19. *Brown.* p. 36. t. 14. f. 82. — Om Utr.

Bulimus, Lam.

143. **Lubricus**, Brug. *Lam.* VIII. 237. 34. *Brown.* p. 36. t. 14. f. 20. — Holland, Gelderland, Utrecht en Walcheren.

Gen. Helix, Brug.

144. **Pomatia**, Linn. *Lam.* VIII. 31. 8. *Brown.* p. 43. t. 16. f. 12, 14. — Op buitenplaatsen om 's Hage en Leiden.

145. **Aspersa**, Mull. *Lam.* VIII. 32. 9. *Brown.* p. 43. t. 16. f. 5, 13, 17. — 's Hage, Leiden, Walcheren en Nijmegen.

146. **Arbustorum**, Linn. *Lam.* VIII. 51. 56. *Brown.* p. 44. t. 16. f. 20—22. — Holland, Gelderland, Utrecht en Walcheren.

147. **Nemoralis**, Linn. *Lam.* VIII. 53. 58. *Brown.* p. 43. t. 16. f. 1—3, 7—10. — Holland, Gelderland, Utrecht en Walcheren.

?var. *sylvatica.* *Lam.* VIII. 55. 60. *Pfeiff.* p. 15. t. 4. f. 6, 7. — Uit eene coll. Utr. schelpen.

148. **Hortensis**, Mull. *Lam.* VIII. 54. 59. *Brown.* p. 44. t. 14. f. 11, 15, 19. — Om Nijmegen en Utrecht.

149. **Ericetorum**, Mull. *Lam.* VIII. 60. 69. *Brown.* p. 50. t. 17. f. 21, 23, 24. — Scheveningen in 't duin, Utrecht.

150. **Cellaria**, Mull. *Lam.* VIII. 71. 96. *Brown.* p. 51. t. 17. f. 59, 60. — Om Utrecht en Leiden.

151. **Lucida**, Drap. *Lam.* VIII. 72. 97. *Brown.* p. 32. t. 18.* f. 3, 4. — Achter Oudwijk.

152. **Hispida**, Linn. *Lam.* VIII. 73. 100. *Brown.* p. 48. t. 17. f. 40, 46. — Holland, Gelderland, Utrecht en Walcheren.

153. **Rotundata**, Mull. *Lam.* VIII. 74. 101. *Brown.* p. 51. t. 17. f, 18, 19, 24. — Als boven.

154. **Striata**, Drap. *Lam.* VIII. 75. 103. *Brown.* p. 49. t. 17. f. 37, 39. — Achter Oudwijk.

155. **Pulchella**, Mull. *Lam.* VIII. 76. 107. *Brown.* p. 45. t. 14. f. 76, 77. — Holland, Gelderland, Utrecht en Walcheren.

156. **Costata**, Mull. *Brown.* p. 45. t. 12. f. 78, 79. — Achter Oudwijk.

157. **Rupestris**, Drap. *Lam.* VIII. 79. 111. *Brown.* p. 51. t. 17. f. 30, 31. — Achter Oudwijk.

158. **Glabella**, Drap. *Lam.* VIII. 82. 116. *Brown.* p. 46. t. 17. f. 47, 53. — Achter Oudwijk.

159. **Nitidula**, Drap. *Lam.* VIII. 87. 127. *Brown.* p. 52. t. 18.* f. 1, 2.

160. **Cristallina**, Mull. *Lam.* VIII. 87. 12. *Brown.* p. 53. t. 18.* f. 7, 8. — Om Leiden en Utrecht.

Gen. Succinea, Drap.

161. **Putris**, Linn. *Lam.* VIII. 316. 2. *Brown.* p. 35. t. 15. f. 41, 42. — Om 's Hage, Leiden en Utrecht.

162. **Oblonga**, Drap. *Lam.* VIII. 317. 3. *Brown.* p. 35. t. 18. f. 21. — Om Leiden en Utrecht.

Gen. Vitrina, Drap.

163. **Pellucida**, Mull. *Lam.* VII. 728. 1. *Brown.* p. 54. t. 17. f. 6, 7, 12. — 's Hage, Leiden en Utrecht.

Gen. Limax, Lam.

164. **Rufus**, Linn. *Lam.* VII. 716. 1. *Blainv.*, *Malac.* t. 41. f. 6. — Holl., Utrecht, Gelderland. en Walcheren.

var. *Ater*, Linn. *Guér. Icon. du R. Anim.* t. 5. f. 1. — Als boven.

165. **Albus**, Linn. *Lam.* VII. 716. 2. — Om 's Hage en Leiden.

166. **Cinereus**, Mull. *Lam.* VII. 717. 3. *Brown.* p. 131. t. 58. f. 3. — Om 's Hage, Leiden en Utrecht.

var. *Cinereo-niger*, Sturm. *Brown.* p. 131. t. 59. f. 1, 2. — In een tuin te 's Hage.

167. **Agrestis**, Linn. *Lam.* VII. 717. 4. *Brown.* p. 131. t. 59. f. 16. — Holl., Gelderland, Utrecht en Walcheren.

168. **Hortensis**, Fér. *Lam.* VII. 719. 7. *Brown.* p. 131. t. 59. f. 9—12. — 's Hage.

169. **Variegatus**, Drap. *Lam.* VII. 722. 15. *Brown.* p. 131. t. 59. f. 7, 8. — In een tuin te 's Hage.

CEPHALOPODA.

Fam. Decacera.

Gen. Sepia, Lam.

170. **Officinalis**, Linn. *Lam.* XI. 371. 1. *Blainv.* t. 3. f. 3. — In de Zeeuwsche stroomen en langs de kust.

Gen. Loligo, Lam.

171. **Vulgaris**, Lam. *Lam.* XI. 366. 1. *Blainv.* t. 3. f. 2. — Des zomers langs de kust.

172.* **Sagittata**, Lam. *Lam.* XI. 367. 2. — Den 12 Nov. 1661 is er een tusschen Scheven. en Katwijk gevangen, die eene lengte van 3 voet had. *Blankaart, Holl. Jaarregist.* I. bl. 9. *Obs.* XI. m. fig.

var. *a* *Seba.* III. t. 4. f. 1, 2.

var. *b* *Seba.* III. t. 4. f. 3—5. *Blainv. l. c.* t. 1. f. 3.

Gen. Sepiola, Leach.

173.* **Rondeletii**, Leach. *Lam.* XI. 368. 4. *Blainv.* t. 2. f. 3. — Kust van N. en Z. Holland, Waardenb.

Fam. Octova.

Gen. Octopus, Lam.

174.* **Vulgaris**, Lam. *Lam.* XI. 361. 1. *Blainv.* t. 2. f. 1.
var.? *Granulatus*, Lam. Kust van Holland, v. d. E.

VERKLARING DER GEBRUIKTE VERKORTINGEN.

Bast.	J. Baster, Natuurkundige Uitspanningen enz. Haarlem. 1762.
Blainv.	H. M. Ducrotay de Blainville, Manuel de Malacologie etc. Paris 1827.
B. O.	J. A. Bennet en G. van Olivier, Naamlijst v. Wormen in Nederl. aanwezig. (Natuurk. Verhandel. v. d. Holl. Maatsch. der Wetensch. te Haarlem. Dl. XV.) 1826.
Bomme.	L. Bomme, over de Zeeinsecten gevonden in Zeewier op 't strand van 't eiland Walcheren. (Verhandel. uitgegeven d. h. Zeeuwsch Genootsch. enz. Dl. III. bl. 283.) 1793.
Brown.	Cpt. Thom. Brown, Illustrations of the recent Conchology of Great Britain and Ireland etc., second edit., London 1844. 4°. m. 60 pl.
v. d. E.	W. P. van den Ende, Lijst van ongewervelde dieren, welke niet in de Nederl. Fauna enz. gevonden worden. (Nat. Verh. v. Haarlem, Dl. XVI. bl. 134—137 en 301—303.
Enc. meth.	Encyclopedie methodique (Molusques.) Paris.
F. Gr.	Initia Faunae Groninganae. Groning.
v. H.	v. H. *all?* in d. Bijdr. tot de Natuurk. Wetensch. Dl. III. bl. 119—130. 1828.
K. d. Gr.	J. O. Karsten en J. de Graaf, Berigten omtr. de Nat. Gesch. v. 't Eil. Rottum (in 't Tijdschr. v. Nat. Gesch. en Physiol. VII. p. 459.)
Lam.	J. B. de Lamarck, Hist. nat. des Anim. s. Vertèbr. 2de édit. Paris 1835—1845.
Mull.	O. F. Muller, Zoologia Danica. Hafniae et Lipsiae 1788—1806.
Pallas.	P. S. Pallas, Spicilegia Zoologica. Berolini 1767—1780.
Pfeiff.	C. Pfeiffer, Naturgesch. deutscher Land u. Süsswasser-Mollusken. Cassel. 1821—1828.
Rosm.	E. A. Rossmässler, Iconogr. d. Land u. Süsswasser-Mollusken. Dresden 1835—41.
Sav.	M. J. C. Savigny, Mém. s. l. Animaux sans Vertèbres. Paris 1816.
Seba.	Alb. Seba, Locupletissimi rerum naturalium thesauri accurata descriptio. Amst. 1734—65.
Slabber.	Mart. Slabber, Natuurk. Verlustigingen. Haarlem 1778.
Swamm.	J. Swammerdam, Bijbel der Natuur. Leiden 1737.
Waardenb.	H. G. Waardenburg, Comment. de Historia naturali Molluscorum regno Belgico indigenorum. 4°. (Annal. Acad. Lugd. Batavae.)

Met * zijn aangeduid de soorten welker indigeniteit betwijfelt wordt.

NAAMLIJST VAN INLANDSCHE

DIPTERA,

MEDEGEDEELD

DOOR

F. M. VAN DER WULP EN S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

(*Vervolg van* Deel I. bl. 206).

III.

Scenopinus, Fabr.

373. **Fenestralis**, Linn.	*Meig.* IV. p. 113. n. 1. (pl. 36. f. 17). — *Macq. Suit.* II. p. 6. n. 1.	's Gravenhage, een paar malen aan de vensters, v. d. W. — Zutphen, Junij, aan gelijke plaats, v. Eyndh. — Te Leiden, v. V.

Pipunculus, Latr.

374. **Campestris**, Latr.	*Meig.* IV. p. 19. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 10. n. 3.	In de duinen bij den Haag, doch niet veelvuldig, Junij, v. d. W.
375. **Geniculatus**, Meig.	*Meig.* IV. p. 20. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 10. n. 4.	In Julij aldaar een ♂, v. d. W.
376. **Flavipes**, Meig.	*Meig.* IV. p. 21. n. 5. (pl. 33. f. 16 en 21). — *Macq. Suit.* II. p. 12. n. 13.	Eenmaal te Empe, v. Eyndh.
377. **Pratorum**, Fall.	*Meig.* IV. p. 22. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 11. n. 7.	Beide seksen, Utrecht, op een zonnige eikenheg, in Sept., Six.
378. **Auctus**, Fall.	*Meig.* IV. p. 23. n. 10. (pl. 33. f. 23). — *Macq. Suit.* II. p. 9. n. 2.	Eenmaal in den kruidtuin te Leiden, Perin.

Ateleneura, Macq.

379. **Spuria**, Fall.	*Meig.* IV. p. 24. n. 11. (pl. 33. f. 24). — *Macq. Suit.* II. p. 12. n. 1.	Een ♂ Utrecht in Junij, Six.

Lonchoptera, Meig.

380. **Lutea**, Meig.	*Meig.* IV. p. 107. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 14. n. 1.	's Gravenhage, Oct. v. d. W. Bij Leiden, v. V.
381. **Lacustris**, Meig.	*Meig.* IV. p. 107. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 15. n. 3.	's Gravenhage, April, v. d. W. — Utrecht, Leiden in Mei, v. V.
382. **Rivalis**, Meig.	*Meig.* IV. p. 108. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 15. n. 5.	's Gravenhage en Amst., in Julij en Aug., v. d. W.
383. **Palustris**, Meig.	*Meig.* IV. p. 109. n. 8.	's Gravenhage, Maart, een ♀.

Platypeza, Fall.

384. **Brunnipennis**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 18. n. 5.	Een ♀, Empe, v. Eyndh.

Opetia, Meig.

385. **Nigra**, Meig.	*Meig.* VI. p. 357. (pl. 66. f. 17). — *Macq. Suit.* II. p. 21.	Een ♂, Utrecht, Six.

Conops, Linn.

386. **Macrocephala**, Linn.	*Meig.* IV. p. 125. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 24. n. 2. — *Coqueb. Icones.* 120. tab. 27. f. 5.	Holland, G. H.
387. **Flavipes**, Linn.	*Fabr. Syst. Antl.* 177. 10. — *Meig.* IV. p. 122. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 24. n. 3. — *Panz.* 70. f. 21 en 22.	Holland, Wellenb. — Driebergen, v. B. — Doorn, d. G.
388. **Quadrifasciata**, Deg.	*Meig.* IV. p. 124. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 25. n. 5.	Bij den Haag, aan den duinkant, een enkel ex. in Aug., v. d. W. — Gliph., v. V. — Warm., v. B. — Doorn, d. G. — Utrecht, Six.
389. **Rufipes**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 126. n. 9. — *Macq. Suit.* II. p. 25. n. 7.	Utrecht, Six.
390. **Maculata**, Carcel.	*Macq. Suit.* II. p. 27. n. 14.	Een ♀, Katwijk, Aug., d. G.

387) Niet de spits, maar het midden der dijen is zwart, en de beide einden geel; ook het 4e segment heeft bij het ♂ een smal geel randje.

389) Ofschoon de kleur van 't achterlijf niet volkomen met de beschrijvingen overeenkomt, schijnt toch de bestemming juist te zijn.

390) Ook bij deze soort bestaat eene afwijking van Macquarts beschrijving ten opzigte der kleuren van het achterlijf, welligt seksueel verschil, daar hij alleen het ♂ kende.

391. **Trifasciata**, Meig.	*Meig.* VII. p. 165. n. 23.	Een ♂, Empe, v. Eyndh.

Zodion, Latr.

392. **Notatum**, Meig.	*Meig.* IV. p. 139. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 40. n. 2.	Een ♂ bij Driebergen in Junij, Six.

Myopa, Fabr.

393. **Buccata**, Linn.	*Meig.* IV. p. 142. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 31. n. 2.	Utrecht, Six.
394. **Testacea**, Linn.	*Meig.* IV. p. 142. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 32. n. 3.	Woerden, Mei, d. G. — Utrecht, Six.
395. **Ferruginea**, Linn.	*Meig.* IV. p. 144. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 32. n. 6.	Gliph. in Julij, 's avonds op een hazelaar, v. V. — Utrecht, Six.

Oestrus, Linn.

396. **Bovis**, Linn.	*Meig.* IV. p. 167. n. 2.	Een enkel ♂, in Nederland, doch onzeker wáár, gevangen. De builen, waarin de larven wonen, dikwijls op rundvee gezien, v. V.

Gastrus, Meig.

397. **Equi**, Fabr.	*A. Numan. Nieuwe Verh. der 1e Kl. v. h. Kon. Ned. Instituut.* D. IV. p. 161. pl. 6. f. 6.	Aan 's Rijks Veeartsenijschool te Utrecht, Numan.
398. **Haemorrhoidalis**, Fabr.	*A. Numan. t. a. pl.* p. 163. pl. 6. f. 8.	Ter zelfde plaatse, Numan.
399. **Salutaris**, Clark.	*A. Numan. t. a. pl.* p. 169. pl. 6. f. 10.	Ter zelfde plaatse, Numan.
400. **Nasalis**, Linn.	*A. Numan. t. a. pl.* p. 169. pl. 6. f. 11.	Ter zelfde plaatse, hoogst zeldzaam, Numan.

Echinomyia, Dum.

401. **Grossa**, Linn.	*Meig.* IV. p. 239. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 71. n. 1.	Utrecht, Six.

391) De dijen zijn geheel donker roodgeel, met uitzondering der beide voorste, die aan de buitenzijde tot digt bij de spits zwart zijn; Meigens beschrijving past overigens te volkomen, om aan de identiteit te twijfelen.

392) De vier donkere vlekken op het abdomen, die volgens Meigen bij deze soort zeer duidelijk zouden zijn, worden aan dit ex. naauwelijks gezien; doch de geheel zwarte kleur der sprieten laat omtrent de juistheid der bestemming geen twijfel over.

396) Dit exemplaar stemt volkomen met Meigens beschrijving overeen, doch die van Macquart (*Suit.* II. p. 48. n. 1) is daarop niet van toepassing, en minder nog zijne afbeelding (pl. 13. f. 18); hoogstwaarschijnlijk hebben deze dan ook niet op Meigens soort betrekking.

402. **Fera**, Linn.	*Meig.* IV. p. 240. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 72. n. 5.	In Aug. bij den Haag en aan de Vogelenzang, v. d. W. — Drieb., v. B. — Zutphen, Mei, v. Eynd. — Ede, Maitl. — Utrecht, Six. — In het duin bij Scheveningen, v. V.
403. **Ferox**, Panz.	*Meig.* IV. p. 240. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 75. n. 17.	Empe, v. Eyndh. — Utr., Six.
404. **Praeceps**, Meig.	*Meig.* IV. p. 241. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 74. n. 12.	Wolfhezen en Doorn, d. G.
405. **Tessellata**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 242. n. 5.	Op 't duin te Katwijk, Mei, d. G. — Oosterbeek, v. B. — Utrecht, Six.

Micropalpus, Macq.

406. **Vulpinus**, Fall.	*Meig.* IV. p. 260. n. 35. — *Macq. Suit.* II. p. 81. n. 2.	Brummen, Julij, v. V. — Doorn en Wolfhezen, d. G.
407. **Haemorrhoidalis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 258. n. 33. — *Macq. Suit.* II. p. 83. n. 8.	Een ♂, Gelderland, v. W.

Gonia, Meig.

408. **Capitata**, Deg.	*Meig.* V. p. 3. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 85. n. 1.	Op de duinen bij 's Gravenh., in April en Mei, v. d. W. — id. onder Wassen., d. G.
409. **Fasciata**, Meig.	*Meig.* V. p. 6. n. 10. — *Macq. Suit.* II. p. 86. n. 5.	Bij Leiden, d. G. — Drieb., v. B.

Thryptocera, Macq.

410. **Pilipennis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 352. n. 196.	Een ♀ Brumm., Aug. v. V.
411. **Laticornis**, Meig.	*Meig.* IV. p. 351. n. 194. — *Macq. Suit.* II. p. 89. n. 4.	's Gravenhage, Maitl.

405) Macquarts beschrijving in de *Suit.* (II. p. 73. n. 10) ziet slechts op eene variëteit van *E. fera Linn.*; ook *E. intermedia Rob-D.* schijnt niet anders dan eene var. van *E. fera L.*

403) De kolfjes zijn lichtbruin en niet zwart zoo als Meigen opgeeft.

407) Hoewel, in strijd met den naam en de beschrijvingen, de anus glanzig zwart is, stemmen alle andere kenteekens zoo volmaakt overeen, dat er geen twijfel overblijft.

409) Ten onregte wordt door Meigen zijne afb. pl. 42. f. 10 aangehaald, zij stelt *G. ornata* voor.

410) Macquart had bij zijne beschrijving (*Suit.* II. p. 92. n. 16) stellig een ander dier voor zich.

Siphona, Meig.

412. **Geniculata**, Deg.	*Meig.* IV. p. 155. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 93. n. 1.	's Gavenhage, Mei—Aug., vrij gemeen, v. V. en v. d. W. — Brumm., Julij, v. V.

Nemoraea, Macq.

413. **Radicum**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 249. n. 18. — *Macq. Suit.* II. p. 200. n. 7.	's Gravenhage, Vogelz. en Haarlem, in Aug. en Sept., v. d. W. — Leiden, H. — Warmond, v. B.
414. **Glabrata**, Meig.	*Meig.* IV. p. 254. n. 25.	's Gravenhage, v. d. W. — Warm., v. B. — Ede, Maitl. — in aantal uit de dennenrups (*Trachea piniperda*) Verl. en v. V.

Myobia, Macq.

415. **Inanis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 342. n. 177. — *Macq. Suit.* II. p. 157. n. 4.	Gelderland, v. W.

Senometobia, Macq.

416. **Lucorum**, Meig.	*Meig.* IV. p. 328. n. 154.	Uit *Bombyx neustria* of *monacha*, d. G.
417. **Setipennis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 349. n. 191.	Gliph., Mei, v. V.
418. **Spinipennis**, Meig.	*Meig.* IV. p. 350. n. 192. — *Macq. Suit.* II. p. 111. n. 25.	's Gravenhage, v. d. W.

Eurigaster, Macq.

419. **Vulgaris**, Fall.	*Meig.* IV. p. 391. n. 264. — *Macq. Suit.* II. p. 118. n. 7.	In Aug. bij den Haag meerm. gev.; ook uit *Orgyia pudibunda* verkregen, v. d. W.
420. **Fimbriata**, Meig.	*Meig.* IV. p. 337. n. 168.	Empe, v. Eyndh.

Masicera, Macq.

421. **Scutellaris**, Robd.	*Macq. Suit.* II. p. 121. n. 9.	Gelderland, v. W.

415) Dit voorwerp uit de collectie van wijlen v. Walcheren heeft de voelertjes roodgeel met zwarte spits, de grondkleur van aangezigt en voorhoofd lichtgrijs. In laatstgemeld opzigt bestaat er overeenkomst met de beschrijving van Meigen, doch niet met die van Macquart, waar aangezigt en voorhoofd zilverachtig wit heeten; daarentegen is in de kleur der sprieten, wier beide eerste leden meer rood dan graauw zijn, weder overeenkomst met Macquart.

422. **Bimaculata**, Hartig.	*Ratz. Forst-Ins.* III. p. 173. n. 13.	Uit *Noctua piniperda* of misschien uit *Lophyrus Pini* verkregen, v. V.

Metopia, Macq.

423. **Leucocephala**, Panz.	*Meig.* IV. p. 371. n. 229. — *Macq. Suit.* II. p. 126. n. 13.	Enkele malen in het duin bij den Haag, Junij, v. d. W. — Leiden, Julij, Maitl.
424. **Campestris**, Fall.	*Meig.* IV. p. 373. n. 231. — *Macq. Suit.* II. p. 124. n. 5.	Warmond, v. B.
425. **Concinnata**, Meig.	*Meig.* IV. p. 412. n. 301. — *Macq. Suit.* II. p. 128. n. 19.	Empe, v. Eyndh.

Tachina, Meig.

426. **Tibialis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 278. n. 67.	's Gravenhage, v. d. W. — Empe, uit *Vanessa Urticae*, v. Eyndh.
427. **Marginata**, Meig.	*Meig.* IV. p. 301. n. 107.	Eenmaal te 's Gravenhage, v. d. W.
428. **Trepida**, Meig.	*Meig.* IV. p. 300. n. 106.	Empe, uit de pop van *Anarta Myrtilli*, v. Eyndh.

Chrysosoma, Macq.

429. **Viridis**, Fall.	*Meig.* IV. p. 258. n. 32. — *Macq. Suit.* II. p. 150. n. 1.	Empe, v. Eyndh.

Miltogramma, Meig.

430. **Conica**, Fall.	*Meig.* IV. p. 232. n. 13. — *Macq. Suit.* II. p. 155. n. 12.	Bloemendaal, v. B. (de var. met geheel wit voorhoofd).

Zophomyia, Macq.

431. **Chalybeata**, Meig.	*Meig.* IV. p. 271. n. 156. — *Macq. Suit.* II. p. 161. n. 8.	Een ♂, 's Gravenhage, v. d. W.

Cassidaemyia, Macq.

432. **Gagatina**, Meig.	*Meig.* IV. p. 287. n. 84. — *Macq. Suit.* II. p. 163. n. 2.	's Gravenhage, Julij en Aug., v. d. W.
433. **Lepida**, Meig.	*Meig.* IV. p. 289. n. 88.	Met de vorige.

427) Meigens beschrijving past volkomen, met uitzondering der voelertjes, die hij zwart noemt, en die aan dit eenige exemplaar duidelijk eene roode spits hebben. Bij *T. verticalis* (die even als *T. marginata* door Meigen in het 7e deel onder zijn *genus Plagia* wordt gerangschikt) zijn de voelertjes ook zwart met roode spits, doch het kan overigens die soort niet zijn.

PTILOCERINA, Macq.

434. **Melania**, Meig.	*Meig.* V. p. 40. n. 12. (Dexia id.) — *Macq. Suit.* II. p. 172. n. 10.	Zeist, Maitl.

SERICOCERA, Macq.

435. **Leucozona**, Panz.	*Meig.* V. p. 37. n. 7. (Dexia leuc.) — *Macq. Suit.* II. p. 167. n. 5.	's Gravenhage, Mei—Sept., niet zeldzaam, v. d. W. — Gliph., v. V.
436. **Nigripes**, Fabr.	*Meig.* V. p. 38. n. 8. (Dexia nigr.) — *Macq. Suit.* II. p. 167. n. 6.	Een ♀ aan den duinkant bij den Haag, Julij, v. d. W.
437. **Lateralis**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 283. n. 78. (Tachina lat.) — *Macq. Suit.* II. p. 168. n. 9.	's Gravenhage, Mei, v. V. — Zeist, Maitl. — Utr., Six; steeds bij enkele ex.

MELANOPHORA, Meig. (*Klass.*)

438. **Roralis**, Lin.	*Meig.* IV. p. 284. n. 79. — *Macq. Suit.* II. p. 178. n. 17. (♀) en p. 179. n. 22. (nigerrima) ♂.	's Gravenhage, meermalen aan de vensters, v. d. W. — Empe, Julij, v. Eyndh. — Utrecht, Six. — te Leiden, v. V.

OCYPTERA, Fabr.

439. **Brassicaria**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 211. n. 2. (pl. 39. f. 29). — *Macq. Suit.* II. p. 185. n. 2.	Een ♂, in Oct., Utrecht, op *Scabiosa succisa*, Six.
440. **Pusilla**, Meig.	*Meig.* IV. p. 214. n. 6.	Een paar malen op de duinen bij den Haag, in Julij, v. d. W.

GYMNOSOMA, Fall.

441. **Rotundata**, Linn.	*Meig.* IV. p. 204. n. 1. — *Macq. Suit.* I. p. 189. n. 1.	Gelderl., v. W. — Utrecht, Six.

PROSENA, St. Farg. et Serv.

442. **Siberita**, Fabr.	*Meig.* IV. p. 160. n. 2. (pl. 38. f. 1—4 en 6). (pl. 73. f. 35). — *Macq. Suit.* II. p. 208. n. 1.	Gliph., Aug., v. V. — Bij den Haag, Julij—Sept., vooral aan de duinzijde dikw. gev., v. d. W. en v. V. — Doorn, d. G.

434) Vóór aan den thorax zijn 3, niet 2 witte schemervlekken, doch 't schijnt overigens toch deze soort te zijn.

437) Ofschoon Macquart noch Meigen, noch Fabricius aanhaalt, zoo twijfelen wij echter niet aan de Synonymie, daar al de aangegeven kenmerken zoowel van Meigen als van Macquart volkomen op onze exemplaren toepasselijk zijn.

438) Het roode aan de kanten van den thorax, waarvan Macquart spreekt, vinden wij aan geen enkel exemplaar.

440) Macquarts beschrijving (*Suit.* II. p. 186. n. 6) kan niet aangehaald worden, wijl aldaar eene andere soort, met ongesteelde 1e achtercel, wordt bedoeld.

Dexia, Meig.

443. **Rustica**, Fabr.	*Meig.* V. p. 46. n. 22. — *Macq. Suit.* II. p. 211. n. 1.	Brummen, Julij, v. V. — Empe, Julij, v. V.
444. **Canina**, Fabr.	*Meig.* V. p. 47. n. 24. — *Macq. Suit.* II. p. 212. n. 2.	In Julij en Aug. gemeen in 't Haagsche bosch; ook aan de Vogelz. gev., v. d. W. — Doorn, d. G. (eene grijze var.)

Dinera, Rob-D.

445. **Cristata**, Meig.	*Meig.* V. p. 41. n. 14. — *Macq. Suit.* II. p. 210. n. 1.	's Gravenhage, Maitl.

Sarcophaga, Meig.

446. **Muscaria**, Meig.	*Meig.* V. p. 17. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 224. n. 2.	's Gravenhage, Julij, v. d. W.
447. **Carnaria**, Linn.	*Meig.* V. p. 18. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 226. n. 10.	's Gravenhage gemeen den ganschen zomer, v. d. W. — Bij Leiden en Heemstede, v. V.
448. **Albiceps**, Meig.	*Meig.* V. p. 22. n. 8. — *Macq. Suit.* p. 226. n. 13.	Een ♀ in de duinen bij Scheveningen, Junij, v. d. W.
449. **Erythrura**, Meig.	*Meig.* V. p. 30. n. 26.	Terzelfder plaatse, Sept., v. d. W.
450. **Haemorrhoa**, Meig.	*Meig.* V. p. 29. n. 24. — *Macq. Suit.* II. p. 225. n. 7.	Empe, v. Eyndh.
451. **Cruentata**, Meig.	*Meig.* V. p. 28. n. 23. — *Macq. Suit.* II. p. 225. n. 6.	Een ♂ 's Gravenhage, v. d. W.
452. **Nigriventris**, Meig.	*Meig.* V. p. 27. n. 21.	's Gravenhage, v. d. W.

Cynomyia, Rob-D.

453. **Mortuorum**, Linn.	*Meig.* V. p. 16. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 233. n. 1.	's Gravenhage, Julij, meermalen gev., v. d. W. — Rhienderstein bij Brummen, v. V. — Leiden, H. en d. G.

Onesia, Rob-D.

454. **Floralis**, Robd.	*Macq. Suit.* II. p. 234. n. 1.	Verscheidene exemp. Empe, Sept., v. Eyndh.

445) De vleugelschubben vinden wij duidelijk geelachtig, niet wit zoo als Meigen ze noemt.

451) Het exemplaar haalt naauwelijks 4 lijnen, doch is wegens den rooden anus en de vlokkige achterschenen tot geen ander soort te brengen.

456) De juiste bestemming schijnt niet te betwijfelen, hoewel het aangezigt bij verscheidene exemplaren weinig of niets roodachtigs heeft, en de vleugelschubben bij beide seksen witachtig zijn.

Stomoxys, Geoff.

455. **Calcitrans**, Linn.	*Meig.* IV. p. 160. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 242. n. 1.	's Gravenhage, Julij—Sept., gemeen, Haarlem, v. d. W. — Warmond, Brieb., v. B. — Doorn, d. G. — Heemstede, v. V.

Haematobia, Rob-D.

456. **Stimulans**, Meig.	*Meig.* IV. p. 161. n. 4. (pl. 38. f. 8—10). — *Macq. Suit.* II. p. 243. n. 1.	'sGravenhage, Junij en Sept., v. d. W. — Warm., v. B.
457. **Irritans**, Linn.	*Meig.* IV. p. 162. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 243. n. 3.	's Gravenhage, Sept. op 't rundvee, v. d. W.

Lucilia, Macq.

458. **Caesar**, Linn.	*Meig.* V. p. 51. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 252. n. 2.	's Gravenhage, gemeen; te Scheveningen in aantal op vischgrom, v. d. W. — Warm., Noordw. aan zee, Zandp., v. B. — Leiden, Doorn, d. G. — Heemstede, v. V.
459. **Ruficeps**, Meig.	*Meig.* V. p. 55. n. 8. — *Macq. Suit.* II. p. 252. n. 6.	Een ♀ 's Gravenhage, v. d. W.
460. **Sericata**, Meg.	*Meig.* V. p. 53. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 252. n. 5.	's Gravenhage, Aug. en Sept., v. d. W.
461. **Cornicina**, Fabr.	*Meig.* V. p. 52. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 254. n. 13.	's Gravenhage, v. d. W. — Leiden, d. Gr.
462. **Regalis**, Meig.	*Meig.* V. p. 54. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 254. n. 15.	Een ♂ 's Gravenhage, v. d. W.
463. **Illustris**, Meig.	*Meig.* V. p. 54. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 255. n. 16.	Empe, v. Eyndh.
464. **Caesarion**, Hofmg.	*Meig.* V. p. 57. n. 14. — *Macq. Suit.* II. p. 255. n. 19.	's Gravenhage, dikw. gev., v. d. W. — Leid., Maitl. — Brieb., v. B. — Heemstede, v. V.

Pyrellia, Rob-D.

465. **Serena**, Meig.	*Meig.* V. p. 59. n. 18. — *Macq. Suit.* II. p. 257. n. 32.	Empe, v. Eyndh.

464) Aan geen enkel exemplaar dezer niet zeldzame soort is de staalblaauwe dwarsband in de borstzijden te zien, zoo min als de zwartachtige kleur der vleugels, die Meigen aangeeft. Daar echter *Caesarion* de eenige beschreven soort is met metaalglanzige kinnebakken en voorhoofd, moet men voorshands de identiteit wel aannemen.

466. **Calida**, RobD.	*Macq. Suit.* II. p. 258. n. 30.	Een ♀ Bommelerwaard, v. d. W. — Een dito, Rott. v. V.

Calliphora, Macq.

467. **Vomitoria**, Linn.	*Meig.* V. p. 62. n. 22 (*erythrocephala*). — *Macq. Suit.* II. p. 262. n. 2.	's Gravenhage, zeer gemeen, v. d. W. — Leiden, H. — Gliph. en Utrecht, v. V.
468. **Fulvibarbis**, Macq.	*Meig.* V. p. 60. n. 21 (*vomitoria*). — *Macq. Suit.* II. p. 262. n. 3.	's Gravenhage, veel zeldzamer dan de vorige, v. d. W. — Leid., H. — Heemstede, v. V.
469. **Caerulea**, Meig.	*Meig.* V. p. 63. n. 23. — *Macq. Suit.* II. p. 264. n. 8.	's Gravenhage, v. d. W.
470. **Azurea**, Fall.	*Meig.* V. p. 63. n. 24. — *Macq. Suit.* II. p. 264. n. 9.	Gelderland, v. W.
471. **Rufipalpis**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 264. n. 10.	's Gravenhage, niet zeldzaam, v. d. W.

Musca, Linn.

472. **Domestica**, Linn.	*Meig.* V. p. 67. n. 31. — *Macq. Suit.* II. p. 265. n. 1.	's Gravenhage, in den nazomer gemeen in de huizen, v. d. W. — Leid., H. — Utrecht, Brummen en Heemstede, v. V.
473. **Aurifacies**, Rob-D.	*Macq. Suit.* II. p. 266. n. 5.	Een ♀, Scheven., Sept., v. d. W.
474. **Corvina**, Fabr.	*Meig.* V. p. 69. n. 32. — *Macq. Suit.* II. p. 266. n. 4.	's Gravenhage, dikwerf gev., v. d. W. — Gliph., Aug., v. V. — Leid., Oosterb., v. B.
475. **Agilis**, Meig.	*Meig.* V. p. 70. n. 33.	Empe, v. Eyndh.

Pollenia, Macq.

476. **Rudis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 66. n. 28. — *Macq. Suit.* II. p. 269. n. 1.	's Gravenhage, Maart en weder in Sept., dikw. in de huizen, v. d. W. — Te Brummen in bijzondere menigte en te Leiden, v. V.

Mesembrina, Meig.

477. **Meridiana**, Linn.	*Meig.* V. p. 11. n. 1. (pl. 42. f. 25). — *Macq. Suit.* II. p. 274. n. 2.	's Gravenhage, Julij—Sept., v. d. W. — Gliph., v. V. —

475) Om den blaauwgroenen metaalglans van het achterlijf tot deze soort gebragt; het gezigt heeft echter niet den roodachtigen tint, dien Meigen vermeldt, evenmin als de middel-rugstreep van den thorax van voren in drieën is gespleten; ook is het exemplaar kleiner dan 4 lijnen.

		Leiden, H. — Noordw., d. G. — Oosterb., v. B. — Utrecht, Maitl. en Six.

Curtoneùra, Macq.

478. **Maculata**, Fabr.	*Meig.* V. p. 78. n. 48. — *Macq. Suit.* II. p. 275. n. 1.	Bij den Haag, Aug. en Sept., v. d. W. — Leiden en Gliph. id., v. V. — Empe, Julij, op bloeijende peterselie, v. Eyndh.
479. **Meditabunda**, Fabr.	*Meig.* V. p. 79. n. 49. — *Macq. Suit.* II. p. 275. n. 2.	Bij den Haag, v. d. W. — Brederite bij Empe, Oct., v. Eyndh.
480. **Hortorum**, Fall.	*Meig.* V. p. 73. n. 39. (pl. 43. f. 33). — *Macq. Suit.* II. p. 276. n. 5.	Bij den Haag, Junij, v. d. W. — Empe, id., v. Eyndh.
481. **Curvipes**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 276. n. 7.	Bij den Haag, Julij—Sept., even als de vorige vrij gemeen, v. d. W.
482. **Pabulorum**, Fall.	*Meig.* V. p. 75. n. 41. — *Macq. Suit.* II. p. 277. n. 8.	Een enkele maal 's Gravenhage, v. d. W. — Doorn, d. G. — Utrecht, Maitl.
483. **Pascuorum**, Meig.	*Meig.* V. p. 74. n. 40. — *Macq. Suit.* II. p. 277. n. 9.	Eenmaal 's Gravenhage, v. d. W.
484. **Stabulans**, Fall.	*Meig.* V. p. 75. n. 42. — *Macq. Suit.* II. p. 277. n. 10.	In 't najaar en 't vroege voorjaar in de huizen te 's Gravenhage, v. d. W. — Zutphen, Mei, v. Eyndh.

Aricia, Macq.

485. **Lardaria**, Fabr.	*Meig.* V. p. 83. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 286. n. 1.	's Gravenhage, Junij, v. d. W. — Leid., H. — Drieb., v. B.
486. **Albolineata**, Fall.	*Meig.* V. p. 83. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 286. n. 2.	's Gravenhage, Junij, v. d. W. — Leid., d. G. — Veere en Utrecht, Maitl.
487. **Lucorum**, Fall.	*Meig.* V. p. 85. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 286. n. 3.	's Gravenhage, Julij, v. d. W. — Noordw., Oct., v. V., beide ♂.
488. **Erratica**, Fall.	*Meig.* V. p. 111. n. 49. — *Macq. Suit.* II. p. 287. n. 7.	's Gravenhage, Aug. en Sept., v. d. W. — Gliph., id. v. V. — Warmond, v. B. — Doorn. d. G.
489. **Errans**, Meig.	*Meig.* V. p. 112. n. 50. — *Macq. Suit.* II. p. 287. n. 8.	's Gravenhage, Sept., v. d. W.
490. **Signata**, Meig.	*Meig.* V. p. 113. n. 52. — *Macq. Suit.* II. p. 288. n. 10.	Leid., H. — Gliph., Oct., v. V.

485) Macquart zegt ten onregte: thorax à *trois* lignes noires; lees: *quatre* lignes.

491. **Impuncta**, Fall.	*Meig.* V. p. 118. n. 61. — *Macq. Suit.* II. p. 293. n. 31 (*impuncta-ta*).	's Gravenhage, Julij—Oct., v. d. W. — Utrecht, v. V.
492. **Pagana**, Fabr.	*Meig.* V. p. 116. n. 58. — *Macq. Suit.* II. p. 290. n. 21.	's Gravenhage, Junij, v. d. W. — Leid., H. — Wassen., d. G. — Empe, v. Eyndh.
493. **Angelicae**, Scop.	*Meig.* V. p. 117. n. 59. — *Ahr. et Germ. Fauna Ins. Eur.* X. t. 25.	's Gravenhage en Hillegom, Aug., v. d. W.
494. **Innoxia**, Meig.	*Meig.* VII. p. 322. n. 58 (*Hylemyia innoxia*).	's Gravenhage, Sept., een ♀, v. d. W.
495. **Populi**, Meig.	*Meig.* V. p. 115. n. 55. — *Macq. Suit.* II. p. 289. n. 15.	Doorn, d. G.
496. **Pallida**, Fabr.	*Meig.* V. p. 115. n. 56. — *Macq. Suit.* II. p. 289. n. 16.	's Gravenhage, Julij en Aug., bij enkele ex. v. d. W. — Warm., Bloemend., v. B. — Doorn, d. G.

Spilogaster, Macq.

497. **Uliginosa**, Fall.	*Meig.* V. p. 121. n. 67. — *Macq. Suit.* II. p. 294. n. 1.	's Gravenhage, Junij, v. V.
498. **Quadrum**, Fabr.	*Meig.* V. p. 93. n. 18. — *Macq. Suit.* II. p. 295. n. 7.	's Gravenhage, Julij—Sept. meermalen gev. doch slechts ♀, v. d. W. en v. V.
499. **Notata**, Fall.	*Meig.* V. p. 90. n. 14. — *Macq. Suit.* II. p. 296. n. 10.	Duin bij den Haag, Julij, v. d. W. — Katwijk id., d. G.

Hydrophoria, Macq.

500. **Conica**, Wied.	*Meig.* V. p. 97. n. 25. — *Macq. Suit.* II. p. 298. n. 1.	's Gravenhage, Aug. meermalen het ♂, v. d. W. — Op Delta, bij Empe, Junij, het ♂, v. Eyndh.
501. **Fumosa**, Meig.	*Meig.* V. p. 109. n. 45. — *Macq. Suit.* II. p. 300. n. 11.	's Gravenhage, Sept. een ♂, v. d. W.

Hydrotaea, Rob-D.

502. **Dentipes**, Fabr.	*Meig.* V. p. 144. n. 105. — *Macq. Suit.* II. p. 303. n. 1.	's Gravenhage, Junij—Aug., niet zelden, v. d. W. — Warmond, Oosterbeek, v. B. — Empe, v. Eyndh.

492) De vleugel-schubben zijn geel zoo als Macquart zegt, niet witachtig zoo als Meigen ze noemt.

501) Beide de aangehaalde schrijvers zijn ook hier in strijd over de kleur der vleugelschubben; ons exemplaar komt meer met Meigens beschrijving overeen.

503. **Armipes**, Fall.	*Meig.* V. p. 138. n. 98. — *Macq. Suit.* II. p. 305. n. 8.	Een ♂, 's Gravenhage, Mei, v. d. W.
504. **Ciliata**, Fabr.	*Meig.* V. p. 159. n. 134. — *Macq. Suit.* II. p. 306. n. 15.	Een ♂, Keppel, Aug. v. Eyndh.

Ophyra, Rob-D.

505. **Leucostoma**, Fall.	*Meig.* V. p. 160. n. 136. — *Macq. Suit.* II. p. 308. n. 1.	's Gravenhage, Sept., v. d. W. — Wassen., v. B. — Empe, Junij, v. Eyndh. — Utrecht, v. V.

Limnophora, Rob-D.

506. **Hamata**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 312. n. 10.	Een ♂ 's Gravenhage, Junij, v. d. W.

Lispe, Latr.

507. **Tentaculata**, Deg.	*Meig.* V. p. 226. n. 3. (pl. 45. f. 15). — *Macq. Suit.* II. p. 314. n. 2.	Een ♂, Katwijk, Julij, d. G.

Hylemyia, Macq.

508. **Strigosa**, Fabr.	*Meig.* V. p. 131. n. 87. — *Macq. Suit.* II. p. 317. n. 3.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.
509. **Nigrimana**, Meig.	*Meig.* V. p. 132. n. 88.	Empe, Aug., v. Eyndh.
510. **Munda**, Meig.	*Meig.* V. p. 124. n. 73.	Een ♀, 's Hage, v. d. W.

Drymeia, Meig.

511. **Obscura**, Meig.	*Meig.* V. p. 204. (pl. 44. f. 10—15). — *Macq. Suit.* II. p. 322.	Empe, in huis, v. Eyndh.

Chortophila, Macq.

512. **Oralis**, RobD.	*Macq. Suit.* II. p. 323. n. 1.	's Gravenhage, een ♂, v. d. W.
513. **Aterrima**, Meig.	*Meig.* V. p. 157. n. 130.	Empe, een ♂, v. Eyndh.

Atomogaster, Macq.

514. **Triquetra**, Fall.	*Meig.* V. p. 162. n. 139. — *Macq. Suit.* II. p. 329. n. 1.	's Gravenhage, in 't voorjaar en weder in Sept., v. d. W. en v. V. — Rotterdam, v. V.

503) Aan de achterdijen vinden wij, in plaats van den regten doorn, een paar stijve, zeer digt bijeenstaande borstels van witachtige kleur.

504) De vleugels, door Meigen glashelder genoemd, hebben aan dit exemplaar duidelijk een bruingelen tint.

513) Denkelijk heeft Macquart (*Suit.* II. p. 327. n. 13) eene andere soort op het oog gehad, want zijne beschrijving is op dit voorwerp moeijelijk toe te passen.

Anthomyia, Meig.

515. **Manicata**, Meig.	*Meig.* V. p. 140. n. 100. — *Macq. Suit.* II. p. 333. n. 1.	's Gravenhage, Maart—Junij, v. d. W.
516. **Scalaris**, Fabr.	*Meig.* V. p. 141. n. 102. — *Macq. Suit.* II. p. 333. n. 2.	's Gravenhage, Junij, v. d. W. — Warmond, v. B. — Veere, Maitl. — Leiden, v. V.
517. **Armata**, Meig.	*Meig.* V. p. 139. n. 99.	's Gravenhage, Junij, ♂, v. d. W.
518. **Radicum**, Linn.	*Meig.* V. p. 168. n. 148. — *Macq. Suit.* II. p. 341. n. 35.	's Gravenhage, Aug., v. d. W. — Ook uit de larven verkregen, die in de wortels der koolrapen leven, v. V.
519. **Pluvialis**, Linn.	*Meig.* V. p. 163. n. 141. — *Macq. Suit.* II. p. 340. n. 30.	In de duinbosschen bij den Haag, Aug., v. d. W.
520. **Canicularis**, Linn.	*Meig.* V. p. 143. n. 104. — *Macq. Suit.* II. p. 334. n. 5.	's Gravenhage, dikwerf in de huizen, v. d. W. — Veere, Maitl. — Gliph. en Leiden, v. V.

Coenosia, Meig.

521. **Tigrina**, Fabr.	*Meig.* V. p. 212. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 344. n. 1.	's Gravenhage, Aug.—Octob. gemeen, v. d. W. — Wassen., v. B.
522. **Nemoralis**, Meig.	*Meig.* V. p. 212. n. 3. (pl. 45. f. 9). — *Macq. Suit.* II. p. 345. n. 6.	's Gravenhage, Julij en Aug. gemeen, v. d. W. — Utrecht, Six.
523. **Sexnotata**, Meig.	*Meig.* V. p. 213. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 346. n. 8.	's Gravenhage, met de vorige, doch zeldzamer, v. d. W.
524. **Decipiens**, Wied.	*Meig.* V. p. 218. n. 17. — *Macq. Suit.* II. p. 347. n. 14.	's Gravenhage, een ♀, v. d. W.

Pegomyia, Macq.

525. **Hyoscyami**, Meig.	*Meig.* V. p. 182. n. 17. — *Macq. Suit.* II. p. 350. n. 1.	Empe, verkregen uit de larven, in de bladeren van het zwarte bilsenkruid levende, v. Eyndh.
526. **Bicolor**, Hofmg.	*Meig.* V. p. 185. n. 177. — *Macq. Suit.* II. p. 351. n. 4.	Duinen bij den Haag, Mei—Sept., enkele ex., v. d. W. — Gliph., Sept., v. V.
527. **Inanis**, Fall.	*Meig.* V. p. 189. n. 186. — *Macq. Suit.* II. p. 353. n. 16.	Een ♂, Ede, Maitl.

516) De voorscheenen hebben digt aan den wortel een weinig roodgeel; de middendijen hebben van onderen in 't midden een bosje zwarte haren.

517) Macquart (*Suit.* II. p. 334. n. 3) bedoelt zeker eene andere soort.

Sepedon, Fall.

528. **Sphegeus**, Meig.	*Meig.* VI. p. 28. n. 1. — *Macq. Suit.* II. 363. n. 1.	's Gravenhage, April—Aug., v. d. W. — Utrecht en Gliph. id., v. V. — Leiden, Maitl. — Utrecht, Six.
529. **Haeffneri**, Fall.	*Meig.* VI. p. 29. n. 2. (pl. 56. f. 22). — *Macq. Suit.* II. p. 363. n. 3.	's Gravenhage, April—Sept., gemeener dan de vorige, v. d. W. — Gliph., Aug., v. V. —- Leid., d. G. — Warm., v. B. — Utrecht, Six.

Elgiva, Meig.

530. **Cucullaria**, Linn.	*Meig.* VI. p. 44. n. 19. — *Macq. Suit.* II. p. 366. n. 2.	's Gravenhage, aan den duinkant, v. d. W. — Gliph., Junij en Aug. gemeen, v. V. — Leid., H. — In 't duin te Katwijk eens reeds in Febr. gev., d. G. — Utrecht, Six.
531. **Aratoria**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 42. n. 16. — *Macq. Suit.* II. p. 371. n. 19.	Empe, v. Eyndh.

Tetanocera, Fall.

532. **Marginata**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 33. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 366. n. 3.	In de duinbosschen bij den Haag, Aug. een ♂, v. d. W. — Empe, v. Eyndh.
533. **Rufifrons**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 36. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 368. n. 8.	's Gravenhage, Julij, v. d. W.
534. **Pratorum**, Fall.	*Meig.* VI. p. 37. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 368. n. 10.	's Gravenhage, Junij—Sept., v. d. W. — Gliph., Sept., v. V. — Warm., v. B. — Leid., Ede, Maitl. — Empe, v. Eyndh. — Utr., Six.
535. **Obliterata**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 38. n. 8. — *Macq. Suit.* II. p. 366. n. 1.	's Gravenhage, Aug., Sept., v. d. W. — Gliph., Sept., v. V. — Leid., H. — Utr., Six.
536. **Ferruginea**, Fall.	*Meig.* VI. p. 40. n. 12. — *Macq. Suit.* II. p. 370. n. 15.	's Gravenhage, Mei—Aug., vrij gemeen; ook aan de Vogelz., v. d. W. — Leid., H. — Empe, v. Eyndh.
537. **Arrogans**, Meig.	*Meig.* VI. p. 41. n. 13. — *Macq. Suit.* II. p. 370. n. 16.	Leiden, Maitl.
538. **Elata**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 41. n. 14. — *Macq. Suit.* II. 370. n. 17.	Empe, v. Eyndh.

539. **Hieracii,** Fabr.	*Meig.* VI. p. 39. n. 11. (pl. 57. f. 18). — *Macq. Suit.* II. p. 369. n. 13. — *Ahr. et Germ. Insect. Eur.* III. 21 (Scatophaga gemmata).	's Gravenhage, Junij en Julij, aan den duinkant, dikw. gevond., v. d. W. en v. V. — Wassen., Julij en Aug., d. G. — Drieb., v. B. — Empe, v. Eyndh. — Utr., Six.

Loxocera, Fall.

540. **Ichneumonea,** Fabr.	*Meig.* V. p. 363. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 373. n. 1.	Gliph. en Brumm., Julij en Aug., v. V. — Wassen., v. B. — Utrecht, Six.
541. **Elongata,** Meig.	*Meig.* V. p. 364. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 373. n. 2.	's Gravenhage, Julij en Aug., v. d. W. — Gliph., id., v. V.

Chyliza, Fall.

542. **Leptogaster,** Fall.	*Meig.* V. p. 368. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 379. n. 1.	Een ♂, Woerden, Mei, d. G.
543. **Vittata,** Meig.	*Meig.* V. p. 369. n. 3. (pl. 51. f. 25). — *Macq. Suit.* II. p. 380. n. 5.	Gelderland, v. W.

Cordylura, Fall.

544. **Pubera,** Linn.	*Meig.* V. p. 230. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 381. n. 1.	's Gravenhage, Junij, niet zelden, v. d. W. — Leiden, Mei, d. G.
545. **Ciliata,** Meig.	*Meig.* V. p. 231. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 382. n. 3.	Een ♂, Gliph., v. V.
546. **Albilabris,** Fabr.	*Meig.* V. p. 233. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 382. n. 8.	's Gravenhage, Julij, v. d. W.
547. **Albipes,** Fall.	*Meig.* V. p. 233. n. 8. — *Macq. Suit.* II. p. 383. n. 10.	's Gravenhage, Mei—Julij, enkele malen het ♀, v. d. W.
548. **Spinimana,** Fall.	*Meig.* V. p. 235. n. 13. — *Macq. Suit.* II. p. 383. n. 11.	Meermalen 's Gravenhage, Mei—Sept., v. d. W. — Warmond, v. B.
549. **Flavicauda,** Meig.	*Meig.* V. p. 235. n. 12. — *Macq. Suit.* II. p. 384. n. 14.	's Gravenhage, Aug. en Sept., v. d. W.

Cleigastra, Macq.

550. **Obscura,** Fall.	*Meig.* V. p. 240. n. 24. — *Macq. Suit.* II. p. 385. n. 3.	Eens het ♂, bij den Haag, v. d. W.

548) Al de exemplaren dezer soort zijn grooter dan 2½ lijn, de meesten zelfs over de 3 lijnen.

550) De knieën hebben een roodachtigen band, waarvan Meigen niet spreekt, doch waarop in Macquarts beschrijving wordt gewezen.

Myopina, Rob-D.

551. **Reflexa**, Rob-D.	*Meig.* V. p. 222. n. 28 (*cocnosia myopina*). — *Macq. Suit.* II. p. 389.	Aan den Leidschendam, op de kade van de Vliet, Julij, v. d. W.

Scatophaga, Meig.

552. **Scybalaria**, Linn.	*Meig.* V. p. 247. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 392. n. 1.	Een ♂ Leiden, d. G.
553. **Stercoraria**, Linn.	*Meig.* V. p. 248. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 393. n. 5.	's Gravenhage, van 't eerste voorjaar tot den herfst, zeer gemeen, v. d. W. — Leid., Wassen., Doorn, d. G. — Hoek van Holl., v. B. — Leiden, Gliph., Brummen, v. V.
554. **Lutaria**, Fall.	*Meig.* V. p. 249. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 393. n. 2.	's Gravenhage, Mei—Oct., niet zeldzaam, v. d. W. — Leid., H., d. G.
555. **Merdaria**, Fabr.	*Meig.* V. p. 249. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 394. n. 6.	's Gravenhage, April—Octob., zeer gemeen, v. d. W. — Leiden, v. V.
556. **Spurca**, Meig.	*Meig.* V. p. 250. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 393. n. 4.	Gelderland, v. W.
557. **Squalida**, Meig.	*Meig.* V. p. 252. n. 10. — *Macq. Suit.* II. p. 394. n. 9.	Een ♂ 's Gravenhage, Aug. v. d. W.

Dryomyza, Fall.

558. **Flaveola**, Fabr.	*Meig.* V. p. 256. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 396. n. 1.	In 't Haagsche bosch, in Junij en weder in Octob., meerm. gev., v. d. W. — Gliph. Nov., v. V.
559. **Anilis**, Fall.	*Meig.* V. p. 257. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 396. n. 2.	Met de vorige, doch veelvuldiger, v. d. W. en v. V. — Leid., H.

Sapromyza, Fall.

560. **Rorida**, Fall.	*Meig.* V. p. 259. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 398. n. 3.	's Gravenh., April—Sept., zeer gem., v. d. W. — Gliph., v. V. — Warm., Hoek v. Holl., Drieb., v. B. — Empe, v. Eyndh.
561. **Obsoleta**, Fall.	*Meig.* V. p. 260. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 397. n. 1.	Eenmaal bij den Haag, Junij, v. d. W.

557) De voordijen zijn tot omtrent ²/₃ der lengte bruingraauw.
558 en 559) De exemplaren in den herfst gevangen zijn donkerbruin van kleur.

562. **Pallida**, Fall.	*Meig.* V. p. 260. 3.	Empe, v. Eyndh.
563. **Flava**, Fall.	*Meig.* V. p. 260. n. 4.	Eenmaal, 's Gravenhage, Julij, v. d. W.
564. **Quadripunctata**, Lin.	*Meig.* V. p. 262. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 398. n. 6.	Eens in aantal op eene plek in de duinen bij Scheven., Julij, v. d. W. en v. V.
565. **Sexpunctata**, Meig.	*Meig.* V. p. 262. n. 8. — *Macq. Suit.* II. p. 398. n. 7.	Te gelijk met de vorige een ♀, v. d. W.
566. **Bipunctata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 378. n. 32. — *Macq. Suit.* II. p. 398. n. 8.	Een paar ♂, Empe, v. Eyndh.
567. **Plumicornis**, Fall.	*Meig.* V. p. 263. n. 10.	Een ♀, Empe, v. Eyndh.
568. **Praeusta**, Fall.	*Meig.* V. p. 264. n. 14. — *Macq. Suit.* II. p. 399. n. 10.	's Gravenhage, Julij en Aug. bij enk. ex., v. d. W. — Gliph., v. V. — Warm., v. B.
569. **Pallidiventris**, Fall.	*Meig.* V. p. 265. n. 16. — *Macq. Suit.* II. p. 403. n. 31.	's Gravenhage, Mei—Julij, tegen boomstammen, v. d. W.
570. **Rivosa**, Meig.	*Meig.* V. p. 265. n. 17. — *Macq. Suit.* II. p. 403. n. 32.	's Gravenhage, Junij, v. d. W.
571. **Ustulata**, Fall.	*Meig.* V. p. 268. n. 25. — *Macq. Suit.* II. p. 400. n. 17.	's Gravenhage, Julij, Aug., bij enkele ex., v. d. W.
572. **Umbellatarum**, Fabr.	*Meig.* V. p. 269. n. 26. — *Macq. Suit.* II. p. 402. n. 27.	's Gravenhage, Julij, v. V. — Utr., Six. — Empe, v. Eyndh.
573. **Notata**, Fall.	*Meig.* V. p. 271. n. 30.	Eens een paar ex. op bladeren van elzenboomen in de laan van N. Oosteinde bij den Haag, Aug., v. d. W.

Sciomyza, Fall.

574. **Cinerella**, Fall.	*Meig.* VI. p. 17. n. 16. — *Macq. Suit.* II. p. 407. n. 11.	's Gravenhage en Schev., Mei—Aug., v. d. W. — Brummen, Julij, v. V.

Helomyza, Fall.

575. **Flava**, Meig.	*Meig.* VI. p. 50. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 411. n. 3.	In 't Haagsche bosch, Aug., v. d. W. — Doorn, d. G.
576. **Pallida**, Fall.	*Meig.* VI. p. 50. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 411. n. 4.	's Gravenhage, Oct., v. d. W.
577. **Tigrina**, Meig.	*Meig.* VI. p. 53. n. 11. — *Macq. Suit.* II. p. 412. n. 8.	's Gravenhage, Mei en Aug., vrij gemeen, ook uit de lar-

573) De beschrijving van Macquart (*Suit.* II. p. 402. n. 23) doelt ontegenzeggelijk op eene andere soort.

		ven, die in paddestoelen leven, verkregen; Vogz., Aug., v. d. W. — Leid., II. — Noordw., v. B. — Utr., Six.

Blephariptera, Macq.

578. **Serrata**, Linn.	*Meig.* VI. p. 55. n. 15. — *Macq. Suit.* II. p. 413. n. 2.	's Gravenhage, in 't voor- en najaar, dikw. aan de vensters, bij zacht weder zelfs in Januarij, v. d. W. — Leiden, d. G., v. B. — Utrecht, v. V.
579. **Obscura**, Meig.	*Meig.* VI. p. 57. n. 20.	Een paar malen, 's Gravenhage aan mijn venster, Oct., v. d. W.

Psila, Meig.

580. **Fimetaria**, Linn.	*Meig.* V. p. 356. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 421. n. 1.	's Gravenhage, Mei, v. d. W. — Gliph., v. V.
581. **Bicolor**, Meig.	*Meig.* V. p. 358. n. 4. (pl. 51. f. 13). — *Macq. Suit.* II. p. 421. n. 3.	Schev. duin, Julij, v. d. W. — Empe, v. Eyndh., beide een ♀.
582. **Rosae**, Fabr.	*Meig.* V. p. 358. n. 6. (pl. 51. f. 12). — *Macq. Suit.* II. p. 421. n. 4.	Bij enkele ex. 's Gravenh., Mei, v. d. W. — Gliph., Sept. en Oct., Brummen, Aug., v. V.
583. **Atra**, Meig.	*Meig.* V. p. 359. n. 10. — *Macq. Suit.* II. p. 422. n. 6.	Een ♂ aan de Vogelz. Aug., v. d. W.

Tetanops, Fall.

584. **Myopina**, Fall.	*Meig.* V. p. 353. (pl. 51. f. 1—5). — *Macq. Suit.* II. p. 422. n. 1.	Bij enkele ex. op de duinen bij den Haag, v. d. W. en v. V. — Ook Gliph., v. V.

Herina, Macq.

585. **Syngenesiae**, Fabr.	*Meig.* V. p. 283. n. 20. (pl. 46. f. 29). — *Macq. Suit.* II. p. 433. n. 7.	Gliph., v. V. — Wassen., v. B. — Utrecht, Six.

Ortalis, Fall.

586. **Cerasi**, Linn.	*Meig.* V. p. 282. n. 19. (pl. 46. f. 26). — *Macq. Suit.* II. p. 436. n. 10.	Een ♀, Utrecht, Six.

579) Het 3e sprietenlid is rond met zeer lang stijltje, en de achtertarsen zijn donkerbruin; dit tot aanvulling van Meigens beschrijving.

587. **Vibrans**, Linn.	*Meig.* V. p. 284. n. 21. — *Macq. Suit.* II. p. 437. n. 11.	's Gravenhage, Julij en Aug. meerm., v. d. W. — Gliph. Junij, v. V. — Drieb., v. B. — Utr., Six.

Ceroxys, Macq.

588. **Urticae**, Linn.	*Meig.* V. p. 275. n. 4. (pl. 46. f. 19). — *Macq. Suit.* II. p. 438. n. 2.	Bij Amst., Mei, v. d. W. — Ede, Maitl.
589. **Omissa**, Meig.	*Meig.* V. p. 274. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 438. n. 4.	Veere, Maitl.

Platystoma, Meig.

590. **Seminationis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 392. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 444. n. 3.	Brummen, v. W. — Utrecht, Six. — Woerden, Julij, d. G.

Trypeta, Meig.

591. **Lychnidis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 323. n. 19 (*discoidea*). pl. 49. f. 14). — *Macq. Suit.* II. p. 455. n. 1 (*discoidea*). — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 347. n. 23. (pl. 1. f. 22).	's Gravenhage, Julij, v. d. W. — Gliph., Brummen, Julij en Aug., v. — Utrecht, Six.
592. **Centaureae**, Fabr.	*Meig.* V. p. 324. n. 20. (pl. 49. f. 8). — *Macq. Suit.* II. p. 455. n. 2. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 346. n. 22. (pl. 1. f. 19).	Gliph., v. V. — Leiden, H. — Utrecht, Six.
593. **Cardui**, Linn.	*Meig.* V. p. 326. n. 23. (pl. 49. f. 9). — *Macq. Suit.* II. p. 456. n. 6. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 352. n. 27.	Een ♂, Empe, v. Eyndh.
594. **Stylata**, Fabr.	*Meig.* V. p. 327. n. 24. (pl. 49. f. 12). — *Macq. Suit.* II. p. 457. n. 7. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 353. n. 28. (pl. 1. f. 21).	Een ♀, Empe, v. Eyndh.
595. **Signata**, Meig.	*Meig.* V. p. 332. n. 30. (pl. 49. f. 4). — *Macq. Suit.* II. p. 458. n. 11. — *Löw, in Germ. Zeitsch.* V. p. 361. n. 32.	Utrecht, Six.
596. **Artemisiae**, Fabr.	*Meig.* V. p. 314. n. 4. (pl. 48. f. 20). — *Macq. Suit.* II. p. 462. n. 3. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 319. n. 5. (pl. 1. f. 4).	Gelderland, v. W.
597. **Cognata**, Wied.	*Meig.* V. p. 315. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 463. n. 7. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 320. n. 6. (pl. 1. f. 5).	Rotterdam, G. H.

598. **Zoe**, Meig.	*Meig.* V. p. 315. n. 7. (pl. 48. f. 15). — *Macq. Suit.* II. p. 463. n. 9. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 317. n. 3. (pl. 1. f. 3).	Leiden, v. B. en Maitl.
599. **Heraclei**, Linn.	*Meig.* V. p. 316. n. 9 (*Onopordinis*) (pl. 48. f. 24). — *Macq. Suit.* II. p. 464. n. 11 (*Onopord.*) — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 323. n. 9. (pl. 1. f. 7).	Leiden, v. V. — Utrecht, Six.
600. **Arctii**, Deg.	*Meig.* V. p. 317. n. 10. (pl. 48. f. 28, niet f. 25 door Meig. aangeh.) — *Macq. Suit.* II. p. 467. n. 25. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 330. n. 12. (pl. 1. f. 10).	Gliph. en Brumm., Julij en Aug., v. V. — Empe, v. Eyndh. — Utrecht, Six.
601. **Tussilaginis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 319. n. 13. (pl. 48. f. 27, niet f. 26 door Meig. aangeh.) — *Macq. Suit.* II. p. 464. n. 13. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 332. n. 13. (pl. 1. f. 11).	Holland, G. H.
602. **Florescentiae**, Linn.	*Meig.* V. p. 321. n. 16. (pl. 48. f. 25, niet f. 28). — *Macq. Suit.* II. p. 468. n. 29. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 338. n. 17. (pl. 1. f. 15).	Empe, v. Eyndh.
603. **Marginata**, Fall.	*Meig.* V. p. 322. n. 17. (pl. 49. f. 15). — *Macq. Suit.* II. p. 465. n. 18. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 344. n. 20. (pl. 1. f. 17).	Aan den Oosterdoksdijk te Amsterd., Aug., v. d. W. — Gliph. en Brumm., Aug., v. V. — Wassen., d. G. — Empe, op bloemen van 't S. Jacobskruid, Julij, v. Eyndh.
604. **Arnicae**, Linn.	*Meig.* V. p. 333. n. 31. — *Macq. Suit.* II. p. 461. n. 1. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 363. n. 33. (*flava*).	Holland, v. V. — Empe, v. Eyndh.
605. **Winthemi**, Meig.	*Meig.* V. p. 333. n. 31. — *Macq. Suit.* II. p. 468. n. 28. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 341. n. 18. (pl. 1. f. 14).	Empe, v. Eyndh.
606. **Corniculata**, Fall.	*Meig.* V. p. 335. n. 34. — *Macq. Suit.* II. p. 469. n. 1. — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 373. n. 39. (pl. 1. f. 31).	Gliph., Aug. op lotus en wikke, v. V. — Utrecht, Six. — Empe, op witte distels, v. Eyndh.
607. **Reticulata**, Schranck.	*Meig.* V. p. 341. n. 45 (*pupillata*) en p. 342. n. 46 (*pardalina*). — *Macq. Suit.* II. p. 471. n. 9 (*Acinia pupillata*). — *Löw, in Germ. Zeitschr.* V. p. 401. (pl. 2. f. 53).	Katwijk, Julij, d. G.

608. **Conjuncta**, Löw.	*Löw*, *in Germ. Zeitschr.* V. p. 407. n. 69. (pl. 2. f. 59).	Empe, Nov. 1850, op Myrica gale, v. Eyndh.
609. **Stellata**, Füszly.	*Meig.* V. p. 343. n. 48 (*radiata*). (pl. 50. f. 3). — *Macq. Suit.* II. p. 472. n. 11 (*radiata*). — *Löw*, *in Germ. Zeitschr.* V. p. 411. n. 71. (pl. 2. f. 62 en 63).	Op berken aan eene plek in het duin bij den Haag, Sept., v. V.
610. **Sonchi**, Linn.	*Meig.* V. p. 345. n. 50. — *Macq. Suit.* II. p. 474. n. 4. — *Löw*, *in Germ. Zeitschr.* V. p. 426. n. 79. (pl. 2. f. 71).	Gliph., v. V. — Empe, Julij, v. Eyndh.

Sepsis, Fall.

611. **Fulgens**, Hofmg.	*Meig.* V. p. 287. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 477. n. 2.	's Gravenhage, Aug., v. d. W. — Empe, v. Eyndh.
612. **Hilaris**, Meig.	*Meig.* V. p. 288. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 477. n. 3.	's Gravenhage, v. d. W.
613. **Flavimana**, Meig.	*Meig.* V. p. 288. n. 4.	's Gravenhage, v. d. W.
614. **Nigripes**, Meig.	*Meig.* V. p. 289. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 478. n. 5.	Voorschoten, Maitl.
615. **Violacea**, Meig.	*Meig.* V. p. 289. n. 9. — *Macq. Suit.* II. p. 478. n. 7.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.

Cheligaster, Macq.

616. **Putris**, Linn.	*Meig.* V. p. 292. n. 15. — *Macq. Suit.* II. p. 479. n. 1.	's Gravenhage, Junij, v. d. W. — Wassen., v. B. — Empe, Julij, in aantal op met bladluizen bezette bladeren van roode aalbessen, v. Eyndh.

Nemopoda, Rob-D.

617. **Cylindrica**, Fabr.	*Meig.* V. p. 290. n. 12. — *Macq. Suit.* II. p. 480. n. 1.	's Gravenhage, uiterst gemeen den ganschen zomer, v. d. W. — Gliph., v. V. — Leiden, d. G. — Utr. Six.

Calobata, Fall.

618. **Petronella**, Linn.	*Meig.* V. p. 377. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 490. n. 1.	's Gravenhage, Junij en Julij, v. d. W.
619. **Cibaria**, Linn.	*Meig.* V. p. 378. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 490. n. 1.	's Gravenhage en Amsterd., Mei en Junij, v. d. W. — Utrecht, Six.

620. **Cothurnata**, Panz.	*Meig.* V. p. 379. n. 3. (pl. 52. f. 18 en 19). — *Macq. Suit.* II. p. 490. n. 3.	's Gravenhage, Julij, v. d. W.
621. **Ephippium**, Fabr.	*Meig.* V. p. 380. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 491. n. 6.	Gliph., v. V. — Utrecht, Six.

Micropeza, Meig.

622. **Corrigiolata**, Linn.	*Meig.* V. p. 384. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 492. n. 1.	's Gravenhage, Mei en Junij, v. d. W. — Utrecht, v. V. — Leiden, d. G. — Zandp., v. B.
623. **Lateralis**, Meig.	*Meig.* V. p. 383. n. 1. (pl. 53. f. 5). — *Macq. Suit.* II. p. 492. n. 2.	's Gravenhage, Aug. op bremstruiken, een paar, v. d. W. — Ubbergen, Aug. mede op brem, v. Eyndh. — Nijm., Julij, Maitl.

Actora, Meig.

624. **Aestuum**, Meig.	*Meig.* V. p. 403. (pl. 54. f. 20). — *Macq. Suit.* II. p. 500.	Niet zeldzaam aan 't zeestrand te Scheveningen, Junij—Sept., v, d. W. en v. V. — Noordw. aan zee, v. B.

Coelopa, Meig.

625. **Frigida**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 8. (pl. 56. f. 5). — *Macq. Suit.* II. p. 502.	Eenmaal in Oct. aan het strand te Scheven., Maitl.

Lauxania, Fabr.

626. **Cylindricornis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 296. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 508. n. 1.	Eenmaal 's Gravenh., Junij, v. d. W.
627. **Aenea**, Fall.	*Meig.* V. p. 297. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 508. n. 4.	's Gravenhage, Julij en Aug. niet zelden, v. d. W. — Warm., Drieb., v. B. — Utrecht, v. V. — Gliph., v. V.
628. **Longipennis**, Fabr.	*Meig.* V. p. 300. n. 10. — *Macq. Suit.* II. p. 509. n. 9.	Gelderland, v. W.
629. **Lupulina**, Fabr.	*Meig.* V. p. 301. n. 11. — *Macq. Suit.* II. p. 510. n. 12.	Eenmaal 's Gravenhage, Julij, v. d. W.

Lonchaea, Fall.

630. **Chorea**, Fabr.	*Meig.* V. p. 304. n. 1. (pl. 47. f. 31). — *Macq. Suit.* II. p. 512. n. 1.	's Gravenhage en Amsterd., Aug., v. d. W. — Gliph., Junij, v. V.

Teremyia, Macq.

631. **Laticornis**, Meig.	*Meig.* V. p. 308. n. 13. — *Macq. Suit.* II. p. 514. n. 1.	Eenmaal, 's Gravenhage, Junij, v. d. W.

DICHAETA, Meig.

632. **Caudata**, Fall.	*Meig.* VI. p. 62. (pl. 58. f. 5 en 6). — *Macq. Suit.* II. p. 521.	In 't voorjaar te Drieb., Six.

NOTIPHILA, Fall.

633. **Posticata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 66. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 522. n. 7.	In Aug. te 's Gravenhage en aan de Vogelenzang, v. d. W.

HYDRELLIA, Rob-D.

634. **Griseola**, Fall.	*Meig.* VI. p. 66. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 523. n. 1.	's Gravenhage, Junij, v. d. W.
635. **Flavipes**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 525. n. 11.	Vogelz., Aug., v. d. W. — 's Gravenhage, Maitl.

DISCOMYZA, Meig.

636. **Incurva**, Meig.	*Meig.* VI. p. 76. (pl. 58. f. 16 en 17). — *Macq. Suit.* II. p. 529.	Gliph., v. V.

TEICHOMYZA, Macq.

637. **Fusca**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 535.	Van tijd tot tijd te 's Gravenhage, en eens in Aug. in groote menigte aldaar aan een urinebak, v. d. W. — Rotterdam en Leiden, v. V.

EPHYDRA, Fall.

638. **Riparia**, Fall.	*Meig.* VI. p. 117. n. 9. — *Macq. Suit.* II. p. 537. n. 5.	Utrecht, Six.
639. **Noctula**, Meig.	*Meig.* VI. p. 119. n. 14. — *Macq. Suit.* II. p. 537. n. 8.	Utrecht, Six.

PIOPHILA, Fall.

640. **Casei**, Linn.	*Meig.* V. p. 395. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 541. n. 1.	's Gravenhage, Junij, veelal in de huizen, v. d. W. — Zwammerdam, v. V.

632) Wij hebben dit diertje niet zelven gezien, maar nemen het op de verzekering van den Heer SIX gaarne in onze lijst op; het ♂ toch is door de lange borstels aan den anus te kenbaar, om met eenige andere soort verward te worden.

634) Bij het ♀ is het aangezigt witachtig grijs en de achterste tarsen hebben van onderen een gelen haarglans.

639) De exemplaren zijn merkelijk kleiner dan 1 lijn.

Anisophysa, Macq.

641. **Scutellaris**, Fall.	*Meig.* V. p. 397. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 544. n. 1.	Eenmaal het ♂, 's Hage, v. d. W.

Ochthiphila, Fall.

642. **Juncorum**, Fall.	*Meig.* VI. p. 92. n. 3. (pl. 59. f. 11). — *Macq. Suit.* II. p. 545. n. 2.	Scheven. duin, Julij, v. d. W.

Drosophila, Fall.

643. **Cellaris**, Linn.	*Meig.* VI. p. 82. n. 2 (*funebris*). — *Macq. Suit.* II. p. 549. n. 2.	's Gravenhage, den ganschen zomer van tijd tot tijd in huis, v. d. W.
644. **Phalerata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 83. n. 3. (pl. 59. f. 3). — *Macq. Suit.* II. p. 549. n. 3.	's Gravenhage, in 't eerste voorjaar en ook in Julij en Aug., v. d. W. — Gliph., v. V.
645. **Fenestrarum**, Fall.	*Meig.* VI. p. 83. n. 4. — *Macq. Suit.* II. p. 549. n. 4.	's Gravenhage, v. d. W. — Utrecht, Six.
646. **Graminum**, Meig.	*Meig.* VI. p. 86. n. 13. — *Macq. Suit.* II. p. 550. n. 9.	's Gravenhage, Mei—Julij, op gras, v. d. W. — Utr., Six.

Opomyza, Fall.

647. **Germinationis**, Linn.	*Meig.* VI. p. 102. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 555. n. 1.	's Gravenhage, Mei—Aug., zeer gemeen, v. d. W. — Gliph., v. V. — Leiden, H. — Drieb., Noordw. a. z. en Brummen, v. B. — Utr., Six. — Empe, v. Eyndh.
648. **Florum**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 102. n. 2. (pl. 59. f. 22). — *Macq. Suit.* II. p. 555. n. 2.	Brummen, Julij, v. V. — Empe, onder weegbladen, Aug., v. Eyndh.
649. **Marginella**, Fall.	*Meig.* VI. p. 104. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 555. n. 6.	Eenmaal in 't Scheveningsche duin, Julij, v. d. W.
650. **Combinata**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 109. n. 18. (pl. 59. f. 23). — *Macq. Suit.* II. p. 558. n. 12. — *Ahr. et Germ. Fauna.* III. 22 (*Tephritis maculata*).	's Gravenhage, Julij en Aug., v. d. W. — Gliph. en Brummen, id., v. V. — Warm., v. B. — Utrecht, Six.

648) De zwarte rugstreep ontbreekt. Op Meigens afbeelding is het donkere vlekje op de 4e langsader niet duidelijk weergegeven, hoewel in zijne beschrijving daarvan uitdrukkelijk wordt gesproken; dit vlekje staat op een rudiment van eene ader, dat als een haakje aan de langsader is gehecht. Zou Macquart ook welligt deze soort voor oogen hebben gehad, toen hij *Sapromyza notata* Fall. (*Suit.* II. p. 401) beschreef?

651. **Tripunctata**, Fall.	*Meig.* VI. p. 110. n. 21. — *Macq. Suit.* II. p. 558. n. 14.	Gliph. en Brumm., Julij, v. V. — Utrecht, Six.

Sphaerocera, Latr.

652. **Subsultans**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 200. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 564. n. 1.	's Gravenhage, reeds in Maart, gemeen bij paardenstallen, v. d. W. — Leiden, d. G. — Utrecht, Six. — Leiden, op de Gliphoeve gemeen, v. V.

Borborus, Meig.

653. **Equinus**, Meig.	*Meig.* VI. p. 201. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 566. n. 2.	's Gravenhage, van 't vroege voorjaar tot den herfst gemeen, v. d. W. — Gliph., v. V.
654. **Nitidus**, Meig.	*Meig.* VI. p. 201. n. 4. (pl. 62. f. 18). — *Macq. Suit.* II. p. 566. n. 1.	's Gravenhage, Octob., een ♂, v. d. W.
655. **Geniculatus**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 567. n. 6.	's Gravenhage, meerm. in April en ook in Julij, v. d. W.

Limosina, Macq.

656. **Limosa**, Meig.	*Meig.* VI. p. 207. n. 23. — *Macq. Suit.* II. p. 572. n. 2.	Leiden, v. V.
657. **Silvatica**, Meig.	*Meig.* VI. p. 207. n. 24. (pl. 62. f. 20). — *Macq. Suit.* II. p. 572. n. 1.	's Gravenhage, Nov., v. d. W.
658. **Fenestralis**, Fall.	*Meig.* VI. p. 207. n. 25. — *Macq. Suit.* II. p. 573. n. 6.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.

Heteroneura, Fall.

659. **Albimana**, Fall.	*Meig.* VI. p. 128. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 588. n. 2.	Een ♂, Gliph., Aug., v. V.

Meromyza, Meig.

660. **Pratorum**, Meig.	*Meig.* VI. p. 165. n. I. — *Macq. Suit.* II. p. 589. n. 3.	In 't Scheven. duin, Julij, v. d. W. — Katwijk, id. d. G.
661. **Variegata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 165. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 589. n. 2.	Amsterd., Aug., v. d. W. — Leiden, H.
662. **Saltatrix**, Linn.	*Meig.* VI. p. 165. n. 3. — *Macq. Suit.* II. p. 589. n. 1.	Gliph., Junij en Julij, v. V.

657) De middenscheenen zijn zeer stekelig en het eerste lid der achtertarsen is van onderen uitgehold.

663. **Laeta**, Meig.	*Meig.* VII. p. 395. n. 4.	Hillegom, Aug., v. d. W. — Utrecht, Six.

Chlorops, Meig.

664. **Gracilis**, Meig.	*Meig.* VI. p. 140. n. 1. (pl. 61. f. 17). — *Macq. Suit.* II. p. 590. n. 1.	In de duinstreken bij den Haag, een paar keeren, Aug. v. d. W.
665. **Hypostigma**, Meig.	*Meig.* VI. p. 141. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 591. n. 2.	's Gravenhage, Mei, v. d. W. — Warm., v. B.
666. **Nasuta**, Schrank.	*Meig.* VI. p. 142. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 592. n. 7.	's Gravenhage, Julij, v. V.
667. **Laeta**, Meig.	*Meig.* VI. p. 143. n. 6. — *Macq. Suit.* II. p. 592. n. 9.	Gliph., v. V. — Empe, v. Eyndh.
668. **Limbata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 150. n. 22. — *Macq. Suit.* II. n. 596. n. 25.	's Gravenhage, Junij, v. d. W.
669. **Cereris**, Fall.	*Meig.* VI. p. 150. n. 23. — *Macq. Suit.* II. p. 596. n. 28.	's Gravenhage, Vogelzang, Aug., niet zeldz., v. d. W. — Warm., v. B. — Utr., Six.
670. **Messoria**, Fall.	*Meig.* VI. p. 151. n. 24.	Eenmaal, Scheven. duin, Julij, v. d. W.

Oscinis, Fall.

671. **Cornuta**, Meig.	*Meig.* VI. p. 158. n. 48. (pl. 61. f. 18). — *Macq. Suit.* II. p. 602. n. 20.	's Gravenhage, Mei, in 't gras, een ♀, v. d. W.

660—663) De soorten van dit geslacht zijn moeijelijk volgens de aangehaalde werken te bestemmen. Voor *Saltatrix* houden wij de exemplaren met zwarten voorrand der sprieten, zwartachtige banden op den thorax, en geene of slechts zeer onduidelijke stippen aan het eind der achterdijen; — voor *variegata* die, overigens aan de vorige gelijk, aan de spits der achterdijen een paar duidelijke stippen vertoonen; — voor *laeta* die welke zich daarvan onderscheiden door vleeschroode banden op den thorax; — voor *pratorum* die, waarvan de sprieten tot aan het eind geel blijven. Zouden het misschien ook slechts variëteiten zijn van eene, aan vele veranderingen onderhevige soort?

664) Nevens elke zijstreep van den thorax is nog eene zwarte lijn; de 2e, 3e en 4e ringen des achterlijfs hebben een flaauw-roodbruinen zoom aan den voorrand, de 2e en 3e ring bovendien een tweelubbig middenvlekje van dezelfde kleur, aan den zoom hangende. Onaangezien deze bijzonderheden, welke van de aangehaalde beschrijvingen afwijken, schijnt de bestemming toch juist te wezen.

665) Het schedelvlekje is driehoekig (volgens Macquart is dit bij eenige exemplaren het geval); het 3e sprietenlid is ook van binnen geheel zwart.

668) Hier integendeel is de binnenkant van het 3e sprietenlid roodbruin; de kleine zijstreep op den thorax, die volgens Meigen zou ontbreken, is toch voorhanden; de spits der tarsen is bruin.

970) De 4e langsader loopt geheel tot de vleugelspits door; het is daarom zeer waarschijnlijk dat Macquart (*Suit.* II. p. 596. n. 29) eene andere soort beschrijft.

672. **Maura**, Fall.	*Meig.* VI. p. 159. n. 50. — *Macq. Suit.* II. 602. n. 24.	Empe, v. Eyndh.
673. **Frit**, Linn.	*Meig.* VI. p. 160. n. 52. — *Macq. Suit.* II. p. 603. n. 28.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.
674. **Polita**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 603. n. 31.	's Gravenhage, niet zelden, v. d. W.

Agromyza, Fall.

675. **Pulicaria**, Meig.	*Meig.* VI. p. 170. n. 5. — *Macq. Suit.* II. p. 607. n. 6.	Empe, v. Eyndh.
676. **Nigripes**, Meig.	*Meig.* VI. p. 170. n. 7. — *Macq. Suit.* II. p. 607. n. 8.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.
677. **Flava**, Meig.	*Meig.* VI. p. 177. n. 31. — *Macq. Suit.* II. p. 609. n. 18.	Vogelzang, Aug., v. d. W. — Leiden, Julij, Maitl. — Amsterd. en Empe, v. Eyndh.
678. **Pallida**, Meig.	*Meig.* VII. p. 399. n. 82.	's Gravenhage, Julij en Aug. tegen de vensters, v. d. W.
679. **Errans**, Meig.	*Meig.* VI. p. 178. n. 35. — *Macq. Suit.* II. p. 609. n. 21.	Empe, v. Eyndh.
680. **Strigata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 186. n. 63.	's Gravenhage, Junij, v. d. W.

Odontocera, Macq.

681. **Spinicornis**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 615. n. 5.	's Gravenhage, Aug., v. d. W.

Phytomyza, Fall.

682. **Nigricans**, Macq.	*Macq. Suit.* II. p. 617. n. 4.	Op eene grasplek in het Haagsche bosch, Julij, v. d. W.

Asteia, Meig.

683. **Concinna**, Meig.	*Meig.* VI. p. 90. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 620. n. 2.	Eenmaal in de duinen bij den Haag, Aug., v. d. W.

Phora, Latr.

684. **Incrassata**, Meig.	*Meig.* VI. p. 212. n. 1. (pl. 63. f. 5). — *Macq. Suit.* II. p. 630. n. 25.	In de laan van Nieuw Oosteinde bij den Haag, op elzenbladeren, Aug., v. d. W. — Bij Wassenaar, v. V.

681) Het achterlijf heeft vóór de spits eene fijne gele dwarslijn, doch de scheenen zijn bepaaldelijk bruin. Het is daarom moeijelijk te beslissen, of deze soort tot *Acuticornis* Meig. dan wel tot *Spinicornis* Macq. behoort.

685. **Thoracica**, Meig.	*Meig.* VI. p. 214. n. 8. — *Macq. Suit.* II. p. 625. n. 1.	Empe, v. Eyndh. — Bij de Bilt, Julij, op boekweit, Six.
686. **Rufipes**, Meig.	*Meig.* VI. p. 216. n. 16. — *Macq. Suit.* II. p. 627. n. 12.	's Gravenhage, gemeen tegen de vensters, reeds in Maart, v. d. W. — Utrecht, Six.
687. **Flava**, Meig.	*Meig.* VI. p. 219. n. 24. (pl. 63. f. 12). — *Macq. Suit.* II. p. 628. n. 17.	Een enkel ex. aan den duinkant bij den Haag, op esdoorn, Junij, v. d. W.
688. **Velutina**, Meig.	*Meig.* VI. p. 224. n. 38. (pl. 63. f. 11). — *Macq. Suit.* II. p. 630. n. 24.	's Gravenhage, Julij, v. V.
689. **Aterrima**, Fabr.	*Meig.* VI. p. 224. n. 37. — *Macq. Suit.* II. p. 629. n. 23.	Empe, Mei, v. Eyndh.

Hippobosca, Linn.

690. **Equina**, Linn.	*Meig.* VI. p. 228. (pl. 68. f. 15). — *Macq. Suit.* II. p. 638. n. 1.	Op paarden, v. V.

Ornithomyia, Latr.

691. **Viridis**, Latr.	*Meig.* VI. p. 232. n. 2. (pl. 64. f. 1). — *Macq. Suit.* II. p. 642. n. 2.	In Julij op de Gliphoeve meer dan eens gevangen op jonge pimpels en andere vogels, v. V.
692. **Avicularia**, Linn.	*Meig.* VI. p. 232. n. 1. — *Macq. Suit.* II. p. 641. n. 1.	In Friesland op sperwers, G.

Leptotena, Nitsch.

693. **Cervi**, Linn.	*Meig.* VI. p. 237. n. 2. — *Macq. Suit.* II. p. 645. n. 1.	Op een hert uit Gelderland ontvang. aan 's Rijks Museum te Leiden, v. V. — Op een hert aan 't Loo geschoten, v. Eyndh.

Melophagus, Latr.

694. **Ovinus**, Linn.	*Meig.* VI. p. 236. n. 1. (pl. 64. f. 16). — *Macq. Suit.* II. p. 645. n. 1.	In schapenvachten, v. V.

688) De pooten zijn zwart en komen dus met de opgaven van Macquart overeen.

689) De pooten, hoewel zwart, hebben, inzonderheid over de scheenen en tarsen, een sterken geelachtigen schemer, en zijn daardoor wel bruingeel te noemen, wanneer het licht er op valt; bij het ♂ zijn de dijen zeer verbreed.

AANTEEKENINGEN.

In de Provinciale Groningsche Courant van 6 en 22 Februarij 1855 heeft Professor CLAAS MULDER mededeelingen gedaan betreffende *Koolzaad insekten.*

In dezelfde Courant van 9 October 1855 vindt men van denzelfden *een woord over de ritnaald*, een collectieve benaming van larven uit de familie der *Elateriden.*

De Heer A. A. VAN BEMMELEN deelde in de algemeene Konst- en Letterbode van 3 Nov. n⁰. 44 voor het jaar 1855, eene reeks van eigen en vreemde waarnemingen mede over het trekken van insekten en bepaaldelijk van *Libelluliden*, n⁰ 51 (22 Dec.) bevat een waarneming over hetzelfde onderwerp van Professor CLAAS MULDER.

Op bladzijde 118 van het eerste deel dezer *Bouwstoffen* is, in de lijst der Europeesche schubvleugelige insekten, afgebeeld in het vervolg op de natuurlijke historie der insekten van ROESEL door C. F. C. KLEEMAN, pl. 24 bij vergissing opgegeven als voorstellende *Hesperia comma*, in plaats van *Leucania comma.*

De Heer VAN DER WULP heeft op de elfde algemeene vergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging eene verkeerde determinatie in de Naamlijst van inlandsche Diptera, door hem en den Heer SNELLEN VAN VOLLENHOVEN medegedeeld, aangewezen en verbeterd.

In die lijst (bl. 143) zijn onder n⁰ 57 en 58 als inlandsch opgegeven *Tipula oleracea* en *fimbriata.* Uit de monographie van SCHUMMEL betreffende het geslacht *Tipula* was hem gebleken, dat de soort vroeger voor *fimbriata* gehouden de ware *Tipula oleracea* LIN. is, terwijl de vroeger als *T. oleracea* bestemde niet anders dan *T. paludosa* MEIG. kan zijn, welke laatste in ons land, althans in de omstreken van 's Gravenhage veel gemeener is dan de eerste. *Tipula fimbriata* MEIG. moet dus voorloopig uit de rij der inlandsche insekten wegvallen. (Verslag van de elfde algemeene vergadering der Ned. Ent. Vereeniging, bl. 72).

LIJST VAN VOGELS

IN DE PROVINCIE GRONINGEN EN OP HET EILAND ROTTUM

WAARGENOMEN, MEDEGEDEELD DOOR

C. DE GAVERE

PHIL. NAT. CAND. AAN DE GRONINGSCHE ACADEMIE

EN

A. A. VAN BEMMELEN.

2. Falco communis, *Gmelin.* Jaarlijks in kleinen getale. Eenige jaren geleden huisde er één paar op een der torens der stad Groningen. In 1849 en in 1852 een jong wijfje ontvangen.
3. Falco aesalon, *Gmelin.* Dikwijls verward met Astur nisus en even als deze verkeerdelijk *blaauwvalk* genaamd. In den winter jaarlijks waargenomen. Dikwijls onder de slagnetten gevangen.
4. Falco subbuteo, *Linné.* Even als F. aesalon gewoonlijk verward met Astur nisus en als eerstgenoemde verkeerdelijk *blaauwvalk* genaamd. Minder algemeen dan F. aesalon; veel moeijelijker te naderen. Broeit in oude boomen en wordt in het najaar meermalen op vinkebanen gevangen.
5. Falco tinnunculus, *Linné. Roodvalk*, *Torenvalk.* Overal algemeen. Zeer menigvuldig broeijende in de Martini en in de Aattorens der stad Groningen. Enkele voorwerpen zijn overwinterende waargenomen, en dikwijls in netten gevangen.
6. Astur palumbarius, *Cuvier. Patriezenvalk.* De jongen vrij algemeen door de geheele provincie, doch de ouden zeldzaam waargenomen.
7. Astur nisus, *Cuvier. Blaauwvalk.* Gedurende het geheele jaar de algemeenst voorkomende roofvogel in de geheele provincie. Broeit overal algemeen. Wordt in den winter dikwijls in slagnetten gevangen.
8. Circus rufus, *Brisson.* Zeldzaam. Broeit jaarlijks in het Onland (tusschen de stad Groningen en Eelderwolde).

9. Circus cyaneus, *Bechstein.* *Blaauwschild.* Jaarlijks in kleinen getale. Oude voorwerpen zelden waargenomen.

10. Circus cinerascens, *Cuvier.* Hoogst zeldzaam. Een volwassen mannetje voor eenige jaren in de omstreken der stad Groningen geschoten. Museum van Nat. Hist. te Groningen.

11. Aquila fulva, *Meyer* en *Wolf.* Een jong voorwerp ruim drie jaren geleden geschoten.

12. Haliaëtus albicilla, *Bonap.* *Ganzenarend.* De ouden zeldzaam. In den winter van het jaar 1849 ontving een onzer een zeer oud voorwerp. De jongen in sommige jaren in het najaar en in den winter vrij algemeen, onder anderen in 1851—1852.

13. Pandion haliaëtus, *Cuvier.* *Vischarend.* Over het algemeen zeldzaam. Meermalen aan de Groningsche meren in September, October en November geschoten.

14. Milvus regalis, *Brisson.* *Zwaluwstaart.* Zeldzaam. Een jong wijfje eenigen tijd geleden door den jager A. Griens bij Paterwolde aan de Drentsche grenzen geschoten.

15. Buteo vulgaris, *Bechstein.* *Haneschop, Muizert.* Broeit vrij menigvuldig door de geheele provincie. In het najaar algemeen. Enkele bijna geheel witte voorwerpen van deze soort nu en dan geschoten.

16. Buteo lagopus, *Bechstein.* Vrij zeldzaam. Een wijfje aan het Museum v. Nat. Hist. te Groningen in 1853 toegezonden.

17. Pernis apivorus, *Cuvier.* Een jong voorwerp weinige jaren geleden geschoten. Museum v. Nat. Hist. te Groningen.

STRIX. Al de uilensoorten worden gewoonlijk onder den naam van *katuilen* begrepen.

18. Strix flammea, *Linné.* *Oranjeuil.* Broeit algemeen in steenhoopen en oude torens.

19. Strix noctua, *Retzius.* *Steenuil.* Zeldzaam. Eenige jaren geleden broeide er een paar te Warsum.

22. Strix otus, *Linné.* Algemeener verspreid dan S. flammea. Broeit overal vrij menigvuldig, en blijft den geheelen winter over.

23. Strix brachyotos, *Forster.* Broeit jaarlijks in kleinen getale, en houdt zich vooral op in de veenstreken. Overwintert.

24. Hirundo rustica, *Linné.* *Zwaalfje.* Broeit overal algemeen. Verscheidene paren broeijen jaarlijks op Rottum.

25. Hirundo urbica, *Linné.* *Huiszwaalf.* Broeit overal even algemeen als de H. rustica, ook in de meeste steden, en vooral in zeer groote getale binnen de stad Groningen.

26. Hirundo riparia, *Linné. Eerdzwaalf.* Broeit aan het Horensche diep en hier en daar aan de oevers van stroomend water.
27. Cypselus apus, *Illiger. Gierzwaalf.* Broeit overal algemeen; ook in torens en daken van vele steden en dorpen. Het bekende vertelseltje, dat de zwaluwen, wanneer zij op den grond zijn gaan zitten, of vooral wanneer zij tusschen twee huizen of andere voorwerpen zijn geraakt, niet meer kunnen opvliegen, is alleen op deze soort toepasselijk en, volgens onze ondervinding, volkomen waar.
28. Caprimulgus europaeus, *Linné. Dagslaper.* Broeit door de geheele provincie in kleinen getale.

LANIUS. De soorten van dit geslacht zijn in het algemeen bekend onder den naam van *Doorndraaijers* of *Kleine valken.*

29. Lanius excubitor, *Linné. Blaauwe tuinvalk, Tuinekster, Bruine doorndraaijer.* Broeit overal algemeen. Overwintert. Volgens sommigen verhuizen enkele voorwerpen tegen den winter.
30. Lanius collurio, *Linné. Roode tuinvalk, Vinkenbijter, Graauwe doorndraaijer.* Minder algemeen dan L. excubitor. Meermalen broeijende aangetroffen in struiken in de Zeven Landen, nabij de stad Groningen.
32. Muscicapa grisola, *Linné. Muggensnapper.* Broeit vrij algemeen.
34. Muscicapa albicollis, *Temminck.* Zeldzaam. Eenmaal in den hortus binnen de stad Groningen broeijende aangetroffen. Zeer vroeg in het voorjaar jaarlijks enkele voorwerpen op den doortogt waargenomen, komt gewoonlijk in het begin van April of Mei, en vertrekt tegen de helft of tegen het einde van Augustus.
35. Sylvia cinerea, *Latham.* Broeit overal algemeen in huizen en bosschen.
36. Sylvia curruca, *Latham. Kersenpikker.* Broeit algemeen. Komt gewoonlijk in April, soms reeds in Maart; vertrekt in Augustus.
37. Sylvia atricapilla, *Latham. Zwartkopje.* Broeit vrij algemeen in tuinen.
38. Sylvia hortensis, *Bechstein. Groote hofzanger.* In de meeste streken niet algemeen broeijende.
39. Ficedula trochilus, *Keyserlingh* en *Blasius. Hofzanger.* Broeit algemeen door de geheele provincie.
40. Ficedula rufa, *Keyserlingh* en *Blasius. Tierentein.* Een van de gemeenste zangvogels in de geheele provincie. Broeit reeds vroeg in het voorjaar, tot laat in den zomer.
42. Ficedula hypolais, *Keyserlingh.* Broeit overal vrij algemeen.

CALAMOHERPE. De soorten van dit geslacht zijn onder den naam van *rietvink* bekend.

48. Lusciola luscinia, *Keys.* en *Blas. Nachtegaal.* Broeit tamelijk menigvuldig.

49. Lusciola phoenicurus, *Keys.* en *Blas. Roodstaartje.* Broeit overal algemeen.

51. Lusciola rubecula, *Keys.* en *Blas. Roodborstje.* Broeit zeer algemeen. Bijna alle voorwerpen overwinteren, slechts een enkel paar verlaat de plaats waar het gebroeid heeft.

52. Lusciola cyanecula, *Keys.* en *Blas.*. Eenmaal broeijende gevonden in het jaar 1849, in het Onland, nabij het gehuchtje Eelderwolde.

SAXICOLA. De soorten van dit geslacht zijn onder den naam van *fitop* bekend.

53. Saxicola oenanthe, *Bechstein.* Broeit algemeen door de geheele provincie op de heideachtige gronden, zeldzamer op andere plaatsen. Jaarlijks in kleinen getale op Rottum.

54. Saxicola rubetra, *Bechstein.* Als de vorige, doch minder algemeen.

54*a*. Saxicola rubicola, *Bechstein.* Twee of drie malen in de omstreken der stad Groningen waargenomen.

56. Anthus pratentis, *Bechstein. Piepleeuwrik.* Broeit in de geheele provincie vrij algemeen. Op Rottum.

58. Anthus arboreus, *Bechstein. Graspiepert.* Broeit minder algemeen dan de vorige. Trekt dadelijk bij het begin van de vorst weg.

59. Motacilla alba, *Linné. Bouwmannetje, Akkermannetje.* Overal zeer menigvuldig broeijende. Op Rottum.

61. Motacilla flava, *Linné. Koevinkje, Geel Akkermannetje.* Minder algemeen dan de vorige. Eenmaal overwinterende aangetroffen. Op Rottum.

TURDUS. Al de soorten van dit geslacht worden met den algemeenen naam van *lijster* aangeduid, behalve de T. merula, die ook in deze provincie, even als in Zuid-Holland en vele andere provinciën van ons land door jagers en buitenlieden niet als eene lijster, doch als een aan den oriolus galbula verwanten vogel beschouwd wordt.

62. Turdus viscivorus, *Linné. Zware lijster.* Meest alle jaren, enkele voorwerpen in het najaar op den doortrek gevangen. Van tijd tot tijd broeijende waargenomen.

63. Turdus pilaris, *Linné. Kramsvogel, Dubbele lijster.* Zeer algemeen door de geheele provincie in het najaar op den doortrek. Drie

of vier malen broeijende aangetroffen in een tijdsverloop van ruim tien jaren op verschillende plaatsen in de nabuurschap van de stad Groningen.

65. Turdus iliacus, *Linné*. *Oranjelijster*, *Schatlijster*. In groote troepen in het najaar op den doortrek. Jaarlijks enkele paren broeijende waargenomen.

66. Turdus musicus, *Linné*. *Zanglijster*. Gewoonlijk veel algemeener in het najaar op den doortrek dan de T. iliacus. In het najaar van 1853 kwam de T. musicus in veel minder aantal voor. In den winter van 1852 een voorwerp overwinterende aangetroffen.

66*a*. Turdus sibiricus, *Pallas*. Een mannetje in den overgang van het eerste tot het tweede jaar, werd in September 1853 nabij Paterwolde geschoten. Verzameling van den Heer H. reilingh te Groningen.

67. Turdus torquatus, *Linné*. Komt in kleinen getale in het najaar op den doortrek voor. Verscheidene malen broeijende aangetroffen op eenige uren afstand van de stad Groningen. Volgens sommigen zouden jaarlijks enkele paren in de provincie broeijen.

68. Turdus merula, *Linné*. *Gietling*, *Merel*. Broeit overal menigvuldig, en blijft den geheelen winter over. In het najaar in groote troepen op den doortrek. Zij trekken later dan de andere Turdus-soorten, en zelden in gezelschap van de T. iliacus en musicus.

69. Oriolus galbula, *Linné*. *Gelegouw*, *Goudmerel*. Overal algemeen broeijende.

70. Cinclus aquaticus, *Bechstein*. Van tijd tot tijd waargenomen.

71. Accentor modularis, *Cuvier*. *Winterzanger*, *Basterdnachtegaal*. Broeit vrij algemeen. Overwintert dikwijls, vooral in zachte winters.

72. Troglodytes europaeus, *Cuvier*. *Winterkoninkje*. Overal algemeen.

73. Regulus cristatus, *Willughby*. *Goudhaantje*. Laat in het najaar en soms in den winter in kleinen getale op den doortrek. In buitengewone menigte in het najaar van 1852.

75. Parus major, *Linné*. *Koolmees*. Broeit tamelijk algemeen. Menigvuldig op den doortrek.

76. Parus palustris, *Linné*. Broeijende en in het najaar op den doortrek waargenomen; veel minder algemeen dan de vorige.

77. Parus ater, *Linné*. Hoogst zeldzaam. Voor eenige jaren twee voorwerpen geschoten. Een ex. is op het Museum v. Nat. Hist. te Groningen.

78. Parus cristatus, *Linné*. *Kuifmees*. Zeldzaam. Nu en dan broeijende waargenomen; verscheidene jaren achtereen in dezelfde streek.

79. Parus coeruleus, *Linné*. *Blaauwmeesje*. Broeit zeer algemeen, en

vele overwinteren. In het najaar komen op den doortrek kleine of grootere troepen aan; van deze blijven vele zwerven, die dan ook overwinteren, tot dat de meeste in het voorjaar wegtrekken.

80. Parus caudatus, *Linné. IJsbeer, Moessien.* Broeit in kleinen getale.

81. Parus biarmicus, *Linné. Baardmannetje.* Zeldzaam.

82. Certhia familiaris, *Linné. Boomkruipertje.* Gedurende het geheele jaar vrij menigvuldig.

83. Sitta caesia, *Meyer* en *Wolf. Blaauwspecht.* Uiterst zeldzaam waargenomen.

84. Picus viridis, *Linné. Groenspecht.* Broeit algemeen.

86. Picus major, *Linné. Bonte specht.* Als P. viridis.

88. Picus minor, *Linné.* Komt nu en dan voor. Een voorwerp te Veenhuizen geschoten.

89. Yunx torquilla, *Linné.* Enkele paren broeijen jaarlijks in verschillende streken der provincie. In het najaar op den doortrek minder zeldzaam.

90. Cuculus canorus, *Linné. Koekoek.* Overal algemeen.

91. Upupa epops, *Linné. Hop, Drek-haan, Stront-haan.* Zeer zeldzaam. Ruim twee jaren geleden, midden in den zomer een voorwerp bij Onderdendam gezien.

92. Alcedo ispida, *Linné. IJsvogel.* Jaarlijks in den winter vrij algemeen; in sommige winters in menigte dood op de sneeuw gegevonden.

93. Corvus corax, *Linné. Raaf.* In zeer kleinen getale door de geheele provincie broeijende.

94. Corvus corone, *Linné.* Overal algemeen gedurende het geheele jaar.

95. Corvus cornix, *Linné. Grijze lummel, Grijze kraai.* Des winters overal in menigte.

96. Corvus frugilegus, *Linné. Roek.* Minder algemeen dan de vorige.

97. Corvus monedula, *Linné. Torenka.* Overal zeer algemeen gedurende het geheele jaar.

98. Corvus pica, *Linné. Bonte aakster.* Als de vorige.

99. Nucifraga caryocatactes, *Cuvier. Notenkraker.* Gewoonlijk zeer zeldzaam. Van tijd tot tijd algemeen des winters, en onder andere (zoo als in verscheidene provinciën van ons land) in den winter van 1850.

100. Garrulus glandarius, *Cuvier. Krijtaakster, Houtaakster.* Broeit algemeen in de geheele provincie, doch vooral aan de Drentsche grenzen en in eenige hooggelegene streken, zij is dus niet, zoo

als de Heer *Sloet tot Holdhuis* (I. bl. 210) vermeldt in het hooge land van Groningen onbekend.

101. Ampelis garrulus, *Linné. Pestvogel, Lakvogel.* Zeer zeldzaam, en in sommige jaren in het geheel niet waargenomen. In andere jaren in aanzienlijke menigte, zoo als in den winter van 1850.

102. Sturnus vulgaris, *Linné.* De ouden worden *spra*, *sprotter*, *protter*, en de jongen *dotter* genaamd. Overal zeer algemeen broeijende. Broeit algemeen op Rottum.

103. Alauda arvensis, *Linné. Leeuwrik.* Overal zeer algemeen broeijende. Broeit op Rottum in kleinen getale.

104. Alauda cristata, *Linné. Kuifleeuwrik.* Broeit vooral op drooge weiden, weinig minder algemeen dan de vorige.

105. Alauda arborea, *Linné. Boom-leeuwrik.* In kleinen getale jaarlijks waargenomen.

107. Fringilla coelebs, *Linné. Vink, Kolfvink.* Broeit zeer algemeen, vooral in de sparrebosschen. Er komt door de geheele provincie eene standvastige variëteit voor, met een klein wit vlekje op het midden van den nek, deze zijn de zoogenaamde *Kolfvinken.*

108. Fringilla montifringilla, *Linné. Kweevink, Keep.* In het najaar niet zeldzaam op den doortrek.

109. Fringilla chloris, *Linné. Kornuit.* Broeit overal in zeer groote menigte.

110. Fringilla cannabina, *Linné. Robijn.* Broeit overal vrij algemeen.

111. Fringilla montium, *Gmelin. Barm, Graauwbarm.* Zeer algemeen in het najaar op den doortrek; blijft tot laat in den winter of gedurende den geheelen winter zwerven en wordt, wanneer er sneeuw ligt, bij honderden te gelijk gevangen.

112. Fringilla linaria, *Linné. Steenbarm.* Veel minder algemeen dan de vorige, gewoonlijk in kleinen getale.

113. Fringilla carduelis, *Linné. Putter.* Broeit vrij algemeen. Men heeft herhaalde malen onder troepen van deze vogels in het najaar op den doortrek, *Kanarievogels* aangetroffen.

114. Fringilla spinus, *Linné. Sijs.* Broeit hier en daar in kleinen getale. Menigvuldig in het najaar op den doortrek.

115. Passer domesticus, *Gessner. Musk.* Overal zeer algemeen gedurende het geheele jaar.

116. Passer montanus, *Aldrovandi. Ringmusk.* Overal algemeen. Ten halve standvogel en ten halve trekvogel.

118. Coccothraustes vulgaris, *Pallas. Appelvink.* Zeldzaam. Wordt

meestal in gezelschap van Loxia curvirostra, op den doortrek waargenomen.

119. Pyrrhula vulgaris, *Temminck. Goudvink.* Zeer zeldzaam. In 1830 in menigte in de geheele provincie.

119*a*. Loxia pityopsittacus, *Bechstein.* In October 1837 werd een volwassen voorwerp geschoten tusschen Groningen en Assen. Museum van Nat. Hist. te Groningen.

120. Loxia curvirostra, *Linné. Kruisvink, Kruiskanarie.* Niet zeldzaam in het najaar op den doortrek.

122. Emberiza miliaria, *Linné. Dikschijter, Korenspork, Graauwstjirt.* Vrij menigvuldig door de geheele provincie. Broeit jaarlijks in kleiner of grooter getal.

123. Emberiza citrinella, *Linné. Geelstjirt.* Broeit algemeen; in groote menigte op de heide bij Harendermolen.

124. Emberiza hortulana, *Linné. Vreemdeling.* Zeldzaam. In den zomer van 1853 twee voorwerpen geschoten.

125. Emberiza schoeniclus, *Linné. Rietmusk.* In de meeste streken in kleinen getale broeijende. In het najaar op den doortrek vrij menigvuldig. Vele overwinteren.

127. Emberiza nivalis, *Linné. IJskletter.* Des winters niet zeldzaam.

128. Columba palumbus, *Linné. Hout-, Ring-, Ringel-duif.* Broeit overal in menigte. De meeste overwinteren en leven dan in troepen bijeen.

130. Columba turtur, *Linné. Tortel.* Als de vorige, doch overwintert niet.

131. Tetrao tetrix, *Linné. Korhoen.* Broeit overal in vrij aanzienlijken getale op de heide en op heideachtige gronden; algemeen op de heide bij Harendermolen.

132. Perdix cirenea, *Brisson. Patries.* Broeit overal zeer algemeen.

133. Perdix coturnix, *Latham. Kwartel.* Broeit overal vrij algemeen.

138. Charadrius pluvialis, *Linné. Plevier, Wilster.* In het najaar en in den winter vrij menigvuldig.

141. Charadrius hiaticula, *Linné.* Van tijd tot tijd inl het voorjaar op den doortrek waargenomen. Op Rottum vrij algemeen.

143. Vanellus cristatus, *Meyer* en *Wolf. Kievit.* Broeit zeer algemeen door de geheele provincie op alle lage landen.

146. Haematopus ostralegus, *Linné.* Meestal *Oestervisscher.* Zeldzaam. Broeit vrij algemeen op Rottum.

147. Scolopax rusticola, *Linné. Houtsnip.* Algemeen in het najaar op den doortrek door de geheele provincie. In de laatste vier of vijf jaren in vele streken in gering aantal waargenomen. Broeit zeldzaam in deze provincie.

148. SCOLAPAX MAJOR, *Gmelin. Poelsnip.* Minder algemeen dan de vorige. Broeit jaarlijks in kleinen getale op moerassige plaatsen. Op den doortrek in het najaar in kleiner of grooter getal waargenomen.

149. SCOLOPAX GALLINAGO, *Linné. Watersnip.* Broeit jaarlijks in vele streken door de geheele provincie, in sommige jaren vrij algemeen. Op den doortrek in het najaar in grooten getale.

150. SCOLOPAX GALLINULA, *Linné. Bokje.* Broeit jaarlijks in sommige streken in nog geringer aantal dan S. MAJOR. Minder algemeen dan de S. GALLINAGO op den doortrek.

151. LIMOSA AEGOCEPHALA, *Bonaparte*; L. MELANURA, *Leisler. Grut, Grutto.* Broeit algemeen op alle lage en moerassige landen.

156. TRINGA VARIABILIS, *Meyer*; T. CINCLUS, *Linné.* Zeldzaam. Een voorwerp op het Museum v. Nat. Hist. te Groningen.

160. TRINGA PUGNAX, *Linné. Kemphaan.* Broeit bijna overal menigvuldig; ongemeen talrijk in het Onland. Broeit in kleinen getale op Rottum.

163. TOTANUS GLOTTIS, *Bechstein.* Twee of drie voorwerpen geschoten.

164. TOTANUS CALIDRIS, *Bechstein. Tureluur.* Broeit door de geheele provincie vrij menigvuldig. Broeit op Rottum.

165. TOTANUS GLAREOLA, *Temminck.* Van tijd tot tijd waargenomen.

165*a*. TOTANUS OCHROPUS, *Temminck.* Eenmaal geschoten (komt ook jaarlijks in Holland voor).

167. NUMENIUS ARQUATA, *Latham. Wilp, Groote wilp.* Broeit op alle heidevelden en lage gronden. Algemeen op de heide bij Harendermolen.

168. NUMENIUS PHAEOPUS, *Latham. Regenwilp, Kleine wilp.* Nimmer, zoo ver wij weten, broeijende aangetroffen, doch jaarlijks op den doortrek in klein aantal.

170. ARDEA CINEREA, *Linné. Reiger.* Broeit overal tamelijk algemeen. In zachte winters overwinteren enkele voorwerpen.

171. ARDEA PURPUREA, *Linné.* Schijnt in de noordelijke provinciën van ons land nimmer voor te komen of ten minste hoogst zeldzaam te zijn. In Groningen is deze vogel nog nimmer waargenomen, zoo ver ons bekend is. In Friesland weten wij van slechts een voorwerp, geschoten bij Wolvega.

171*a*. ARDEA GARZETTA, *Linné.* Weinige jaren geleden een voorwerp geschoten tusschen Burum en Kollum. Door Dr. SWART aan het Museum van Nat. Hist. te Groningen gezonden.

172. Ardea nycticorax, *Linné.* Zeldzaam. Een voorwerp op het Museum van Nat. Hist. te Groningen.

175. Ardea stellaris, *Linné. Reidomp.* Vrij algemeen in moerasachtige streken.

176. Ciconia alba, *Brisson. Eiber.* Broeit overal zeer algemeen.

177. Ciconia nigra, *Gessner.* Vele jaren geleden een voorwerp nabij de stad Groningen, en den 5 Augustus 1846 een bij Noordbroek geschoten. In 1825 werden er eenige voorwerpen op het Ruigzand gevangen.

178. Ibis falcinellus, *Temminck.* In 1850 of 1851 een voorwerp geschoten in de omstreken van de stad Groningen.

180. Platalea leucorodia, *Linné. Lepelaar.* Jaarlijks in kleinen getale waargenomen.

181. Fulica atra, *Linné. Meerkol.* Broeit in zeer kleinen getale in groote en kleine wateren.

182. Gallinula chloropus, *Linné. Waterhennetje.* Broeit overal algemeen. In koude winters dikwijls op hooge boomen huizende, waargenomen.

183. Gallinula porzana, *Latham.* Broeit jaarlijks in kleinen getale.

184. Crex pratensis, *Bechstein. Kwartelkoning.* Jaarlijks broeijende en op den doortrek in het najaar in kleinen getale waargenomen.

185. Rallus aquaticus, *Linné. Fluitje.* Broeijende en op den doortrek in het najaar vrij algemeen.

186. Podiceps cristatus, *Latham.* Broeit op de groote wateren in kleinen getale.

188. Podiceps cornutus, *Latham.* Zeldzaam in den winter waargenomen.

190. Podiceps minor, *Latham.* Broeit jaarlijks in meer of minder aantal. Zeldzamer in den winter waargenomen.

192. Colymbus septentrionalis, *Linné. Groote waterduker.* De jongen zijn des winters algemeen; de ouden zeldzaam.

194. Uria troile, *Temminck.* Zeldzaam. In de winter van 1853—1854 in menigte langs de zeestranden (even als langs het geheele zeestrand in Noord- en Zuid-Holland).

196. Alca torda, *Linné.* Zeldzaam. Een voorwerp op het Museum v. Nat. Hist. te Groningen.

199. Anser cinereus, *Meyer* en *Wolf. Schierling.* Jaarlijks op den doortrek in het najaar in groote troepen.

200. Anser segetum, *Bechstein. Weenk, Wink, Weenkies, Grasgans.* Iets minder algemeen dan de A. cinereus.

202. Anser albifrons, *Bechstein. Kolgans*; aan den Dollard *Kol.* Als de vorige.

205. Anser bernicla, *Illiger.* Jaarlijks in kleinen getale op den doortrek in het najaar.

206. Anser leucopsis, *Bechstein. Brandgans.* Zeldzaam. Jaarlijks enkele voorwerpen waargenomen.

209. Cygnus musicus, *Bechstein. Hoelzwaan.* In den winter van tijd tot tijd waargenomen.

210. Cygnus bewickii, *Yarr*; musicus minor. *Kleine zwaan.* Als de vorige.

211. Anas boschas, *Linné. Wilde eend.* Broeit overal zeer algemeen. In zeer kleinen getale op Rottum.

212. Anas crecca, *Linné. Krikje*, soms ook *Teling.* Broeit jaarlijks in kleinen getale. Zeer menigvuldig op den doortrek, laat in het najaar en soms in het begin van den winter.

213. Anas querquedula, *Linné. Teling.* Broeit overal algemeen.

214. Anas penelope, *Linné. Groote smink, Smient.* Komt vrij algemeen voor laat in het najaar op den doortrek.

215. Anas acuta, *Linné. Pijlstaart.* Minder algemeen dan de vorige.

216. Anas strepera, *Gessner. Roepereend.* Broeit jaarlijks in kleinen getale op kleine en groote wateren.

217. Anas clypeata, *Linné. Lepelbek.* Broeit algemeen op heldere plassen.

218. Anas tadorna, *Linné. Bergeend.* Algemeen op den doortrek in het najaar langs de zeekusten. Broeit in groote menigte op Rottum, vroeger in konijnenholen, doch sedert verscheidene jaren in kunstmatige holen, korten tijd na het uitroeijen van de konijnen.

223. Anas clangula, *Linné. Brileend.* In den winter vrij algemeen.

224. Anas fuligula, *Linné.* Enkele voorwerpen in den winter bijna jaarlijks waargenomen.

227. Anas nyroca, *Güldenstadt*; leucophthalmos, *Bechstein.* Nu en dan, doch hoogst zeldzaam, in het najaar waargenomen. Korten tijd geleden een voorwerp door een onzer geschoten.

228. Mergus merganser, *Linné. Zaageend.* In den winter jaarlijks vrij algemeen.

229. Mergus serrator, *Linné.* Eenmaal hoogstens, zoo ver wij weten, in de provincie Groningen waargenomen. Het is dus hier juist het tegenovergestelde als in Zuid- en Noord-Holland, waar de M. merganser veel zeldzamer is.

230. Mergus albellus, *Linné.* In kleinen getale in het najaar op den doortrek.

231. Carbo cormoranus, *Meyer* en *Wolf.* Uiterst zeldzaam.

233. Sula bassana, *Brisson. Jan van Gent.* Van tijd tot tijd in den winter waargenomen.

LARUS. De groote soorten van dit geslacht, vooral L. marinus en L. argentatus worden gewoonlijk onder den naam van *Kobbe* verward, en de eijeren van alle soorten heeten zonder onderscheid Kobbe-eijeren.

234. Larus marinus, *Linné.* Algemeen des winters op den doortrek langs de zeekusten. Wordt nu en dan landwaarts-in gezien.

236. Larus argentatus, *Brünnich. Kaap;* deze soort is de eigenlijke *Kobbe.* Algemeen des winters op den doortrek langs de zeekusten. Veel algemeener binnen in het land dan L. marinus. Broeit in menigte op Rottum.

237. Larus canus, *Linné.* Zeldzaam op den doortrek in het najaar.

239. Larus tridactylus, *Linné.* Algemeener dan L. canus.

STERNA. In het algemeen heeten de soorten van dit geslacht *Sterens, Sterns* of *Iksterns.*

244. Sterna cantiaca, *Gmelin. Groote ikstern.* Broeit in ontzaggelijke menigte op Rottum, en is daar de algemeenst voorkomende vogel.

245. Sterna hirundo, *Linné.* Bepaaldelijk de *Ikstern*, of het *Sterentje.* Zeer menigvuldig langs de zeekusten. Broeit op Rottum algemeen; broeide waarschijnlijk in vroegere jaren in nog grootere hoeveelheid aldaar.

246. Sterna minuta, *Linné. Kleine ikstern.* In kleinen getale langs de zeekusten. Enkele paren broeijen jaarlijks op Rottum.

248. Sterna nigra, *Linné. Bruin-, Zwart-stern.* Broeit tamelijk algemeen op moerasachtige gronden, jaarlijks menigvuldig in het Onland. Kwam voorheen ook voor op Rottum, doch in de laatste jaren niet meer waargenomen.

254. Lestris pomarinus, *Temminck.* Zeldzaam. Slechts enkele voorwerpen geschoten.

BIJDRAGE

TOT DE

KENNIS ONZER INLANDSCHE DIERNAMEN,

DOOR

A. A. VAN BEMMELEN.

De opsporing en kennis der *triviaal* of *volksnamen* van dieren is, volgens mijne wijze van zien, in alle opzigten nuttig en noodzakelijk voor de studie der verschillende inlandsche diersoorten.

Wij hebben reeds gezien uit de lijsten van vogels, die in deze Bouwstoffen gegeven zijn, dat in iedere provincie, in iedere streek, ja dikwijls in verscheidene nabij liggende plaatsen, bij het volk verschillende benamingen in gebruik zijn; evenzoo is het met de soorten uit alle andere dierklassen.

Het niet kennen der triviaalnamen is een hinderpaal, zoowel bij het bepalen, waar één en dezelfde soort in de verschillende provinciën van ons land voorkomt, als in het verzamelen der dieren, omtrent welke men zich niet met het volk verstaan kan. Menige bijzonderheid, b. v. over de levenswijze gaat verloren, omdat men niet weet tot welke soort deze of gene *baroque* schijnende naam moet gebragt worden. Gedurende mijn verblijf aan onze zeekust onder andere, heb ik dit alles ruimschoots ondervonden. De namen die ik daar verzameld heb en met andere hier zal mededeelen, zullen aan de ééne zijde doen zien, dat zij dikwijls goed gekozen zijn, dat zij in verband staan met den uiterlijken vorm en de levenswijze van het dier, dat ééne diersoort meerdere namen draagt naarmate dezelve algemeener voorkomt, en dus, dat die benamingen van zeer veel belang zijn, doch aan de andere zijde, dat er dikwijls verwarring in de soorten, bij het volk bestaat.

dat twee of meer soorten met éénen naam bestempeld worden, of ééne soort in meerdere verdeeld wordt, en dus, dat zoowel de zoöloog als de bloote liefhebber in die zee van namen verdrinken moet.

Om alle deze redenen meen ik. dat men zonder de juiste kennis van de triviaalnamen der in ons land voorkomende dieren, moeijelijk volledige »lijsten uit alle klassen van dieren, uit alle oorden van ons »vaderland bij één zal brengen," zonder welke men nimmer eene *fauna* van Nederland zal tot stand brengen, waartoe deze lijsten immers alleen moeten strekken. Ik merk nog aan, dat de gewone wijze van behandeling in dit boek om de latijnsche namen voorop te zetten (welke wijze ik ook gevolgd ben in de *lijst van vogels uit* GRONINGEN, hoewel in dezelve de groningsche namen het belangrijkste zijn), niet in alle opzigten goed te keuren is; zoodoende wordt immers de volksnaam van ondergeschikt belang beschouwd, terwijl hij toch in de *Fauna* van Nederland, waarvan dit boek slechts de bouwstoffen bevat, voorop en als hoofdnaam zal geplaatst worden.

Behalve in de drie lijsten van vogels zijn nog geene volksnamen medegedeeld. In de verschillende lijsten over insekten (*Coleoptera*, *Hymenoptera*, *Neuroptera*, *Hemiptera*, *Lepidoptera* en *Diptera*) is geen *enkele* volksnaam vermeld; het is waar, dat vele insekten niet genoegzaam aan het volk bekend zijn, om afzonderlijke namen ontvangen te hebben. In de lijsten over de *Land-* en *Zoetwater-schaaldieren* en in die over de *Week-* en *Schelpdieren*, vindt men, helaas! ook geen enkele volksnaam, niettegenstaande van deze klassen (en vooral van de laatstgenoemde) de meeste soorten door het volk met afzonderlijke namen aangeduid worden.

Van de *zee-Week-* en *Schelpdieren* heb ik eenige namen, die in gebruik zijn bij de visschers en bewoners onzer zeekusten verzameld.

De eigenaardige uitspraak dier lieden levert vele moeijelijkheden daarbij op; de namen echter die aan de verschillende zeeplaatsen (*Egmond aan Zee*, *Wijk aan Zee*, *Zandvoort*, *Noordwijk* en *Katwijk aan Zee*, *Scheveningen*) gebruikelijk zijn, komen over het algemeen voor dezelfde soorten goed overeen.

Van de SCHELPDIEREN heb ik de volgende namen kunnen bestemmen. (De hierbij vermelde nommers zijn die van de lijst van den Heer MAITLAND.)

HOESTERS. Zoo heet *Ostrea edulis* Linn., *hippopus* Lam. (11). De visschers gebruiken het woord hoesters (oester) dikwijls in zeer algemeenen zin, daarmede alle dieren van bivalven (tweeschaligen) bestempelende; zij zeggen dan »daar groeit een hoester in."

Mossels. Algemeene naam der soorten van het geslacht *Mytilus* Linn. (16).

Schrampen en Kransen zijn de namen die de visschers aan de soorten van het geslacht *Cardium* geven. Schrampen zijn de voorwerpen met scherpe punten op de ribben der schelp, deze behooren tot *Cardium echinatum* Linn. (24) en worden vooral op de hoogte van Texel gevonden. Zeldzaam op het strand, 2 malen te Noordwijk. Kransen zijn de soorten met gladde ribben op de schelpen, daartoe behooren *Cardium serratum* Lam. (26), *C. edule* Linn. en *rusticum* Linn. (27). Zij zijn algemeener.

Krompen heeten de soorten van het geslacht *Venus* Lam., *Cytherea* Lam, en *Cyprina* Lam. *Venus exoleta* Linn. (29) *V. gallina* Linn. (32) *V. pullastra* Mont. (33) zijn mij steeds als de eigenlijke Krompen gebragt, terwijl *Cyprina islandica* (35) door de visschers Noord- of Engelsche Kromp wordt genoemd, omdat deze soort nog zeldzamer dan de eigenlijke Krompen digt bij het strand voorkomt, doch noordelijker, zoo als op de hoogte van Texel en het algemeenst aan de Engelsche kust.

Zaagjes is de naam van de groote individu's van *Donax anatinum* Lam. (46), terwijl de kleine individu's Scholmeet genoemd worden, omdat de schol er zich mede voedt.

Butternapjes (Boternapjes). Zoo heeten *Tellina solidula* Sol., (49) *T. fabula* Gmel. (47) en *T. tenuis* Lam. (48), en vooral de *T. solidula* var. *rosea* en *citrina* (49).

Door Groote en platte schelpen verstaan de strandbewoners hoofdzakelijk *Mactra stultorum* Linn. (52), en door Kleine schelpen, *Mactra solida* Linn. (53) en *M. crassatella* Lam. (54).

Kussentje is de eigenaardige naam van *Mya truncata* Linn. (57). Even goed gekozen zijn de namen van Messen, Naalden, en Goudennaalden voor *Solen vagina* Linn. (59), *S. siliqua* Linn. (60) en *S. ensis* Linn. (61).

De naam van Messen en Naalden wordt hun gegeven wegens hunnen vorm, Gouden heeten zij wegens de glansrijke kleur, die de oude voorwerpen op de epidermis hebben.

Wiegen noemen de visschers, wegens eenige gelijkheid met een kinderwiegje, *Pholas dactylus* Linn. (62), *P. candica* Linn. (63) en *P. crispata* Linn. (64).

Van *Lutraria elliptica* Linn. (55) en van de voor 't eerst door mij aan onze kust gevondene *Psammobia feroensis* Lam. heb ik, waarschijnlijk wegens hunne zeldzaamheid, geene triviaal namen kunnen opsporen.

Van de eigenlijke Weekdieren (Mollusca) of Univalven zijn mij slechts weinige namen ter oore gekomen. Door de visschers en strandbewoners worden de groote soorten in het algemeen genoemd:

MELOKSEN, MOLLOKSEN, WILLOKSEN, wanneer de horen nog het dier bevat; in het bijzonder geven zij dien *baroque* naam aan *Buccinum undatum* Linn. (101), soms ook aan *Fusus antiquus* Mull. (99). Deze laatste horen komt zeldzaam op het strand voor en het ligt dus in den aard der zaak, dat hij daar minder bekend is. De visschers hebben voor *F. antiquus* een' anderen naam:

NOORDHOREN, omdat deze hoe noordelijker men komt, des te meer gevonden wordt. Voor Texel wordt hij dikwijls gevischt Wanneer de horen van *Bucc. undatum* ledig is noemen zij dezen gewoonlijk eenvoudig weg HOREN. *Natica monilifera* Lam. (80) en *Buccinum reticulatum* Linn. (103) beschouwen zij meestal als JONGE MELOKSEN. Afzonderlijke namen voor deze twee soorten heb ik niet gehoord.

Met den vorm van den horen goed overeenstemmende namen zijn TEPELHOEDJE, TEPELDOOSJE, voor de zeldzaam gaaf aan onze kust voorkomende voorwerpen van het geslacht *Patella* Lam. (78) waarvan meerdere soorten bij ons schijnen voor te komen.

ZEEKAT is de naam van *Sepia officinalis* Linn. (170), *Loligo vulgaris* Lam. (171). en *L. sagittata* Lam. (172); welke laatste wel de gewoonste soort is aan onze stranden.

De naam van SNUIFDOOZEN, dien ik dikwijls van visschers gehoord heb, behoort naar ik vermoed, of tot de groote voorwerpen van *Mytilus edulis* of tot *Pecten maximus* Linn. (12).

KINKHOREN. Deze naam vindt men in vele boeken voor *Buccinum undatum* Linn. (101). Ik heb hem nooit op dat dier hooren toepassen, doch wel op *Scalaria communis* Linn. (81).

Minder goed onderscheiden zijn over het algemeen de aan onze zeekust voorkomende soorten der SCHAALDIEREN (CRUSTACEA), der WORMEN (ANNULATA), der STEKELHUIDIGEN (ECHINODERMATA), der VEELVOETEN (POLYPI) en der ZEENETELS (ACALEPHAE).

Ik zal van deze klassen geven wat ik hoofdzakelijk vergaard heb gedurende mijn verblijf te Noordwijk aan Zee.

SCHAALDIEREN.

Een van de vreemdsoortigste namen is die van KOGGURMERKEES, KÓGURMERKEES. Het is die van *Corystes dentatus* Latr. *Cassivelaunus* Leach. (Zie Th. Bell. History of British Crustacea p. 159). Dit dier heb ik nu en dan slechts op het strand gevonden, doch het wordt in de Buitenlek [1]) dikwijls gevangen.

---

[1]) *Buitenlek* noemen de visschers het gedeelte der Noordzee, dat verder dan vijf à zes uur van het strand verwijderd is; tot op dien afstand noemen zij haar *Binnenlek*.

Krab wordt in zeer algemeenen zin door de visschers gebruikt, en duidt verschillende soorten aan, *Carcinus mocnas* Linn., *Cancer pagurus* Linn. en nog eenige kleinere soorten als, *Portunus depurator* Leach, *Portunus arcuatus* Leach, die als jonge Krabben beschouwd en zoo genoemd worden. Al deze soorten worden door visschers en strandbewoners verward.

Oude voorwerpen van *Cancer pagurus* Linn. worden in menigte in Maart en April met de vijfvoeten gevischt, vooral wijfjes met duizende eijeren aan de kieuwpooten des achterlijfs.

Nog heb ik met den naam van Krabben *Ilyas aranea* Leach. hooren noemen. Deze soort is echter weinig bekend, eens heb ik twee voorwerpen op het strand gevonden, driemaal heb ik ze ontvangen uit den Buitenlek, een van die keeren werden zij mij Duivelskrabbetjes genoemd.

Kreeft of zeekreeft heet in het algemeen *Astacus marinus* Linn. Algemeener in de Buitenlek dan in de Binnenlek. Kleine voorwerpen van de Zeekreeft en volwassene van *Galathea squamifera*, Leach worden verward en jonge kreeften genoemd.

Goed onderscheiden de visschers de Garnaal of Garn, *Crangon vulgaris* Fabr., van andere verwante kleine soorten.

Snijder is de naam van *Pagurus bernhardus* Fabr. Men vindt de oude snijders gewoonlijk in de ledige horens van *Buccinum undatum* Linn., en de jonge snijders in die van *Natica mouilcfera* Lam. In het voorjaar en in het begin van den zomer zijn zij zeer algemeen aan het strand.

De namen van: Zeeluizen, Zeevlooijen, Strandvlooijen, behooren aan *Talitrus saltator* Edw. en *Orchestia littorea* Leach.

Wormen.

Zeemuis. Zoo heb ik overal *Aphrodita aculeata* Linn. hooren noemen.

Strandworm heb ik meermalen van de strandbewoners gehoord voor *Arenicola piscatorum* Lam. Soms vindt men ze, vooral in het voorjaar bij honderden op het strand liggen, en hoewel levend weinig beweging makende. Ik heb drie malen zulk eene menigte tusschen aangespoelde schelpen, hout, *Fucus vesiculosus* enz., op het strand gevonden. Bij den eerst opkomenden vloed verdwenen allen en gedurende den ganschen zomer heb ik geen enkele meer op die plaats of daar in de nabijheid gezien; *in* het strand heb ik ze nimmer gevonden, ofschoon ik mijne waarnemingen niet onder de gewone laagwaterlijn heb voortgezet.

Zandkokertjes, Goudkokertjes, heb ik nu en dan voor *Amphitrite auricoma; Pectinaria belgica* Lam. gehoord. Bij ontelbare massa's vindt men hunne kokertjes met of zonder dier, van Maart tot September, dik-

wijls op het strand aangespoeld. Ik heb hoopen gezien van een half voet hoog, die een rei van tien minuten gaans vormden.

STEKELHUIDIGEN.

KLIPSTEKEL is eene vrij zeldzame soort aan onze kust; voor Texel komen zij algemeener voor; het is, *Echinus miliaris* Lam.

Eigenaardige namen zijn:

ZAND- en SPANJAARDSKLOOTEN, die aan *Spatangus purpureus* Blainv. toebehooren. Gedurende Maart, April en Mei heb ik ze steeds menigvuldig onder de vijfvoeten gevonden. Geen visscher of strandbewoner houdt hen voor dieren; zij zeggen een zandkloot is een harde korst gevuld met zand.

De vreemdste van alle hier vermelde namen is die van:

KOETEIJEREN. Zoo heeten de voorwerpen van *Spatangus arcuarius* Lam., vooral de aangespoelde *individu's*, die beschadigd zijn en hunne stekels verloren hebben. De nog zeer jonge, van de grootte van een klein musschenei, schijnen door de strandbewoners minder opgelet te worden, niettegenstaande deze soms bij duizenden op het strand bijeen liggen. Ik heb deze soort aan onze zeekust steeds KOETEIJEREN hooren noemen, en overal werd geloofd, dat het de eijeren waren van de groote en de kleine *Zeekoeten* (*Uria*), algemeen bekende vogels aan onze kust. De groote voorwerpen zijn zeldzamer dan de zandklooten.

Een winstgevend natuurvoortbrengsel zijn de

VIJFVOETEN, *Asterias rubens* Linn. Zij worden bij millioenen gevischt en met karren vol verkocht als mest voor het land; tegenwoordig zijn zij zeer in waarde gedaald. In Maart en April worden de meesten gevangen. Op het strand vindt men ze van April tot laat in den zomer. Ik heb volkomen gave voorwerpen gekregen met vier en drie, in plaats van vijf armen.

STERRETJE, ZEESTERRETJE. Zoo heet *Ophiolepis ciliata* Mull. en Trosch. Dit dier is niet zoo algemeen langs onze kust, in de Noordzee en op het strand, als de vijfvoet. Men vindt ze vooral tusschen aangespoelde hoopen van Koeteijeren en Butternapjes, doch zelden onbeschadigd. De namen van ZEESTERRETJES en VIJFVOETEN worden nimmer door de visschers verward.

VEELVOETEN.

ZEEKUT, is de naam van *Actinia crassicornis* Mull. Dit dier is vrij algemeen bekend, hecht zich gemakkelijk en gaarne aan schepen vast.

DOOMANSDUIM, DOOMANSHAND heet de algemeen aan onze kust en in de Noordzee voorkomende *Alcyonium lobatum* Pallas; *digitatum* Lin. Men vindt ze dikwijls vastgehecht aan groote oesterschelpen.

Boompjes is een algemeene, bij de visschers zeer gebruikelijke naam voor *Polyparia*, vooral voor de soorten van de geslachten *Sertularia* Lam. en *Antennularia* Lam.

Zeenetels.

Gallen is de algemeene naam van het geslacht *Medusa* of *Cyanaea*. Deze dieren zijn algemeen bekend door de hevige brandende pijn die zij bij de aanraking (even als de brandnetel) aan menschen en dieren veroorzaken; vooral schelpvisschers en zwemmenden ondervinden het meermalen. De Gallen zijn het algemeenst aan onze kust in Junij, Julij en Augustus; men vindt ze dan soms bij duizenden op het strand liggen, van de grootte van een groot tafelbord tot aan die van een driegulden; die groote voorwerpen, bij welke de armen soms 30 duim lang zijn, komen levend slechts zelden digt aan het strand en het zijn deze vooral die zulke brandende pijn doen.

De namen *Zeekwallen* en *Zeekwabben*, die men steeds in boeken vindt, heb ik nimmer aan onze kust gehoord.

De aan onze kust in de Noordzee voorkomende visschen zijn over het algemeen door de visschers en strandbewoners goed soortelijk onderscheiden. De meeste dragen dezelfde namen in de verschillende zeeplaatsen in Zuid Holland, eenige echter verschillende in nabijgelegene dorpen. Bijna alle namen die hier volgen zijn mij te Noordwijk aan Zee als de meest gebruikelijke voorgekomen.

Platvisschen, worden alle *Pleuronectae* genoemd, behalve de *Pleur. hippoglossus*, Linn. Hiertoe behooren:

Schol, *Pleuronectes platessa*, Linn. De schol draagt naar hare grootte verschillende benamingen, te Noordwijk aan Zee, te Katwijk aan Zee en te Zandvoort, — Groote schol, — Groote kantschol, — Kleine kantschol, — Kleine schol, — Groote braad, — Kleine braad, — Keu, Ke of Weggooi, de kleinste voorwerpen. Te Egmond aan Zee heeft dezelfde onderscheiding plaats, doch de Keu heet daar Kraat (verbastering van Krit).

De Schollen verwijderen zich jaarlijks ver van de kust en van de plaatsen waar zij anders gevangen worden. De visschers meenen dat dit veroorzaakt wordt door den afkeer der Schollen van de zoogenaamde *Koelucht*. (De Koelucht ontstaat waarschijnlijk door eene ongeloofelijke menigte *Algae*, die zich jaarlijks in de Noordzee vertoonen.)

Bot, *Pleur. flesus*, Linn. Onderscheidene malen heb ik bot in zoetwater zien vangen, onder andere ook in de singels om Leiden; de visschers verzekerden mij, dat zij in zoet water goed levend blijven.

Schar, *Pleur. limanda*, Linn. Te Noordwijk-, Katwijk-, Zandvoort en

Egmond aan Zee onderscheidt men de schar in Kok (de grootste voorwerpen), — Groote klap, — Kleine klap, — Handgroot, — Krit.

Heilbot, *Pleur. hippoglossus*, Linn. Ik heb er gezien die meer dan 60 N. Ponden wogen.

Tarbot, *Pleur. maximus*, Linn.

Griet, kaan, *Pleur. rhombus*, Linn.

Tong, *Pleur. soleo*, Linn. Te Noordwijk- en Katwijk aan Zee onderscheidt men de tong in — Groote of Noordtong, — Lassen, — Baktong. Te Egmond aan Zee heeft die onderscheiding niet plaats; men spreekt daar slechts van groote, middel en kleine tong.

Tongschar, *Pleuronectes limandoides*, Bloch. Zeldzamer dan de overige soorten.

Van alle platvisschen komen *regtsche* en *linksche* individu's voor.

Ik vermoed, dat er nog een paar andere soorten van platvisschen aan onze kust gevangen worden.

Pieterman, Pietervisch. Onder deze namen worden door de visschers gewoonlijk twee soorten verward, *Trachinus draco*, Linn. en *Trachinus vipera*, Cuv. Beide, en vooral de laatste soort, noemen zij ook steekvischjes, om de gevoelige steken, die zij met den stekel van het kieuwdeksel en met de stralen der rugvin dikwijls toebrengen. Ik heb monsterachtige opzwellingen der handen door zulk eenen steek zien ontstaan. Zeldzaam worden deze twee soorten als de groote en kleine pieterman door hen onderscheiden.

De visschen van het geslacht *Trigla* worden door de visschers in twee of meer soorten onderscheiden. Deze dragen de volgende namen: Groote zeehaan, Kleine zeehaan, Rosette, Poon, Spoon en Roode poon. Ik vermoed dat zij slechts twee soorten uitmaken, namelijk *Trigla hirundo*, Linn. en *Trigla gurnardus*, Linn., en dat *Trigla cucullus*, Linn. eene denkbeeldige soort is. Sommige visschers houden de Rosette en de Poon voor jongen van de Kleine zeehaan. Met de Groote zeehaan bedoelen zij steeds *Trigla hirundo*, Linn. Soms hoort men deze visschen ook Knorhanen noemen.

Donderpadde, *Cottus scorpius*, Linn.

Oude grootje, *Cottus cataphractus*, Linn. Dezen naam heb ik ook te Katwijk aan Zee gehoord. Zeldzamer dan de Donderpadde.

Ars (Hars) heb ik overal hooren noemen *Caranx trachurus*, Lacép.; *Marsbanker* heb ik nimmer gehoord.

Makreel, Makrél, *Scomber scomber*, Linn.

Snottolf, *Cyclopterus lumpus*, Linn. Ik heb in het voorjaar en den zomer verscheidene individu's gekregen.

Hoozenmond, Hoozenbek, Zeeduivel, *Lophius piscatorius*, Linn. Hoozenmond is de meestgewone naam.

Schelvisch, *Gadus aeglefinus*, Linn.

Kabelaauw, *Gadus morrhua*, Linn. Gedroogd heet deze visch Stokvisch (ook de gedroogde *Gadus merluccius*, Linn.). Gezoutte heet hij Labberdaan of Zoutevisch.

Mooi meisje. Een algemeen bekende naam van een visch, dien ik niet met zekerheid heb kunnen bestemmen. De visschers verzekerden mij, dat het eene soort van Kabeljaauw was. Welligt zijn de *Mooije meisjes* niets anders dan Jonge kabeljaauwen.

Leng, *Gadus molua*, Linn.

Wijting, Bolk, *Gadus merlangus*, Linn.

Zeepaling, *Conger vulgaris*, Linn.

Ansjovis, *Engraulis encrasicholus*, Cuv. Aan onze kust en overal in ons land zoo genoemd.

Elft, *Alosa vulgaris*, Valenc. Wordt aan onze kust, aan de Maas en andere rivieren, in het algemeen overal in ons land zoo genoemd.

Haring, Panharing, *Clupea harengus*, Linn.

Bokking, IJbokking, Zuiderzee bokkking, Diepwater bokking (die digter bij de Engelsche kust wordt gevangen) behooren allen tot dezelfde soort, het zijn gerookte haringen.

Sardijn is de naam van *Clupea sprattus*, Linn.

Sprot is de gedroogde Sardijn.

Steur, *Acipenser sturio*, Linn.

Windsteur. Te Noordwijk en Katwijk heeten *Syngnathus acus*, Linn. en *S. ophidion*, Linn. alzoo.

Geep, *Belone vulgaris*, Valenc.

Rog, Stekelrog, Driestaart. Met deze drie namen heb ik steeds eene en dezelfde soort hooren noemen, de *Raja clavata*, Linn.

Fleet, Vleet, *Raja batis*, Linn. Minder algemeen dan de Stekelrog.

Haaijen. Bij de visschers heerscht gewoonlijk eenige verwarring in de namen, die zij aan de verschillende haaisoorten geven. De naam van Haschhaai (Aschhaai) schijnen zij echter steeds te geven aan *Scyllium canicula*, Cuv.

Smelt. Is in Zeeland de naam van *Ammodytes tobianus*, Linn. Aan het strand van Noord en Zuid Holland komt zij ook voor (volgens den Heer van den Ende b. v. aan het Katwijksche strand zeer algemeen), doch ik heb nooit namen voor haar gehoord.

Zalm, *Salmo salar*, Linn. In de omstreken van en in Dordrecht oudtijds en nu soms nog roode visch genoemd.

Houting die even als de zalm des zomers in onze rivieren komt, (in Zuid-Holland zeldzamer) is *Salmo oxyrhynchus*, Linn.

Spiering, die dezelfde levenswijze heeft, *Salmo eperlanus*, Linn.

Ons land bevat vele zoetwatervisschen, die eene talrijke menigte van namen bij het volk dragen. Het is er nog verre van af, dat al die verschillende vischsoorten naauwkeurig onderzocht zouden zijn; in het bestemmen van de volksnamen heerscht dus ook nog veel verwarring. Ik zal er hier slechts eenige laten volgen.

Overal in ons land heb ik den Baars als de *Perca fluviatilis*, Linn. en het Postje als de *Acerina vulgaris*, Cuv., *Perca cernia*, Linn. herkend, terwijl Bakaal voor zeer jonge, Aal in het algemeen voor jonge, Paling en in Gelderland ook Happer voor volwassene of oude individu's, de verschillende namen zijn van *Muraena anguilla*, Linn.

Snoek is de naam van *Esox lucius*, Linn. Zeer oude voorwerpen worden in Zuid-Holland ook Mossnoeken genoemd.

Ons land is rijk aan soorten van het geslacht *Cyprinus*; de best bekende zijn:

Voren, Blanke voren, *Cyprinus rutilus*, Linn.; bijna overal in ons land zoo genoemd.

Blei, *Cyprinus brama*, Linn. In de omstreken van Leiden en Haarlem heeten de groote voorwerpen Brasem. Men vangt dikwijls blei in de Noordzee bij onze kust, die door het spuijen uit het kanaal is gedreven.

Karper, Spiegelkarper, *Cyprinus carpio*, Linn.

Berm. Is in Gelderland de naam van *Cyprinus barbus*, Linn.

Zeelt. In Zuid-Holland *Cyprinus tinca*, Linn. In de Betuwe wordt deze visch Laauw genaamd.

Sneep is de naam van *Cyprinus nasus*, Linn. in Gelderland.

De naam van Stekelbaars behoort aan twee of meer soorten van het geslacht *Gasterosteus*.

Modderkruiper, Weeraal, Stootvisch. Deze drie namen worden in Zuid-Holland gegeven aan *Cobitis fossilis*, Linn.; Stootvisch heb ik zeldzaam gehoord; deze naam schijnt ontleend te zijn aan de meening van sommige visschers, dat de visch verdoovende en pijnlijke schokken bij aanraking zou geven. Ik heb nooit iets van dien aard ondervonden. Weeraal wordt hij genaamd omdat hij bij verandering van weder steeds naar de oppervlakte van het water gaat en daar onrustig heen en weer zwemt.

Prik heet in Noord Brabant *Petromyzon fluviatilis*, Linn. In Zuid-Holland komt hij nu en dan in de rivieren voor; ik heb er zelfs een te Warmond in eene sloot gevangen. Hoewel deze visch een zoetwatervisch is wordt hij niet zelden aan onze kust in de Binnenlek gevangen.

Ik heb er verscheidene dood op het strand vinden liggen. De visschers meenen, dat ze uit het kanaal met het spuijen in zee komen. Ik heb geen naam voor dezen visch in Zuid-Holland gehoord.

Vischduivel heb ik eenige malen van visschers in Zuid-Holland gehoord. Zij onderscheidden onder dien naam de anders weinig bekende *Silurus glanis*, Linn. uit het Haarlemmermeer. De visschers waren in de omstreken van het Meer woonachtig en vischten er sints jaren.

Ik zal hier nog eenige volksnamen van kruipende dieren en van zoogdieren vermelden.

In Noord- en Zuid-Holland wordt *Triton* of *Salamandra taeniata*, Schneid. watersalamander of waterhagedis genoemd.

In sommige gedeelten van Gelderland en in Overijssel heet *Lacerta stirpium*, Daud., everdas; in Noordwijk, Katwijk en in het algemeen in de duinstreken van Zuid-Holland eidas; hij is overigens in deze provincie bekend onder den naam van hagedis. De groene, grijze, geelachtige voorwerpen die men in de duinstreken vindt, behooren tot een en dezelfde soort. Bijna overal heeft het volk een sterken afkeer van deze dieren en houdt hen voor vergiftig.

Onder den naam van Padden worden bij het volk twee soorten verward, *Bufo vulgaris*, Laur. en *Bufo calamita*, Laur. De eerste soort heb ik meermalen in Zuid-Holland zwarte pad of muurpad door de buitenlieden hooren noemen. Even zoo verward gewoonlijk het volk onder den naam van kikvorsch of kikker, bij visschers ook kwakers, *Rana esculenta*, Linn. en *Rana temporaria*, Linn. Soms heb ik deze twee soorten als groene of waterkikvorsch (*R. esculenta*) en als bruine kikvorsch (*R. temporaria*) in Zuid-Holland hooren onderscheiden.

Koperslangetje is in vele streken van ons land een algemeene naam voor de aldaar voorkomende slangensoorten en *Anguis fragilis*, Linn., welke overal voor eene slang aangezien wordt. In het bijzonder draagt in de provinciën Utrecht en Gelderland genoemde *Anguis* dien naam. Het volk houdt dit dier steeds voor vergiftig (in het Hartzgebergte werd mij ook onder den naam van Kupferschlang en als zeer vergiftig dezelfde soort menigvuldig aangewezen).

Ringslang. In de provincie Utrecht hoorde ik dikwijls de daar (bijv. in het Zeyster- en Rysenburgsche bosch) algemeen voorkomende *Tropidonotus natrix*, Linn. zoo noemen. Als jonge ringslangetjes werd mij dikwijls *Coronella laevis*, Boie gebragt.

Onder den naam van adder is *Vipera berus*, Daud. hoofdzakelijk bekend. In Drenthe draagt zij, meen ik, nog een anderen naam, en hare beet wordt daar zeer gevreesd.

ZOOGDIEREN.

BRUINVISCH en BRUINERT zijn aan onze kust de zeer gewone namen van *Delphinus phocaena*, Linn. [1]) De strandbewoners en visschers spreken dikwijls van troepen van Bruinvisschen, die op 100 à 300 pas van het strand verwijderd, voorbij zwemmen.

SCHERPERHAAS is in Overijssel, EGEL in Zuid-Holland de naam van *Erinaceus europaeus*, Linn.

EEKER heet *Sciurus vulgaris*, Linn. op de grenzen van Overijssel en Gelderland en in sommige naburige streken, overigens EEKHOORN.

ULK is in Overijssel en in een gedeelte van Gelderland, BUNSING en bij de boeren dikwijls EIJERENDIEF in Noord- en Zuid-Holland, de naam van *Mustela putorius*, Linn.

Onder den naam van WEZEL worden meestal in Zuid-Holland *Mustela vulgaris*, Linn. en *Mustela erminea*, Linn. in het zomerkleed, verward, terwijl deze laatste in het winterkleed als het HERMELIJNTJE bekend is.

Onder den naam van SPITSMUIZEN en NEUSMUIZEN zijn in Zuid-Holland *Sorex tetragonurus*, Herm., *Sorex fodiens*, Pallas en *Sorex araneus*, Schreb. bekend.

Ik zal nog twee volksnamen mededeelen, die ten duidelijkste aantoonen, welke verwarring het niet kennen dier namen ten gevolge moet hebben.

Te Beek bij Nijmegen werd aan den Heer ROMBOUTS (zie Handelingen der Nederl. Entomol. Vereeniging I Deel 1ste Stuk bl. 46) verhaald, dat aldaar veel schade veroorzaakt werd aan veldgewassen door de ELFT. Zoo als ik boven opgegeven heb, behoort die naam aan eene visch, *Alosa vulgaris*, Linn. Bij onderzoek bleek het echter, dat te Beek daarmede de larven van den GEWONEN MEIKEVER (*Melolontha vulgaris*) bedoeld wordt. Overigens heet deze larve in vele streken van Holland ENGERLING, onder Wassenaar HEMELT.

In onze duinstreken vindt men in het voorjaar en in den zomer eene menigte van eivormige bolletjes, die door het volk HAGEDISEIJEREN genoemd en ook voor de eijeren van onzen gewonen hagedis (*Lacerta stirpium*, Daud.) gehouden worden. Die bolletjes zijn echter niets anders dan de *cocons* van *Bombyx trifolii*, Fabr. (Uit een van de poppen die ik in de duinen te Noordwijk verzameld had, kwam een zeldzame of als inlandsch nog niet vermelde ichneumon: *Metopius dentatus* F. te voorschijn.)

---

[1]) Op den 15 Maart 1855, na den zeer kouden winter, werd te Noordwijk aan Zee een bruinvisch gevangen van twee jongen dragtig.

TWEEDE AANVULLING

DER

NEDERLANDSCHE SCHUBVLEUGELIGE INSEKTEN,

(*Lepidoptera.*)

DOOR

H. W. DE GRAAF.

Men ontvangt hier een nieuwe reeks aanteekeningen betreffende onze inlandsche Lepidoptera. Ik heb mij getroost den afgelegden weg nog eens terug te gaan ten einde de jongste mededeelingen te kunnen opnemen, die mij uit onderscheidene Provinciën zijn toegezonden en waarvan ik bij de zamenstelling van mijne eerste aanvulling geen kennis droeg. Het is vooral aan de Heeren R. BONDAM te Kampen, C. DE GAVERE te Groningen, A. A. VAN BEMMELEN te Leiden, Mr. R. V. HEYLIGER [1]) te Breda, ALB. STEENBERGEN te Hoogeveen en anderen, dat ik die uitbreiding te danken heb. Behalve de soorten van bladz. 217 tot 269 in het eerste deel dezer Bouwstoffen opgenomen, heb ik ook nu de Geometrae behandeld zoo dat wij een stap nader tot het voorgestelde doel gekomen zijn. De Microlepidoptera liggen nu aan de beurt, en ik ontveins mij geenszins, dat dit het moeijelijkst gedeelte van mijnen arbeid zal wezen, waaraan de meeste bezwaren verbonden zijn. Niet alleen zijn de kleinere groepen minder bewerkt of in zeer verspreide geschriften behandeld, maar ook indien het geheel op dezelfde wijze als het reeds door mij geleverde zal worden afgewerkt, is het niet voldoende, dat de woonplaats en vliegtijd van het volmaakt insekt worde aangeteekend, maar eischt de volledigheid, dat men opgeve in welken tijd van het jaar de

[1]) De vlinders van den Heer HEYLIGER zijn *sedert* door de Ned. Ent. Vereeniging aangekocht en thans in hare verzameling opgenomen.

rups leeft, wat haar voedsel is en in welken staat de overwintering plaats heeft. En hoe onvolledig is onze kennis niet in die opzigten! Toch willen wij trachten zoo veel mogelijk volledig te zijn; wat één niet doenlijk is wordt mogelijk door de zamenwerking van velen. En wanneer ik let op de ondersteuning, die ik uit schier alle Provinciën van ons land ondervind, en op de lijst van medewerkers, die telken jare grooter wordt, schijnt het onbillijk bij zóóveel belangstelling niet den lust en den ijver te onderstellen om, waar de gelegenheid gunstig is, waarnemingen te doen die mij in staat moeten stellen om van de kleinere soorten meer dan de namen alléén mede te deelen. En daarom landgenooten, medearbeiders op het veld der natuurlijke geschiedenis, blijf ik voortdurend op uwe welwillende ondersteuning rekenen.

(1) Papilio Podalirius, L.

Eenmaal in de stad Groningen in 1849 (d. Gav., v. B.).

1. (1*a*.) P. Machaon L.

N. Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: vrij algemeen in de geheele provincie. In 1844 op wilde wortelen 180 rupsen bij elkaar gevonden (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen, waar de rups genoegzaam jaarlijks op wortelen gevonden wordt (Stb.). Overijssel: Kampen zeer zeldzaam (Bond.). Gelderland: Doesburg en Arnhem (V. H.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Junij in September. Het tentaculum der rups verspreidt een sterke muskus reuk (d. Gav.).

2. Pieris crataegi L.

Groningen: in sommige jaren vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

3. P. Brassicae L.

4. P. Rapae L.. en

5. P. Napi L.

Deze drie soorten komen algemeen voor: in Groningen, waar ook de vermelde witte variëteit van *P. Rapae* [1]), maar veel minder talrijk dan de stamsoort gevonden wordt (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk, Drenthe: overal, te Meppel, Hoogeveen enz. (Stb.). Overijssel; Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

5*a*. P. Daplidice L.

Groningen: zeldzaam; maar algemeen op de buitenvestingwerken der stad (d. Gav., v. B.). Drenthe: éénmaal te Hoogeveen (Stb.)

---

[1]) Zie D. I. bl. 1 dezer Bouwst.

6. Anthocharis cardamines L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.): Friesland: Gorredijk. Drenthe: Meppel en Hoogeveen (Stb.) Overijssel: op het Kamper eiland enz. (Bond.), bij Zwolle enz. (Snellen). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

7. Rhodocera Rhamni L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). In Friesland en Drenthe op dezelfde plaatsen als de vorige (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond). Gelderland: Hulsthorst (Bond.) en Varsseveld in Julij (t. M.).

De rups voornamelijk in Aug. (d. Gav.).

8. Colias Edusa L. *Sepp.* VII. 36. fig. 4, 5 ♂.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.).

9. C. Hyale L.

Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen in Septemb. zeldzaam (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

10. Thecla Betulae L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel (Bond.).

13. Th. Lynceus F.

Gelderland: Arnhem (V. H.) en Hulsthorst (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

15. Th. Quercus L. — *Lyon. Rech.* p. 349, 370. pl. 36. fig. 24—30.

Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Hulsthorst (Bond.) en Varsseveld (t. M.). Utrecht: Doorn in Julij (d. G.).

16. Th. Rubi L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Gron.: algemeen in Junij (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: in Mei 1853 menigvuldig bij Mariëndaal bij Arnhem (V. H.).

17. Polyommatus Phlaeas L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe (Stb.). Overijssel: Kampen in Aug. en Septemb. (Bond.). Gelderland: Hulsthorst (Bond.) en Varsseveld (t. M.). N.-Brab.: (Heyl.).

19. P. Chryseis F.

Een paartje gevangen in N.-Holland: te Hilversum en in Drenthe: te Hoogeveen (Stb.).

21. P. Xanthe F.

Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe (Stb.). Gelderland: Gendringen in Mei, en in N.-Brab. bij Dinther (Snellen).

De rups in Junij; de vlinder verschijnt in Julij (d. Gav.).

22. Lycaena aegon Bork.
Z.-Holl.: in Julij 1853 talrijk op ééne plaats in de Katwijksche duinen (d. G.) [1]). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Hulsthorst (Bond.) en Varsseveld (t. M.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

23*a*. L. Optilete F. *Ind.* 78. — *Ochs.* I. 11. 51. — *Hb.* 310, 311 ♂, 312 ♀.
Gelderland: een 5tal exempl. ♂ en ♀ in Julij 1854 te Varsseveld (t. M.).

24. L. Agestis Esp.
Utrecht: bij Doorn op heide in Augustus (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
De var. met witte randvlekken, *Sepp*, titulplaat van Dl. VII, in Aug. 1853 bij Arnhem (V. H.).

25. L. Alexis F.
Groningen: een van de gemeenste vlinders in Junij (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.). Utrecht: in Augustus menigvuldig op heide bij Doorn, Leersum, Zeist enz. (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en Grave (Snellen).

26. L. Acis W. V.
Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.).

27. L. Argiolus W. V.
Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

27*a*. L. Alcon F.
Gelderland: in Julij 1854 op een bepaalde plaats van een stukje lagen veldgrond bij Nijkerk (d. R.).

28. L. Arion F. *Sepp*, titulplaat van Dl. VII.
Gelderland: in 1853 onderscheidene voorwerpen bij Mariëndaal in de omstreken van Arnhem (V. H.).

29. Limenitis Sibylla L. *Sepp.* VII. 36. fig. 2, 3.
Groningen: éénmaal in het Onland in Augustus (d. Gav., v. B.). Overijssel: Twickel (v. B.). Gelderland: in 1853 vrij menigvuldig te Beekhuyzen en elders in de omstreken van Arnhem (V. H.); Varsseveld in Julij 1854 (t. M.).

30. Argynnis Paphia L.
Friesland: Gorredijk (Stb.). Gelderland: in Augustus 1853 op den oorsprong bij Oosterbeek (V. H.).

31. A. Aglaia L.
N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: bij Mariëndaal

---

[1]) Zie Dl. II. bl. 71 dezer Bouwstoffen.

in de omstreken van Arnhem (V. H.) en te Varsseveld in Julij (T. M.).
De rups in Junij en Julij (D. GAV.).

32. A. ADIPPE L.
Groningen: eenmaal op de heide bij Zuid-Laren een ♂ en ♀ in conjunctie (D. GAV., V. B.).

33. A. NIOBE L.
Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Gelderland: bij Mariëndaal in de omstreken van Arnhem (V. H.).

34. A. LATHONIA L.
In N.-Holland, Friesland en Drenthe op dezelfde plaatsen als *A. Aglaia* (STB.).

34*bis*. A. DIA L. *Ind.* 144. — *Ochs.* I. 1. 61. — *Kleem.* 40. fig. f. a, b.
Groningen: jaarlijks gedurende 8 of 9 dagen in het Onland (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.).

34*a*. A. EUPHROSINE L.
Groningen: vrij algemeen (D. GAV., V. B.).

35. A. SELENE F.
N.-Braband: Breda (HEYL.).

36. MELITAEA ARTEMIS F.
Groningen: vrij algemeen in Junij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.).

37. M. CINXIA F.
Groningen: vrij algemeen; de rups meestal op gras (D. GAV., V. B.).

38. M. ATHALIA Bork.
Gelderland, Hulsthorst (BOND.) en Varsseveld in Julij (T. M.). N.-Braband: Breda (HEYL.).

39. VANESSA PRORSA L.
Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

40. V. CARDUI L.
Groningen: jaarlijks in kleinen getale (D. GAV., V. B.). Drenthe Hoogeveen (STB.). Utrecht: Zeist in September (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

41. V. ATALANTA L.
Groningen: algemeen (D. GAV., V. B). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen, Meppel en Gasselte. Overijssel: Staphorst (STB.) en Kampen (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

42. V. IO L.
Dezelfde aanteekening als bij *V. Atalanta*.

43. V. ANTIOPA L.
N.-Holl.: Hilversum (STB.). Groningen: zeldzaam; slechts een-

maal aan de Punt (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Utrecht: Doorn in Aug. 1853 (D. G.).

De rups in Junij op kersen en wilgen (D. GAV.).

44. V. URTICAE L.

Dezelfde aanteekening als bij *V. Atalanta.*

45. V. POLYCHLOROS L.

Dezelfde aanteekening als bij *V. Atalanta.*

De rups op *Salix acuminata* en *Capraea* in Junij (D. GAV.).

46. V. C-ALBUM L.

Groningen: een paar malen op de heide bij Harendermolen en driemaal in de omstreken der stad, alwaar de Heer DE GRAAFF ze op honig ving, dien hij in den tuin nederlegde (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen en Gasselten (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

46*b*. SATYRUS STATILINUS Ochs. *Sepp*, titulplaat van Dl. VII.

Gelderland: bij Arnhem 5 exempl. in 't laatst van Augustus 1853 (V. H.). Utrecht: in 't begin van September 1853 menigvuldig bij Zeist op ééne plaats (D. G.). [1]

47. S. SEMELE L.

Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Gelderland: Hulsthorst (BOND.). Zeeland: op het eiland Schouwen in Septemb. 1851 (SNELLEN).

48. S. JANIRA L.

In Z.-Holl.: zeer gewoon in Junij en Julij op hooilanden en droogere grasplaatsen (V. C.). N.-Holland: Haarlem (V. E.) en Muidenberg (LOD.). Groningen: algemeen in Julij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.). Gelderland: Empen (V. E.), Harderwijk, Putten, Nijkerk enz., bijna den geheelen zomer (D. R.). Utrecht: Driebergen en Doorn (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.) en St. Mich. Gestel (V. E.).

De rups leeft op gras en overwintert (SEPP.).

49. S. TITHONUS L.

Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen. Overijssel: Staphorst (STB.). Gelderland: Hulsthorst (BOND.) en Varsseveld in Julij (T. M.).

50. S. MEGAERA L.

Groningen: algemeen in Junij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.). Utrecht: Zeist en Doorn

---

[1]) Zie boven bladz. 71.

langs de berm van den straatweg, in Aug. en Septemb. (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

51. S. AEGERIA L.

Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.), Zwol en Deventer (SNELLEN). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

52. S. HYPERANTHUS L.

Groningen: algemeen in Julij en Augustus; zeer algemeen in de Zevenlanden (D. GAV., V. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen en Gasselte (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.). Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Eene var. met witte ondervleugels te Groningen op de Zevenlanden (D. GAV.).

53. S. DAVUS F.

Drenthe: Hoogeveen (STB.).

54. S. PAMPHILUS L.

Groningen: algemeen in Junij en Julij (D. GAV., V. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen en Gasselte (STB.). Overijssel: Kampen gewoon (BOND.). Utrecht: menigvuldig op de heide bij Doorn en Leersum, in Aug. en Septemb. 1853 (D. G.).

57. HESPERIA LINEOLA Ochs.

Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

58. H. SYLVANUS F.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

59. H. COMMA L.

Groningen: algemeen in Junij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Hulsthorst (BOND.) en Varsseveld (T. M.).

61. SYRICTHUS ALVEOLUS Hb.

Groningen: menigvuldig op Harendermolen (D. GAV., V. B.). Gelderland: Gendringen, in Mei (SNELLEN).

62. SESIA TIPULIFORMIS L.

Z.-Holland: Leiden (SCHLEGEL). N.-Holland: Amsterdam (ROMBOUTS).

62*aa*. SESIA CYNIPIFORMIS Hb. 93 ♂. *Ind.* 349. — *Ochs.* 11. 151. — *Oestriformis* Hb. 43 ♀ (var. sec. Boisd.).

Utrecht: een ♀ te Driebergen (SIX); een ♂ op de heide bij Roosendaal des daags vliegende gevangen in Aug. (V. D. W.).

62*e*. S. BEMBICIFORMIS Hb. 98. *Ind.* 366. — *Ochs.* II. 126. — *Wood Illust. Catal.* pl. 4. fig. 24*a*.

Z.-Holland: één ♀ in 't begin van Julij 1853, tegen een wilgen

stam, tusschen Rijnsburg en Katwijk (D. G.).

63. S. Apiformis L.

Z.-Holland: een exempl. in Junij bij Woerden (D. G.); niet zeldzaam bij Rotterdam, waar in Julij 1853 aan den voet van twee Espen boomen ongeveer veertig, zoo ledige als volle poppen gevonden zijn; ook in November 1854 werden daar de rupsen reeds in hare spinsels gevonden, die in Mei daaraan volgende pop geworden en tegen het einde van Junij uitgekomen zijn (Snellen). Gelderland: Doesburg (V. H.) en Varsseveld in Julij tegen populieren (T. M.). Groningen: een stuk in de verzameling van den Heer de Graaff (D. Gav., v. B.).

64. Macroglossa Bombyliformis Ochs.

Groningen: in Mei vrij algemeen (D. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op veengronden (D. Gav.).

65. M. Stellatarum L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: vrij algemeen (D. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen en Gasselte (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.). Zeeland: Middelburg en Limburg: Roermond (Snellen).

De rups in Mei en het begin van Junij op *Galium* (D. Gav.).

67. Deilephila Porcellus L.

Z.-Holland: Noordwijk in Junij (D. G.), Gouda (Snellen). Groningen: vrij algemeen (D. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Mei en Junij op drietand, *Menyanthis trifoliata* (D. Gav.); de pop overwintert.

68. D. Elpenor L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen in Julij (D. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Zeeland op de meekrap (Snellen).

69. D. Celerio L.

Groningen; eenmaal door den Heer Hintze (D. Gav., v. B.).

70. D. Nerii L.

Groningen: éénmaal in de stad Gron. door Prof. Driessen en éénmaal in de nabijheid der stad gevangen; tweemalen door den Heer de Graaff in Aug. (D. Gav., v. B.).

71. D. Euphorbiae L.

Groningen: zeldzaam (D. Gav., v. B.).

72. D. Galii F.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

De rups in Zeeland op meekrap (Snellen).

73. Sphinx Pinastri L.

N.-Holl.: een vlinder, in Julij 1853, op Wildlust, onder Bloemendaal bij Haarlem tegen een den (d. G.). Groningen: 3 stuks in het Sterrenbosch en bij Haren (d. Gav., v. B.). Utrecht: bij Zeist (d. G.).

De rups op jonge dennen; in September 1853 talrijk in de omstreken van Zeist (d. G.).

74. Sph. Ligustri L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups meestal gevonden op de theeboompjes (*Spiraea salicifolia*) en soms op de balsem-populieren (d. Gav.); bij Rotterdam meest op esschen (Snellen).

75. Sph. Convolvuli L.

Groningen: in sommige jaren algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen, waar de vlinder in 1847 overvloedig vloog op *Mirabilis Jalappa* (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

76. Acherontia Atropos L.

N.-Holl.: Hilversum, waar de rups niet zeldzaam is op aardappelen (Stb.). Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.). Overijssel: een voorwerp in Septemb. 1854 bij Kampen tegen rasterwerk (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups meermalen op de radijs-boompjes (d. Gav.) en op aardappelplanten.

77. Smerinthus Tiliae L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: de Bilt (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

78. Sm. Ocellata L.

Dezelfde aanteekening als bij *Sm. Tiliae*.

79. Sm. Populi L.

Dezelfde plaatsen als bij *Sm. Tiliae* zijn opgenoemd en daarenboven in Overijssel: Kampen (Bond.).

De rups is door den Heer de Gaveren voornamelijk op de gewone en op de balsempopulieren gevonden en slechts eenmaal op wilgen. Uit eijeren in Mei 1853 gelegd verkreeg de Heer Verhuell rupsen en reeds in Julij van hetzelfde jaar vlinders.

79*bis*. Sm. Quercus F.

Door den Heer de Graaff te Groningen, werd in 1825 ééne rups gevonden, tusschen Haren en Harendermolen. De pop overwinterde en de vlinder verscheen in Junij 1826 (d. Gav., v. B.).

79*a*. Zygaena Trifolii Esp.

Gelderland: Varsseveld, in Julij 1853, op klaver (t. M.) en in het ravelijn van den spoorweg bij Arnhem (V. H.).

80. Z. Filipendulae L. — *Lyon. Rech.* p. 351, 370. pl. 37. fig. 1—9.

Groningen: algemeen, vooral in het Onland (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Hulsthorst (Bond.). Vliegt des daags.

De rups in Mei en Junij.

81. Syntomis Phegea L.

N.-Brabant: Breda, één exempl. (Heyl.).

82. Procris Statices L. — *Lyon. Rech.* p. 345, 370. pl. 36. fig. 18—23.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: in Junij, in ontelbare menigte in het Onland en op de nieuwe vestingwerken der stad (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld op klaver (t. M.). Vliegt des daags.

83. P. Pruni F. — *Lyon. Rech.* p. 343. pl. 36. fig. 14—17.

Gelderland: Varsseveld in Julij, op dennen (t. M.).

84. Euchelia Jacobaeae L.

Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Zalk en Kamperveen (Bond.).

De Heer de Gaveren vond de rupsen in Julij op *Senecio aquaticus* en dikwijls op *Senecio vulgaris;* maar nooit op St. Jacobs kruid, waarop zij in Z.-Holland leeft. De Heer Bondam vond de rupsen op *S. jacobaea* alsmede op *S. erucifolius.*

87. Emydia Grammica L.

Groningen: sommige jaren in kleinen getale in het Onland (d. Gav., v. B.).

88. Lithosia Rubricollis L.

Groningen: algemeen in Junij (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). Utrecht: Doorn en Zeist (d. G.).

89. L. Quadra F.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld (t. M.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups, die alleen van mos leeft (Snellen), komt ook voor op beuken en vooral op eiken; zij wordt in September [?] pop en komt in Julij uit (d. Gav.).

90. L. Griseola Hb.

Groningen: vrij algemeen in Augustus (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Driebergen (Six). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

95. L. Muscerda Hb.

Gelderland: Hulsthorst (Bond.), Nijkerk in September (d. R.) en Varsseveld in Julij (t. M.).

96. L. Rosea F.

Groningen: jaarlijks in kleinen getale op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). Utrecht: Driebergen (Six).

Var. flava. In Z.-Holland bij den Haag (v. d. W., Dozy).

97. L. Mesomella L.

N.-Brabant: Breda (Heyl.).

Var. flava. Bij den Haag (v. d. W.).

99*a*. Nudaria Mundana L.

Z.-Holl.: Noordwijk in Julij (d. G.).

102. Nemeophila Russula L.

Groningen: jaarlijks menigvuldig in Junij op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: tweemaal te Hoogeveen (Stb.).

106. Chelonia Caia L.

Groningen: algemeen verspreid, in Julij en Augustus (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups overwintert en leeft op brandnetels (d. G.) en wilgen (d. Gav.).

108. Arctia Fuliginosa L.

Groningen: jaarlijks enkele exemplaren (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Driebergen (Six). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups komt des winters, wanneer de grond met eene tamelijk dikke laag sneeuw bedekt is, te voorschijn kruipen (d. Gav.). Cf. *L'Admirál*, 62e verandering.

109. A. Lubricipeda F.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal zeer gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De Heer de Gaveren vond de rupsen het meest op kamperfoelie (*Lonicera caprifolium*) en op zonnebloemen.

111. A. Menthastri F.

De vlinders op dezelfde plaatsen als bij de vorige zijn opgenoemd.

112. Liparis Monacha L.

Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: zeldzaam bij Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.).

De rups op haagdoorn (d. Gav.).

113. L. Dispar L.

Groningen: zeldzaam, maar zeer menigvuldig bij Slochteren (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal zeer gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De eijeren vindt men tegen de stammen van eiken, beuken, ijpen enz.

114. L. Salicis L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal zeer gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen in Julij (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

115. L. Auriflua F.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal zeer gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op eiken en haagdoorn.

116. L. Chrysorrhaea L.

Groningen: vroeger jaarlijks op de meeste plaatsen algemeen, doch in de laatste jaren niet teruggevonden (d. Gav., v. B.). Drenthe: zeldzamer bij Hoogeveen dan *L. Auriflua* (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

117. Orgya Pudibunda L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Doorn, Zeist en Driebergen (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups ook op wilgen en populieren (d. Gav.).

118. O. Fascelina L.

Groningen: jaarlijks in kleinen getale op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

119. O. Coryli L.

Utrecht: Zeist en de Bilt (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups ook op eiken.

120. O. Gonostigma F.

Groningen: zeldzaam bij Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Zeist (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Junij en Julij op wervel en perzikken (d. Gav.).

121. O. Antiqua L.
N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
De rups alleen op haagdoorn gevonden, in Julij en Septemb. (d. Gav.).

122. Bombyx Neustria L.
Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal zeer gemeen (Stb.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).
Var. quercina. Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

126. B. Crataegi L.
N.-Brabant: Breda (Heyl.).

127. B. Populi L.
Groningen: enkele malen in het Sterrenbosch (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen en Dwingelo (Stb.).

129. B. Rubi L. — *Lyon. Rech.* p. 247, 564. pl. 24.
N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen algemeen op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Zeist, Doorn en Leersum (d. G.).

130. B. Quercus L.
Groningen: vrij algemeen op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
De rups op brem (d. Gav.).

131. B. Trifolii F.
Groningen: sommige jaren algemeen op Harendermolen in Augustus (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
De rups op heide (d. Gav.).

132. Odonestis Potatoria L.
Groningen: algemeen, bij Harendermolen, Helpman, in het Onland en bij Haren in het Witte veen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
Soms heeft ♂ de kleur van ♀.

134. Lasiocampa Pruni L.
Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).

135. L. Quercifolia L.
Groningen: niet algemeen; maar op Harendermolen jaarlijks in vrij groot aantal (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

140. Saturnia Carpini Bork.
N.-Holland: Hilversum (Stb.). Groningen: vrij algemeen in het

Onland (D. GAV., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rupsen in Zeeland op de meekrap (SNELLEN).

143. COSSUS LIGNIPERDA F.

N.-Holl.: Hilversum (STB.). Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (STB.). Utrecht: Leersum, Doorn, de Bilt (D. G.).

De rups in wilgen, in populieren en in berken (D. G.).

144. ZEUZERA AESCULI L. Z.-Holland 3 exempl. bij Leiden (T. M.).

146. HEPIALUS HUMULI L.

Z.-Holl.: bij Rotterdam (SNELLEN).

148. H. LUPULINUS L.

Z.-Holland: den Haag (V. D. W.), Rotterdam (SNELLEN), Leiden (T. M.) en Woerden tegen populieren in Junij (D. G.).

149. H. HECTUS F.

Z.-Holland: den Haag (V. D. W.). Utrecht: Driebergen (SIX).

150. PSYCHE NITIDELLA Hb. *Sepp*, VII. 44 en 45.

151. LIMACODES TESTUDO G. — *Lyon. Réch.* p. 334, 569. pl. 35. fig. 18—23.

Groningen: vrij algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

154. PLATYPTERYX LACERTULA Hb.

Groningen: zeldzaam, in Junij en Julij (D. GAV., v. B.). Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

Var. Scincula Hb. — *Lyon. Réch.* p. 332, 569. pl. 35. fig. 11—17. [1])

155. PL. CURVATULA Lasp.

Groningen: zeldzaam in Junij (D. GAV., v. B.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

156. PL. FALCULA Hb.

Dezelfde aanteekening als bij *Pl. Curvatula.*

157. PL. HAMULA Esp.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

159. DICRANURA VINULA L. — *Lyon. Réch.* p. 318, 569. pl. 34. fig. 1—15.

Z.-Holland: Woerden (D. G.). N.-Holl.: Hilversum en Heemstede (STB.). Groningen: in het Onland (D. GAV., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen en Meppel (STB.). Overijssel: Kampen BOND.).

---

[1]) Zie Handelingen der Ned. Ent. Vereeniging. I. D. 1 st. pag. 48.

De rups op wervel (D. GAV.) en in de duinen op *Salix repens* (D. G.).

160. D. FURCULA L. — *Lyon. Rech.* p. 326, 569. pl. 35. fig. 1—5.
Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

161. HARPYIA FAGI L.
N.-Holl.: Hilversum (STB.). Gelderland: Arnhem (V. H.). Utrecht: Zeist, Driebergen, Doorn en de Bilt (D. G.).
De rups in September uit jonge eiken geklopt, op laatstgenoemde plaatsen.

162. H. MILHAUSERI F.
Groningen: eenmaal in het Sterrenbosch (D. GAV., V. B.).

163. ASTEROSCOPUS CASSINIA F.
Drenthe: Hoogeveen (STB.).

164. PTILODONTIS PALPINA L.
In Z.-Holl.: bij Rotterdam niet zeldzaam (SNELLEN). Groningen: zeldzaam (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

165. NOTODONTA CAMELINA L.
N.-Holl.: Hilversum (STB.). Groningen: vrij algemeen in Junij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

166. N. DICTAEA L. — *Lyon. Rech.* p. 361, 570. pl. 37. fig. 16—20.
Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Overijssel: Kampen (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).
De rups ook op sleedoorn (D. GAV.).

168. N. DROMEDARIUS L. — *Lyon. Rech.* p. 356, 570. pl. 37. fig. 10—14.
Groningen: zeldzaam (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Utrecht: Zeist (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).
De rups ook op wilgen en berken.

169. N. TREMULA W. V.
Groningen: zeldzaam; de rups in Julij en Augustus op eiken (D. GAV., V. B.). Gelderland: Brummen (V. V.).

170. N. ZICZAC L.
Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: (HEYL.).
De rups ook op eiken (D. GAV.), balsempopulieren (D. G.) en populieren; zij komt voor in Julij en dan weder in Septemb. (SNELLEN).; de pop overwintert.

171. N. VELITARIS Esp.
Utrecht: Doorn, Zeist en de Bilt (D. G.).

De rups aldaar in September uit lage eiken geklopt (D. G.); de pop overwintert.

174. DILOBA COERULEOCEPHALA L.

Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: overal gemeen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

175. PYGAERA BUCEPHALA L.

N.-Holl.: Hilversum (STB.). Groningen: algemeen in Junij en Julij (D. GAV., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups ook op berken.

176. CLOSTERA CURTULA L.

Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups in Junij op wilgen (D. GAV.).

177. CL. ANACHORETA F.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

178. CL. RECLUSA F.

Z.-Holland: Wassenaar in April (D. G.) en Julij (T. M.). Groningen: vrij algemeen (D. GAV., v. B.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

182. CYMATOPHORA FLAVICORNIS L.

Z.-Holland: Wassenaar in Maart (T. M.). Drenthe: Hoogeveen (STB.).

183. C. BIPUNCTA Bork.

Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

184. PLASTENIS SUBTUSA F.

N.-Brabant: 's Hertogenbosch (SNELLEN).

185. PL. RETUSA L.

Z.-Holland: Rotterdam en den Haag (SNELLEN). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

186. ACRONYCTA LEPORINA L.

Var. Bradyporina Hb. Z.-Holl.: Rotterdam (SNELLEN). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

187. A. ACERIS L.

Groningen: zeldzaam (D. GAV., v. B.). Drenthe: Hoogeveen niet zelden (STB.). Overijssel: Kampen in Junij tegen boomstammen (BOND.).

De rups in Augustus op kastanje-boomen (D. GAV., STB.).

188. A. MEGACEPHALA F.

Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

191. A. Tridens F.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Junij op kersen en abrikozen (d. Gav.).

192. A. Psi L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Zeist en Doorn (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups vooral op appelboomen (d. Gav.); ook op eiken (d. G.).

193. A. Menyanthidis Hb.

Groningen: zeldzaam; slechts eenige malen in het Sterrenbosch (d. Gav., v. B.). Drenthe: eenmaal te Hoogeveen (Stb.).

194. A. Auricoma F.

Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Utrecht: de Bilt (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op wilgen (d. Gav.).

195. A. Rumicis L.

N.-Holland: Hilversum (Stb.). Groningen: in Junij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen. Overijssel: Staphorst (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

197. Diphtera Orion Esp.

Groningen: zeldzaam, in Junij (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Zeist, Driebergen en Doorn (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

199. Bryophila Perla F.

Z.-Holland: Noordwijk (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

200. Gonoptera Libatrix L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: algemeen. Meermalen het geheele jaar door vlinders uit de poppen verkregen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Arnhem (V. H.). Utrecht: Leersum (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

201. Amphipyra Pyramidea L.

N.-Holl.: Heemstede (Stb.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

Te Hoogeveen komt de rups veelvuldig voor op beuken, appelboomen, kamperfoelie, *Spiraea salicifolia* enz. (Stb.).

202. Scotophila Tragopogonis L.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).

203. Mania Maura L.

Groningen: driemaal één exempl. in het Sterrenbosch (d. Gav.,

v. B.). Gelderland: op het havenwerk aan den ouden IJssel bij Doesburg (V. H.).

204. M. Typica L.

Z.-Holl.: vliegt in Julij gedurende den schemer op distels (d. G.). Groningen: zeldzaam; maar algemeener dan de vorige (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

De jonge rupsen leven bij scholen; de oudere verspreiden zich meer, zoodat men 5 à 6 stuks aan dezelfde plant vindt (Snellen).

205. Rusina Tenebrosa Hb. 158, 503.

Gelderland: Nijkerk, in Julij (d. R.).

206. Segetia Xanthographa F.

De rupsen werden in April op gras gevonden bij Rotterdam en den Haag; zij spinnen in de eerste dagen van Mei, doch verpoppen eerst in Augustus. De vlinder komt na 4 weken te voorschijn (Snellen).

209. Triphaena Janthina F.

In Z.-Holl.: bij den Haag en Rotterdam (Snellen).

210. Tr. Fimbria L. — *Lyon. Rech.* pl. 20. pag. 238 en 563. *Sepp.* VIII. 2.

Z.-Holl.: Noordwijk (Dozy) en den Haag (Snellen).

De rups, die overwinterd had, is door ons in 't voorjaar van 1853, 1855 en 1856 bij Wassenaar gevonden onder dorre berken bladeren en gekweekt met bladen van de *Primula veris.* De vlinder kwam in Julij uit.

De rups leeft op *Lapathum acutum* (Lyonet.)

213. Tr. Pronuba L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups knaagt des daags aan de wortels van aardbeziën en aardappelen, en eet des nachts het loof van genoemde planten (d. Gav.).

215. Chersotis Porphyrea W. V.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

216. Ch. Plecta L.

N.-Holl.: Hilversum (Stb.). Groningen: eenmaal in de Zevenlanden (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

217. Noctua C-Nigrum L.

Z.-Holland: Rotterdam niet zeldzaam in Junij en Augustus (Snellen). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups is volwassen in Julij en na de overwintering in April (Snellen).

218. N. Ditrapezium Hb. — *Tristigma* O.
Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.).

219. N. Triangulum Tr.
Gelderland: Nijkerk (d. R.).

221. N. Bella Bork.
Komt in 2 generatien voor; de rupsen der zomerteelt leven in Julij en leveren den vlinder in Augustus; de dan verschijnende rupsen overwinteren (Snellen).

222*a*. N. Festiva W. V. — *Hb.* 469.
Z.-Holl.: Wassenaar (d. G.). Gelderland: Nijkerk (d. R.).

226. Spaelotis Augur F.
Z.-Holl.: Wassenaar in Junij en Julij (t. M.); Rotterdam en in Gelderland bij Groenlo (Snellen).

227. Sp. Ravida Tr.
Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

228. Sp. Praecox L.
Z.-Holl.: Wassenaar in Julij en Aug. (t. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

229. Sp. Pyrophila F.
N.-Brabant: Breda (Heyl.).

230. Agrotis Suffusa W. V.
Z.-Holland: Rotterdam (Snellen) en Wassenaar in 't begin van Augustus (t. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

231. A. Segetum Hb. 147 (*var.*).
Drenthe: een ♀ (Stb.).

232. A. Exclamationis L.
Overijssel: Kampen in Augustus (Bond.). Gelderland: Arnhem (V. H.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).

234. A. Cinerea Bork.
Z.-Holland: Wassenaar in Mei (t. M.).

235. A. Tritici L.
Utrecht: bij Zeist, in September, des daags vliegende gevangen op heide (d. G.).

237*a*. A. Cursoria Bork. — *Ind.* 847. — *Hb.* 540. — *Treits.* V. 1. 176, X. 2. 25.
Z.-Holland: Wassenaar in Augustus, één stuk (t. M.).

238. A. Putris L.
Z.-Holland: Woerden (d. G.) en Wassenaar in Mei (t. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

Van een ♀, in 't voorjaar van 1852 gevangen, verkregen wij eijeren, waaruit de rupsen kort daarop te voorschijn kwamen en in den loop des zomers pop werden; uit één pop kwam de vlinder in den nazomer van 1852, doch al de overigen kwamen eerst uit in Mei 1853.

De rups op weegbree (SNELLEN).

239. A. VALLIGERA Tr.

Utrecht: Driebergen (SIX).

241. HELIOPHOBUS POPULARIS F.

Utrecht: Driebergen (SIX).

241a. LUPERINA CESPITIS W. V. — *Hb.* 428. — *Kleem.* 29. fig. 1—10.

Utrecht: een ♀ bij Doorn in Septemb. 1853 (D. G.).

242. L. TESTACEA W. V.

Z.-Holland: Rotterdam (SNELLEN). Utrecht: Doorn in Augustus (D. G.).

243. L. INFESTA O.

Z.-Holland: 3 exempl. in 't begin van Julij te Wassenaar (T. M.).

244. L. ALBICOLON Hb.

Z.-Holland: Wassenaar in Junij (T. M.). Gelderland: Nijkerk in Junij (D. R.).

245. L. NIGRICANS Tr.

Overijssel: Kampen in Augustus (BOND.).

247. L. VIRENS L.

Z.-Holl.: meermalen te Noordwijk, maar altoos enkel (D. G.). Gelderland: Arnhem (V. H.). Utrecht: bij Zeist uit eiken geklopt in 't begin van Septemb. (D. G.).

248. L. LATERITIA Esp.

Drenthe: Hoogeveen (STR.).

249. L. RUREA F.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

249a. L. SCOLOPACINA Hb. 460.

Gelderland: een 12tal gevangen op onderscheidene plaatsen bij Nijkerk (D. R.). [1])

250. L. PINASTRI L.

Z.-Holland: Noordwijk in Junij (D. G.). Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

De rups, op zuring gevonden bij Haarlem, den 10 Augustus

---

[1]) Waarschijnlijk komt deze soort ook in Z.-Holland voor. Mijn eenig ♂, te Noordwijk gevangen, is echter te veel afgevlogen, om zeker te zijn.

1854, verpopte den 20 Aug. en leverde den vlinder 28 Junij 1855 (SNELLEN).

252. L. LITHOXYLEA W. V.

Sublustris Esp. Z.-Holland: talrijk te Wassenaar in Julij, tegen rasterwerk (T. M.).

253. L. POLYODON L.

Groningen: vrij algemeen (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

257. L. UNANIMIS Tr.

Z.-Holland: Rotterdam (SNELLEN).

258. L. DIDYMA Bork.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

Var. Nictitans Esp. Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Var. Secalina Hb. Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

259. L. OPHIOGRAMMA Esp.

Z.-Holland: Rotterdam (SNELLEN).

260. L. NICTITANS L.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

261. APAMEA STRIGILIS L.

Var. Latruncula W. V. N.-Brabant: Breda (HEYL.).

Var. Aethiops Haw. Z.-Holland: Rotterdam (SNELLEN). Gelderland: Nijkerk (D. R.).

De rups van *A. Strigilis* leeft in Mei in grasstengels (SNELLEN).

262. A. FURUNCULA W. V.

Gelderland: Nijkerk (D. R.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

HADENA AETHIOPS O. [1]) Moet wegvallen.

263. HADENA PERSICARIAE L.

Groningen: algemeen in Julij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

264. H. BRASSICAE L.

Groningen: algemeen (D. GAV., V. B.). Drenthe: overal gemeen (STB.). Overijssel: Kampen in Julij (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

---

[1]) Door de bereidwilligheid van Dr. DE ROOY, ben ik in staat gesteld, het voorwerp, waarnaar de afbeelding van SEPP in Dl. VII. pl. 18, heet vervaardigd te zijn, te zien; en ik kan thans met zekerheid zeggen, dat die vlinder noch een *H. Aethiops*, noch een *H. Lutulenta* is; de vlinders van SEPP kunnen als phantasiebeelden beschouwd worden.

266. H. Oleracea L.

Z.-Holl.: Wassenaar in Junij (t. M.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: op de meeste plaatsen waargenomen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

267. H. Pisi L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

269. H. Chenopodii F. [1]) *Sepp.* VII. 46.

Z.-Holl.: Wassenaar in Junij (t. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Driebergen en Doorn in Augustus en September tegen rasterwerk (d. G.).

De rups in October op spurrie en postelein. De pop overwintert (v. E.).

270. H. Dentina Esp.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

272. H. Atriplicis L.

Groningen: in kleinen getale (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

273. H. Thalassina Bork.

Gelderland: Nijkerk (d. R.).

276. H. Protea W. V.

Utrecht: de Bilt tegen eiken in September (d. G.).

277. Phlogophora Lucipara L.

Z.-Holland: Wassenaar in Junij (t. M.), bij den Haag (Snellen) en in de omstreken van Leiden (Dozy). Groningen: herhaalde malen in de omstreken der stad (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

278. Ph. Meticulosa L.

Z.-Holland: Woerden (d. G.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups ook op wilgen (d. Gav.).

279. Aplecta Nebulosa Tr. — *Lyon. Rech.* p. 242 en 564. pl. 22.

N.-Holl.: Bloemendaal (t. M.). Groningen: algemeen aan wilgenstammen buiten de stadspoort; nergens ander waargenomen (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen in Julij tegen boomstammen

---

[1]) De Heer Snellen van Vollenhoven laat, in het werk van Sepp t. a. p. de vraag: of deze vlindersoort tweemaal in het jaar voorkomt in het midden. Mij dunkt, dat voor eene toestemmende beantwoording pleit, hetgeen ik reeds vroeger aanteekende, in Dl. I. pag. 237 dezer Bouwstoffen, bevestigd door de latere, hier medegedeelde waarnemingen.

(Bond.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op *Lapathum acutum* (Lyon.).

281. Ap. Herbida W. V.

De rups in Maart volwassen op *Primula veris* (Snellen).

282. Agriopis Aprilina L.

Groningen: vrij algemeen in September (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: 's Hertogenbosch (Snellen).

284. Miselia Oxyacanthae L.

Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

288. Dianthoecia Cucubali W. V.

Groningen: niet algemeen in April en Mei (d. Gav., v. B.).

290. Polia Dysodea W. V.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

290*a*. P. Serena F. *Sepp.* VIII. 4.

Gelderland: Doesburg tegen populieren (V. H.), Zutphen (v. E.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

291. P. Flavicincta F.

N.-Brabant: Breda (Heyl.).

292. Thyatyra Batis L.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Utrecht: Leersum bij den Darthuyser berg (d. G.).

De rups in September volwassen op bramen en in 't wild groeijende frambozen.

293. Th. Derasa Hb.

Drenthe: Hoogeveen in Julij (Stb.).

296. Leucania Lythargyria Esp.

Zuid-Holland: Noordwijk in Julij (d. G.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.).

296*a*. L. Pudorina W. V. *Ind.* 1049. — *Hb.* 401. — *Treits.* V. 2. 299.

Z.-Holland: Wassenaar; de rups overwintert (d. G.).

297. L. Comma L.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

300. L. Straminea Tr.

Z.-Holl.: minder gewoon dan *L. Impura* bij Leiden, langs den Zijldijk in Julij (d. G.). [1]).

[1]) Men plaatse deze aanteekening voor die, welke in het 1e Dl. dezer Bouwst. op bladz. 260 voorkomt.

De rups bij Rotterdam op riet in Mei (SNELLEN).

301. L. IMPURA Hb.

Gelderland: Nijkerk in Julij (D. R.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

302. L. PALLENS L.

Drenthe: Hoogeveen (STB.).

303*bis*. NONAGRIA NEURICA Hb. 381. — *Ind.* 1080. — *Treits.* V. 2. 319.

De pop gevonden bij Rotterdam in het riet; de vlinder kwam uit den 29 Julij 1855 (SNELLEN).

303*a*. N. PALUDICOLA Hb. 624. — *Ind.* 1085. — *Treits.* V. 2. 321.

Niet zeldzaam bij Rotterdam; de rups leeft in Julij volwassen in riet (SNELLEN).

304*bis*. N. SPARGANII Hb. 549, 550. — *Ind.* 1087. — *Treits.* V. 2. 323.

Bij Rotterdam zeldzamer dan de vorige.

De rups leeft in biezen, ook in *Typha latifolia* (SNELLEN).

304*a*. N. TYPHAE Esp. — *Ind.* 1088. — *Hubn.* 415. — *Treits.* V. 2. 327.

Bij Rotterdam, zeldzamer dan de beide vorige (SNELLEN).

305. SIMYRA VENOSA Bork.

Z.-Holland: Leiden (T. M.) en niet zeldzaam bij Rotterdam (SNELLEN).

306. CARADRINA TRILINEA W. V.

Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

308. C. ALSINES Hb.

N.-Brabant: Breda (HEYL.).

De rups overwintert, leeft van gras-wortels, verpopt in Mei of Junij en levert na 4 weken den vlinder (SNELLEN).

309. C. MORPHEUS View.

Gelderland: Varsseveld in Julij (T. M.).

310. C. CUBICULARIS W. V.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Kampen (BOND.).

Ik heb in September nog gave vlinders gevangen.

Onderscheidene rupsen zijn mij bezorgd in den winter van 1854, gevonden in een boeren hofstede bij Woerden, alwaar zij zich in wollen stoffen ophielden, die zeer door haar beschadigd waren; zij sponnen zich bij mij in Februarij op nieuw in en de vlinders kwamen in Junij uit. De Heer SNELLEN vondt de rupsen in November op een hooizolder, ingesponnen; de verpopping had plaats in April en de vlinders verschenen in Mei.

311. ORTHOSIA GOTHICA L.

Z.-Holl.: Rotterdam (SNELLEN). Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

313. O. Neglecta Hb. Moet wegvallen.

313*a*. O. Caecimacula F. — *Ind.* 1128. — *Treits.* V. 2. 202.
Utrecht: één ♂ in 't laatst van Augustus bij Doorn (d. G.).

314. O. Gracilis Tr.
De rups bij Rotterdam op wilgen in Junij (Snellen).

317. O. Pistacina W. V.
De rups in Junij en Julij bij Rotterdam op weegbree; de vlinder komt in Septemb. uit (Snellen).

321. O. Instabilis W. V.
N.-Brabant: Breda (Heyl.).

322. O. Ypsilon W. V.
Z.-Holl.: bij Woerden in Julij (d. G.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).
De rups in Junij in de reten der populieren volwassen.

323. O. Lota L.
Z.-Holl.: Rotterdam (Snellen). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

324. O. Stabilis Hb.
N.-Brab.: Breda (Heyl.).

325. O. Miniosa F.
N.-Brab.: Breda (Heyl.).

327. Trachea Piniperda Esp.
Groningen: in kleinen getale (d. Gav., v. B.).

331. Cosmia Trapezina L.
Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Gelderland: Hulsthorst (Bond.). Utrecht: Zeist, Doorn en Driebergen in Aug. en Septemb. (d. G.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).
Var. A. Bouwstoffen I. p. 264. In het Zeister bosch (d. G.).

333. Gortyna Micacaea Esp.
Groningen: vrij algemeen (d. Gav., v. B.). Vliegt in Augustus (Snellen).

334. G. Flavago Esp. — *Lyon. Réch.* p. 243, 314. pl. 23. fig. 1—6.
Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.).

336. Xanthia Ferruginea Hb.
Z.-Holl.: Wassenaar in October (t. M.), Rotterdam September (Snellen). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).
De rups in Mei nog klein, gevonden op gras, lage eiken en ijpen (Snellen).

338. X. Rufina L.
N.-Brabant: Breda (Heyl.).

342. X. CERAGO W. V.

N.-Brab.: Breda (HEYL.).

345. X. CITRAGO L.

Utrecht: Driebergen (SIX).

346. HOPORINA CROCEAGO F.

Utrecht: een viertal ♂ uit eiken geklopt bij Doorn en in het Zeister bosch in het begin van September 1853 (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

350. CERASTIS SATELLITIA L.

Z.-Holl.: zelden bij Rotterdam; de rups aldaar op esschen (SNELLEN).

351. XYLINA VETUSTA Hb.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

352*a*. X. SOLIDAGINIS Hb. *Ind.* 1199. — *Treits.* V. 3. 11. — *Wood Illustr. Cat. Additions* pl. 52. fig. 1667. — *Dup.* VII. 1. pl. 112. fig. 1.

Z.-Holland: Wassenaar in September (T. M.).

354*a*. X. SEMIBRUNNEA Haw. — *Wood Illustr. Cat.* pl. 11. fig. 221*a*.

Z.-Holl.: één exempl. te Wassenaar in October (T. M.).

360. CUCULLIA UMBRATICA L.

Groningen: in kleinen getale in Julij (D. GAV., V. B.). Friesland: Gorredijk (STB.). Drenthe: Hoogeveen (STB.) Overijssel: Kampen in Augustus (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

362. C. LACTUCAE Esp.

N.-Brab.: Breda (HEYL.).

364. C. SCROPHULARIAE Ramb.

N.-Holl.: Gliphoeve; de rups op *Scrophularia nodosa* (V. V.).

365. C. VERBASCI L.

Drenthe: Hoogeveen (STB.).

366. ABROSTOLA URTICAE Hb.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Komt, als de volgende, in 2 generatien voor (SNELLEN).

367. A. TRIPLASIA L.

Groningen: vrij algemeen in Julij (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Utrecht: Doorn in Augustus (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

369. PLUSIA FESTUCAE L.

Groningen: in kleinen getale (D. GAV., V. B.). Drenthe: Hoogeveen. Overijssel: Staphorst (STB.) en Kampen (BOND.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

370. P. Chrysitis L.

Groningen: in kleinen getale in Julij (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen in Aug. en September (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De var. met ineenvloeijende koperenbanden is in Groningen overal gemeener dan de type (d. Gav., v. B.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

371. P. Jota L.

Z.-Holland: Voorschoten en Rijnsburg (t. M.). Groningen: algemeen.

De rups op kool (d. Gav., v. B.).

371*a*. P. V-aureum Guen.

Gelderland: Nijkerk (d. R.).

372. P. Gamma L.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: overal gemeen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Aug. op kool (d. Gav.).

374. Anarta Myrtilli L.

Groningen: vrij algemeen in Junij op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Arnhem in 1853 menigvuldig op bloeijende heide (V. H.). Utrecht: Doorn in Aug. (d. G.) en Driebergen (Six.).

381. Catocala Fraxini L.

Z.-Holland: een ♀ in Septemb. 1853 op de nieuwe wandeling bij Leiden, des daags met ruw weder om een treurwilg vliegende (d. G.). Groningen: meermalen bij Glimmen; eenmaal op een populier bij Helpen (d. Gav., v. B.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

382. C. Nupta Esp. — *Lyon. Rech.* p. 258, 364. pl. 25.

Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen. Gelderland: Hulsthorst (Bond.). Utrecht: Zeist en de Bilt in September (d. G.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).

De rups zeer gewoon op populieren.

Var. Concubina Hb. N.-Brabant: Breda (Heyl.).

383. C. Sponsa L.

Groningen: driemaal in het Sterrenbosch (d. Gav., v. B.).

Eenmaal de rups op populieren (d. Gav.).

384. C. Promissa F.

Groningen, eenmaal in het Sterrenbosch (d. Gav., v. B.).

385. Ophiusa Lunaris F.

Gelderland: in de bosschen van Beekhuyzen (V. H.).

587. O. Lusoria L.

Z.-Holland: Wassenaar in Julij (t. M.).

588. Euclidia Mi L. — *Lyon. Rech.* p. 504, 568. pl. 52. fig. 10—17.

Groningen: algemeen op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Friesland: Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

589. E. Glyphica L.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). N.-Brab.: Breda (Heyl.). Gelderland: Gendringen in Mei (Snellen).

591. Anthophila Aenea W. V.

Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.), Nijkerk (d. R.).

593. Agrophila Unca W. V.

Groningen: zelden in Junij (d. Gav., v. B.).

594. Erastria Fuscula W. V.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

594*a*. E. Atratula Bork.

Moet wegvallen.

GEOMETRAE.

595. Moet wegvallen [1]).

596. Geometra Papilionaria L.

In Z.-Holl.: bij Rotterdam (V. H.), den Haag en Leiden. Op laatstgenoemde plaats, waar zij in 1847 menigvuldig vloog, hebben wij haar jaarlijks in Julij, gedurende den schemer, bij elzenhout vliegende aangetroffen. In Groningen: in kleinen getale (d. Gav., v. B.). In Drenthe: bij Hoogeveen (Stb.). In Overijssel: bij Deventer (Sepp), Kampen (Bond.) en Dalfsen (V.). In Gelderland: bij Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Beekburgerwald (Will.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.). In Utrecht (Sepp). In N.-Brabant: bij Breda (Heyl.).

De rups overwintert en leeft in Junij volwassen op elzen (d. G.) en berken (Sepp).

---

[1]) Onderscheidene soorten, zoo als in den loop dezer aanteekeningen zal blijken, zijn door den Heer Verhuell abusivelijk als inlandsch opgegeven en worden op zijn verzoek geschrapt.

397. Moet wegvallen [1]).

398. PHORODESMA BAJULARIA Esp.

In Groningen zeldzaam in Julij (D. GAV., v. B.). In Gelderland: Arnhem en Vorden (V. H.).

399. HEMITHEA CYTHISARIA W. V.

In Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). In Gelderland: bij Drempt, Doesburg, Doetinchem, Dieren, Arnhem (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Putten (D. R.) en Wolfezen in Julij en Aug. (D. G.). In Utrecht (V.): bij den Darthuiserberg, onder Leersum (D. G.). In N.-Brab.: te St. Michiels-Gestel (v. E.).

De rups overwintert en leeft op *Genista Scoparia* (V. H.).

400. Moet wegvallen [2]).

401. H. VIRIDATA L.

In Z.-Holl.: bij Rotterdam (v. V.). Gelderland: eenmaal te Empen (v. E.). Utrecht (V.).

402. Moet wegvallen [3]).

403. H. PUTATARIA L. — *Sepp.* VII. 11 [4]). — *Treits.* VI. 1. 112 en X. 2. 178.

Z.-Holland: onder Wassenaar en Noordwijk in Junij (D. G.). N.-Holl.: bij Haarlem (v. E.). Gelderland: in het Dierensche bosch, Doetinchem, Vorden (V. H.), Harderwijk, Nijkerk (D. R.), Empen enz. in Junij (v. E.). Utrecht: bij Zeist (v. E., D. G.). N.-Brab.: bij Breda (HEYL.).

Wij hebben, even als de Heer v. EYNDHOVEN, de rupsen op eiken, doch ook op berken gevonden. De pop overwintert.

404. H. AESTIVARIA Esp.

N.-Holland: Amsterdam (v. E.). Z.-Holl.: Rotterdam (SNELLEN), Wassenaar (T. M.) en Leiden, waar wij deze soort jaarlijks, in Junij en Julij, gedurende den schemer, in tuinen gevangen hebben. Groningen: vrij algemeen op de heide bij Zuid Laren (D. GAV., v. B.). Overijssel, Dalfsen (SNELLEN) en Kampen in tuinen (BOND.). Drenthe: bij Hoogeveen (STB.). Gelderland: Varsseveld

---

1) Zie aanteekening bij n°. 395.

2) Zie aanteekening bij n°. 395.

3) Zie aanteekening bij n°. 395.

4) Ik heb vroeger deze plaat, die in den tekst van SEPP's werk als *H. aeruginaria* bestemd is, met een vraagteeken bij *H. putataria* aangehaald. Sedert schreef mij de Heer VAN EYNDHOVEN, die, zoo als men zich zal herinneren, deze soort in genoemd werk geleverd heeft, dat hij zich met mijne bestemming vereenigde; zoodat nu alle twijfel is opgelost.

(T. M.), Groenlo (SNELLEN), Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Julij (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (HEYL.) en Helmont (T. M.).

De rups overwintert en leeft in 't voorjaar volwassen op linden, morellen (D. G.) en eiken (SEPP).

405. H. BUPLEURARIA W. V. — *Hb.* 8.

Gelderland: eenmaal 2 ex., in Julij 1852, op de heide onder Empen, uit *Myrica Gala* geklopt (v. E.). In Aug. 1851, heb ik twee ex. bij Wolfhezen gevangen, zoo ik mij wel herinner, uit eiken geklopt.

406. METROCAMPA FASCIARIA L. — *Wood* pl. 19. fig. 495.

Z.-Holl.: onder Noordwijk en Wassenaar, tegen dennen stammen, in Julij; den 6 Octob. 1850 vonden wij nog een gaaf ♀. Gelderland: Arnhem in Mei, Julij en ook wel in November (BACKER bij SEPP), Doetinchem, Dieren (V. H.), Empen (v. E.), Brummen (v. W.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (D. R.).

Var. Prasinaria Hb. 4, 447. — *Treits.* X. 2. 175.

Holland: wij hebben deze var. steeds menigvuldiger dan de stamsoort, en meestal onder de ♀, uit overwinterde rupsen verkregen, in Julij. Een ♀, kleiner dan gewoonlijk, en een ♂, overeenkomende met HUBNERS fig. 446, vingen wij in Sept. te Noordwijk. In Gelderl.: bij Arnhem, Doetinchem en Dieren (V. H.).

De rups leeft op dennen, *Pinus sylvestris*. Volgens den Heer BACKER bij SEPP, t. a. p. komen de rupsen der zomerteelt in 't voorjaar uit de eijeren; terwijl die der tweede generatie gedeeltelijk overwinteren en gedeeltelijk in denzelfden herfst de vlinders leveren [1]).

407. M. MARGARITARIA L. — *Lyonet Rech.* p. 500, 568. pl. 52. fig. 1—9.

Z.-Holl.: Rotterdam (v. V.); bij Noordwijk, Wassenaar en Leiden, in April, Mei (D. G.), Julij en Septemb. (T. M.). Drenthe: bij Hoogeveen (STB.). Gelderland: bij Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Brummen (v. B.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Julij (D. R.). Utrecht: bij Zeist en Doorn, in 't begin van Sept. 1853 uit eiken geklopt (D. G.).

De rups overwintert en leeft op elzen, abrikozen, leeuwentand enz. (LYONET); die der zomer generatie in Junij.

408. M. HONORARIA W. V. — *Treits.* VI. 1. 90.

Gelderland, zelden bij Vorden (V. H.). In de verzameling der

[1]) Volgens TREITSCHKE overwintert de pop.

Ned. Ent. Vereeniging, heb ik voorwerpen gezien, door den Heer BACKER bij Arnhem gevangen.

409. URAPTERYX SAMBUCARIA L. — *Lyonet Rech.* p. 245, 564. pl. 23. fig. 7—10.

Z.-Holland: Rotterdam (V. H.). Bij Leiden hebben wij deze soort jaarlijks, schoon nooit overvloedig, gedurende den schemer, in tuinen gevangen, in Julij en Aug. N.-Holl.: Amsterdam (v. E.), Hilversum en Heemstede (STB.). Groningen: meermalen bij Haren (D. GAV., v. B.). Overijssel: Kampen (BOND.). Drenthe: bij Hoogeveen (STB.). Gelderland: bij Arnhem, Doesburg (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (D. R.). Utrecht: Driebergen (SIX).

De rups overwintert en leeft op vlier en op morellen boomen (D. G.), op wilgen, abrikozen (LYONET), linden, peeren (SEPP) en klimop (v. V.).

410. RUMIA CRATAEGATA L.

Z.-Holl.: deze vlinder, die volgens SEPP in twee generatien leeft, vliegt in Mei en Junij, gedurende den schemer; jaarlijks gewoon bij Leiden (D. G.); gemeen bij Rotterdam en den Haag (SNELLEN). N.-Holl.: bij Haarlem (SEPP), Amsterdam (v. E.) en Hilversum (STB.). Groningen: algemeen in Julij (D. GAV., v. B.). Overijssel: Kampen in Augustus (BOND.). Drenthe: bij Hoogeveen (STB.). Gelderland: Arnhem, Doesburg, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk en Putten in Aug. (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

De grondkleur der volwassen rups is lichter, of donkerder bruin; ook wel groen. Zij leeft in Julij en in den herfst op haagdoorn, peeren-, pruimen-, abrikozen- (SEPP), lijsterbessen-, vlier- en appelboomen. De pop overwintert.

411. ENNOMOS SYRINGARIA L. — *Treits.* VI. 1. 52.

Groningen: zeldzaam (D. GAV., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel: Deventer in Junij (SEPP). Gelderland: bij Doesburg, Doetinchem (V. H.) en Empen (v. E.).

De rups overwintert en leeft op de blaauwe seringen (SEPP) en op in 't wild groeijende kamperfoelie (v. E.).

412. ENN. DOLABRARIA L. — *Sepp.* II. VI. 15. fig. 1—8. — *Lyonet Rech.* p. 272, 565. pl. 27. fig. 13—17.

Z.-Holl.: nu en dan in Junij, binnen Leiden, bij Woerden en den Deijl, tegen linden en ijpen stammen (D. G.); Vianen (SEPP) en den Haag (SNELLEN). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Overijssel:

Deventer (Sepp). Gelderland: bij Vorden (V. H.), eenmaal te Empen (v. E.) en zeldzaam bij Nijmegen en Nijkerk in Junij (d. R.).

Eene var. ♀ is door Sepp afgebeeld t. a. p. fig. 9. De rups leeft op populieren (Lyonet) in Aug.; de pop overwintert (Sepp).

413. Enn. Apiciaria W. V. — *Hb.* 47. — *Lyonet* p. 276, 566. pl. 28. fig. 16—21. — *Wood* pl. 20. fig. 534.

Z.-Holl.: Eenmaal in een tuin bij Leiden; zelden bij Wassenaar en den Deijl, tusschen jong berkenhout, in Julij en 't begin van Octob. (d. G.); eenige malen bij den Haag (Snellen). Overijssel: Kampen in Augustus (Bond.). Gelderland: bij Vorden en Doetinchem (V. H.); eenmaal te Empen (v. E.) en zeldzaam bij Harderwijk (d. R.). N.-Brabant: te St Mich. Gestel (v. E.) en bij Breda (Heyl.).

De rups leeft op wilgen en sidder-populieren in Aug. (Lyonet).

413*a*. Enn. Advenaria Esp. *Ind.* 1444. — *Treits.* VI. 1. 36.

In de collectie der Ned. Ent. Vereeniging bevindt zich een voorwerp dezer soort, hetwelk door den Heer Lodeesen, in Junij bij Ede gevangen is.

414. Enn. Lunaria W. V. — *Hb.* 33, 451.

Z.-Holl.: schaars te Wassenaar (d. G.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Deventer (Sepp). Gelderland: bij Vorden, Doetinchem, Dieren (V. H.) en Empen. Utrecht: Zoestdijk (v. E.).

De vlinder vliegt in Junij en de rups leeft in Aug. op linden; de pop overwintert (Sepp).

415. Enn. Illunaria W. V. — *Lyonet Rech.* p. 291, 567. pl. 51. fig. 1—5.

Z.-Holl.: bij Leiden, Voorschoten, Rotterdam, den Deijl en Noordwijk, jaarlijks in Mei en Julij, in elzenhout (d. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.) en Haarlem (Sepp). Groningen: niet zeldzaam (d. Gav., v. B.). Gelderland: bij Arnhem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk zelden in Julij (d. R.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op wilgen (Sepp), eiken (Lyonet) en elzen in Junij en in den herfst; de pop overwintert.

416. Enn. Illustraria Hb. 35. — *Lyonet Rech.* p. 204, 567. pl. 31. fig. 6—10.

---

415. De vlinder zit in den rust met opgerigte, maar niet geslotene vleugels, even als *Enn. illustraria*, *angularia*, *alniaria* enz.

Z.-Holland: bij den Haag, Wassenaar en den Deijl, in Mei, vrij zeldzaam (D. G.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Gelderland: bij Vorden, in het Dierensche bosch (V. H.), Beekburgerwald (HALLEGR.), te Empen (v. E.) en Nijkerk zelden in Septemb. (D. R.). Utrecht (V.).

De rups in Julij en in 't najaar op eiken; de pop overwintert.

417. ENN. ANGULARIA W. V. — *Hb.* 22. — *Add. Treits.* X. 2. 171.

Z.-Holl.: in het Haagsche bosch tegen eiken in Julij (D. G.) en onder Wassenaar (TRAP). Groningen: enkele voorwerpen in het Sterrenbosch (D. GAV., v. B.). Gelderland: Empen (v. E.), Arnhem, Dieren, Doetinchem, Vorden (V. H.) en Hulsthorst in Aug. (BOND.). Utrecht: Eemnes (SEPP), Zeist en Doorn in Aug. en 't begin van September 1853, tegen rasterwerk en boomstammen (D. G.).

Mijne ♀ zijn in den regel beenkleurig en slechts bij uitzondering zoo hoog geel, als in de afbeelding van SEPP.

Var. Carpinaria Hb. 27.

Dieren en Empen (v. E.); Dieren zelden (V. H.).

Wij bezitten een ♀, met een koffij-bruinen, breeden band, aan den wortel en langs den achterrand der beenkleurige bovenvleugels; ook de achterrand der ondervleugels is, tot aan het discoidaal punt, met die bruine kleur bestuifd. Eene dergelijke var. heeft de Heer TRAP uit een rups gekweekt, die bij Wassenaar gevonden was. Ons voorwerp is in het Haagsche bosch gevangen [1]).

418. ENN. EROSARIA W. V. — *Hb.* 25. — *Add. Treits.* X. 2. 171 en *Kleem.* 26. fig. *a*, *b*.

In Z.-Holl.: minder gewoon dan de vorige door ons aangetroffen in het Haagsche bosch; ook onder Wassenaar in Aug. N.-Holl.: in den Haarlemmerhout (SEPP). Groningen: vrij algemeen (D. GAV., v. B.). Gelderland: Dieren, Doetinchem, Vorden (V. H.) en eenmaal te Empen (v. E.). Utrecht: in 't begin van Septemb. 1853, uit eiken geklopt in het Zeister bosch (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups enkele malen in Julij op eiken.

419. ENN. QUERCINARIA Bork.

V. H.

420. ENN. TILIARIA Hb. 25.

Z.-Holl.: enkele malen onder Wassenaar in Aug. (D. G.); bij

---

[1]) DUPONCHEL, Hist. Nat. etc. heeft een dergelijk individu afgebeeld t. VII. 2e part. pl. 142. fig. 6.

Leiden in Septemb. (T. M.) en bij Rotterdam (V. H.). Gelderland: Doetinchem (V. H.).

Ook de rups is door ons gevonden.

421. Enn. Alniaria L. — *Lyonet Rech.* p. 296, 568. pl. 51. fig. 11—15.

Z.-Holl.: volgens Sepp komt de vlinder reeds in Julij en Aug^{te} voorschijn. Ik heb ze altoos eerst in Septemb. en October gevonden, bij Leiden en Woerden tegen ijpen stammen; Rotterdam (V. H.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Groningen: vrij algemeen in Septemb. (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen in Septemb. (Bond.). Gelderland: Arnhem, Vorden, Doesburg, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk in Aug. en Septemb. (d. R.).

Bij sommige ♀ ontbreekt de donkere bestrooijing op de vleugels bijna geheel.

Een var. ♀ met volslagen gemis der twee dwarsstreepen over de bovenvleugel, is door Sepp, onder een groot aantal van de gewone teekening, uit de rups gekweekt en afgebeeld op de titelplaat van het IVe Deel.

De rups leeft op ijpen en volgens Lyonet ook op elzen en wilgen in Julij. Het ei overwintert en sommige poppen liggen twee jaren over.

422 Enn. Dentaria Esp. — *Sepp.* VII. 42 en 43.

Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen, Zutphen (v. E., Hallegr.) en Harderwijk zelden in Julij (d. R.).

423. Enn. Prunaria L.

Zuid-Holland: Rotterdam (v. V.). N.-Holl.: bij Haarlem (v. E.) en te Hilversum (Stb.). Friesland: Gorredijk (v. d. V.). Groningen: zeldzaam (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen en Meppel (Stb.). Overijssel: Deventer (Sepp). Gelderland: Doesburg, Doetinchem (V. H.), Voorst (v. E.), Harderwijk, Putten en Nijkerk in Junij (d. R.). Utrecht (V.): Zeist (Six).

De *Var. Corylaria* Esp. is door den Heer Verhuell in beide seksen bij Doetinchem gevangen.

De rups dezer soort overwintert en leeft op ijpen (Sepp).

424. Himera Pennaria L.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), onder Wassenaar (d. G.) en bij Leiden in October (T. M.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Arnhem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk in Septemb. (d. R.). N.-Brabant: Breda (Heyl.).

De rups op eiken (d. G.) en eschdoorn in Junij; het ei overwintert (Sepp).

425. Crocallis Elinguaria L. — *Hb.* 20. — *Sepp.* VII. 52.

Z.-Holl.: Wassenaar (d. G.) en Dordr. in 't laatst van Julij, niet gemeen (d. R. v. W.). N.-Holl.: Vogelenzang (d. G.). Gelderland: Vorden, Doetinchem (V. H.), Harderwijk en Nijkerk zeldz. in Julij (d. R.), eenmaal te Empen, Voorst (v. E.) en Zutphen (Hallegr.). Utrecht: Leersum in Aug. (d. G.).

De rups, op het verschil in welker kleur ik reeds t. a. p. bij Sepp opmerkzaam maakte, is door ons in Mei, na de overwintering, in de duinen gevonden op *Hippophaë rhamnoides* en bij uitzondering op *Salix repens.* De Heer Wttewaall vond haar te Voorst op een perenboom (v. E.) en de Heer de Roo van Westmaas op eschdoorn en de kastanje-soort *Pavia* genaamd.

426. Scodiona Favillacearia Hb.

Var. Belgiaria Hb.

Gelderland: Zutphen (Hallegr.).

426*a*. Adventia Flexularia Hb. 19. — *Ind.* 1470. — *Treits.* VI. 1. 4.

Gelderland: Zutphen (Will.), Varsseveld in Julij (t. M.), Nijkerk en Putten zelden (d. R.).

427. Macaria Notataria Esp. — *Hb.* 53, 316.

Z.-Holl.: Wassenaar en Noordwijk jaarlijks, in Junij, Julij en Aug. uit berken geklopt (d. G.), vrij zelden in Julij bij Dordr. (d. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (Sepp). Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Dieren, Vorden (V. H.), Empen (v. E), Varsseveld (t. M.), Hulsthorst (Bond.), Wageningen (Snellen), Velp (d. R. v. W.), Harderwijk en Nijkerk in Junij en Julij (d. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en Veghel (Snellen). Utrecht: Doorn en Zeist in Aug. (d. G.).

De rups der zomergeneratie leeft in Julij op berken en levert den vlinder 14 dagen na de verpopping; de rups der winterteelt komt in Septemb. voor; de pop overwintert [1]).

427*a*. Mac. Alternaria Hb. 515. — *Ind.* 1472. — *Treits.* VI. 1. 17.

Gelderland: in Julij een afgevlogen ex. bij Varsseveld (t. M.).

428. Mac. Lituraria Hb.

Z.-Holl.: Noordwijk, onder dennen in Junij (d. G.). Gelderland: Varsseveld (t. M.), Velp (d. R. v. W.), Dieren, Vorden (V. H.), Brummen (v. W.), Harderwijk, Nijkerk, Putten enz. in Julij (d. R.). Utrecht: Zeist en Darthuiser berg in Julij en Aug. op zonnige plaatsen in de dennenbosschen (d. G.).

---

[1]) De Heeren Verhuell en Sepp nemen ten onregte ééne generatie aan.

De rups in Septemb. op dennen (*Pinus sylvestris*); de pop overwintert (Trap).

429. Halia Wavaria L.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), Dordr. (d. R. v. W.), Leiden en Katwijk in tuinen, waar men den vlinder des daags tegen muren en schuttingen of op de onderzijde der bessenbladeren kan vinden, in Julij (d. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Arnhem, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (d. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups doorgaans op roode bessenboomen; het ei overwintert (Sepp).

430. Aspilates Vibicaria L.

Z.-Holl.: vliegt des daags in de duinen te Katwijk, Wassenaar en op geestgronden te Noordwijk; niet zeldz. in Junij, Julij (d. G.). Gelderland: Vorden, Dieren (V. H.) en Harderwijk zeldzaam in Julij (d. R.). Utrecht: Zeist en Darthuizer berg op heide langs den zoom der dennenbosschen in Julij (d. G.).

Bij sterk gekleurde exemplaren ziet men tusschen de tweede en derde dwarslijn, langs de eerstgenoemde, een roosrooden schaduwband.

431. Moet wegvallen [1]).

432. Aspil. Purpuraria L. — Add. *Treits.* X. 2. 179.

Z.-Holl.: menigvuldig op geestgronden te Noordwijk en in de duinen bij Wassenaar en Katwijk in Junij, Julij en Aug. (d. G.). Groningen: éénmaal zeer menigvuldig te Paterwolde; soms in de Zevenlanden en het Onland (d. Gav.). Overijssel: Kampen in Julij (Bond.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Arnhem, Dieren, Drempt (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.). Utrecht: bij het huis ter Heide tusschen de Bilt en Amersfoort (v. E.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en St. Mich. Gestel (v. E.).

De soort wisselt zeer in kleur en teekening. De kleur der vleugels is olijfgroen of goudgeel met overgangen. Ik geloof dat de lichtere voorwerpen tot de zomergeneratie behooren. Naar het verschil in teekening kan men de volgende onderscheidingen maken:

A. Beide banden der bovenvleugels zijn van gewone breedte.

1. De buitenste purper-band is volkomen. ♂ ♀.

---

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

2. De buitenste purper-band is aan den voorrand der vleugels gespleten. ♂ ♀ *Sepp. fig.* 10, 11.

3. De buitenste purper-band is in zijne geheele lengte in tweeën gedeeld. ♂ te Noordwijk.

B. Beide banden zijn bovenmatig verbreed.

1. Beide banden blijven van elkander afgezonderd. ♂ ♀. *Sepp. fig.* 12.

2. Beide banden vloeijen in een. ♂ ♀.

De rupsen zijn door ons meermalen in Mei en Junij op de geesten te Noordwijk in het sleepnet gevonden.

433. Numeria Pulveraria L. — *Hb.* 203.

Gelderland: eenmaal te Nijkerk in Julij (d. R.).

434. Fidonia Plumaria W. V. — *Hb.* 124.

Gelderland: Dieren op de heide (V. H.), Brummen (v. W.), Harderwijk en Nijkerk in Julij en Aug. (d. R.). Ik heb deze soort in Aug. gevangen op met dennen beplante heide-plaatsen bij Oosterbeek en Wolfhezen; de ♂ vertoonden zich dikwijls, maar de ♀ hielden zich schuil en moesten uitgeklopt worden. Utrecht: Driebergen (d. G.).

435. Fid. Piniaria L. — *Hb.* 119, 120, 469, 470.

Z.-Holl.: Noordwijkerhout in Mei. Het ♀ komt oneindig zeldzamer voor dan het ♂, dat in den zonneschijn menigvuldig om dennen vliegt (d. G.). N.-Holl.: Naarden (Sepp). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Putten in Junij, Julij (d. R.). Utrecht: Zoestdijk (v. E.), Bilt en Zeist veelvuldig in Mei 1853 (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en andere plaatsen (Snellen).

De rups in den zomer en herfst uit dennen (*Pinus sylvestris*) geklopt; de pop overwintert.

436. Moet wegvallen [1]).

437. Fid. Atomaria L. — *Hb.* 526, 527.

Friesland: Lekkum (v. d. Wiel.). Groningen: zeer algemeen op de heide bij Harendermolen (d. Gav.). Drenthe: Zuidlaren (Cl. M.) en Hoogeveen (Stb.). Gelderland: de mannetjes heb ik menigvuldig in den zonneschijn vliegende gevangen in Aug. op de heide bij Oosterbeek en Wolfhezen; de wijfjes komen schaarscher voor (d. G.), Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen op heidegrond (v. E.), Varsseveld in Julij (t. M.), Harderwijk en Putten

---

1) Zie aanteekening bij n°. 395.

nog in Septemb. (D. R.). Utrecht: Zeist in Mei 1853 (D. G.). N.-Brab.: op de heide bij Eindhoven (v. E.).

De rups éenmaal op *Erica vulgaris* (v. E.).

438. Moet wegvallen. [1]).

439. Eupisteria Hepararia Hb. 58. — Add. *Treits.* X. 2. 186.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), den Haag, Wassenaar, Noordwijk, Leiden, Woerden enz. zeer gewoon bij elzenhout in Mei en Junij (D. G.), Dordrecht zeer gemeen in Junij en Julij (D. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Drenthe: Zuidlaren (Cl. M.). Overijssel: Kampen in Julij (Bond.). Gelderland: Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en Julij (D. R.). Utrecht: Linschoten (D. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en Grave (Snellen).

De rups in Septemb. op elzen; de pop overwintert (Sepp).

439*a*. Speranza Conspicuaria Esp. — *Ind.* 1521. — *Treits.* VI. 1. 272. — *Hb.* 117, 119.

Gelderland: Doetinchem den 29 Mei 1855 (Snellen).

440. Anisopteryx Aescularia W. V. — *Hb.* 189. — *Lyonet Rech.* p. 280, 566, pl. 29. fig. 1—9.

Z.-Holl.: Leiden, Wassenaar, Woerden en Noordwijk, jaarlijks en dikwijls overvloedig in Maart en soms reeds in Februarij tegen ijpen- en populieren-stammen zittende (D. G.), den Haag (v. D. W.); niet zeldzaam bij Dordrecht (D. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Gelderland: Arnhem, Doesburg, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk in Maart (D. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Mei en Junij op ijpen (D. G.), eiken en linden; de pop overwintert (Lyonet). [2])

441. Hibernia Aceraria W. V.

Z.-Holl.: Rotterdam. Gelderland: Vorden, Dieren (V. H.) en Empen (v. E.).

442. Hib. Aurantiaria Esp. — *Hb.* 184.

Z.-Holl.: schaars bij den Deyl in Novemb. (D. G.); Wassenaar (T. M.). Gelderl.: Brummen (v. W.) en Zutphen (Hallegr.).

443. Hib. Progemmaria Hb. 183. — *Lyonet Rech.* p. 287, 567. pl. 30. fig. 6—11.

Z.-Holl.: Dordrecht (D. R. v. W.), Rotterdam (Snellen); gewoon bij Wassenaar, Voorschoten en Noordwijk in Februarij en Maart,

---

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

[2]) Van voorwerpen, die reeds in October zouden uitkomen, zoo als Treitschke meldt, heb ik nooit iets bemerkt.

tegen eiken, ijpen en berken (D. G.). N.-Holl.: Haarlem (v. V.). Gelderland: Brummen (v. W.), Zutphen (WILL.) en Nijkerk in Maart (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups op linden in Junij (D. G.); de pop overwintert (LYONET). [1])

444. HIB. DEFOLIARIA L. — Add. *Treits.* X. 2. 192.

Z.-Holl.: Rotterdam (SNELLEN); niet zelden bij Dordrecht (D. R. v. W.); jaarlijks in Novemb. bij Leiden, Wassenaar en Noordwijk tegen rasterwerk, eiken- en berkenboomen; ook te Woerden en Bodegraven (D. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Groningen: algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: Paterwolde (D. GAV.) Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Octob. en Novemb. (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De stamsoort heeft op geel-witte of gele, bruin bestrooide grondkleur der bovenvleugels, twee scherp geteekende bruine dwarsbanden. *Hb.* 182. — *Sepp.* II. VI. 6. Hiervan verschilt:

Var. A. De grondkleur der bovenvl. bruin; bijna van hetzelfde bruin als de twee dwarsbanden, zoodat deze niet scherp op het vleugelvlak afsteken; het middenveld tusschen de dwarsbanden blijft echter iets lichter dan de grondkleur. Verscheidene voorwerpen onder Wassenaar (D. G.). [2])

Var. B. Verschilt van *Var. A*, door het gemis der zwarte dwarslijn, die het middenveld aan de buitenzijde begrenst en die bij *Var. A*, even als bij de type duidelijk zigtbaar is. Een stuk onder Wassenaar (D. G.).

? *Var. C. Alis anterioribus cum ciliis e flavido fuscescentibus, unicoloribus, puncto discoidali obsoleto; posticis exalbidis; omnibus fusco-irroratis.*

De kleur der bovenvl. en franjen is eenkleurig geel-bruin, *zonder teekening*, en even als de onzuiver witte ondervl. door digte, donkere bestrooijing verduisterd. Het discoidaalpunt ontbreekt op de ondervl. geheel en is op de bovenvl. naauwlijks zigtbaar. Een 4tal exemplaren onder Wassenaar (D. G.).

---

[1]) Volgens TREITSCHKE zou de vlinder in den herfst uitkomen en overwinteren. Wij hebben dikwijls in den herfst de plaatsen doorzocht, waar *Progemmaria* in 't voorjaar talrijk te vinden is, maar kunnen de opgave van genoemden schrijver niet bevestigen. Zie ook ZELLER, *Entom. Zeit.* 1853. p. 53.

[2]) Dezelfde var. heeft de Heer VAN EYNDHOVEN op het oog wanneer hij mij schrijft: »var. met geheel bruine vleugels of kastanje-bruine grondkleur; overigens van ge»lijke teekening en vlekken als de type. Ik verkreeg deze var. bijna even dik»wijls als de type uit gelijke rupsen, te Empen."

De rups van *defoliaria* leeft op alle mogelijke planten (D. GAV.), met name op linden, eiken en hagedoorn in Junij (D. G.); het ei overwintert (SEPP).[1]

445. HIB. LEUCOPHAEARIA W. V. — *Hb.* 195. — *Lyon. Rech.* p. 285, 567, pl. 30. fig. 1—5.[2]

Z.-Holl.: Dordrecht vrij zeldz. tegen beuken (D. R. v. W.), gewoon onder Voorschoten, Wassenaar en Noordwijk in Maart en April tegen boomstammen en rasterwerk. N.-Holl.: Haarlem (D. G.). Gelderland: Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in April en Maart (D. R.).

De rups in Junij; de pop overwintert (LYON.).

Var. Nigricaria Hb. 181.

Met de type (D. G.). Gelderland: Zutphen (HALLEGR.).

446. Moet wegvallen.[3]

447. HIB. PILOSARIA W. V. — *Lyonet Rech.* 287, 567. pl. 30. fig. 12—18. — *Hb.* 176.

Z.-Holl.: Dordrecht, niet zelden (D. R. v. W.); jaarlijks bij Leiden en Wassenaar tegen ijpen, in Februarij en Maart, in 1851 ving ik reeds den 16 Januarij een ♂ (D. G.). Rotterdam (V. H.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.) en Enkhuyzen (SEPP). Drenthe: Hoogeveen (STR.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk in Februarij en Maart (D. R.).

De rups op eiken (LYONET), appelboomen, ijpen, linden, berken, hagedoorn en perenboomen in Mei; de pop overwintert.

447*a*. NYSSIA HISPIDARIA W. V. — *Ind.* 1534.

Gelderland: één ♂ bij Zutphen (HALLEGR.).

449. AMPHIDASIS HIRTARIA L.

Z.-Holl.: Dordrecht niet zeldzaam (D. R. v. W.), Rotterdam (SNELLEN), den Haag, Wassenaar, Noordwijk en Leiden tegen ijpen en linden in April (D. G.). Drenthe: zelden te Hoogeveen (STR.). Gelderland: Doetinchem (V. H.) en Nijkerk in Maart, Mei (D. R.). Utrecht: in de maliebaan tegen linden (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

---

[1] TREITSCHKE meldt, dat de vlinders ook wel overwinteren. Wij zijn evenmin als ZELLER (*Ent. Zeit.* 1853), zoo gelukkig geweest deze opgave door eigen waarneming bevestigd te zien.

[2] In afwijking van den Heer DE HAAN breng ik de door LYONET afgebeelde vlinders niet tot HUBNER's *Nigricaria*, maar tot *Leucophaearia* van dien schrijver.

[3] Zie aanteekening bij n⁰. 395.

De rups op perenboomen (SEPP) en ijpen, in Julij volwassen tegen de stammen; de pop overwintert.

450. AMPHID. BETULARIA L.

Z.-Holl.: zeer gewoon, Dordrecht (D. R. v. W.), Rotterdam (V. H.), den Haag, Wassenaar, Leiden, Noordwijk en Woerden tegen eiken en ijpen in Junij (D. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Friesland (KUYPERS), Goutum (v. D. WIEL). Groningen algemeen in Junij (D. GAV.). Overijssel: Kamperveen (BOND.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Dieren, Vorden, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk enz. in Mei en Junij (D. R.). Utrecht: Zeist in 't begin van Julij (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups in den nazomer en herfst gewoon, leeft op eiken, elzen, ijpen, berken, esehdoorn, brem enz. De Heer STEENBERGEN vond er zelfs op *Pinus Larix*; de pop overwintert.

451. AMPHID. PRODROMARIA F. — *Lyon. Rech.* p. 289, 567. pl. 50. fig. 19—24. — *Hb.* 172.

Z.-Holl.: sehaars bij Leiden, den Haag en Wassenaar tegen ijpen in April en Mei (D. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.) en Haarlem in Maart (SEPP). Groningen sehaars (D. GAV., v. B.). Gelderland: Arnhem, Vorden, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.), Zutphen (HALLEGR.), Harderwijk en Nijkerk zeldzaam in Maart en April (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

Var. vleugels bruin zonder wit; de zwarte dwarslijnen als bij de type. Een ♂ te Wassenaar (D. G.).

De rups op linden (SEPP), wilgen (LYONET) en eiken in Junij; de pop overwintert.

452. BOARMIA REPANDARIA W. V. — *Hb.* 161.

Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Nijkerk en Harderwijk in Junij, Julij (D. R.). Utrecht (V.).

De rups éénmaal op *Myrica gale*, welke op de heide groeide; éénmaal bij een appelboom op de *Hobrink* onder Tonden, buurtsehap van Brummen; met dat blad gekweekt (v. E.).

453. B. ROBORARIA W. V. — *Hb.* 169.

Gelderland: Nijkerk zelden in Maart (D. R.), Vorden of Dierensche bosch (V. H.), Varsseveld in Aug. (T. M.).

454. B. CONSORTARIA F. — *Hb.* 168. — *Consobrinaria Hb.* 152 [1]). — *Sepp.* IV. 5. en V. 7. — *Lyonet Rech.* p. 285. 567. pl. 29. fig. 24—27.

---

[1]) Ik houd HUBNER's *Consortaria* en *Consobrinaria* voor dezelfde soort. De Heer

Z.-Holl.: Rotterdam (SNELLEN), Dordrecht (D. R. V. W.), Wassenaar, Noordwijkerhout en Sassenheym in Junij tegen eiken (D. G.). N.-Holl.: Haarlemmerhout (V. E.). Groningen: vrij algemeen (D. GAV.). Overijssel: Kampen (BOND.). Gelderland: Dieren, Doetinchem (V. H.), Empen (V. E.), Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (D. R.). Utrecht: Zeist en Doorn (D. G.).

De rups in Aug. en Septemb. op eiken (D. G.) en berken (SEPP V. 7); de pop overwintert.

455. B. RHOMBOIDARIA W. V. — *Hb.* 154, 170. — Add. *Kleem.* 27. fig. 1—8. — *Sepp.* VI. 11. [1])

Gelderland: meermaal des avonds vliegende om een Taxisboom te Empen (V. E.); Harderwijk, Nijkerk in Junij en Julij (D. R.), Vorden, Dieren (V. H.), Arnhem en Varsseveld in Julij en Aug. (T. M.).

456. B. ABIETARIA W. V.

Gelderland: in 't begin van Julij uit dennen geklopt en tegen dennen gevonden, niet menigvuldig bij Velp (D. R. V. W.).

457. B. SECUNDARIA W. V. Valle weg. [2])

460. B. LICHENARIA W. V. — *Hb.* 164.

Z.-Holl.: Wassenaar, den Haag en Noordwijk in Julij uit eiken geklopt (D. G.), Dordrecht, niet menigvuldig in Julij (D. R. V. W.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Groningen: schaars (D. GAV., V. B.). Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (V. E.),

---

SEPP is van eene andere meening en grondt zich op het verschil, dat men in de door hem afgebeelde rupsen opmerkt. Wanneer men echter zijne beschrijving raadpleegt zal men zien, dat uit de donkere rups (V. 7) — die volgens SEPP tot *Consobrinaria* zou behooren — een vlinder te voorschijn kwam (fig. 4), die volstrekt niet op HUBNER's fig. 152 gelijkt, maar een ware *Consortaria* ♀ is. Het ♂, door SEPP fig. 5 afgebeeld, heeft meerdere overeenkomst met de aangehaalde fig. van HUBNER; maar dit kwam niet uit de rups! zoodat niet is aangewezen, waarin de rupsen van *Consobrinaria* en *Consortaria* verschillen. Wel zal men bij vergelijking van SEPP's afbeeldingen (IV. 5. en V. 7) onderscheid zien in de daar voorgestelde rupsen; maar men houde in het oog, dat de rupsen op tab. 5, veel te slank zijn uitgevallen en dat de tweetandige wratten op het vijfde lid ten eenenmale in strijd zijn met de natuur. Kleurverschil is een zóó gewoon verschijnsel bij Geometrae-rupsen van dezelfde soort, dat dit wel niet, als een grond tegen mijn gevoelen, iets zal afdoen.

1) In het 1ste deel dezer Bouwstoffen heb ik SEPP's afbeelding bij *B. Secundaria* aangehaald. Ten onregte. De afbeelding stelt *B. Rhomboidaria* voor, zoo als mij uit de collectie van den Heer VERHUELL gebleken is, wiens voorwerpen als *Taxismeter* afgebeeld identiek zijn met HUBNER's *Rhomboidaria*.

2) Zie de noot bij n°. 455.

Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (D. R.) Utrecht: Doorn in Aug. (D. G.). N.-Brab.: 's Hertogenbosch (SNELLEN).

De rups overwintert (SEPP) en leeft in Junij volwassen op het mos van eiken en dennen.

461. TEPHROSIA CREPUSCULARIA W. V. — *Hb.* 158. — *Lyonet Rech.* p. 283, 567. pl. 29. fig. 17—19. — *Wood* pl. 20. fig. 517.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), Warmond (v. B.), Leiden, Wassenaar, Noordwijk, Woerden enz. in Maart, April en Julij tegen ijpen (D. G.), in 't voorjaar menigvuldig bij Dordr. (D. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Gelderland: Arnhem, Vorden, Dieren (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Putten in April en Julij (D. R.). Utrecht: Doorn (D. G.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

(462.) *Var. Consonaria* Hb. 157. — *Lyonet Rech.* p. 284, 567. pl. 29. fig. 20—23. — *Wood* pl. 20. fig. 518.

Door den Heer VERHUELL en door ons met de type gevangen.

De rups in Mei, Junij en dan weder in den nazomer op ijpen, elzen, brem enz.; de pop overwintert.

463. TEPHR. EXTERSARIA Hb. 159.

Z.-Holl., schaars: Noordwijk, Wassenaar en Scheveningschen weg op houtrijke plaatsen, in Junij, Julij (D. G.), Dordrecht (D. R. v. W.). Gelderland: Doetinchem, Vorden (V. H.) en Empen (v. E.).

De rups bij Scheveningen in Sept. 1854 in groote menigte op eiken (D. R. v. W.); de pop overwintert.

464. TEPHR. PUNCTULARIA Hb. 517.

Gelderland: Varsseveld (T. M.), Harderwijk en Nijkerk in April en Julij (?) (D. R.), Vorden of Dierensche bosch (V. H.). Utrecht: in Mei tegen beuken bij Zeist (D. G.).

465. GNOPHOS OBSCURATA W. V. — *Hb.* 146.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Montferland, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Nijkerk en Harderwijk in Julij en Aug. (D. R.), Oosterbeek op heide tusschen jong dennenhout in Aug. (D. G.), Varsseveld, talrijk aan de onderzijde van drooge sloot-wallen in de heide (T. M.). Utrecht: Doorn en Zeist (D. G.).

465*a*. BOLETOBIA CARBONARIA W. V. — *Ind.* 1596. — *Treits.* VI. 1. 184. VII. 212. X. 2. 185. — *Hb.* 151.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Varsseveld in Junij (T. M.). — v. W. *Coll.*

466. Moet wegvallen [1]).

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

467. EUBOLIA PALUMBARIA W. V. — *Hb.* 221.

Groningen: buitengewoon menigvuldig in Julij bij Helpman op weilanden en bij Harendermolen op de heide; vliegt des daags (D. GAV.). Drenthe: Zuidlaren (CL. M.). Gelderland: Empen gemeen op de heide (v. E.), Roosendaal en Wolfhezen op lichte bosch-plaatsen op de heide in Aug. (D. G.), Varsseveld (T. M.). Utrecht: (V.), Driebergen (SIX) en Doorn (D. G.).

468. EUB. MENSURARIA W. V. — *Hb.* 193.

Z.-Holl.: in de duinen te Katwijk, doch vooral in de berkenpannen onder Wassenaar, vliegt in Julij (D. G.), niet algemeen bij Dordr. (D. R. v. W.). N.-Holl: Veenenburg (v. B.). Groningen: in Aug. langs wegen bij Haren en Helpman (D. GAV.). Overijssel: Kampen (BOND.). Gelderland: Doetinchem, Vorden, Dieren (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk (D. R.) en Varsseveld (T. M.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

469. EUB. CERVINATA W. V. — *Hb.* 318.

N.-Holl.: Haarlem in Septemb. (SEPP). Drenthe: Hoogeveen (STR.). Gelderland: Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (D. R.), éénmaal vele exempl. te Empen (v. E.), Zutphen (HALLEGR.). N.-Brabant: Breda (HEYL.).

De rups in Junij op *Malva*; het ei overwintert (SEPP).

470. EUB. MOENIARIA W. V. — *Hb.* 298.

Groningen: enkele keeren bij de stad Gron. (D. GAV.). Gelderland: Arnhem (V. H.), Wolfhezen (D. G.), Nijkerk en Harderwijk in Julij en Aug. (D. R.). Utrecht: Doorn op lichte heide-plaatsen in de dennenbosschen in Aug.; vliegt des daags (D. G.), Driebergen (SIX).

471. EUB. COARCTATA Hb.

Gelderland: Vorden of Dieren (V. H.).

472. EUB. SCABRARIA Treits. — *Hb.* 229.

In Z.-Holl. zeer gewoon: waar het voedsel der rups groeit vindt men den vlinder in den schemer vliegende of des daags tegen boomen zittende, Leiden, Wassenaar, Woerden enz. in Junij, Julij (D. G.), Dordrecht (D. R. v. W.). Friesland: Leeuwarden (v. D. WIEL.). Gelderland: Dieren, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (D. R.).

De rups in Mei op het pijpkruid (TRAP).

473. EUB. MIARIA W. V. — *Hb.* 292.

Z.-Holl.: vliegt in den schemer in Mei en September, Leiden, Noordwijk, Wassenaar enz. (D. G.), Rotterdam (SNELLEN), Dordrecht

niet zeldzaam (D. R. v. W.). Gelderland: zelden bij Vorden (V. H.), te Empen (v. E.), Nijkerk en Harderwijk in Mei, Junij (D. R.). Utrecht (V.).

474. Eub. Ferrugaria W. V. — *Hb.* 460. 285.

Z.-Holl. gewoon: Leiden, Wassenaar, Katwijk, Noordwijk, Woerden enz. in Mei en Junij, vliegt in de schemering (D. G.), zeer algemeen bij Dordr. in Junij, Julij (D. R. v. W.). Groningen in Aug. (D. Gav.). Gelderland: Empen (v. E.). Utrecht: Driebergen (Six).

475. Eub. Quadrifasciaria W. V. — *Hb.* 284.

Z.-Holl.: Rotterdam in Junij en Aug. (V. H.), Leiden, Wassenaar enz. minder gewoon dan de vorige in Julij (D. G.). Groningen (D. Gav.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Empen (v. E.) en Harderwijk in Mei, Junij (D. R.). Utrecht: de Bilt in Mei (D. G.).

De rups in Julij en Aug. (V. H.).

476. Eub. Ligustraria Treits. *Hb.* 282.

Z.-Holl.: Noordwijk, Wassenaar en den Haag in Julij (D. G., T. M.). N.-Holl.: Haarlem (D. G.). Gelderland (V. H.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. zeldz. (D. R.), Velp in Junij en 't begin van Julij niet zeer zeldzaam (D. R. v. W.), Zutphen (Hallegr.).

478. Anaitis Plagiata L.

Gelderland: Empen, Zutphen (v. E.), Doetinchem, Arnhem op de heide en in de werken te Doesburg in Aug. (V. H.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

479. Larentia Dubitata L. — *Hb.* 265.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), Boskoop (v. E.), Noordwijk (v. B.) Katwijk, schaars in Aug. (D. G.), Dordr. zeldzaam in Junij of Julij (D. R. v. W.). Overijssel: Kampen in Mei (Bond.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: Doesburg, Vorden (V. H.) en Harderwijk in Mei, zeldz. (D. R.).

481. Lar. Rhammata F.

Gelderland: Vorden (V. H.).

482. Lar. Vetulata W. V. — *Sepp* VII. 47.

Z.-Holl.: schaars onder Wassenaar, in Julij en Aug. (D. G.), Scheveningschen weg (Ttap).

De rups op *Rhammus catharticus* (wegedoorn) in Junij volwassen (v. V.).

483. Lar. Undulata L. — *Hb.* 262.

Z.-Holl.: Wassenaar in Junij (D. G.) en bij Leiden in Julij (T. M.).

N.-Holl.: Amsterdam (Sepp). Groningen, meermalen in Julij (d. Gav.). Drenthe: Hoogeveen schaars (Stb.). Gelderland: Arnhem, Dieren, Vorden (V. H.), Brummen (v. W.), Varsseveld (t. M.), Harderwijk, Nijkerk en Hoevelaken zelden in Junij, Julij (d. R.), Empen (v. E.), vrij zelden te Velp (d. R. v. W.). Utrecht (V.).

De rups in Septemb. op wilg (Sepp).

484. Lar. Bilineata Hb. 264.

Z.-Holl., een der gewoonste spanners: bij Leiden, Noordwijk, Wassenaar, Scheveningen, hoek van Holland, Woerden enz. in Mei, Junij, Julij (d. G.), Dordr. niet algemeen (d. R. v. W.). Friesland: Huizum (v. d. Wiel.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Groningen, algemeen (d. Gav.). Overijssel: Kampen in Julij en Aug. (Bond.). Gelderland: Arnhem, Doesburg, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Julij (d. R.), Velp overvloedig (d. R. v. W.). Utrecht: Driebergen (Six). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en St. Mich. Gestel (v. E.).

Deze soort wisselt zeer af in kleur. De bruine schaduw, die het middenveld aan weerszijden insluit, verbreedt zich dikwijls en loopt dan tot een meer of minder duidelijken band te zamen. Dergelijke afwijkingen komen overal met de stamsoort voor.

De rups overwintert en leeft op laag groeijende planten; de verpopping heeft plaats in April en de vlinder verschijnt in Junij. De Heer Snellen teekent aan, dat sommige rupsen grasgroen zijn met lichtere langstrepen, anderen paarsch met witte langstrepen.

485a. Lar. Lignata Hb. 270. — *Ind.* 1656. — *Treits.* VI. 2. 61. — *Dup. Hist. Nat.* t. 8. 1re part. pl. 197.

Z.-Holl.: Wassenaar en bij Leiden in Junij (d. G., t. M.). Gelderland: Harderwijk zeldzaam (d. R.). Drenthe: Hoogeveen (Stb.).

De rups leeft op gras, verpopt in Mei en de vlinder verschijnt in Junij.

486. Lar. Lineolata W. V. — *Hb.* 311.

Z.-Holland: menigvuldig in de duinen bij Wassenaar, Katwijk enz. in Mei, Julij en Augustus (d. G.).

488. Lar. Caesiata W. V. — *Hb.* 275.

Gelderland: Nijkerk (d. R.).

485*a*) Boisduval en Duponchel geven als woonoord op het Zuiden van Frankrijk, Treitschke Dalmatie. Dat de soort echter ook in Noord-westelijk Europa voorkomt blijkt reeds uit Stephens (Syst. Catal. of British Insects) waar zij onder n. 6603 wordt opgenoemd. De afbeelding van Wood (Illustr. Catal. pl. 22. fig. 614) is niet zeer naauwkeurig.

489. Lar. Psittacata W. V. — *Hb.* 227.

Z.-Holl.: nu en dan te Wassenaar in September (d. G.). Gelderland: Arnhem, Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Doorwerth (d. G.), Harderwijk en Nijkerk zelden in September (d. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op eiken (V. H.) en beuken in Aug..

490. Lar. Dilutata W. V. — *Lyonet Rech.* p. 274. 566. pl. 28. fig. 1—10.

Z.-Holl., gewoon: Rotterdam (V. H.), Leiden, Wassenaar, Noordwijk, Woerden enz. in Septemb. en Octob. tegen ijpen en uit eiken geklopt (d. G.), Dordr. vrij gemeen (d. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (v. E.). Groningen: in Septemb. bij Harendermolen (d. Gav.). Gelderland: Arnhem, Vorden (V. H.), Wilp, Empen (v. E.), Zutphen (Hallegr.), Putten en Nijkerk zeldzaam in Octob. en Novemb. (d. R.).

De grondkleur der bovenvleugels is bij de type onzuiver wit met zwart gegolfde dwarslijnen. Onder vele afwijkingen [1]) onderscheidt men de volgende:

Var. a. De ruimte tusschen eenige der gegolfde lijnen is graauw ingevuld, zoodat graauwe dwarsbanden ontstaan. *Sepp* VI. 28. fig. 7. — *Hb.* 188.

Var. b. De grondkleur der type is door graauwe inmenging verduisterd. *Lyonet* fig. 6. Een paar ♀ (d. G.).

Var. c. De grondkleur der type is met olijfgroen vermengd. ♂♀ (d. G.).

Var. d. Verschilt van de type door het gemis van *alle* teekening *op het midden* der bovenvleugels, zoodat een breed middenveld ontstaat waarin alléén een flaauw discoidaalpunt zigtbaar is; ondervl. gewoon. Een ♂ bij Woerden (d. G.). De type en *var. a*, *b* en *c* zijn door talrijke overgangen aan elkaar verbonden.

De rups, die volwassen niet altoos met roode dwarsbanden versierd, maar dikwijls op den rug eenkleurig fluweelgroen is, leeft in Mei op eiken (d. G.) en braamstruiken (d. Gav.).

491. Lar. Brumata L. — *Hb.* 415. 491.

Z.-Holl. menigvuldig: bij Leiden, Noordwijk, den Haag, Woerden enz. in Novemb. [2]). Het ♂ vliegt tegen het vallen van den

---

[1]) Men vergelijke Borkhausen V. pag. 290, 294 en 564.

[2]) *Brumata* vliegt ook in 't voorjaar. Den 5 Maart 1849 vond ik een ♂ in vrij goeden staat bij de Vogelenzang tegen een beuk; in de eerste helft van Januarij 1855 zag ik des avonds bij licht op Leeuwenhorst onder Noordwijkerhout

avond met logge vlugt om de boomen, waartegen het ♀ zit (D. G.), Rotterdam (V. H.), Dordr. zeer gemeen (D. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.) en Haarlem (D. G.). Groningen algemeen (D. GAV., v. B.). Drenthe: overal een plaag (STB.). Gelderland (V. H.): Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk enz. in Nov. (D. R.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups in Mei zeer menigvuldig tusschen op een gesponnen ijpen en linden bladeren (D. G.), ook op vrucht- et andere boomsoorten; het ei overwintert (SEPP).

491*a*. LOBOPHORA SERTATA Hb. 489, 490. — *Treits.* VI. 2. 90. — *Appendicularia* Bdv. *Ind.* 1673.

Z.-Holl.: twee ♂; één te Wassenaar in 't voorjaar van 1855 en één te Noordwijk 5 Maart 1857, beide in 't duin tegen rasterwerk.

492. LOB. LOBULATA Hb. 362.

Z.-Holl.: Leiden tegen ijpen in April, Noordwijk tegen berken, Wassenaar tegen rasterwerk, Woerden tegen populieren gevonden (D. G.), Leiden (T. M.).

493. LOB. HEXAPTERATA F. — *Hb.* tab. 44. fig. 252. — *Lyonet Rech.* p. 270, 565. pl. 27. fig. 1—6.

Z.-Holl.: enkele malen te Wassenaar in Mei (D. G.), aldaar in Junij (T. M.) en in April bij den Haag (SNELLEN). Gelderland: éénmaal te Empen in 1851 (v. E.), Zutphen (HALLEGR.).

De rups in Junij; de pop overwintert (LYON.).

493*a*. LOB. SEXALATA Borkh. V. 304. — *Ind.* 1677. — *Treits.* VI. 11. 40. — *Hb.* 228.

Z.-Holl.: Noordwijk in Junij in den schemer vliegende (D. G.), Rotterdam in Julij.

De rups aldaar op wilgen (SNELLEN).

493*b*. EUPITHECIA SPARSATA Hb. 398. — *Ind.* 1685.

Gelderland: Empen (v. E.).

493*c*. EUPITH. SATYRATA Hb. 439. — *Ind.* 1689.

Gelderland: Empen (v. E.).

494. Valle weg [1]).

---

verscheidene vlinders dezer soort vliegen en ving er eenigen; den 21 en 31 Januarij 1856 en den 18 en 19 Februarij 1857 ving ik er een menigte te Noordwijk. RATZEBURG (Forst-Ins. p. 190) meent, dat van late rupsen de vlinders in 't voorjaar uitkomen. Ik zou liever met ZELLER (*Ent. Zeit.* 1853. p. 53) aannemen, dat de voorjaar vlinders overwinterd hebben.

[1]) Zie bij n°. 502*a*.

495 (496). Eup. Succenturiata L. — *Hb.* 459. — *Disparata* Hb. 246. — *Fisch. v. Rösl. Abbild.* p. 72.

Z.-Holl.: een paar voorwerpen (Hb. 246) te Wassenaar in Julij (d. G.).

(495) *Var. oxydata* Treits. — *Disparata* Hb. 247. — *Fisch. v. Rösl.* p. 72.

Z.-Holl.: uit wol-wilgen en kurk-ijpen geklopt te Noordwijk in Julij; vliegt in den schemer (d. G.). Gelderland: Harderwijk en Nijkerk in Julij zeldzaam (d. R.).

497. Eup. Centaureata Hb. 452.

Z.-Holl.: Wassenaar in Junij (t. M.). Overijssel: Kampen in Aug. (Bond.). Gelderland: Arnhem, Doesburg in Aug. (V. H.), Empen, Zutphen (v. E.) en Harderwijk in Junij (d. R.).

498. Eup. Innotata Bork. — *Hb.* 441, 442. — *Treits.* VI. 2. 124.

Z.-Holl.: Leiden en Wassenaar in Junij. N.-Holl.: Zandpoort in Mei tegen rasters (d. G.). Gelderland: Vorden (V. H.).

499? Eup. Valerianata Hb. 395.

Z.-Holl.: Noordwijk in Junij (d. G.). Gelderland: Vorden (V. H.).

499*a*. Eup. Nanata Hb. 387. — *Treits.* VI. 2. 156. — *Ind.* 1706.

Gelderland: Wolfhezen in Aug. (d. G.).

500. Moet wegvallen. [1])

501? Eup. Pumilata Hb. (Het citaat van Treitschke valle weg).

Gelderland: Vorden (V. H.), Nijkerk in Julij (d. R.).

502. Eup. Minutata Hb. 454.

Z.-Holl.: bij Leiden in tuinen tegen schuttingen in Junij (d. G.), Wassenaar (t. M.). Friesland: Huizum (v. d. Wiel.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Harderwijk in Junij (d. R.).

Var. Absynthiata Hb. 455. — *Treits.* X. 2. 215 en 329.

Gelderland: Empen (v. E.).

502*a*. Eup. Castigata Hb. 456. — *Ind.* 1715. — *Pimpinellata* Treits. sec. F. v. R.

Z.-Holl.: Noordwijk in Junij (d. G.).

503. Eup. Linariata F. — *Hb.* 242.

Z.-Holl.: enkele voorwerpen te Noordwijk in Junij (d. G.). Gel-

---

495) Op gezag van Fischer von Röslerstamm heb ik Treitschke's *Oxydata* als afzonderlijke soort geschrapt en haar als varieteit bij *Succenturiata* gevoegd. Cf. ook Treits. X. 2. 215.

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

derland: Doetinchem (V. H.) en Empen (v. E.). Groningen: in de Zeven-landen (d. Gav.).

De rups op de bloem van *Linaria vulgaris* (d. Gav.).

503a. Eup. Subnotata Hb. 458. — *Ind.* 1721. — *Treits.* VI. 2. 109.

Z.-Holl.: een stuk te Leiden in Julij 1853 (t. M.), Rotterdam (Snellen), Noordwijk (d. G.).

504. Eup. Strobilata Bork. — *Hb.* 449, 450.

Z.-Holl.: jaarlijks te Noordwijkerhout uit *Pinus abies* geklopt, om welke zij tegen 't vallen van den avond rondvliegt in gezelschap van *Coccyx Comitana.*

505. Eup. Rectangulata L. — *Hb.* 255.

Z.-Holl. gewoon: Dordrecht (d. R. v. W.), bij Leiden in tuinen tegen vruchtboomen en schuttingen; vliegtijd Junij en Julij (d. G., Trap). Friesland: Leeuwarden (v. d. Wiel.). Groningen: algemeen in tuinen gedurende de schemering (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (d. R.), Velp niet zeldz. (d. R. v. W.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

Var. Het middenveld is met een donkeren band overdekt. Overijssel: Kampen (Bond.).

Var.? Coronata Hb. 372. 373 [1]).

N.-Holl.: Amsterdam. Gelderland: Empen (v. E.).

505a. Eup. Inturbata Hb. 461. — *Ind.* 1730.

Gelderland: éénmaal bij Zutphen (Hallegr.).

505b. Eup. Sobrinata Hb. 465. — *Ind.* 1736. — *Treits.* VI. 2. 112. X. 2. 215.

Gelderland: Empen op *Juniperus* (v. E.), Nijkerk zelden (d. R.).

506. Chesias Spartiata F. — *Hb.* 187.

Z.-Holl.: onder Wassenaar en Noordwijk uit brem geklopt in October; de vlinder vliegt op zijne groote vleugels onzeker voort en zoekt zich zoo spoedig mogelijk weder neer te zetten (d. G.). Groningen: zelden (d. Gav., v. B.). Gelderland: Doetinchem (V. H.) en éénmaal te Zutphen (v. E.). Utrecht: Amersfoort (Sepp).

De rups in Junij op brem.

507. Ches. Obliquata Hb. 423.

Z.-Holl.: op dezelfde plaatsen als *Ch. Spartiata*, maar veel

---

[1]) Treitschke en Boisduval brengen *Coronata* als var. tot *Rectangulata*. De Selys Longchamps op het voorbeeld van Hubner maakt er een afzonderlijke soort van, en inderdaad schijnt Hubner's figuur daar grond voor te geven. Ik heb echter de voorwerpen van den Heer van Eyndhoven niet gezien en kan dus niet nagaan, waarin zij van de door mij als *Rectangulata* bestemde verschillen.

schaarscher uit brem geklopt, in April en Mei (d. G.). Gelderland: zelden bij Vorden (V. H.), éénmaal te Empen (v. E.), zeldzaam te Harderwijk in Julij (d. R.).

508. Cidaria Achatinata Hb. 301.

Z.-Holl.: Noordwijk in Aug. en Septemb., niet gewoon (d. G.), Dordrecht (d. R. v. W.). Groningen: vliegt des daags op de heide bij Harendermolen, in Aug. (d. Gav.). Gelderland: Varsseveld in Julij (t. M.), Hulsthorst (Bond.), Velp (d. R. v. W.), Arnhem, Vorden, Dieren, Doetinchem (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Putten in Julij, Aug. en Septemb. (d. R.). Utrecht: Zeist (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Junij op populieren; het ei overwintert (Sepp).

509. Cid. Populata L. — *Hb.* 300.

Groningen: minder algemeen dan *Cid. Achatinata* (d. Gav.). Gelderland: Empen (v. E.), Doetinchem, Vorden (V. H.), Harderwijk en Nijkerk in Julij (d. R.).

510. Cid. Marmorata Hb. 279.

Z.-Holl.: bij Leiden in tuinen in Junij (d. G.), Dordrecht, niet overvloedig (d. R. v. W.). Groningen: minder algemeen dan *Cid. Achatinata* (d. Gav.). Drenthe: Hoogeveen (Str.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Aug. (d. R.). Utrecht (V.).

De rups op zwarte-bessen-boomen in 't voorjaar (d. G.); het ei overwintert (Sepp).

511. Cid. Pyraliata W. V. — *Hb.* 302.

Z.-Holl.: bij Leiden tusschen elzen in Julij (d. G.). N.-Holl.: Bloemendaal (t. M.). Groningen: veel zeldzamer dan *Cid. Achatinata* (d. Gav.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Zutphen (Hallegr.).

512. Cid. Chenopodiata L. — *Hb.* 299.

Z.-Holl.: Noordwijk (d. G.), Wassenaar in Julij (t. M.), Leiden in tuinen (H.), Dordrecht niet gemeen, in Aug. 1856 overvloedig te Scheveningen (d. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam en Slooterdijk (v. E.). Groningen: zeldzaam op Harendermolen (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.). Drenthe: Hoogeveen (Str.). Gelderland: Dieren, Vorden (V. H.) en Harderwijk in Junij zeldz. (d. R.). Utrecht (V.).

De rups in Aug. op de melde (*Chenopodium*); overwintert als pop (Sepp).

513. Cid. Fulvata W. V. — *Sepp.* VII. 48.

Gelderland: Arnhem, Doesburg (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk zeldzaam in Julij (D. R.). Utrecht: Driebergen (Six). N.-Brab.: Breda (Heyl.). Zeeland (G.).

De rups op rozen in Mei (V. H.).

513*a*. Cid. Juniperata L. — *Ind.* 1748. — *Hb.* 294. — *Treits.* VI. 1. 336.

Gelderland: Empen zelden (v. E.).

514. Cid. Variata W. V. — *Hb.* 293.

Z.-Holl.: Noordwijk in Junij (D. G.). Gelderland: Empen (v. E.), Putten, zelden in Septemb. en Octob. (D. R.), Velp in Junij (D. R. v. W.).

Var. Obeliscata Hb. 296. — *Treits.* X. 2. 196.

Z.-Holl.: Noordwijk onder dennenboomen bij dag vliegende gevangen in Mei, Junij en Septemb. (D. G.). N.-Holl.: Bloemendaal (T. M.). Gelderland: Harderwijk in Julij (D. R.), Zutphen (Hallegr). Utrecht: Zeist in Mei en Septemb. (D. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.), Grave (Snellen).

515. Cid. Ruptata Hb. 295.

Z.-Holl.: Leiden en Wassenaar in Junij (D. G.). Gelderland: Doesburg, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Putten zelden in Junij, Julij (D. R.).

De rups in Septemb. en Octob. op eiken; de pop overwintert.

515*a*. Cid. Sinuata W. V. — *Ind.* 1756. — *Hb.* 288. — *Treits.* VI. 2. 227.

Gelderland: zelden te Empen (v. E.).

515*b*. Cid. Rubidata W. V. — *Ind.* 1757. — *Hb.* 290. — *Treits.* VI. 2. 188. — *Wood.* pl. 22. fig. 586.

Gelderland: Empen zelden (v. E.), Harderwijk, Nijkerk zelden in Junij, Aug. (D. R.).

516. Cid. Badiata W. V. — *Hb.* 291. — *Wood.* pl. 22. fig. 584.

Z.-Holl.: éénmaal bij Leiden in April (D. G.). Gelderland: Vorden (V. H.) en Empen (v. E.).

517. Cid. Berberata W. V. — *Sepp.* VII. 49.

Gelderland: Doetinchem (V. H.) en Empen (v. E.).

De rups in Junij en October op berberis; de pop overwintert (v. E.).

518. Cid. Derivata W. V. — *Hb.* 289.

Gelderland: Vorden (v. H.) en Empen (v. E.).

519. Cid. Prunata L. — *Ribesaria* Boisd.

Z.-Holl.: Warmond (v. B.), Aarlanderveen (Trap), Woerden en Leiden, in tuinen in Julij en Aug. (D. G.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Groningen: vrij algemeen in Aug., gedurende den sche-

mer (D. GAV.). Friesl.: Goutum (V. D. WIEL), Gorredijk. Drenthe: Hoogeveen, Meppel. Overijssel: Staphorst (STB.) en Kampen in Julij (BOND.). Gelderland: Doesburg, Doetinehem (V. H.), Empen (v. E.), Varsseveld (T. M.), Harderwijk en Nijkerk (D. R.). Utrecht (V.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups in Junij op zwarte-bessen-boomen (D. G.) en kruis-bessen (SNELLEN); het ei overwintert (SEPP).

520. CID. SILACEATA W. V. — *Hb.* 477, 478.

Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk in Junij, Aug. (D. R.).

De rups in Septemb. op het kruidje-roer-me-niet; de pop overwintert (v. E.).

521. CID. RUSSATA W. V. — *Hb.* 305. — *Sepp.* IV. 7 en 8. fig. 9. — *Centumnotata* Wood fig. 578.

Z.-Holl.: Leiden, Noordwijk en Woerden in Junij en Aug. in tuinen en bij elzenhout (D. G.), Dordrecht (D. R. v. W.), Wassenaar (T. M.) en Rotterdam (V. H.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Groningen: 's avonds in tuinen (D. GAV.). Overijssel: Kampen (BOND.). Drenthe: Hoogeveen (STB.). Gelderland: Arnhem, Doesburg (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei, Junij en Aug. (D. R.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Men vindt bij deze soort de beide volgende dikwijls voorkomende variëteiten:

Var. a. Het midden-veld is roodachtig geel.

Comma notata Wood. fig. 577. — *Sepp.* IV. 8. fig. 10. Leiden ♂ ♀ (D. G.).

Var. b. Het midden-, dikwijls ook het wortel-veld, is zwartbruin met lichte, gegolfde dwarslijnen.

Immanata Wood fig. 575. — *Sepp.* IV. 8. fig. 11. — *Hb.* 445. Z.-Holl.: Leiden ♂ ♀ (D. G.), aldaar in Septemb. (T. M.). Utrecht: de Bilt in Aug. (D. G.).

De rups der type is op elzen en die der beide variëteiten op aardbezien gevonden in Mei en Julij (SEPP).

521*a*. CID. ELUTATA Hb. 381—385. — *Ind.* 1766. — *Treits.* VI. 2. 20.

Z.-Holl.: één ♂ uit de omstreken van Leiden (D. G.).

522. CID. IMPLUVIATA Hb. 225.

Z.-Holl.: Leiden, Wassenaar, Noordwijk, Woerden enz. in Mei en Junij des daags tegen boomstammen en rasters en in den schemer vliegende bij ijpen en elzenhout (D. G.). Friesland: Lekkum (V. D. WIEL). Groningen: aan houten schuttingen (D. GAV.).

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Overijssel: Kampen in Junij (Bond.). Gelderland: Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en Junij (d. R.). Utrecht: Driebergen (Six). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups op elzen in Aug. (d. G.); de pop overwintert (Sepp).

523. Cid. Propugnata F. — *Hb.* 286.

Z.-Holl.: Leiden en den Haag in Mei, Woerden, op lage struiken in elzenbosch (d. G.), Dordrecht Junij (d. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (Sepp). Overijssel: Kampen in Junij en Aug. (Bond.). Gelderland: Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Harderwijk in Julij (d. R.).

De rups op witte kool in Septemb.; overwintert als pop.

524. Moet wegvallen. [1])

525. Melanippe Maculata F. — *Hb.* 135.

Groningen: éénmaal in den *hortus botanicus* (d. Gav.). Gelderland: Arnhem in Junij (d. R.), Zutphen (Will., Hallegr.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

526. Mel. Marginata L. — *Hb.* 80, 544.

Z.-Holl.: bij elzen en eikenhout bij Leiden, Wassenaar, Noordwijk, Woerden enz. in Mei, Junij, Julij en Aug. (d. G.), Dordrecht vrij zelden (d. R. v. W.), hoek van Holland (d. G., v. B.). Groningen (d. Gav.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Arnhem, Vorden, Doetinchem (V. H.), Harderwijk en Nijkerk in Junij, Julij (d. R.). Utrecht: Linschoten (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.), Veghel (Snellen).

Var. Pollutaria Hb. 77.

Z.-Holl.: met de type (d. G.). Gelderland: éénmaal gekweekt uit de rups, die gevonden was op abeelen in Voorstonden (v. E.). Friesland: Leeuwarden (v. d. Wiel.).

Var. Naevaria Hb. 79.

Met de type (d. G.). Gelderl.: Driebergen (Six), Velp (d. R. v. W.), Zutphen en Empen (v. E.).

De rups in Aug. en Septemb. op wilgen; de pop overwintert (Trap).

527. Mel. Hastata L. — *Hb.* 256, 356.

Groningen: menigvuldig op één enkele plaats der heide bij Harendermolen (d. Gav.). Gelderland: Vorden (V. H.). N.-Brab.: Breda (Heyl.). — (v. W. coll.).

---

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

529. Mel. Rivulata Hb. 259. — *Lyonet Rech.* p. 271, 565. pl. 27. fig. 7—12. [1])

Z.-Holl.: Noordwijk en Wassenaar in Mei, Junij en Julij, vliegt in den schemer (d. G.), Warmond (v. B.) en Leiden (t. M.). Gelderland: Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei (d. R.).

De rups in Julij; de pop overwintert (Lyon.).

529*a*. Mel. Rivata Hb. 409. — *Treits.* VI. 2. 212. — *Ind.* 1787.

Z.-Holl.: zelden bij Rotterdam en den Haag (Snellen), Dordrecht in Junij en Julij niet zeldz. (d. R. v. W.).

530. Mel. Alchemillata L. — *Hb.* 370, 261.

Z.-Holl.: Noordwijk, Wassenaar in Mei en Aug. (d. G.). Friesland: Leeuwarden (v. d. Wiel.). Gelderland: Empen (v. E.), Vorden (d. Gav.) en Nijkerk in Mei, Aug. (d. R.). Utrecht: Zoestdijk (v. E.) en Driebergen (Six).

531. Moet wegvallen. [2])

532. Mel. Montanata W. V. — *Hb.* 248.

In Z.-Holland een der gemeenste spanners: bij Wassenaar, Scheveningen, Noordwijk, Woerden enz. in Mei en Junij in struikgewas, vliegt in den schemer (d. G.), gemeen bij Dordrecht (d. R. v. W.). Drenthe: Zuidlaren (Cl. M.). Overijssel: Kampen in Aug. (Bond.). Gelderland: Doetinchem, Vorden, Dieren (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei, Junij (d. R.), Velp (d. R. v. W.).

De rups overwintert.

533. Mel. Ocellata L. — *Hb.* 252.

Z.-Holl.: Wassenaar en Noordwijk in Mei en Aug. uit struiken geklopt, waarbij zij in den schemer vliegt (d. G.), Scheveningen in Aug. niet zelden (d. R. v. W.). Groningen: éénmaal (d. Gav.). Gelderland: Dieren, Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Harderwijk in Mei, Junij (d. R.). Utrecht: Doorn in Aug. (d. G.).

534. Mel. Fluctuata L. — *Hb.* 249. — *Lyonet Rech.* p. 273, 566. pl. 27. fig. 18—22.

Z.-Holl. gewoon: Leiden, Katwijk, Noordwijk, Woerden enz. in Mei, Junij, Julij tot in Septemb. (d. G.), Dordrecht gemeen (d. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.) en Enkhuizen (Sepp). Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.).

---

[1]) Ik kan den Heer de Haan geen bijval schenken, die de hier aangehaalde plaat van Lyonet als *Cid. Alchemillata* Hb. bestemde.

[2]) Zie aanteekening bij n°. 395.

Drenthe: Hoogeveen (Stb.). Gelderland: gemeen (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei, Julij (d. R.). Utrecht: Doorn en Leersum (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Julij en Septemb. op kleefkruid (*Galium aparine*) en lepelblad (*Cochlearia officinalis*); de pop overwintert (Sepp).

535. Moet wegvallen. [1]).

536. Mel. Rubiginata W. V. — *Hb.* 250.

Z.-Holl.: Leiden in tuinen, Noordwijk uit eiken en Woerden uit elzen geklopt in Junij en Julij (d. G.), Wassenaar (t. M.) en Dordrecht niet overvloedig (d. R. v. W.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Friesland: Leeuwarden (v. d. Wiel.). Groningen: in Julij en Aug. gedurende den schemer algemeen bij Groningen en Haren (d. Gav.). Overijsssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Doetinchem, Vorden, Dieren (V. H.), Harderwijk en Nijkerk in Mei, Julij (d. R.), twéémaal te Empen en bij Zutphen (v. E.). Utrecht: Linschoten en Driebergen (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

De rups in Junij op elzen (Snellen).

537. Mel. Procellata W. V.

Gelderland: zelden bij Vorden (V. H.).

538. Mel. Adustata W. V. — *Hb.* 75.

Z.-Holl.: enkele voorwerpen langs den Scheveningschen weg uit struiken geklopt in Junij (d. G.) en Aug. Gelderland: Velp in Julij (d. R. v. W.), Vorden (V. H.) en Empen (v. E.).

539. Mel. Albicillata L. — *Hb.* 76.

Z.-Holl.: éénmaal een ex. in Junij 1852 uit frambozen geklopt in een tuin bij Leiden (d. G.). Gelderland: Doetinchem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Hoevelaken in Mei, Julij (d. R.) en te Velp niet zeer zeldzaam (d. R. v. W.).

De rups op braamstruiken in Sept.; overwintert als pop (v. E.).

540. Zerene Grossulariata L. — *Hb.* 81, 82.

In Z.-Holl. gewoon: vliegt in den schemer bij Leiden, Katwijk, Noordwijk, Woerden enz. in tuinen gedurende de maand Julij (d. G.); Schiedam (v. B.). N.-Holl.: Amsterdam (v. E.). Friesland (Kuypers): Leeuwarden (v. d. Wiel.). Groningen: zeer algemeen bij Groningen en Haren in Julij en Aug. (d. Gav.). Overijssel: Kampen (Bond.). In Drenthe overal gemeen (Stb.). Gelderland (V. H.): Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk (d. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

---

[1]) Zie aanteekening bij n°. 395.

De *Var.* afgebeeld SEPP VI (titulpl.) is een dikwijls voorkomende afwijking.

Een zeldzame *Var.* overeenkomende met CRAMER's fig. A. pl. 372. Dl. IV, is door den Heer VERHUELL te Doesburg gevangen.

De rups overwintert en leeft in Mei, Junij volwassen op zwartebessenboomen (D. G.) kruisbezien en vogelkers (D. R. v. W.).

541. ZER. ULMATA F. — *Ulmaria* Hb. 391, 392.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), Wassenaar (T. M.), Dordrecht (D. R. v. W.), Oegstgeest en Noordwijk in Junij en Julij, waar de vlinders in den schemer bij ijpen vliegen (D. G.). N.-Holl.: Haarlem (D. G.), Alkmaar (V. H.) en Naarden op ijpen en beuken (SEPP). Drenthe: Hoogeveen (STR.). Gelderland: Harderwijk en Putten (D. R.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups in Septemb op ijpen (D. G.); de pop overwintert (SEPP).

543. CABERA TAMINATA W. V. — *Hb.* 90. — *Bimaculata* Wood pl. 24. fig. 688*a*.

Z.-Holl.: enkele ex. uit de omstreken van Leiden. N.-Holl.: in 't laatst van Mei te Zandpoort bij haagdoorn (D. G.). Gelderland: Vorden (V. H.). — (v. W. coll.)

544. CAB. PUSARIA L. — *Lyonet Rech.* p. 265, 565. pl. 26. fig. 6—11. — *Hb.* 87.

In Z.-Holl. overal waar elzen groeijen: Leiden, Noordwijk, Woerden enz. (D. G.), Dordrecht (D. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Friesland: Leeuwarden (v. D. WIEL.). Groningen: algemeen in Julij (D. GAV.). Overijssel: Kampen (BOND.). Drenthe: Hoogeveen (STR.). Gelderland gemeen (V. H.): Empen (v. E.), Harderwijk en Nijkerk in Mei, Aug. (D. R.). Utrecht: Linschoten (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

De rups heeft bruine, groene of geel-groene grondkleur en leeft in Aug. en Sept. op elzen; de pop overwintert.

545. CAB. EXANTHEMARIA Esp. — *Striaria* Hb. 88 en 506. — *Lyonet Rech.* p. 264, 565. pl. 26. fig. 1—5.

Z.-Holland: zeldzamer dan de vorige; vliegt in den schemer bij Wassenaar en Noordwijk in Mei, Junij en Julij (D. G.), Leiden (T. M.). Gelderland: Empen (v. E.) en Harderwijk in Mei, Aug. (D. R.), Velp (D. R. v. W.).

De rups in Aug. op wilgen; de pop overwintert (LYON.).

546. CAB. STRIGILLARIA Esp.

Groningen (D. GAV.).

547. EPHYRA TRILINEARIA Bork. — *Linearia* Hb. 68.

Z.-Holl.: bij Leiden (T. M.) en den Haag in mei (SNELLEN). N.-Holl.: éénmaal in den Haarlemmerhout (v. E.). Gelderland: éénmaal te Nijkerk in Julij (D. R.).

De pop overwintert (SNELLEN).

548. EPH. PUNCTARIA L. — *Hb.* 574. — *Lyonet Rech.* p. 268, 565. pl. 26. fig. 18—23. 1) — *Sepp.* IV. 10. fig. 1—8.

Z.-Holl. geene zeldzaamheid; in de omstreken van Leiden, Noordwijk, Wassenaar enz. uit eiken geklopt in Mei, Junij en Aug. (D. G.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Groningen: in Junij, Julij en Aug. (D. GAV.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk (D. R.) en Arnhem. Utrecht: Zeist en Doorn nog in Septemb. (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Men vindt voorwerpen die de roode vlak missen aan den binnenrand vóór den franjenrand; anderen, bij welke die roode vlak van meerdere is voorafgegaan, zoo dat zich een vlek-band vormt, die dwars door de vleugels voor den franjenrand loopt. Een *var.* zonder roodachtige dwarsstreep over de vleugels is éénmaal uit een groene, bij Arnhem gevondene rups, gekweekt en éénmaal te Empen gevangen (v. E.).

De rups op eiken in Julij en Septemb.; de pop overwintert.

549. EPH. PORARIA Treits. — *Punctaria* Hb. 67. — *Sepp.* IV. 10. fig. 9.

In Z.-Holl. minder gewoon dan de vorige: Noordwijk en Wassenaar in Junij (D. G.). N.-Holl.: Haarlem (SEPP). Groningen, zeldzamer dan de vorige (D. GAV.). Overijssel: Kampen in Mei (BOND.). Gelderland: Empen (v. E.), Arnhem in Aug. (D. G.) en te Nijkerk in Julij, Aug. (D. R.). Utrecht: Zeist (D. G.). N.-Brab.: Breda (HEYL.).

Eene *var.* zonder de vier witte oogen op de vleugels is gekweekt uit een eitje van de type (v. E.).

De rups op eiken.

---

1) LYONET zegt, dat de vlinder was »*d'un blanc un peu sale*, picotté d'un fort »grand nombre de très-petits *points rouges*, outre lesquels il y avait quelques »rangées de noirs, un peu plus gros, qui ensemble lui donnaient *une tainte rou-* »*geatre*." Eenige regels vroeger had hij reeds gemeld, dat de vleugels waren »*transversées d'une raie rouge*" even als bij *Tim. Amataria*. Deze beschrijving met HUBNER's afbeeldingen en de beschrijving die TREITSCHKE van *Cab. Punctaria* en *Trilinearia* geeft, vergelijkende kan ik onmogelijk met den Heer DE HAAN de door LYONET afgebeelde soort voor HUBNER's *Linearia* houden.

550. EPH. PENDULARIA L. — *Hb.* 66.

Z.-Holl.: gewoon bij Noordwijk, Sassenheym, Wassenaar, den Haag enz. in Mei en Aug. (D. G.), Dordrecht niet gemeen (D. R. v. W.). Overijssel: Kampen (BOND.). Gelderland: Arnhem, Vorden (V. H.), Empen (v. E.), Hulsthorst (BOND.), Harderwijk en Nijkerk in Mei en Julij (D. R.). Utrecht: de Bilt en Zeist in 't begin van Sept. 1853 (D. G.).

De rups zit op de bovenzijde der berken-bladeren in Septemb. en Octob. De grondkleur is groen, geelbruin of bruin; de pop overwintert.

550*a*. EPH. ORBICULARIA Hb. 60. — *Ind.* 1830.

Gelderland: op de Brederite te Empen (v. E.). [1])

551. ACIDALIA TEMERARIA Hb.

Z.-Holl.: Dordrecht zelden in Junij (D. R. v. W.). Gelderland: Vorden of Dieren (V. H.).

552. ACID. ORNATARIA Esp.

Z.-Holl.: onder Wassenaar en Noordwijk op drooge boschachtige plaatsen in Junij (D. G.), Scheveningen in Aug. vrij menigvuldig uit eiken geklopt (D. R. v. W.). Gelderland: Arnhem, Doetinchem op de heide, in de werken bij Doesburg (V. H.), op de wallen te Zutphen (v. E., HALLEGR.), Harderwijk (D. R.) en Nijmegen (T. M.).

552*a*. ACID. INCANARIA Hb. 106. — *Ind.* 1841.

Gelderland: Empen (v. E.).

553. ACID. SCUTULARIA Hb. 72. — *Treits.* VI. 2. 288. — *Scutulata* Audouin Ann. S. 1834. p. 417. pl. 9. fig. 1—5.

Z.-Holl.: Leiden in tuinen, Noordwijk in Julij en Aug. (D. G.), Dordrecht overvloedig (D. R. v. W.), niet gemeen bij Rotterdam (SNELLEN). N.-Holl.: Haarlem (SNELLEN). Gelderland: Empen (v. E.) en Nijkerk in Junij (D. R.).

554. ACID. BISETATA Treits. VI. 2. 287. — *Scutularia* Hb. 73. — *Sepp.* VI. 8.

---

[1]) De Heer VAN EYNDHOVEN schrijft mij: »Ik ving van deze Italiaansche soort een »♂ op 25 Julij 1844 en verkreeg op 16 Mei 1856 een ♀ uit de pop van eene »rups in 't vorige najaar op *Salix* . . . . . (bij ons het zoogen. werfhout) gevonden. »Het kan dus *Pendularia var.* niet zijn, daar die op berken zit en de rups ook »geheel anders was; veel langer en lichtgroen van kleur. — De pop is op de»zelfde wijze bevestigd op een blad als bij de andere soorten." — STEPHENS heeft deze soort opgenomen in zijn *Systematic Catalogue of British Insects* onder n°. 6521.

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), Wassenaar, Woerden, Leiden en den Haag in Julij (d. G.). N.-Holl.: Haarlem (Sepp). Gelderland: Doesburg (V. H.), Empen (v. E.), Harderwijk, Nijkerk in Junij (d. R.) en Hulsthorst (Bond.). Utrecht: Driebergen (Six).

De rups overwintert (V. H.).

555. Acid. Immutata Hb. 108. — *Ind.* 1858. — *Sepp.* VI. 14. [1])

Z.-Holl.: Rotterdam (V. H.), tweemaal 's jaars, in Julij en Septemb. (Snellen), Wassenaar (t. M.), Leiden en Woerden in Junij en Septemb. (d. G.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderland: Harderwijk en Nijkerk (d. R.). Utrecht: tegen linden (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

556. Acid. Auroraria Hb. 163. — *Lyonet Rech.* p. 307, 568. pl. 32. fig. 18—22.

Z.-Holl.: in de berken-pannen der duinen te Wassenaar en in de duinen te Katwijk, in Junij en Julij (d. G.). N.-Holl.: Overveen (v. E.). Gelderland: op de heide bij Drempt (V. H.) en te Empen (v. E.).

De rups in Junij, en een maand later de vlinder (Lyon.).

557. Acid. Ochrearia Treits.

Z.-Holl.: gewoon in de duinen te Katwijk en Wassenaar en op de geestgronden te Noordwijk in Junij, Julij (d. G.).

557*a*. Acid. Pallidaria Hb. 96. — *Ind.* 1865. [2])

Duinen bij Zandvoort (v. E.).

558. Acid. Rubricaria Hb. 111, 487.

Z.-Holl.: op de geesten te Noordwijk en in de duinen bij Wassenaar en Katwijk in Julij (d. G.). Gelderland: in de werken om Doesburg (V. H.), Varsseveld (t. M.), Empen (v. E.) en Harderwijk in Junij (d. R.). Utrecht: op de heide bij Leersum (d. G.). N.-Brab.: Loon op 't Zand in Junij op de heide (Snellen).

559. Acid. Osseata W. V. — *Hb.* 102.

Z.-Holl.: menigvuldig in de duinen bij Katwijk en Wassenaar in Julij (d. G.). Gelderland: Empen (v. E.).

Nu en dan vindt men afwijkingen bij welke de voorrand der bovenvleugels niet roestbruin gekleurd is (cf. *Treits.* l. l. p. 55). Wassenaar in Junij (t. M., d. G.).

---

[1]) Ik heb mij in de collectie van den Heer Verhuell overtuigd, dat de door hem bij Sepp als *Laevigata* afgebeelde soort geen andere is dan de door mij bedoelde *Acid. Immutata.*

[2]) *Pallidaria* Hb. is zoover ik weet, door geen onzer Hollandsche Lepidopterologen gevangen. Kan de Heer van Eyndhoven ook *Ochrearia Tr.* bedoeld hebben?

560. Acid. Luteata W. V. — *Hb.* 105.
Z.-Holl.: enkele exempl. onder Noordwijk in Junij (d. G.), den Haag (Snellen), omstreken van Leiden (t. M.). Gelderland: Arnhem, Vorden, Dieren (V. H.), Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.), op den Hobrink bij Empen één ex. (v. E.), Velp menigvuldig bij elzenhout in Junij, Julij (d. R. v. W.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en Veghel (Snellen).

561. Acid. Decolorata Hb. 243.
Z.-Holl.: in Junij, Julij in de omstreken van Leiden, Wassenaar, Noordwijk (d. G.) en 's Hage (Snellen). Gelderland: Harderwijk en Nijkerk in Junij (d. R.).

562. Acid. Albulata F. — *Hb.* 257.
Z.-Holl.: op grasplaatsen langs slootkanten bij Wassenaar, Noordwijk enz. in Junij, ook aan den hoek van Holland (d. G., v. B.), Dordrecht (d. R. v. W.). Gelderland: Vorden (V. H.), Empen (v. E.) en Zutphen (Hallegr.). N.-Brab.: Breda (Heyl.), Veghel (Snellen).

563. Moet wegvallen. [1])

563a. Acid. Immorata L. — *Ind.* 1891. — *Hb.* 153. — *Treits.* VI. 1. 295.
Gelderland: Harderwijk, Putten enz. in Mei, Aug. en Septemb. (d. R.).

564. Acid. Sylvestraria Hb. 97. — *Sepp.* VII. 15 (slecht).
Z.-Holl.: op vochtige grasplaatsen langs slooten onder Wassenaar, Noordwijk, langs den dijk van den Haarlemmermeerpolder in Junij (d. G.), Dordr. in Julij (d. R. v. W.). Gelderl.: Doetinchem, Vorden (V. H.), Varsseveld (t. M.), Harderwijk, Nijkerk (d. R.), Empen (v. E.). N.-Brab.: St. Mich. Gestel (v. E.).

565. Acid. Punctata Tr. — *Hb.* 89.

566. Acid. Remutata Hb. 98.
Z.-Holl.: in de omstreken van Leiden (d. G.). Gelderland: Dieren, Vorden (V. H.) en Empen in Mei 1840 (v. E.).

567. Acid. Aversata L. — *Sepp.* IV. 29. fig. 1—6. — *Pumilata* Hb. 589.
Z.-Holl.: Wassenaar, Katwijk, Warmond, Woerden enz. in Junij, Julij (d. G.), Dordrecht (d. R. v. W.). N.-Holl.: Haarlem (d. G.). Gelderland: Doetinchem, Vorden, Dieren (V. H.), Empen (v. E.) en Nijkerk (d. R.). Utrecht: Zeist en Linschoten (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

Var. met donkeren middenband Hb. 56.
Met de type (d. G., v. E., d. R. v. W.).

---

1) Zie aanteekening bij n°. 395.

De rups overwintert, en leeft op eiken in Junij (Sepp) en April (Snellen).

568. Acid. Emarginata L. — *Hb.* 107.

Z.-Holl.: gewoon bij Leiden, Noordwijk, Wassenaar enz. in Julij (d. G.). Groningen (d. Gav.). Gelderland: Zutphen (Hallegr.), Velp (d. R. v. W.), Empen (v. E.), Vorden (V. H.) en Nijkerk in Junij (d. R.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

Bij sterk geteekende exemplaren loopt door het middenveld der vleugels een schaduwband (Hb. 107). Leiden (d. G.), Kampen in elzenhout (Bond.).

569. Acid. Imitaria Hb. 51.

Gelderland: Vorden (V. H.).

569*a*. Acid. Prataria Bdv. Ind. 1917. — *Strigilata* Hb. 109. — *Treits.* VI. 1. 25.

Gelderland: Empen (v. E.).

570. Timandra Amataria L. — *Lyon. Rech.* p. 266, 565. pl. 26. fig. 12—17.

Z.-Holl.: Dordrecht niet zelden (d. R. v. W.), Rotterdam (V. H.), Loevenstein (v. E.), Wassenaar in Aug. en Junij (d. G.) en bij Leiden (t. M.). Groningen: op de heidevelden bij Harendermolen in Julij en Aug. (d. Gav., v. B.). Overijssel: Kampen (Bond.). Gelderl.: Varsseveld (t. M.), Hulsthorst (Bond.), Brummen (v. B.), Empen (v. E.), Nijkerk (d. R.), Oosterbeek (d. G.) en Doesburg (V. H.). Utrecht: Driebergen (Six), Doorn en Zeist in Aug. en Septemb. (d. G.). N.-Brab.: Breda (Heyl.) en St. Mich. Gestel (v. E.).

Lyonet teekent aan, dat de rupsen in Julij bij hem uitkwamen; twee daarvan verpopten en leverden de vlinders in Aug. daaraanvolgende; de overigen overwinterden als rups en verpopten in Junij. De Heer de Roo van Westmaas heeft mij een gelijksoortige waarneming medegedeeld.

571. Strenia Clathrata L. — *Hb.* 152.

In Z.-Holl.: éénmaal onder Wassenaar bij de duinen (Trap), éénmaal bij Dordrecht (d. R. v. W.). Gelderland: op heide in drooge weiden bij Arnhem, Doesburg, Doetinchem (V. H.), Zutphen, Empen (v. E.) en Harderwijk in Julij (d. R.); vloog in Mei en Junij 1854 en 1855 overvloedig bij Velp in hoog gras aan den waterkant (d. R. v. W.). N.-Brab.: Breda (Heyl.).

571*a*. Sthanelia Hippocastanaria Hb. — *Ind.* 1932.

Var.? Degenerata Hb. 405.

Één ex. in de collectie van Walchren met bijvoeging: Nederland (v. E.).

VERKLARING DER VERKORTINGEN voor zoo verre die niet zijn opgenomen in Dl. I. p. 52.

d'A.	Wijlen de Heer A. J. D'AILLY te Amsterdam. Zie Dl. I. p. 216.
Bond.	De Heer R. BONDAM, te Kampen.
Cl. M.	Prof. CL. MULDER, te Groningen.
d. Gav., v. B.	De Heeren C. DE GAVERE, Student te Groningen en A. A. VAN BEMMELEN, te Leiden.
d. R.	De Heer Dr. H. C. VAN MEDENBACH DE ROOY, te Nijkerk.
d. R. v. W.	De Heer Mr. E. A. DE ROO VAN WESTMAAS, te Dordrecht.
Dozy.	De Heer J. DOZY, Student te Leiden.
G.	De Heer J. H. GERLACH, te Middelburg.
Hallegr.	De Heer W. HALLEGRAAFF, Apotheker te Zutphen. Zie Dl. I. p. 217.
Heyl.	De Heer Mr. R. V. HEYLIGER, vroeger te Breda woonachtig, thans in Nederlandsch O. I. Zie Dl. II. p. 143.
Kuypers.	Wijlen de Heer C. KUYPERS, te Leeuwarden.
Loodeesen.	De Heeren J. W. en W. A. LOODEESEN, te Amsterdam.
Schlegel.	Dr. H. SCHLEGEL, te Leiden.
Six.	De Heer G. A. SIX, te Utrecht.
Snellen.	De Heer P. C. T. SNELLEN, te Rotterdam.
Stb.	De Heer ALB. STEENBERGEN, te Hoogeveen.
Sth.	De Heer STEENHUYZEN, te Leiden.
t. M.	De Heer H. TER MEER, te Leiden.
V.	De Heeren Dr. M. C. VERLOREN, te Utrecht en Mr. H. VERLOREN, te Amersfoort.
V. C.	Verschillende collectiën in Leiden.
v. d. Wiel.	De Heer S. VAN DER WIELEN, te Leeuwarden. Zie Verslag der 12 Algem. Verg. der N. E. V. p. 80.
V. W. Coll.	Collectie van wijlen den Heer. J. C. H. VAN WALCHREN. Zie Dl. I. p. 216.
Will.	De Heeren J. en Q. WILLEMSEN, te Zutphen. Zie Dl. I. p. 217.
L'Adm.	Naauwkeurige waarnemingen omtrent de veranderingen van vele Insecten of gekorvene Diertjes, die in omtrent vijftig jaren, zoo in Vrankrijk, als in Engeland en Holland, bijeenverzameld, naar 't leven konstig afgeteekend en in 't koper gebragt zijn door wijlen den Heer JACOB L'ADMIRAL.

Boisd. Spec. Gen. Species Général des Lépidoptères par le Dr. Boisduval. Suites à Buffon. Paris 1836.

Bork. Systematische Beschreibung der Europäischen Schmetterlinge von M. B. Borkhausen. Frankfurt 1794.

Delahaye Icon. Iconographie des Lépidoptères, Papillons de France par M. Delahaye. Paris 1852.

Dup. Duponchel, Histoire-naturelle des Lépidoptères de France.

Engram. Papillons d'Europe peints par Ernst et décrits par Engramelle. Paris 1788 seqq.

Gerh. Mon. Versuch einer Monographie der Lycänen.

Guen. Noct. Species Général des Lépidoptères par MM. Boisduval et Guenée. Suites à Buffon. Noctuélites. Paris 1852 seqq.

Hb. Hubner, Sammlung Europäischer Schmetterlinge. Augsburg, 1796 seqq.

Lyonet Rech. P. Lyonet, Recherches sur l'anatomie et les métamorphoses de différentes espèces d'Insectes. Ouvrage posthume, publié par M. W. de Haan. 54 pl. Paris 1832.

Stephens. A Systematic Catalogue of British Insects by James Francis Stephens. London 1829.

Wood. Index Entomologicus; or, a complete illustrated catalogue, consisting of 1944 figures of the Lepidopterons insects of Great Britain by W. Wood. London 1839, 1855.

WAARNEMINGEN

BETREFFENDE

VOGELS IN NEDERLAND

IN DEN WILDEN STAAT AANGETROFFEN, BENEVENS EENIGE HUNNER LANDNAMEN,

MEDEGEDEELD DOOR

MR. J. P. VAN WICKEVOORT CROMMELIN, te *Zandpoort*; B. HARMSEN, te *Zutphen*; DR. G. F. WESTERMAN, te *Amsterdam*; C. DE GAVERE, te *Groningen*; F. J. J. VAN HOVEN, te *Muizerich* bij *Vught*; G. M. DE GRAAF en A. A. VAN BEMMELEN, te *Leiden*.

SCHARPVOGELS. Op verschillende plaatsen langs de zeekust der provinciën Noord- en Zuid-Holland en in Gelderland begrijpt het volk onder dezen collectieven naam al de roofvogels, behalve de arenden. v. B.

3. FALCO AESALON, *Gmel.*, *Temm.* I. bl. 27; de oude voorwerpen zijn aan den duinkant bij Haarlem vrij zeldzaam; de jonge komen er in het najaar vrij talrijk voor. CR. [1])

VINKENVALK. Onder dezen naam worden gewoonlijk door het volk verward FALCO SUBBUTEO, F. TINNUNCULUS en ASTUR NISUS. v. B.

6. ASTUR PALUMBARIUS, *Cuv.*; na 1848 slechts éénmaal aan den duinkant bij Haarlem, door mij waargenomen, en wel een jong wijfje den 13den October 1854. CR.

---

[1]) Bij het inzien der volgende waarnemingen zal men misschien opmerken, dat ik meermalen melding heb gemaakt van mijne verzameling opgezette vogels; ik heb dit alleen gedaan met het doel, om de beoefenaars der ornithologie uit te noodigen, mijne voorwerpen te komen bezigtigen, ten einde zich zoo veel mogelijk van de juistheid mijner waarnemingen te overtuigen. De 2de uitgaaf van het Manuel d'Ornithologie van den Hr. TEMMINCK is door mij aangehaald, doch, om onnoodige herhalingen te vermijden, slechts bij die soorten, welke de Hr. G. M. DE GRAAF in zijne Mededeelingen betreffende onze Inlandsche Vogelen niet heeft vermeld. CR.

7. Astur nisus, *Cuv.*, Falco nisus, *Temm.* I. bl. 56; ook wel *Vinkensperwer* geheeten; de voorwerpen in middelbaren leeftijd worden bij Haarlem gewoonlijk *Koekoeksvederen* genoemd. Cr.

8. Circus rufus, *Briss.*, Falco rufus, *Temm.* I. bl. 69; in Noord-Holland ook *Rietwouw* genoemd. Cr.

9. Circus cyaneus, *Bechst.*; een oud wijfje, 7 April 1854, bij Noordwijk geschoten, is in mijn bezit. Cr.

11*a*. Aquila clanga, *Pallas*. De *Basterd-arend*. In Mei 1855 werd een wijfje op het Loo gevangen. Westerman.

13. Pandion haliaëtus, *Cuv.*, Falco haliaëtus, *Temm.* I. bl. 47; een wijfje, 6 Sept. 1854 te Zandpoort geschoten, is in mijne verzameling. Cr. — Komt niet zelden, in sommige jaren zelfs vrij algemeen, aan de Friesche meren, in het najaar voor. de Gavere.

14*a*. Milvus aetolius, *Bélon*. De *zwartbruine wouw*, *Temm.* I. bl. 60 en III. bl. 30. In September 1856 werd een voorwerp bij Harderwijk gevangen. Westerman.

15. Buteo vulgaris, *Bechst.*, Falco buteo, *Temm.* I. bl. 63; somtijds in Januarij, in de omstreken van Haarlem waargenomen. Cr.

17. Pernis apivorus, *Cuv.*, Falco apivorus, *Temm.* I. bl. 67; bij Haarlem ook *Bijen-arend* genoemd; een wijfje, 5 Oct. en een mannetje, 5 Oct. 1856 te Bloemendaal gevangen, zijn in mijn bezit. Cr.

22. Strix otus, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 102; te Bloemendaal ook in den winter geschoten. Cr.

26. Hirundo riparia, *Linné*. Broeit jaarlijks aan steile wanden van eenen zandkuil even buiten Zutphen. Harmsen.

27. Cypselus apus, *Ill.*, Cypselus murarius, *Temm.* I. bl. 434; bij Haarlem ook *Torenzwaluw* geheeten. Cr. — Deze vogel draagt te Noordwijk aan Zee en elders aan onze zeekust den naam van *Steenkrijter*. v. B.

28. Caprimulgus europaeus, *Linn.*, bij Haarlem ook *Schapenmelker*, *Nachtratel* en *Ratelaar* genoemd. Cr.

29. Lanius excubitor, *Linn.*, in het najaar, op den doortrek aan den duinkant van Noord-Holland, van tijd tot tijd waargenomen. Een voorwerp, den 13den Dec. 1853, bij strenge koude, in de nabijheid van Haarlem geschoten. Cr. — Heet in Gelderland dikwijls *Wachter*. v. B.

30. Lanius collurio, *Linn.* Te Zandpoort ook *Negendooder* genoemd. Cr.

32. Muscicapa grisola, *Linn.*; draagt in de omstreken van Haarlem den naam van *Kersenpikkertje*. Cr.

33. Muscicapa atricapilla, *Linn.*, sedert 1853, telken jare in de maand

Mei, aan den duinkant van Bloemendaal en Zandpoort, en ook eens te Bennebroek waargenomen. Twee voorwerpen zijn in mijn bezit. Cr.

34. Muscicapa albicollis, *Temm.* I. bl. 153; een voorwerp is door mij geschoten op den 18den Mei 1855 op het zeestrand nabij Noordwijk aan Zee. v. B.

36. Sylvia curruca, *Lath.*, *Temm.* I. bl. 209; jaarlijks verscheidene voorwerpen aan den duinkant bij Haarlem, in den broeitijd waargenomen. Cr.

37. Sylvia atricapilla, *Lath.*; twee mannetjes zijn, 15 Junij en 3 Julij 1854, te Zandpoort geschoten; een wijfje, 3 Nov. 1854 te Bloemendaal gevangen, is in mijne verzameling. Cr.

40. Ficedula rufa, *K.* en *B.*, Sylvia rufa, *Temm.* I. bl. 225; door de vinkers bij Haarlem *Klein vinkenbijtertje* genoemd; een mannetje, 2 Nov. 1854 te Zandpoort gevangen, is in mijn bezit. Cr.

41. Ficedula sibilatrix, *K.* en *Bl.*, Sylvia sibilatrix. *Temm.* I. bl. 223; jaarlijks in den zomer, in beukenbosschen te Bloemendaal, en ook in April, in de Haarlemmerhout en te Zandpoort waargenomen. Cr.

47*a*. Calamoherpe locustella, *Boie*, Sylvia locustella, *Temm.* I. bl. 184, de *Sprinkhaan-rietzanger* ook *Stapel*; verscheidene voorwerpen zijn in Mei 1855 en in April en Mei 1856, in de met Kattendoornen (Hippophaë rhamnoides, *Linn.*) begroeide dellen der hooge zeeduinen nabij Zandpoort waargenomen en geschoten. Een mannelijk voorwerp eenige weken lang in het korte eikenhakhout aan den duinkant bij Velsen waargenomen, is aldaar den 22sten Junij 1855 geschoten. Vier voorwerpen zijn in mijne verzameling. Cr.

50. Lusciola thytis, *K.* en *B.*, *Temm.* I. bl. 218; in April 1856 gedurende verscheidene dagen een voorwerp, en in dezelfde maand van het volgende jaar een mannetje en wijfje gedurende meer dan 14 dagen binnen Leiden waargenomen. v. B.

53. Saxicola oenanthe, *Bechst.*; in de omstreken van Haarlem ook *Stag* genoemd. Cr. — Broeit algemeen op de heide in Overijssel, doch wordt steeds algemeener naarmate men Hanover nadert. In Gelderland, vooral in het aan genoemde provincie grenzende gedeelte, heet deze vogel *Heidehupper*. v. B.

53*a*. Saxicola stapazina, *Temm.* I. bl. 239. De *blonde tapuit*. In de duinen van Holland waargenomen. Schlegel.

54*a*. Saxicola rubicola, *Bechst.*; den 18den Maart 1854, bij Harderwijk gevangen, en den 24sten Mei 1856 in de duinen nabij Zandpoort

geschoten. Beide voorwerpen zijn in mijne verzameling. Gr. — Broeit jaarlijks in de duinen der provinciën Noord- en Zuid-Holland; in Junij 1855 verscheidene voorwerpen in de duinen nabij Noordwijk geschoten en ons toegezonden door den Heer Verster v. Wulverhorst. de Gr. — Een individu is aldaar door mij geschoten op den 13den Maart 1855; meermalen in die maand waargenomen. v. B.

58. Anthus arboreus, *Bechst.*, *Temm.* I. bl. 271; ook in Noord-Holland, langs den duinkant, broeijende waargenomen. Gr.

58a. Anthus campestris, *Bechst.*, A. rufescens, *Temm.* De *Duinpieper. Temm.* I. bl. 267. Een mannetje en wijfje van deze soort zijn door den Hr. Verster v. Wulverhorst in Junij 1854 en in Mei 1855 in de duinen nabij Noordwijk geschoten en aan ons gezonden; in den zomer van 1856 beide seksen aldaar weder waargenomen; het aantal individu's scheen steeds gering te zijn. de Gr.

60. Motacilla lugubris, *Temm.* I. bl. 253, Mot. yarrellii, *Temm.* IV. bl. 620; is in de omstreken van Haarlem, in April waargenomen. Gr.

60a. Motacilla boarula, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 257; twee voorwerpen op den 20sten Februarij 1852 en gedurende de acht daaropvolgende dagen binnen Leiden waargenomen; in den volgenden winter weder een voorwerp aldaar gezien. v. B. — In den winter van 1854—55 een paartje gevangen, die beiden in een stal waren komen vliegen. Harms.

62. Turdus viscivorus, *Linn.*; sedert 1852 jaarlijks, in het najaar aan den duinkant bij Haarlem waargenomen. Gr. — Wordt jaarlijks in klein aantal op den doortrek gevangen, op alle plaatsen, die nabij onze zeekust gelegen zijn. v. B.

63. Turdus pilaris, *Linn.*; bij Haarlem ook *Kamlijster* genoemd. Gr.

65. Turdus iliacus, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 165; somtijds des winters aan den duinkant bij Haarlem aangetroffen. Gr.

66. Turdus musicus, *Linn.*; draagt in de omstreken van Haarlem den naam van *Graauwe lijster* of *Graauwtje*; is aldaar ook des winters aangetroffen. Gr.

66a. Turdus sibiricus, *Pallas*, *Temm.* III. bl. 98. Een jong mannetje is door ons op den 1sten October 1856 te Noordwijk in lijsterstrikken gevangen. de Gr.

67. Turdus torquatus, *Linn.*, bij Haarlem ook *Kranslijster* genoemd. Gr. — In 1855 een paar broeijende waargenomen even buiten Zutphen bij het Slingerboschje. Harms. — Op den 10den Mei 1856 een voor-

werp binnen Leiden geschoten, en op den 18den April een wijfje aldaar waargenomen. v. B.

73. Regulus cristatus, *Will.*, Sylvia regulus, *Temm.* I. bl. 229; in de omstreken van Haarlem, ook *Sparrensijsje*, *Zeesijsje* en *Bergsijsje* genoemd; is aldaar ook des winters aangetroffen. Cr.

74. Regulus ignicapillus, *Naum.*, Sylvia ignicapilla, *Temm.* I. bl. 231; den 6den Januarij 1855, in het Neetbosch te Zandpoort geschoten. Cr.

77. Parus ater, *Linn.*; een mannetje, 16 Mei 1855 te Bloemendaal geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

80. Parus caudatus, *Linn.*; bij Haarlem ook *Pijlstaartje* en *Doodshoofdje* genoemd. Cr. — Broeit jaarlijks vrij menigvuldig in de provinciën Gelderland en Utrecht. v. B.

83. Sitta caesia, *M.* en *W.*; broeit jaarlijks op Hunderen te Twello; ook op Twiekel in Overijssel en nabij Brummen door mij broeijende waargenomen. v. B.

84. Picus viridis, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 391; aan den duinkant van Bloemendaal in alle jaargetijden waargenomen. Cr.

86. Picus major, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 395; te Zandpoort ook *Eksterspecht* geheeten; meermalen in het najaar en den winter in Noord-Holland waargenomen. Cr. — Niet zelden broeijende waargenomen nabij Soestdijk en te Twello. — Deze soort is van September, gedurende den geheelen winter tot in het begin van het voorjaar in 1856—57 in de provinciën Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, Groningen, en waarschijnlijk in geheel Nederland zeer algemeen geweest. v. B.

87. Picus medius, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 398; eenige malen op Hunderen te Twello waargenomen. v. B.

88. Picus minor, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 399; in 1855 bij Zutphen waargenomen. Harms. — Broeit niet zelden nabij Soestdijk; is meermalen op Hunderen te Twello broeijende waargenomen. v. B.

88*a*. Picus martius, *Linn.* *De Zwarte specht*; *Temm.* I. bl. 390; is in verschillende jaren tweemaal op Hunderen te Twello gezien. v. B.

89. Yunx torquilla, *Linn.*; meermalen in het voorjaar en den zomer, aan den duinkant van Bloemendaal en Velsen geschoten; een mannetje is in mijne verzameling. Cr.

91. Upupa epops, *Linn.*; in Noord-Holland ook *Drekhaan* genoemd. Twee voorwerpen zijn in Junij 1854 in de nabijheid van Haarlem geschoten. Cr.

92. Alcedo ispida, *Linn.*; broeijende door mij waargenomen in het Drie-

bergsche bosch, nabij Brummen, op Hunderen, op Twiekel, nabij Soesdijk en in een tuin nabij Alkmaar alwaar het paartje verscheidene jaren achtereen, zomer en winter, nabij den vijver werd gezien. v. B.

95. Corvus corax, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 107; broeit somtijds ook in Noord-Holland, alwaar hij in alle jaargetijden is waargenomen. Cr.

96. Corvus frugilegus, *Linn.*; ook in Noord-Holland des winters aangetroffen. Cr.

99. Nucifraga caryocatactes, *Cuv.*, *Temm.* I. bl. 117; in den winter van 1850 zeer algemeen in de provinciën Utrecht, Gelderland, Noord- en Zuid-Holland. v. B.

100. Garrulus glandarius, *Cuv.*; wordt in Noord- en Zuid-Holland ook *Meerkolf* genoemd; in de omstreken van Rotterdam, waar deze vogel vrij menigvuldig voorkomt, draagt hij den naam van *Kleiekster* en *Broekekster*. v. B.

100*a*. Coracias garrula, *Linn.* *De Scharelaar.* *Temm.* I. bl. 127; een voorwerp geschoten in Junij op de buitenplaats van den Heer van Pallandt te Wassenaar. v. B.

102. Sturnus vulgaris, *Linn.*, meermalen des winters, bij zacht weder, in Noord-Holland aangetroffen. Cr.

102*a*. Sturnus roseus, Pastor roseus, *Temm.* *De Rosé-spreeuw.* *Temm.* I. bl. 136. Een wijfje, den 14den Julij 1856, onder een troep spreeuwen, te Bloemendaal geschoten, is in mijne verzameling. Cr. — In dienzelfden tijd is een voorwerp geschoten in de nabijheid van het dorp Erzinge in de provincie Groningen. de Gavere.

103. Alauda arvensis, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 281; des winters bij zacht weder, in de omstreken van Haarlem aangetroffen. Cr.

104. Alauda cristata, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 277; ook in Zuid-Holland in den winter waargenomen. Cr. — Deze soort broeit zeer algemeen in den winter nabij de heide en heideachtige gronden in Overijssel. v. B.

105. Alauda arborea, *Linn.*; twee voorwerpen, 28 Dec. 1856, in de duinen nabij Zandpoort geschoten, zijn in mijne verzameling. Cr.

107. Fringilla coelebs, *Linn.*; ook in Noord-Holland, in het najaar in groote menigte, op den doortrek, vooral langs den duinkant, alwaar, meest alle jaren, eenige voorwerpen overwinteren; buitengewoon menigvuldig in den winter van 1853—54, in de omstreken van Haarlem. Wordt te Amsterdam ook *Schildvink* genoemd. Cr. — De vinkers en vogelhandelaars noemen deze soort

ook *Kwinker*; eene lichtere variëteit, met meer wit op de borst, wordt door hen *Boekvink* genaamd, terwijl zij onder den naam van *Hofsteevinken*, die individu's aanduiden, die zomer en winter, jaren achtereen, (soms 10 à 12 jaren) op dezelfde plaats blijven wonen, zonder immer weg te trekken. v. B.

108. Fringilla montifringilla, *Linn.*; in den winter en in het voorjaar, in de omstreken van Haarlem waargenomen. Cr.

109. Fringilla chloris, *Linn.*; te Amsterdam ook *Groenvink* geheeten; is in den winter te Bloemendaal aangetroffen. Cr. — De naam van *Vlasvink* wordt in Zuid-Holland door de boeren dikwijls aan deze soort gegeven, doch in het algemeen is dezelve een der onbepaaldste namen, die door het volk op allerhande soorten van zangvogels wordt toegepast. v. B.

112. Fringilla linaria, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 373; ook in Noord-Holland *Paapje* genoemd; overwintert somtijds aan den duinkant dezer provincie. Cr.

113. Fringilla carduelis, *Linn.*; de groote voorwerpen, die in de omstreken van Haarlem broeijen, worden somtijds *Bloemputters* genoemd. Cr.

114. Fringilla spinus, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 371; in den winter en het voorjaar, aan den duinkant van Noord-Holland aangetroffen. Cr.

118. Coccothraustes vulgaris, *Pall.*; in Gelderland ook *Kernbiter* genoemd. v. B.

119. Pyrrhula vulgaris, *Temm.* I. bl. 338; een wijfje is den 20sten Januarij 1855, te Velsen geschoten. Cr.

120. Loxia curvirostra, *Linn.*; troepjes, uit oude en jonge voorwerpen bestaande, zijn meermalen in Junij, aan den duinkant, in Noord-Holland waargenomen, vooral menigvuldig in Junij en Julij 1855. Cr. — In den zomer van 1855, een jong mannetje bij Zutphen gevangen. Harms.

122. Emberiza miliaria, *Linn.*; een voorwerp, 4 Oct. 1853 nabij 's Gravenhage gevangen, is in mijne verzameling. Cr.

123. Emberiza citrinella, *Linn.*; bij Haarlem en in de provincie Utrecht ook wel *Geelgarst* genoemd. Cr.

124. Emberiza hortulana, *Linn.* Volgens sommigen zoude deze soort meermalen op den doortrek langs het zeestrand met andere gorsen voorkomen. v. B.

124*a*. Emberiza cirlus, *Linn.* De *Cirl-gors*, *Temm.* I. bl. 315; een voorwerp in 1856 bij Harderwijk gevangen. Westerman.

127. Emberiza nivalis, *Linn.*; in menigte bij Zutphen in den winter van

1854—55. Harms. — Wordt bij de vogelhandelaars in Zuid-Holland ook *Zee-* en *Strandputter* genoemd. v. B.

128. Columba palumbus, *Linn.*; overwintert jaarlijks menigvuldig in de provinciën Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland. v. B.

134. Otis tarda, *Linn.*; een volwassen mannetje, 7 Maart 1855, in den Prinsenpolder, eiland van Dordrecht, geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

135. Otis tetrax, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 507; een wijfje, 28 Dec. 1853 nabij Elburg geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

137. Oedicnemus crepitans, *Temm.* II. bl. 521; broeit ook in de duinen der gemeente Bloemendaal. Een mannelijk voorwerp, 2 Dec. 1853, aan den duinkant van Velsen geschoten, is in mijn bezit. Cr. — Broeit jaarlijks in de Wassenaarsche duinen; draagt aldaar en elders den naam van *Scharluip.* v. B.

141. Charadrius hiaticula, *Linn.*; aan het Wijkermeer, in Aug. geschoten. Cr. — Komt jaarlijks op den trek in Maart en April op ons zeestrand voor. v. B.

143. Vanellus cristatus, *M.* en *W.*, *Temm.* II. bl. 550; broeit ook op zeer drooge plaatsen, namelijk in de hooge zee-duinen van Bloemendaal en Velsen. Cr.

144. Vanellus squatarola. *Gmel.* V. melanogaster, *Temm.* II. bl. 547; aan het Wijkermeer in October geschoten. Cr.

146. Haematopus ostralegus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 531; is de *Zee-kievit* der Amsterdamsche poeliers. Cr. — Wordt langs onze zeekust ook *Kliet* genoemd. v. B.

147. Scolopax rusticola, *Linn.*; eenige malen, des winters, bij zacht weder, aan den duinkant bij Haarlem, en in Gelderland aangetroffen. Cr.

148. Scolopax major, *Gmel.*, *Temm.* II. bl. 675; is in Gelderland bekend onder de namen van *Grasvogel* en *Grassnip.* v. B.

149. Scolopax gallinago, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 676; somtijds in Januarij, bij zacht weder, in Noord-Holland waargenomen. Cr.

De Grutto's, limosa. De vogels der geslachten *Limosa*, *Tringa*, *Actitis* en *Totanus* zijn bij de jagers in Noord-Holland en de poeliers te Amsterdam bekend onder den algemeenen naam van *Zomergoed.* Cr.

151. Limosa aegocephala, *Bon.*, L. melanura, *Temm.* II. p. 664; broeit ook op de lage en moerassige gronden in de provincie Utrecht. Cr.

152. Limosa rufa, *Briss.*; een wijfje, in den nazomer van 1851, aan den oever van het Haarlemmermeer geschoten, is in mijne ver-

zameling. Cr. — Deze soort wordt meermalen aan ons zeestrand in het begin van den zomer gezien; ik schoot aldaar een mannetje op den 4den en een wijfje op den 5den Mei 1855 nabij Noordwijk; in 1854 werden daar ook in dezelfde maand een mannetje en wijfje geschoten. v. B.

153. Tringa canutus, *Linn.*, T. cinerea, *Temm.* II. bl. 627; in Aug. en Sept., aan het Wijkermeer geschoten. Cr.

154. Tringa maritima, *Brunn.*, *Temm.* II. bl. 619; den 29sten Jan. 1853 bij Katwijk, en den 15den Jan. 1855 in Noord-Holland geschoten. Cr.

155. Tringa subarquata, *Temm.* II. bl. 609; in Aug. aan het Wijkermeer geschoten. Cr.

156. Tringa cinclus, *Linn.*, T. variabilis, *Temm.* II. bl. 612; eenige voorwerpen, in het begin van Jan. 1855, in N.-Holland geschoten. Ook aan het Wijkermeer, in den nazomer en het najaar waargenomen. Cr.

157. Tringa cinclus minor, *Schlegel*; in Oct. aan het Wijkermeer geschoten. Cr.

158*a*. Tringa temminckii, *Leisler*, *Temm.* II. bl. 622; in Aug. aan het Wijkermeer geschoten. Cr.

159. Tringa arenaria, *Linn.*; ook des winters aan het zeestrand van Noord- en Zuid-Holland, in groote menigte waargenomen. Cr.

160. Tringa pugnax, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 631; wordt jaarlijks in April, in groote menigte in Friesland gevangen. Wordt op Texel *Kragenmaker* genoemd. Ook des zomers, op de weilanden, tusschen Haarlem en Zandpoort waargenomen. Cr.

161. Aetitis hypoleucos, *Boie*; meermalen in den nazomer, aan de steenen hoofden langs het IJ, bij Spaarndam, en den 18den en 21sten Sept. 1854, aan den IJ-togt, in den Haarlemmermeerpolder geschoten. Cr.

162. Totanus fuscus, *Leisl.*, *Temm.* II. bl. 639; den 3den en 21sten Januarij 1853, in Noord-Holland geschoten; is aldaar ook in April en Aug., meermalen waargenomen. Den 18den April 1854, ook in Friesland gevangen. Vijf voorwerpen zijn in mijne verzameling. Cr.

163. Totanus glottis, *Bechst.*; twee voorwerpen in het begin van September 1856 in Noord-Holland geschoten. Een wijfje, 24 Sept. 1856, in de duinen nabij Zandvoort geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

165. Totanus glareola, *Temm.* II. bl. 654; slechts éénmaal door mij

waargenomen, en wel twee voorwerpen in April 1854, in Noord-Holland geschoten. Cr.

165a. Totanus ochropus, *Temm.* II. bl. 651; in Noord-Holland gewoonlijk *Witgatje* geheeten; is aldaar aan den duinkant, in het voorjaar en den zomer, vrij algemeen, en somtijds tot laat in het najaar waargenomen: den 2den en 15den Dec. 1853, en den 29sten Dec. 1854 aldaar geschoten. Twee voorwerpen zijn in mijne verzameling. Cr.

166. Phalaropus rufescens, *Briss.*, P. platyrhynchus, *Temm.* II. bl. 712; twee voorwerpen zijn in het begin van Dec. 1854, in Noord-Holland geschoten. Cr.

167. Numenius arquata, *Lath.*; jaarlijks overwinteren meer of minder voorwerpen, die zich nabij en op ons zeestrand ophouden. v. B.

168. Numenius phaeopus, *Lath.*, *Temm.* II. bl. 604; in April in Friesland gevangen. Een voorwerp is in mijne verzameling. Cr.

168a. Numenius tenuirostris, *Vieillot*, *Temm.* IV. bl. 394, de *Dunbekwulp*; een mannelijk voorwerp, 5 Dec. 1856, aan het IJ nabij Spaarndam, geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

169. Recurvirostra avocetta, *Linn.*, meermalen in Aug. aan het Wijkermeer geschoten. Cr.

170a. Ardea alba, *Gmelin*, de *groote zilverreiger*; op den 2den Februarij 1855 een wijfje in den omtrek van Zutphen en eenige dagen vroeger een ander voorwerp geschoten. Harms. — Andere voorwerpen in dienzelfden tijd bij Maastricht en Breda geschoten. Schlegel.

175. Ardea stellaris, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 580, meermalen in Noord-Holland, in den zomer en in het najaar waargenomen. Cr.

176. Ciconia alba, *Briss.*, *Temm.* II. bl. 560; verscheidene jaren achtereen (1853—57) in de omstreken van Zandpoort overwinterende aangetroffen. Cr. — Wordt bijna overal in het Graafschap Zutphen *Stork* genoemd. In de lage Veluwe (Gelderland), in de provincie Overijssel en in sommige streken van Drenthe heet deze vogel *Eil-lèver* (Heil-belover), in Groningen *Eiber.* [1]) v. B.

179. Grus cinerea, *Bechst.*, *Temm.* II. bl. 557; een voorwerp is in het najaar van 1854 nabij het dorp Laren geschoten. Harms.

181. Fulica atra, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 706; somtijds des winters in

---

[1]) Naar deze opgave verbetere men die, welke voorkomt op bl. 213 van Dl. I dezer *Bouwstoffen*. v. B.

N.-Holland waargenomen. Cr. — In den kouden winter van 1854—55 verscheidene voorwerpen geschoten. Harms.

183. Gallinula porzana, *Lath.*, *Temm.* II. bl. 688; in Sept. aan het Wijkermeer geschoten, en den 20sten Febr. 1857, bij Spaarndam gevangen. Twee voorwerpen zijn in mijn bezit. Cr. — In 1855 verscheidene paren bij Zutphen broeijende waargenomen. Harms. — Is in 1847 of 48 verbazend algemeen in ons land geweest. v. B.

183*a*. Gallinula baillonii, *Vieillot.* Het *Kleinste waterhoen. Temm.* II. bl. 692. Een wijfje op het nest geschoten, in den omtrek van 's Hertogenbosch. van Hoven.

185. Rallus aquaticus, *Linn.*; meermalen des winters, in Noord- en Zuid-Holland aangetroffen. Cr.

186. Podiceps cristatus, *Lath. Temm.* II. bl. 717. Als de vorige. Cr.

187. Podiceps rubricollis, *Lath.* Als de vorige. v. B.

188. Podiceps cornutus arcticus, *Schlegel.* Podiceps arcticus, *Temm.* IV. bl. 449, is naar veler oordeel, als soort of ras, van Podiceps cornutus, *Lath.*, *Temm.* II. bl. 721, niet verschillend; een wijfje dezer soort, welke hier te lande ook *Kleine zanddrijver* genoemd wordt, is den 5den Febr. 1855, nabij Rotterdam geschoten. Verder is Podiceps cornutus, *Lath.*, meermalen in bruiloftskleed, aan het zeestrand en op de binnenwateren van Noord-Holland, in April en Mei waargenomen; was aldaar zeer menigvuldig in April 1856. Vier voorwerpen zijn in mijne verzameling. Cr.

189. Podiceps auritus, *Lath.*, *Temm.* II. bl. 725; drie voorwerpen, 15 April 1853 nabij Alphen, en een wijfje, 24 Maart 1855, op het IJ geschoten, zijn in mijne verzameling. Wordt ook *Kleine zanddrijver* genoemd. Cr.

190. Podiceps minor, *Lath.*, *Temm.* II. bl. 727; somtijds des winters in Noord-Holland waargenomen. Cr. — Jaarlijks in menigte in den winter in wakken aan den IJssel en de daarin uitstroomende beken. Harms.

192. Colymbus septentrionalis, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 916; wordt gewoonlijk *Zanddrijver* genoemd. Meermalen in het najaar, den winter en het voorjaar, in Noord-Holland, op de binnenwateren en op verdronken land waargenomen; was in deze provincie buitengewoon talrijk in April 1856. Cr.

Uria. De Zeekoeten zijn in sommige jaren des winters zeer algemeen op het zeestrand. In verscheidene zomers heb ik ze over de Noordzee zien zwerven nabij onze kust, soms in talrijke troepen,

en elken zomer individu's op het strand gevangen in Junij, Julij en Augustus. v. B.

197. Alca alle, *Gmel.*; een wijfje, 17 Nov. 1856, nabij Leiden gevangen, is in mijn bezit. Cr.

199. Anser cinereus, *M.* en *W.*, Anas anser ferus, *Temm.* II. bl. 818; is te Amsterdam bij de poeliers vrij zeldzaam, terwijl

200. Anser segetum, *Bechst.*, *Temm,* II. bl. 820; aldaar jaarlijks, in groot aantal, uit Overijssel wordt aangevoerd. Cr.

205. Anser bernicla, *Illig.* In den kouden winter van 1854—55, verbazend algemeen langs onze zeekust. v. B.

209. Cygnus musicus, *Bechst.*, *Temm.* II. bl. 828, in het koude jaargetijde, in de nabijheid van Spaarndam geschoten. Twee voorwerpen zijn in mijn bezit. Cr. — In de maand Februarij 1855 was deze soort bijzonder gemeen op den doortrek langs ons zeestrand; op den 20sten en 21sten nam ik ze bij honderden te Noordwijk aan Zee waar. v. B.

210*a*. Cygnus olor, *Vieillot.* De *Zwaan. Temm.* II. bl. 830. Wilde of misschien slechts verwilderde voorwerpen zijn in het koude jaargetijde in de nabijheid van Spaarndam geschoten. Een mannetje is in mijne verzameling. Cr. — Een dergelijk jong mannetje is op den 3den December 1856 nabij Warmond geschoten. v. B.

212. Anas crecca, *Linn.*; komt jaarlijks in Gelderland voor en heet daar *Krik.* v. B.

214. Anas penelope, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 840; uit het door den Heer Schlegel medegedeelde (Dl. I. bl. 97) kan men opmaken, dat deze soort en Anas acuta, *Linn.* des winters in Nederland minder algemeen zijn, dan Anas strepera, *Gessner* en Anas clypeata, *Linn.*; daarentegen heb ik te Amsterdam, bij de poeliers juist het tegenovergestelde opgemerkt: Anas penelope en

215. Anas acuta, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 838, — in den winter van 1854—55 bij Zutphen geschoten. Harms. — zijn aldaar, des winters meestal in groot aantal te vinden, terwijl

216. Anas strepera, *Gessner*, *Temm.* II. bl. 837 en

217. Anas clypeata, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 842 er des winters zelden voorkomen. Cr.

221. Anas fusca, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 854; te Rotterdam ook *Zwarte noordsche duiker* geheeten. Cr.

222. Anas glacialis, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 860; een mannetje, 22 Jan. 1855, op het IJ, en een wijfje, dienzelfden dag bij Abkoude

geschoten, zijn in mijne verzameling. Wordt ook wel eens *Knob* genoemd. Cr.

223. Anas clangula, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 870; bij Rotterdam ook *Bolder* of *Belder* genoemd. Cr.

224. Anas fuligula, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 873,

225. Anas marila, *Linn.*, en

226. Anas ferina, *Linn.*, worden door de poeliers te Amsterdam ook wel *Knobben* genoemd. Deze naam schijnt dus meer algemeen op de meeste soorten van zee- of duiker-eenden toegepast te worden. Cr.

227*a*. Anas rufina, *Pall.*, *Temm.* II. bl. 864; een mannelijk voorwerp 4 Jan. 1856, waarschijnlijk in de nabijheid van Rotterdam gevangen, is in mijne verzameling. Cr.

229. Mergus serrator, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 884; draagt te Rotterdam ook den naam van *Pinduiker*. Cr.

230. Mergus albellus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 887; te Rotterdam ook *Scheft* genoemd. Cr. — Langs onze kust dikwijls *Weeuwtje*. v. B.

231. Carbo cormoranus, *M.* en *W.*, *Temm.* II. bl. 894; meermalen in het voorjaar en den zomer, op het IJ, of in deszelfs nabijheid waargenomen. Cr.

231*a*. Carbo cormoranus major. De *Groote aalscholver*. Een jong wijfje behoorende tot dit groote ras, hetwelk in Zweden en Finland voorkomt, en ook bij Dieppe in Frankrijk broeijende is waargenomen (Carbo crassirostris, *Baillon*), is den 30sten December 1854, op het IJ geschoten en thans in mijne verzameling. Cr.

233. Sula bassana, *Bris.*, *Temm.* II. bl. 905; in den winter van 1854—55 vrij menigvuldig langs onze zeekust, soms in troepen van 20—30 oude voorwerpen. In de jaren 1823 en 1838 buitengewoon algemeen aldaar. v. B.

234. Larus marinus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 760; in de maanden Maart en September, in de nabijheid van Spaarndam waargenomen. Cr.

235. Larus fuscus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 767; een jong wijfje, 22 Febr. 1853, te Oegstgeest geschoten, is in mijne verzameling. Cr.

236. Larus argentatus, *Brunn.*; in de nabijheid van het IJ meermalen waargenomen. Cr.

237. Larus canus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 771; des winters, op het Wijkermeer geschoten. Cr.

239. Larus tridactylus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 774; bij stormachtig weder, des winters, somtijds in groote menigte, op de weilanden en de binnenwateren, in Noord-Holland aangetroffen. Cr.

244. STERNA CANTIACA, *Gmel.*, *Temm.* II. bl. 735; wordt op Texel *Kauwgek* genoemd. In Junij aan den Hoek van Holland geschoten. CR. — Deze soort zwerft gedurende den ganschen zomer langs onze kust; in 1855 onder anderen nam ik haar voortdurend waar van het begin van Mei tot laat in September, soms ruim 20 individu's bijéén; broeit misschien aan den Hoek van Holland, waar ze zeer menigvuldig is. v. B.

249. PROCELLARIA GLACIALIS, *Linné*, *Temm.* II. bl. 802; een voorwerp, op den 27sten Maart 1857, op het strand te Noordwijk aan Zee gevonden. DE GR.

252*a*. THALASSIDROMA LEACHII, *Vigors*, PROCELLARIA LEACHII, *Temm.* Het *vale Stormvogeltje*. *Temm.* II. bl. 812; is in November, bij eenen zwaren storm, in de nabijheid van Zandvoort gevangen. Verzameling van den Heer H. D. GILDEMEESTER BUSE te Haarlem. CR.

253. LESTRIS CATARRACTES, *Ill.* Twee jaar geleden één voorwerp gevangen op het Schollevaars-eiland. WESTERMAN.

254. LESTRIS POMARINUS, *Temm.* II. bl. 793; een mannelijk voorwerp in het begin van Januarij 1853, in Noord-Holland gevangen, is in mijne verzameling. CR.

255*a*. LESTRIS CEPHUS, *Brunnich*, de *Kleinste jager.*; meermalen op het zeestrand nabij Katwijk waargenomen. SCHLEGEL.

NAAMLIJST

VAN

NEDERLANDSCHE VLIESVLEUGELIGE INSEKTEN

(*Hymenoptera*)

MEDEGEDEELD DOOR

MR. S. C. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN.

VOORWOORD.

Ofschoon ik ten volle overtuigd ben van de grove onvolledigheid dezer naamlijst, vooral ten opzigte der soorten, wier grootte beneden de 3''' valt, geef ik haar echter den redacteur dezer Bouwstoffen ter plaatsing over. Ik bezit namelijk nog uit eigen verzameling een paar honderd soorten, wier namen niet op deze lijst vermeld zijn en het is mij bekend dat andere Entomologen, met name de Heer G. A. SIX, daarbij nog wel een honderdtal kunnen voegen. Gedeeltelijk is mijne onbekendheid met hare namen te wijten aan de al te korte en onvoldoende beschrijvingen der auteurs, gedeeltelijk daaraan, dat een ontzettend getal *Braconiden*, *Pteromalinen*, enz. nog wel niet beschreven zal zijn, gedeeltelijk eindelijk daaraan, dat de beschrijvingen te vinden zijn in werken, die ik mij niet heb kunnen aanschaffen, gelijk die van den Ierschen Hymenopteroloog HALIDAY. Ik hoop later, door briefwisseling en ruilhandel met mannen als den zoo even genoemden, Prof. WESMAEL, FÖRSTER en anderen in staat gesteld te worden deze leemten aan te vullen.

Indien ik ten spijt der onvolledigheid, waarover ik mij beklaag, toch deze lijst ter perse geef, heeft mijne handelwijze voorzeker weinig verontschuldiging noodig bij hen, die op den loop der ontwikkeling eener wetenschap bij verschillende volkeren gewoon zijn te letten. Eene af-

deeling van menschelijke kennis blijft namelijk dikwijls onbearbeid of niet openlijk bearbeid liggen, tot dat door het uitkomen van eenig geschrift over dit onderwerp, zij het ook nog zoo oppervlakkig of onaanzienlijk, als het ware eene impulsie gegeven wordt aan de sluimerende gemoederen. Nog zeer weinig is er bij ons te lande gedaan voor de kennis der hier voorkomende soorten van *Hymenopteren* en het is om het onderzoek dienaangaande bij de Entomologen meer op te wekken en tot eene levendige studie te maken, dat ik mij gedrongen zie het weinige mij bekende mede te deelen. De onvolledigheid mijner lijst komt vooral ten laste der kleinere dieren en ik troost mij daarbij met de opmerking, dat ook bij andere orden — de Lepidoptera, wier studie zoo vele beoefenaars telt, vooral niet uit te zonderen — de soorten van betrekkelijk geringe grootte nog weinig bekend zijn.

Doch moge deze lijst ook nog slechts een derde gedeelte onzer inlandsche Vliesvleugelige Insekten bevatten, men kan overtuigd zijn dat zij met naauwgezet onderzoek is opgemaakt en dat daarbij geene soorten zijn opgegeven, die niet met de door de aangehaalde auteurs gegeven beschrijvingen en afbeeldingen ten volle overeenstemden, ten zij de afwijkingen bepaaldelijk in eene noot aan den voet der bladzijde zijn opgegeven.

De weinige soorten, die ik op goede gronden vermeende voor nog nieuw en onbeschreven te mogen houden, heb ik in eene Bijlage beschreven; men zal deze achter de naamlijst aantreffen. Voor de inlandsche *Blad-* en *Houtwespen* verzoek ik den lezer wel te willen vergelijken de Naamlijst, gegeven in het 1ste Deel, bladz. 104 en volgg.

Leiden, Junij 1857. S. v. V.

FAM. I. TENTHREDINIDEA.

Cimbex, Oliv.

1. **Variabilis**, Kl.	Lijst v. Blad- en Houtwespen, n. 1.	Een ♀ bij Utrecht. — De var. *Montana*, Panz. bij Wassenaar. v. B.
2. **Lucorum**, F.	Lijst, n. 2.	Bij den Haag in April. v. V. — De var. *Vitellinae*, bij Wassenaar. v. B.
3. **Betuleti**, Kl.	Lijst, n. 3.	De larve te Breda. Dozy.
4. **Amerinae**, F.	Lijst, n. 4. — *Lepel. Mon. Tenthr.* n. 97 et 98.	Bij den Haag. Maitl. — Twee ♀ bij Utrecht. V.

Abia, Leach.

5. **Aenea**, Kl.	Lijst, n. 5.	

Hylotoma, Fabr.

6. **Enodis**, L.	Lijst, n. 6.	Bij Utrecht. Six en V.
7. **Berberidis**, Schr.	*Hartig* p. 83. n. 3. — *Panz. Fn.* 112. f. 10.	In Nederland. De Haan.
8. **Ustulata**, L.	Lijst, n. 7.	Bij Driebergen, Six.
9. **Rosae**, L.	Lijst, n. 8.	In eene kamer op 's Rijks Museum te Leiden. v. V. — In Zuid-Holland, de Gr. — Bij Utr. beide seksen. Six.
10. **Pagana**, Panz.	Lijst, n. 9.	Vier ex. te Groningen. van Swinderen.
11. **Coerulescens**, F.	*Hartig* p. 87. n. 15. — *Lepel.* p. 42. n. 116.	Drie ex. te Groningen. v. Swinderen. — Een bij Brummen. v. V.
12. **Segmentaria**, Panz.	*Panz. Fn.* 88. f. 17. — *Hartig* p. 85. n. 12. — *Lepel.* n. 121.	Beide seksen bij Utrecht. Six. — In Julij 2 ♀ bij Brummen, in Julij een ♂ bij den Haag. v. V.
13. **Cyanella**, Kl.	*Hartig* p. 83. n. 5.	Te Naarden. de Haan. — In Julij 2 ♂ bij Brummen. v. V.

Lophyrus, Latr.

14. **Virens**, Kl.	Lijst, n. 10.	Bij Driebergen. V.
15. **Pallidus**, Kl.	Lijst, n. 11.	In 1851 schadelijk bij Arnhem. Backer.
16. **Pini**, L.	Lijst, n. 12.	Bij Utrecht. Six.
17. **Similis**, Hart.	Lijst, n. 13.	De larve bij Voorst. Wtt.
18. **Catocalus**, v. V.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Uit cocons mij van Groesbeek toegezonden. V. en v. V.

Cladius, Leach.

19. **Difformis**, Panz.	Lijst, n. 14. — *A. Brullé, Ann. de l. Soc. Ent. de France.* I. p. 308.	Bij Amersfoort. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Bij Utrecht. Six.
20. **Eradiatus**, Hart.	Lijst, n. 15.	In Zuid-Holland. H.
21. **Uncinatus**, Kl.	Lijst, n. 16 (*Unciatus*).	Bij Amersfoort. V. — Op Walcheren. H.

---

9) Hartig schrijft *Rosarum*, F., zeker bij vergissing. In zijne diagnose staat *der thorax;* dit moet zijn *des thorax.* Het ♂ van den Heer Six heeft de sprieten aan de bovenzijde bruingeel gekleurd.

22. **Albipes**, Kl.	Lijst, n. 17.	In Junij in een huis te 's Gravenhage. v. V.
23. **Viminalis**, Fall.	Lijst, n. 18.	De larve bij Voorst. Wtt.

Nematus, Leach.

24. **Septentrionalis**, L.	Lijst, n. 19.	Bij Utrecht. Six.
25. **Coeruleocarpus**, Hart.	Lijst, n. 20.	Bij Utrecht. Six. — Een buitengewoon groot ♂ bij den Haag in Junij 1853. v. d. W.
26. **Erichsonii**, Hart.	*Ratz. Forstins.* III. p. 121. tab. III. f. 1. — *Hartig* p. 187. n. 9.	De larve op larix in Aug. op Rhienderstein bij Brummen. v. V.
27. **Ventralis**, Panz.	*Hartig* p. 192. n. 17.	In Holland. de Haan.
28. **Betularius**, Hart.	Lijst, n. 21.	De larve bij Roozendaal. v. V.
29. **Fulvus**, Hartig.	*Hartig* p. 194. n. 19.	Den 24sten Junij 1852 een ♀ tusschen den Haag en Scheveningen. v. V. — In Julij aldaar. v. d. W.
30. **Salicis**, L.	Lijst, n. 22.	De larven bij Voorst. Wtt. — Bij Loosduinen. v. V. — Volk. insekt bij Utrecht. Six.
31. **Luteus**, Panz.	Lijst, n. 23.	Bij Utrecht. Six.
32. **Ventricosus**, Kl.	Lijst, n. 25.	Bij Leiden. v. V.
33. **Albipennis**, Kl.	Lijst, n. 26.	
34. **Hortensis**, Hart.	Lijst, n. 27.	In Zuid-Holland. H. — Bij Utrecht. Six. — Bij Epe. V. — In Julij te Brummen. v. V.
35. **Aurantiacus**, Hart.	Lijst, n. 28.	Bij Driebergen. v. B. — Bij Utrecht. Six.

---

24) Het zou mij niet verwonderen, zoo *Nem. latipes*, de Villaret slechts eene variëteit van deze soort was; het door mij in Mei gevangen ♂ had geheel zwarte sprieten en St. Fargeau beschrijft de achterdijen van zijn voorwerp als zwart.

25) De achtertarsen, die bij het voorwerp van Hartig afgebroken waren, zijn zwart. Het insekt variëert met bruine en roode kaken en voelers, en met zwarte en half zwarte, half roode heupen.

28) Het komt mij voor dat *Betulae*, Hart. n. 53 dezelfde soort is.

29) Mijn exemplaar heeft slechts eene zwarte streep op den rug; overigens stemt het volkomen overeen met Hartig's beschrijving. Deze vergeet echter te zeggen, dat de vleugeladeren en boor met eijerlegger zwart zijn.

30) Het zwart aan de borst ontbreekt wel eens.

33) Deze bladwesp is bij mij uitgekomen onder de voorgaande soort, die ik in menigte opkweekte; onder de larven zag ik geen verschil. Ik zou n. 33 dus voor eene verscheidenheid houden, indien niet Hartig haar meermalen in Julij en Aug. op populieren gevangen had.

36. **Capraeae**, L.	Lijst, n. 29.	In Mei bij den Haag. v. d. W. — Te Warmond. v. B.
37. **Mollis**, Kl.	*Hartig* p. 201. n. 30.	Een ♂ en 2 ♀ op larix bij Empen. v. Eyndh. — Twee grootere voorwerpen bij Utr. Six.
38. **Apicalis**, Hart.	Lijst, n. 34.	
39. **Obductus**, Kl.	Lijst, n. 30.	In Septemb. bij den Haag. v. V.
40. **Leucostictus**, Hart.	*Hartig* p. 202. n. 33.	Een zeer klein ♀ den 23sten Mei bij Utrecht. Six.
41. **Crassicornis**, Hart.	*Hartig* p. 204. n. 37.	In Mei bij den Haag. v. d. W. — Een ♂ in Sept. aldaar. v. V.
42. **Abbreviatus**, Hart.	*Hartig* p. 205. n. 38.	In Junij in een tuin te 's Gravenhage en te Leiden in Mei. v. V. — Te Utrecht in een tuin in Mei. Six.
43. **Vallisnieri**, Hart.	Lijst, n. 31.	
44. **Virescens**, Hart.	Lijst, n. 32.	De wesp in Aug. bij Brummen. v. V. — In Oct. bij den Haag. v. d. W.
45. **Viminalis**, L.	Lijst, n. 33.	
46. **Perspicillaris**, Kl.	Lijst, n. 24.	

Cryptocampus, Dahlb.

47. **Amerinae**, L.	Lijst, n. 35.	
48. **Fuscicornis**, Hart.	*Hartig* p. 225. n. 5.	In Junij aan een waterkant in de duinen bij den Haag. v. V.

Dineura, Dahlb.

49. **De Geeri**, Kl.	*Hartig* p. 227. n. 1.	In Junij 1852 bij den Haag. v. V.
50. **Despecta**, Kl.	*Hartig* p. 228. n. 4.	In April 1853 een ♀ bij den Haag. v. V.
51. **Alni**, L.	Lijst, n. 36.	Bij Utrecht. Six.
52. **Rufa**, Panz.	Lijst, n. 37.	Op Walcheren. H. — In Mei bij den Haag. v. d. W. — In

---

43) Volgens Dahlbom in *Entomologische Zeitung* voor 1848 is deze soort de ware *Tenthr. Capraeae* van Linnaeus.

50) De sprieten van mijn voorwerp zijn niet *fast fadenformig*, gelijk Hartig opgeeft, maar nog al dik als die der *Selandriën*.

		Julij aldaar. v. V. — Bij Utrecht. Six.
53. **Pallipes**, Hart.	Lijst, n. 38.	

Dolerus, Leach.

54. **Eglanteriae**, F.	Lijst, n. 39.	In Mei bij Utrecht. Six. — Te Voorst. Wtt. — Bij de Vogelenzang. v. V. — Bij Wassenaar. v. B.
55. **Anticus**, Kl.	*Hartig* p. 232. n. 2.	In Mei bij den Haag. v. V.
56. **Busaei**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	4 ♂ en 2 ♀ bij Haarlem. Buse.
57. **Dubius**, Kl.	Lijst, n. 43.	
58. **Palmatus**, Kl.	Lijst, n. 50.	
59. **Haematodes**, Schr.	Lijst, n. 40.	De larve op biezen. v. V. — De wesp bij Warmond. v. B.
60. **Gonagra**, F.	Lijst, n. 41.	In Mei bij Utrecht en aan de Bildt. Six.
61. **Vestigialis**, Kl.	Lijst, n. 42.	In Mei bij Utrecht. Six.
62. **Niger**, Kl.	Lijst, n. 44.	
63. **Anthracinus**, Kl.	*Hartig* p. 238. n. 27.	In Mei bij Leiden. v. V.
64. **Varispinus**, Hart.	Lijst, n. 45.	Bij Utrecht een zeer groot ♀. Six.
65. **Leucobasis**, Hart.	Lijst, n. 46.	
66. **Cenchris**, Hart.	Lijst, n. 47.	Bij Leiden. Overdijk.
67. **Gibbosus**, Hart.	Lijst, n. 48.	Bij Utrecht. Six.
68. **Aeneus**, Hart.	Lijst, n. 49.	In April bij Utrecht. Six. — In April bij den Haag. v.d.W.
69. **Fissus**, Hart.	*Hartig* p. 243. n. 37.	Bij Groningen. v. B.

Emphytus, Leach.

70. **Cinctus**, L.	Lijst, n. 51.	In Mei bij Utrecht. Six.
71. **Patellatus**, Kl.	*Hartig* p. 250. n. 12.	Een ♂ in Aug. bij Brummen en een in Mei bij den Haag. v. V. — Den 16den Mei bij Utrecht. Six.

---

55) *Eglanteriae* zweemt in zijne afwijkingen zeer naar deze soort. Het opkweeken van larven in genoegzame hoeveelheid zal misschien aantoonen, dat beide soorten slechts een zijn.

57) Het rood op het achterlijf van mijn voorwerp is veel verder uitgebreid dan in de afbeelding van Herrich Schaeffer.

61) De scheenen en voorpooten zijn bij twee voorwerpen geheel rood.

72. **Tibialis**, Panz.	Lijst, n. 52.	Te Brummen en te Oosterbeek. v. B.
73. **Didymus**, Kl.	Lijst, n. 53.	Nog eenmaal bij den Haag. v. d. W.

Fenusa, Leach.

74. **Pygmaea**, Kl.	Lijst, n. 54.	Bij Utrecht in Mei. Six.

Selandria, Leach.

75. **Pusilla**, Kl.	Lijst, n. 55.	Den 18den Mei in een tuin te Utrecht. Six.
76. **Tenuicornis**, Kl.	*Hartig* p. 267. n. 8.	Een gepaard paar in April te Utrecht. Six.
77. **Aethiops**, F.	Lijst, n. 56.	Bij Rotterdam. G. H. — Bij Utrecht. Six.
78. **Fuliginosa**, Schr.	Lijst, n. 57.	Bij den Haag in Julij en in dezelfde maand op Sterkenburg bij Driebergen. v. V.
79. **Cinereipes**, Kl.	*Hartig* p. 269. n. 8.	Op Walcheren. H.
80. **Ephippium**, Panz.	Lijst, n. 58. — *Lepel.* n. 317.	Te Groningen. v. B.
81. **Hyalina**, Kl.	Lijst, n. 59.	
82. **Melanocephala**, F.	*Fabr. S. P.* 26, 20. — *Coquebert Ill. Icon.* I. 16. tab. 3. f. 6. — *Hartig* p. 271. n. 17.	Een ♀ uit een doornrupsje op eiken bij den Haag, uitgekomen 27 April 1852. v.V.
83. **Luteiventris**, Kl.	Lijst, n. 60.	Bij Utrecht. Six.
84. **Albipes**, L.	Lijst, n. 61.	Bij den Haag in April. v. V.
85. **Semicincta**, Hart.	Lijst, n. 62.	Te Groningen. v. B.
86. **Brunniventris**, Hart.	Lijst, n. 74.	
87. **Gagathina**, Kl.	Lijst, n. 63.	
88. **Plana**, Kl.	*Hartig* p. 274. n. 30.	In Mei bij Leiden twee voorwerpen. v. V.
89. **Sericans**, Hart.	Lijst, n. 64.	De larven in zeer groot aantal in Mei bij Piet-Gijzenbrug. v. V.
90. **Nigerrima**, Kl.	Lijst, n. 65.	

---

76) Het ♂ heeft de vleugeladeren normaal; het ♀ daarentegen de lancetvormige cel door eene scheeve dwarsader verdeeld, waardoor zij in de Sect. 3. *Eriocampa* van Hartig zou moeten opgenomen worden.

86) Mijn voorwerp heeft den halskraag, de knieën en tibiën lichtbruin en op het chocolade-bruine achterlijf een donkere middenstreep.

91. **Aterrima**, Kl.	Lijst, n. 66.	In het Haagsche bosch. v. d. W.
92. **Brevis**, Kl.	Lijst, n. 67.	
93. **Crataegi**, Kl.	Lijst, n. 75.	
94. **Annulipes**, Kl.	*Hartig* p. 279. n. 46.	In Aug. bij den Haag. v. V.
95. **Cinxia**, Kl.	Lijst, n. 68.	
96. **Adumbrata**, Kl.	Lijst, n. 69.	In Mei en Aug. bij den Haag; in Julij te Brummen. v. V.
97. **Umbratica**, Kl.	*Hartig* p. 280. n. 50.	Bij Utrecht. Six.
98. **Ovata**, L.	Lijst, n. 70.	Op Walcheren. H. — In Gelderland. ter Meer. — Te Wassenaar, Brummen en Driebergen. v. B. — Te Haarlem Buse. — Te Utrecht. Six en V. — Bij den Haag in Julij. v. d. W.
99. **Luteola**, Kl.	Lijst, n. 71.	
100. **Albomarginata**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	In April een ♀ bij den Haag. v. V. — Twee ♀ den 20sten Mei bij Utrecht. Six.
101. **Serva**, F.	Lijst, n. 72.	In Augustus bij den Haag. v. d. W. — Te Driebergen en Groningen. v. B.
102. **Sixii**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Bij Utrecht. Six.
103. **Socia**, Kl.	Lijst, n. 73.	In Augustus bij den Haag. v. d. W. — Te Warmond. v. B. — In Aug. bij Brummen. v. V.
104. **Morio**, F.	*Hartig* p. 282. n. 57.	De larve bij Voorst. Wtt.

ATHALIA, Leach.

105. **Spinarum**, F.	Lijst, n. 76.	Bij Woerden. d. Gr. — Bij Groningen. v. B. — Bij Voorst Wtt. — Bij den Haag. v. V.
106. **Rosae**, L.	Lijst, n. 77.	Te Utrecht. Six. — Te Brummen. v. B. en v. V. — Te Oosterbeek. v. B.

---

93) De schedel en rug zijn bij mijn voorwerp slechts een weinig donkerder, dan de overige ligchaamskleur; boven op het achterlijf staan aan de basis slechts twee dunne zwarte streepjes, doch de tarsen, voornamelijk die der achterpooten, zijn bepaaldelijk bruin.

95 en 96) De middencellen der ondervleugels ontbreken wel somtijds.

Allantus, Jur.

107. **Scrophulariae**, L.	Lijst, n. 78.	In Gelderland. v. V.
108. **Marginellus**, F.	*Fabr. S. P.* 29, 2. — *Hartig* p. 287. n. 3. — *Panzer Fn.* 65. f. 5. 113. f. 13 en 14.	In het laatst van September te Brummen op schermbloemen. v. V. — Bij Driebergen. Six.
109. **Tricinctus**, F.	Lijst, n. 79.	Op Walcheren. H. — Bij Haarlem. Buse. — Bij Utr. Six en V.
110. **Schaefferi**, Kl.	Lijst, n. 80.	

Macrophya, Dahlb.

111. **Blanda**, F.	Lijst, n. 81.	
112. **Militaris**, Kl.	*Hartig* p. 292. n. 4.	Eenmaal in Zuid-Holland. v. V.
113. **Strigosa**, F.	Lijst, n. 82.	
114. **Haematopus**, Panz.	Lijst, n. 86.	
115. **Punctum**, F.	Lijst, n. 83.	Den 27sten Mei te Leiden. v. V.
116. **Duodecimpunctata**, L.	*Hartig* p. 294. n. 13. — *Panz. Fn.* 52. f. 8 en 91. f. 16. — *Lepel.* p. 100. n. 282.	In Zuid-Holland. de Haan. — Bij Utrecht. V.
117. **Albicincta**, Schr.	Lijst, n. 84.	Bij den Haag. v. V. — Bij Driebergen. v. B.
118. **Ribis**, Schr.	Lijst, n. 85.	In Junij in den Haag. v. V. — Bij Driebergen. v. B. — Bij Utrecht. Six.
119. **Rapae**, L.	*Hartig* p. 296. n. 19.	Bij 's Gravenhage. v. V.
120. **Antennata**, Kl.	Lijst, n. 87.	

Tenthredo, Leach.

121. **Bicolor**, Kl.	Lijst, n. 88.	Bij Utrecht. Six. — In Augustus bij Heemstede en te Brummen. v. V.
122. **Agilis**, Kl.	Lijst, n. 89.	In Mei bij den Haag. v. d. W. — Bij Haarlem. v. B.
123. **Obesa**, Kl.	Lijst, n. 90.	Een ♀ in April bij den Haag. v. V.
124. **Aucupariae**, Kl.	Lijst, n. 91.	
125. **Lateralis**, F.	Lijst, n. 105.	

---

124) Het mannetje heeft zwarte langsstrepen op de roode pooten.

126. **Mandibularis**, Panz.	Lijst, n. 92.	
127. **Atra**, L.	Lijst, n. 93.	Bij den Haag in Junij. v. d. W.
128. **Coquebertii**, Kl.	*Hartig* p. 307. n. 33.	Bij den Haag. v. V.
129. **Sordida**, Kl.	Lijst, n. 94.	Bij Utrecht. Six.
130. **Instabilis**, Kl.	Lijst, n. 95.	Te Leiden. de Haan. — Te Haarlem. Buse. — Te Groningen. v. B.
131. **Picta**, Kl.	Lijst, n. 106.	
132. **Punctulata**, Kl.	Lijst, n. 96.	Bij Utrecht. V. en Six.
133. **Scalaris**, Kl.	Lijst, n. 97.	Bij den Haag in Junij. v. d. W. — In Junij bij Warmond. H. — Te Wassenaar. v. B. — Bij Utrecht. V.
134. **Obsoleta**, Kl.	Lijst, n. 98.	
135. **Viridis**, L.	Lijst, n. 99.	
136. **Bicincta**, L.	Lijst, n. 100.	In Noord-Brabant. Wtt.
137. **Flavicornis**, F.	Lijst, n. 101.	Te Groningen. v. B. — Bij Utrecht. Six en V. — In Noord-Brab. Wtt.
138. **Fagi**, Panz.	Lijst, n. 102.	Te Utrecht. Six. — Bij Groningen. v. B.
139. **Colon**, Kl.	Lijst, n. 103.	Bij den Haag in Junij. v. d. W. — Bij Naarden. de Haan. — Bij Haarlem. Buse. — Bij Utrecht. Six.
140. **Rufiventris**, F.	Lijst, n. 104.	

Lyda, F.

141. **Pratensis**, F.	Lijst, n. 107.	Bij Driebergen. Six.
142. **Clypeata**, Kl.	Lijst, n. 110.	
143. **Punctata**, F.	*Fabr. S. P.* 44, 7. — *Coqueb. Illust.* I. 17. tab. 3. f. 9. — *Panz. Fn.* 119. f. 17. — *Hartig* p. 345. n. 16.	Bij Utrecht. V.

---

127) Het voorwerp van den Heer van der Wulp heeft een zwarten langsstreep op de bovenzijde van alle schenkels. Mijn eene voorwerp, dat veel kleiner kop heeft, verschilt bovendien door een gelen vlek op het schildje. Is dit eene nova species of misschien een var. van *Instabilis?*

129) Dit voorwerp staat eigenlijk tusschen *Sordida* Kl. en *Nassata* L. in. De sprieten zijn zoo lang als het achterlijf; het schildje is zwavelgeel en de hoornvlek der vleugels is half geel, half zwart.

144. **Maculifrons**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Een ♂ bij Utrecht. Six.
145. **Depressa**, Schr.	Lijst, n. 108.	Een ♀ bij Utrecht. Six.
146. **Nigricornis**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	In Mei bij den Haag. v. V.
147. **Sylvatica**, L.	Lijst, n. 109.	Bij Utrecht. Six.

FAM. II. SIRICIDEA.

Cephus, Latr.

148. **Pygmaeus**, L.	Lijst, n. 111. — *Lepel.* p. 19. n. 52.	Een ♀ te Arnhem. v. d. W.
149. **Elongatus**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Op Sterkenburg bij Driebergen in Aug. een ♂ en twee ♀. Vroeger ook twee ♀ in Mei bij Heemstede. v. V.

Xiphydria, Latr.

150. **Camelus**, L.	Lijst, n. 112. — *Lepel.* p. 2. n. 3.	
151. **Dromedarius**, F.	Lijst, n. 113. — *Lepel.* p. 3. n. 5.	

Sirex, L.

152. **Gigas**, L.	Lijst, n. 114.	In Zuid-Holland. v. B. — De larve te Voorst. Wtt. — Eene fraaije verscheidenheid te Leiden. Ter Meer.
153. **Juvencus**, L.	Lijst, n. 115.	Een klein voorwerp te Zwol. v. B. — Larve en wesp te Voorst. Wtt.

FAM. III. CYNIPIDEA.

Cynips, L.

154. **Quercus Folii**, L.	*Fabr. S. P.* 144, 4. — *Panz. Fn.* 88. f. 11. — *Hartig* in *Germar's Zeitschr.* II. 187. n. 2. — *Rös.* III. tab. 52, 53.	Alom op eiken zeer gemeen. v. V.
155. **Longiventris**, Hart.	*Hartig* in *Germ. Z.* II. 188. n. 3.	In November bij den Haag uit de galnoten. De gallen ook bij Leiden en Brummen. v. V.
156. **Quercus inferus**, L.	*Fabr. S. P.* 144, 5. — *Hartig* in *Germ. Z.* II. 204. n. 4.	Bij Heemstede. v. V.

157. **Fecundatrix**, Hart. *Hartig* in *Germ. Z.* II. 189. n. 8. — *Réaumur Mém.* III. tab. 43. f. 5—8. Bij Voorst in April. v. V. — Bij Utrecht. Six. — De galappelen bij den Haag en Voorst. v. V.

Neuroterus, Hart.

158. **Inquilinus**, Hart. *Hartig* in *Germ. Z.* II. p. 192. In April bij den Haag. v. V.

Teras, Hart.

159. **Terminalis**, F. *Fabr. S. P.* 146, 12. — *Panz. Fn.* 88. f. 13. — *Réaumur Mém.* III. t. 41. f. 1—5. — *Hartig* in *Germ. Z.* II. 193. In 1849 en 1850 gemeen op de Gliphoeve; voorts bij den Haag, Leiden en op Sterkenburg. v. V.

Biorhiza, Westw.

160. **Aptera**, F. *Fabr. S. P.* 148, 23. — *Coqueb. Illustr. Icon.* I. 8. tab. 1. f. 11. — *Hartig* in *Germ. Z.* II. 193 (*Apophyllus*) et IV. 140. Te Empen. v. Eyndh.

Rhodites, Hart.

161. **Rosae**, L. *Fabr. S. P.* 143, 1. — *Réaumur Mém.* III. t. 46. f. 5—8 en 47. f. 1 en 4. — *Hartig* in *Germ. Z.* II. 194. Bij Zeist. Martens. — Bij Groningen. van Hall.

Diastrophus, Hart.

162. **Rubi**, Hart. *Hartig* in *Germ. Z.* II. 194. en IV. 410. Zeer gemeen op de Gliphoeve in braamstengels. v. V.

Spathegaster, Hart.

163. **Baccarum**, F. *Fabr. S. P.* 144, 3. — *Réaumur Mém.* III. 192. tab. 42. f. 8 en 40. f. 1—6. — *Hartig* in *Germ. Z.* I. 207 (*Interruptor*) en III. 341. In Junij 1853 uit galappels van eiken in het Haagsche bosch en Halfweg-Scheveningen. v. V.

Trigonaspis, Hart.

164. **Crustalis**, Hart. *Hartig* in *Germ. Z.* II. 195. In Julij uit een galnoot aan den voet van een eik bij Heemstede. De gallen gemeen in

157) In den *Erster Nachtrag*, *Germ. Zeitschr.* III. p. 323 vlgg. neemt Hartig de diagnose op bl. 189 gegeven terug en noemt de soort *Radicis* F.; dan de geheele voorstelling is zoo onduidelijk, dat ik het veiliger oordeel mij vooreerst aan het eerste opstel van Hartig en de plaat van Réaumur te houden.

Mei 1852 in het Haagsche bosch. v. V.

Aulax, Hart.

165. **Rhoeadis**, Kl.	*Hartig* in *Germ. Z.* II. 195.	Bij Scheveningen en Sassenheim in zaadhuizen van klaprozen. v. V.
166. **Brandtii**, Ratz.	*Hartig* in *Germ. Z.* II. 196.	Bij Zeist en Bodegraven. Martens.
167. **Glechomae**, L.	*Hartig* in *Germ. Z.* III. 342. n. 9 en IV. 412. n. 9. — *Réaumur Mém.* III. tab. 42. f. 1—5.	De gallen in Groningen. van Hall.

Synergus, Hart.

168. **Facialis**, Hart.	*Hartig* in *Germ. Z.* II. 199. n. 11.	Uit de gallen van *Teras terminalis* op de Gliphoeve. v. V.
169. **Pallicornis**, Hart.	*Hartig* in *Germ. Z.* III. p. 348. n. 25.	Bij Leiden. v. V.

Allotria, Westw.

170. **Macrophadnus**, Hart.	*Hartig* in *Germ. Z.* III. p. 352. n. 22.	Uit rozen-bladluizen in Julij. v. V.

Cothonaspis, Hart.

171. **Scutellaris**, Latr.	*Latr. Gen.* IV. p. 19. — *Hartig* in *Germ. Z.* II. p. 200.	Een ♂ in Augustus bij Heemstede. v. V.

FAM. IV. EVANIADEA.

Foenus, F.

172. **Jaculator**, L.	*Fabr. S. P.* 141, 1. — *Panz. Fn.* 96. f. 16. — *Jurine Hym.* p. 88. tab. 7. — *Nees ab Es. Mon.* I. p. 307.	In het laatst van Junij bij den Haag ♀, in Augustus te Brummen beide seksen. v. V. — Bij Utrecht. Six.

FAM. V. ICHNEUMONIDEA.

Ichneumon, L.

173. **Nigritarius**, Grav.	*Grav.* I. 113. n. 4. — *Ratz. Ichn.* I. p. 134. n. 7.	Te Brummen. v. V. — Bij Woerden. de Gr.

---

171) De beschrijving van den thorax bij Latreille komt niet juist met mijn eenig voorwerp overeen.

174. **Pallifrons**, Grav.	*Grav.* I. p. 117. n. 7.	Een ♂ in Holland. Hav.
175. **Bilineatus**, L.	*Grav.* I. p. 127. n. 11.	Een ♂ bij den Haag. v. d. W. — Een ♀ bij Heemstede. v. V.
176. **Aethiops**, Grav.	*Grav.* I. p. 130. n. 12.	Een voorwerp bij Leiden. v. V. — De ♂ var. waarvan GRAVENHORST melding maakt, in Junij bij den Haag. v. V.
177. **Castigator**, F.	*Fabr. S. P.* 68, 77. — *Grav.* I. p. 124. n. 20.	In Holland. Hav. — Bij Leiden. ter Meer.
178. **Brunnicornis**, Grav.	*Grav.* I. p. 145. n. 22. — *Ratz. Ichn.* I. p. 134. n. 8.	Twee ♀ uit *Tinea padella*. v. V. — Eenige uit *Tinea rorella*. de Gr.
179. **Subsericans**, Grav.	*Grav.* I. p. 161. n. 31.	In Holland. Hav.
180. **Fossorius**, F.	*Fabr. S. P.* 65, 55. — *Grav.* I. p. 164. n. 32.	In Holland. v. V. — Een ♂ bij den Haag. v. d. W.
181. **Digrammus**, Grav.	*Grav.* I. p. 179. n. 43.	In Augustus bij den Haag. v. V.
182. **Fabricator**, F.	*Fabr. S. P.* 68, 80. — *Grav.* I. p. 185. n. 46.	Een ♂ in Mei bij den Haag. v. V. — Vier ex., die eenigzins afwijken op Walcheren. H.
183. **Pallidatorius**, Grav.	*Grav.* I. p. 196. n. 51.	Bij Leiden. ter Meer.
184. **Semiorbitalis**, Grav.	*Grav.* I. p. 212. n. 63.	In Junij bij den Haag en in Julij bij Brummen. v. V.
185. **Lugens**, Grav.	*Grav.* I. p. 215. n. 65.	Bij Leiden. v. V.
186. **Laminatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 60, 28. — *Grav.* I. p. 218. n. 67.	Een voorwerp in Nederland. W.
187. **Deliratorius**, L.	*Fabr. S. F.* 64, 51. — *Grav.* I. p. 219. n. 68.	In Sept. bij den Haag. v. d. W. — Bij Utrecht. Six.
188. **Computatorius**, Müll.	*Grav.* I. p. 256. n. 86.	Op Walcheren. H.
189. **Molitorius**, L.	*Grav.* I. p. 258. n. 87.	Een in Holland. Hav. — Een ♂ in Sept. en eene var. bij den Haag. v. V. — Ook aldaar. v. d. W. — Bij Leiden. v. V. — Bij Haarlem. Buse.

---

174) Het voorwerp verschilt wel eenigzins van de beschrijving wat de kleur der pooten aangaat.

177) De kleur van het stigma verschilt van de diagnose van GRAVENHORST; het is zwart.

190. **Confusorius**, Grav.	*Grav.* I. p. 276. n. 90.	Bij Driebergen. Six.
191. **Grossorius**, F.	*Fabr. S. P.* 57, 15. — *Grav.* I. p. 298. n. 103. — *Panz. Fn.* 78. f. 8 en 19. f. 17.	Eenmaal in Holland. v. V. — Bij Leiden. W.
192. **Sarcitorius**, L.	*Grav.* I. p. 302. n. 105. — *Panz. Fn.* 113. f. 12.	Tweemaal in Zuid-Holland. v. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Een var., zonder zwarten rand aan de tweede geleding van het achterlijf, bij Utr. V.
193. **Vadatorius**, Illig.	*Fabr. S. P.* 78, 10. — *Grav.* I. p. 304. n. 106. — *Panz. Fn.* 78. f. 10.	Een in Holland. Hav. — Bij Utrecht. V. — In September te Leiden. v. V.
194. **Ornatorius**, Panz.	*Panz. Fn.* 73. f. 15. — *Grav.* I. p. 311. n. 110.	Eenmaal. v. V.
195. **Laboratorius**, Grav.	*Grav.* I. p. 317. n. 114.	In Zuid-Holland. v. V.
196. **Punctus**, Grav.	*Grav.* I. p. 323. n. 119.	Een ♂ in Julij bij den Haag. v. d. W.
197. **Vaginatorius**, L.	*Fabr. S. P.* 62, 39. — *Panz. Fn.* 79. f. 8 en 9. — *Grav.* I. 357. n. 138.	Eenmaal. v. V.
198. **Fasciatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 61, 35. — *Grav.* I. p. 376. n. 144.	Een ♂ in Holland. Hav.
199. **Contaminatus**, Grav.	*Grav.* I. p. 391. n. 150.	Bij het Haarlemmermeer. v. B.
200. **Oratorius**, Panz.	*Panz. Fn.* 80. f. 10. — *Fabr. S. P.* 58, 20. — *Grav.* I. p. 394. n. 153.	Drie voorwerpen in Zuid-Holland. v. V. — Een bij Leiden. W. — Op Walcheren. H.
201. **Flavoniger**, Grav.	*Grav.* I. p. 403. n. 157.	Een voorwerp van var. 1. bij Leiden. W.
202. **Luctatorius**, L.	*Fabr. S. P.* 60, 29. — *Grav.* I. p. 411. n. 162. — *Ratz. Ichn.* I. p. 136. n. 18.	Vrij gemeen in Zuid-Holland, zeer gemeen te Brummen. v. V. — In Julij bij den Haag. v. d. W. — Te Oosterwijk. v. B. — Twee verscheidenheden bij den Haag. v. V.

---

195) Mijn voorwerp heeft de achterdijen boven en onder met zwart gestreept en nadert dus eenigzins tot den *Ichn. laboratorius* F. en TRENTEPOHL, waaromtrent men zie *Grav.* III. p. 962. Daarentegen heeft dit voorwerp de 7de geleding geheel zwart.

198) Op het gezag van GRAVENHORST haal ik *Fabr. S. P.* aan. Daar deze evenwel van de gele kleur der laatste segmenten geene melding maakt en van PANZER eene figuur aanhaalt, die het geel insgelijks mist, zoo kan het zijn, dat hij eene andere soort bedoelde.

203. **Natatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 57, 16. — *Grav.* I. p. 429. n. 169. — *Panz. Fn.* 80. f. 7.	Tweemaal in Holland. v. V.
204. **Sugillatorius**, L.	*Fabr. S. P.* 327, 1. — *Grav.* I. p. 437. n. 172.	Een ♀ in Augustus bij Brummen. v. V.
205. **Jugatus**, Grav.	*Grav.* I. p. 452. n. 182.	In Mei bij den Haag. v. V.
206. **Fusorius**, L.	*Fabr. S. P.* 64, 47. — *Grav.* I. p. 457. n. 186. — *Panz. Fn.* 71. f. 11.	Een ♀ in Zuid-Holland. v. V.
207. **Repentinus**, Grav.	*Grav.* I. p. 467. n. 188.	Een ♂ in Holland. Hav.
208. **Mesocastanus**, Grav.	*Grav.* I. p. 469. n. 189.	Eenmaal uit een pop, waarschijnlijk van *Pyr. pinguinalis.* de Gr.
209. **Alticola**, Grav.	*Grav.* I. p. 479. n. 196.	In September bij den Haag. v. d. W.
210. **Antennatorius**, Panz.	*Panz. Fn.* 71. f. 13. — *Grav.* I. p. 511. n. 214.	Een ♀. Hav.
211. **Culpatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 55, 7. — *Grav.* I. p. 513. n. 215.	Bij Utrecht een min of meer afwijkend ♀. Six.
212. **Culpator**, Grav.	*Grav.* I. p. 548. n. 227.	In Holland. de Haan.
213. **Crassipes**, Grav.	*Grav.* I. p. 622. n. 267.	Bij den Haag. v. V.
214. **Quadrimaculatus**, Schr.	*Grav.* I. p. 370. n. 142.	Bij Wassenaar. v. B.
215. **Divisorius**, Grav.	*Grav.* I. p. 470. n. 190.	Bij Groningen. de Gav.
216. **Rubellus**, Gmel.	*Grav.* I. p. 138. n. 16.	Bij Groningen. de Gav.

Ischnus, Grav.

217. **Truncator**, F.	*Fabr. S. P.* 98, 17. — *Grav.* I. p. 649.	Een ♀ in October bij Heemstede. v. V.

Trogus, Grav.

218. **Lutorius**, F.	*Fabr. S. P.* 64, 50. — *Grav.* II.	4 ♂ en 5 ♀ in Zuid-Holland

---

204) Mijn voorwerp verschilt doordien het geene puntjes heeft op de 4de geleding, noch op de eerste; ook is het schildje niet wit, maar licht geel.

205) Het schildje is niet zuiver wit en de eerste geleding van het achterlijf mist de witte puntjes.

218) Van al de voorwerpen, die ik gezien heb, heeft slechts een ♂ een geheel geel achterlijf en gele pooten. Is dan niet deze eigenlijk variëteit? Het verwondert mij dat Gravenhorst, noch Ratzeburg spreken van de zwarte randen der vleugels.

	p. 374. — *Ratz. Ichn.* I. 130 en II. 136.	en een ♀ te Brummen. v. V. — Een ♂ uit *Sphinx Ligustri.* de Gr. — Bij Utrecht. V. — Bij Driebergen. Six.
219. **Alboguttatus**, Grav.	*Grav.* II. p. 373. — *Ratz. Ichn.* I. 131.	Bij 's Gravenhage. v. d. W. en v. V. — Bij Leiden. W. — Bij Utrecht. V. — Uit de pop van *Thyatira Batis.* v. V.

TRYPHON, Grav.

220. **Succinctus**, Grav.	*Grav.* II. p. 166. n. 107.	Drie voorwerpen gevangen bij *Nematus*-larven op *Sorbus Aucuparia* in Julij te Brummen. v. V.
221. **Melanoleucus**, Grav.	*Grav.* II. p. 169. n. 110.	In Junij bij den Haag. v. V.
222. **Aulicus**, Grav.	*Grav.* II. p. 173. n. 113.	Drie ♂ en twee ♀ in April uit Cocons van *Lophyrus* van Groesbeek 1852. v. V.
223. **Scabriculus**, Grav.	*Grav.* II. p. 180. n. 119.	Een in Augustus bij Heemstede. v. V.
224. **Variabilis**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 127. en II. p. 116.	Den 11^{den} Febr. 1852 uit een Cocon van *Lophyrus*, waarschijnlijk *Pini.* v. V.
225. **Armillatorius**, Grav.	*Grav.* II. p. 182. n. 120.	Een voorwerp van de 3de var. Hav. — Een ♂ van de 6de var. bij den Haag. v. V.
226. **Formosus**, Grav.	*Grav.* II. p. 185. n. 121.	In Junij een paar ♀ bij 's Gravenhage. v. d. W. en v. V.
227. **Marginatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 76, 24. — *Panz. Fn.* 80. f. 14. — *Grav.* II. 191. n. 125. — *Ratz. Ichn.* I. p. 107. tab. VI. f. 11.	In zeer groot aantal uit Cocons van *Lophyrus catocalus* van Groesbeek. v. V.

---

220) KATZEBURG heeft, *Ichn. d. Forstins.* I. p. 128. en II. p. 116, een geheel ander dier voor zich gehad; waarom hij het *Succinctus* noemde, blijkt niet regt, daar hij zelf zegt dat het stellig *Marginellus* Grav. was.

222) Of dit eene var. van *Aulicus* is of wel eene bijzondere soort, is mij niet duidelijk. Het ♂ onderscheidt zich van GRAVENHORST's beschrijving doordien de twee eerste geledingen der sprieten van onderen niet geel zijn, de derde wel. Het schildje is niet rood, maar zwart met 3 gele vlekken. De segmenten van het achterlijf hebben witte vlekken aan de randen, als bij het ♀. Dit heeft zeer weinig wit aan den mond; daarentegen twee witte vlekken op zijde bij de oogen. De vlekken op het achterlijf zijn kleiner dan bij het ♀.

223) Het ♀, dat GRAVENHORST niet gekend heeft, verschilt door een wit ringeltje aan de sprieten.

225) GRAVENHORST heeft alleen het ♂ beschreven. Het ♀ heeft een zeer korten legboor en mist het roodgele vlekje op de 4de achterlijfsgeleding.

228. **Mesoxanthus**, Grav.	*Grav.* II. p. 233. n. 152.	In Holland een ♀. v. V.
229. **Elegantulus**, Schr.	*Schrank, F. Austriae* p. 361. n. 727. — *Fabr. S. P.* 86, 65. — *Grav.* II. p. 235.	Tweemaal in Holland. v. V.
230. **Elongator**, F.	*Fabr. S. P.* 67, 72. — *Grav.* II. p. 238. n. 155.	In Aug. bij Brummen. v. V. — In Junij bij den Haag. v. d. W. — Bij Warmond. v. B. — In Holl. Hav.
231. **Rutilator**, L.	*Fabr. S. P.* 66, 67. — *Grav.* II. p. 305. n. 205.	Twee voorwerpen, waarvan een met zwarte punt aan het achterlijf. Hav.

Chalinocerus, Ratz.

232. **Longicornis**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* III. p. 130. — *Curtis, Brit. Ent.* n. 407 (*Lampronota crenicornis*).	Een ♂ in Julij te Brummen. v. V.

Sphinctus, Grav.

233. **Serotinus**, Klug.	*Grav.* II. p. 365. — *Ratz. Ichn.* II. 119.	Te Brummen en Oosterbeek. v. B. — Te Driebergen. Six.

Cryptus, F.

234. **Cinctorius**, F.	*Fabr. S. P.* 78, 33. — *Grav.* II. p. 480.	In Aug. en Oct. bij Heemstede en Leiden, en in Sept. bij Scheveningen tegen het badhuis. v. V.
235. **Assertorius**, F.	*Fabr. S. P.* 76, 20. — *Grav.* II. p. 495.	Bij den Haag. v. d. W. — Aan de Vuursche. v. V.
236. **Dianae**, Grav.	*Grav.* II. p. 545.	In Julij bij den Haag. v. V.
237. **Sponsor**, F.	*Fabr. S. P.* 83, 50. — *Grav.* II. p. 554. — *Ratz. Ichn.* III. p. 139. n. 28.	In Julij twee ♀ te Brummen. v. V.
238. **Analis**, Grav.	*Grav.* II. p. 560.	Bij Utrecht het ♂. Six.
239. **Incubitor**, Grav.	*Grav.* II. p. 590.	Bij Utrecht. Schubärt.
240. **Migrator**, F.	*Grav.* II. p. 592. — *Ratz. Ichn.* I. 142 en II. 123.	Uit de pop van *Eristalis sepulcralis*. v. d. W. — Drie ♀ gevangen. v. V.

---

232) Mijn voorwerp verschilt van de beschrijving bij Ratzeburg daarin, dat ook de tarsen der middelpooten en de schenen en tarsen der achterpooten zwart zijn; het komt dus meer met de Engelsche voorwerpen overeen.

241. **Carnifex**, Grav.	*Grav.* II. p. 631.	Eenmaal bij Leiden. W.

PHYGADEUON, Grav.

242. **Graminicola**, Grav.	*Grav.* II. p. 673.	Drie ♂ in October onder mos bij den Haag. Ook aldaar in April en te Brummen in Augustus. v. V.
243. **Quadrispinus**, Grav.	*Grav.* II. p. 674.	Een ♀ in October onder mos bij den Haag. v. V.
244. **Profligator**, F.	*Fabr. S. P.* 83, 52. — *Grav.* II. p. 729.	In Mei bij den Haag. v. V.
245. **Erythrogaster**, Grav.	*Grav.* II. p. 741.	Een ♀ met zwarte sprieten in Junij bij den Haag. v. V.
246. **Varipes**, Grav.	*Grav.* II. p. 747.	In Julij bij den Haag. v. d. W.

MESOSTENUS, Grav.

247. **Gladiator**, Scop.	*Grav.* II. p. 765. — *Ratz. Ichn.* I. p. 146. tab. VI. f. 9. — *Réaum. Mém.* VI. p. 302. tab. 29. f. 1—10.	De ♀ zijn vrij gemeen. Zie VERLOREN in het Verslag der 6de alg. Verg. der N. E. V. — In Holland. de Haan. — Op Walcheren. H. — Bij den Haag. v. d. W. — Te Leiden en in Julij bij Brummen. v. V.

HEMITELES, Grav.

248. **Tristator**, Grav.	*Grav.* II. p. 787. — *Ratz. Ichn.* III. p. 158.	In Junij bij den Haag. v. V.
249. **Similis**, Gmel.	*Grav.* II. p. 793.	Zes ex. in het gras aan de duinen bij den Scheveningschen weg in Junij. v. V.
250. **Luteolator**, Grav.	*Grav.* II. p. 826. — *Ratz. Ichn.* II. p. 130.	Uit rozen-bedeguar van Zeist in groote menigte. v. V.
251. **Areator**, Panz.	*Panz. Fn.* 94. f. 14. — *Grav.* II. p. 855. — *Ratz. Ichn.* I. p. 151 en II. p. 128.	Meermalen gevangen. v. V. — Als parasiet-parasiet van *Cryptus incubitor* uitgekomen te Utrecht. Schubärt.
252. **Cingulator**, Grav.	*Grav.* II. p. 859.	Drie ex. uit *Col. coracipennella* in Julij 1851. de Gr.

---

242 en 243) De drie ♂ en het ♀ zijn bij elkander gevonden in eene zeer beperkte ruimte. GRAVENHORST geeft een ander mannetje voor dat van *Quadrispinus* op.

249) Het is niet dan met schroom, dat ik dit insekt tot *Similis* breng; de legboor is niet lang genoeg en de achterdijen zijn te donker.

253. **Bicolorinus**, Grav.	*Grav.* II. p. 862.	Een ♂ uit *Psyche nitidella.* v. V.

Pezomachus, Grav.

254. **Hopei**, Grav.	*Grav.* I. p. 715. — *Curtis, Brit. Ent.* XII. pl. 536. — *Förster, Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 82.	Bij Amersfoort. V. — Bij 's Gravenhage. v. d. W.
255. **Micropterus**, Grav.	*Grav.* II. p. 879. — *Först. Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 89.	In Zuid-Holland. H.
256. **Fasciatus**, F.	*Fabr. S. P.* 92, 98. — *Panz. Fn.* 79. f. 14. — *Grav.* II. p. 889. — *Först. Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 217.	In April in het gras op de Gliphoeve. v. V. — Bij Leiden. Perin.
257. **Vulpinus**, Grav.	*Grav.* II. p. 914. — *Först. Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 116.	In October bij 's Gravenhage. v. V.
258. **Formicarius**, L.	*Fabr. S. P.* 92, 102. — *Grav.* II. p. 915. — *Först. Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 151.	Tweemaal in Holland. v. V.
259. **Circumcinctus**, Först.	*Först. Mon. Pez. Arch.* 1850. p. 178.	Bij Voorschoten. Perin.

Phytodietus, Grav.

260. **Coryphaeus**, Grav.	*Grav.* II. p. 945.	Een ♂ in Julij bij den Haag. v. V.

Mesochorus, Grav.

261. **Testaceus**, Grav.	*Grav.* II. p. 973.	In de bosschen aan den Scheveningschen weg in Junij. v. d. W.
262. **Thoracicus**, Grav.	*Grav.* II. p. 971.	In de bosschen bij Waalsdorp in Julij. v. V.
263. **Splendidulus**, Grav.	*Grav.* II. p. 965.	In August. te Brummen. v. V.

Glypta, Grav.

264. **Flavolineata**, Grav.	*Grav.* III. p. 27. — *Ratz. Ichn.* I. p. 121.	Tweemaal in Holland, in Julij en Augustus te Brummen. v. V.
265. **Bifoveolata**, Grav.	*Grav.* III. p. 25.	Een ♀. Havelaar.

---

256) Het voorwerp van Perin heeft een rooden achterrand aan de 3de geleding van het achterlijf en het eerste lid der sprieten roodbruin. Is dit ook eene Nov. Spec.?

260) Dit ♂ wijkt wel eenigzins af van het ♀, door Gravenhorst beschreven.

Lissonota, Grav.

266. **Setosa**, Fourcr.	*Grav.* III. p. 35. n. 14.	Bij Leiden. H. — Twee ♀ bij Utrecht. V. — Bij Noordwijk. v. B.
267. **Impressor**, Grav.	*Grav.* III. p. 50. n. 27.	Bij Groningen. de Gav. — Vier ex. in Sept. bij den Haag. v. V.
268. **Segmentator**, F.	*Fabr. S. P.* 114, 8. — *Grav.* III. p. 52. n. 28.	Bij Groningen. de Gav. — In Julij te Brummen. v. V.
269. **Cruenta**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Twee ♀ in Julij bij Brummen. v. V.
270. **Insignita**, Grav.	*Grav.* III. p. 84. n. 46.	In September bij den Haag. v. V.
271. **Perspicillator**, Grav.	*Grav.* III. p. 86. n. 47.	In Augustus bij den Haag. v. V.
272. **Verberans**, Grav.	*Grav.* III. p. 102. n. 50.	Drie voorwerpen in Holland. v. V.
273. **Bellator**, Grav.	*Grav.* III. p. 106. n. 60.	Drie voorwerpen in Julij bij Rotterdam. v. V.
274. **Cylindrator**, Vill.	*Grav.* III. p. 102. n. 58. — *Panz. Fn.* 116. f. 22.	Drie voorwerpen in Holland. Overdijk. — In Aug. bij den Haag en in Sept. bij Heemstede. v. V.

Clistopyga, Grav.

275. **Incitator**, F.	*Fabr. S. P.* 117, 24. — *Grav.* III. p. 134.	Een ♀ in Julij te Brummen. v. V.

Pimpla, F.

276. **Flavicans**, F.	*Fabr. S. P.* 119, 33. — *Grav.* III. p. 141. n. 74. — *Ratz. Ichn.* I. p. 118. n. 22. — *Panzer, Fn.* 109. f. 14.	In Zuid-Holland. Hav. — In Aug. bij den Haag. v. d. W. — In Sept. te Leiden. v. V.
277. **Oculatoria**, F.	*Fabr. S. P.* 78, 30. — *Grav.* III. p. 154. n. 79.	Den 10den Mei in 's Gravenhage uitgekomen uit eene larve, die van spinneneijeren geleefd had. v. V.
278. **Angens**, Grav.	*Grav.* III. p. 162. n. 81.	In Mei bij den Haag. v. V.
279. **Rufata**, Gmel.	*Grav.* III. p. 164. n. 82. — *Ratz. Ichn.* I. 118 en II. 95.	Bij Naarden. de Haan. — In Mei in het Haagsche bosch, in Junij op de duinen, in Julij te Brummen. v. V. — Uit eene pop van *Depressaria apiella*. de Gr.
280. **Varicornis**, F.	*Fabr. S. P.* 119, 31. — *Grav.* III.	Te Brummen. v. B. — Eeni-

	p. 167. n. 83. — *Ratz. Ichn.* I. p. 117. n. 19. — *Panz. Fn.* 109. f. 13.	ge malen in Zuid-Holland. v. V.
281. **Graminellae**, Schr.	*Grav.* III. p. 181. n. 91. — *Ratz. Ichn.* II. 91.	In Aug. en Sept. op de Gliphoeve en in Aug. bij Scheveningen. v. V. — Te Brummen. v. B.
282. **Nucum**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. 115 en II. 90.	Te Brummen. v. B. — Den 6den April 1851, bij mij uit eikels uitgekomen. v. V.
283. **Stercorator**, F.	*Fabr. S. P.* 116, 17 ♀ en 117, 22 ♂. — *Grav.* III. p. 186. n. 92. — *Ratz. Ichn.* I. 115 et II. 90.	Bij Naarden. de Haan. — Een ♂ en drie ♀ uit ééne pop van *Neustria.* V. — Bij Leiden, den Haag en in October bij Bennebroek. v. V.
284. **Turionellae**, L.	*Fabr. S. P.* 87, 72. — *Grav.* III. p. 192. n. 93. — *Ratz. Ichn.* I. 113. n. 3.	In Zuid-Holland. de Haan. — Op Walcheren. H. — In Julij bij den Haag. v. d. W. — In Sept. bij Heemstede. v. V.
285. **Flavipes**, Grav.	*Grav.* III. p. 197. n. 94. — *Ratz. Ichn.* I. p. 115. n. 11.	In Junij bij den Haag en in Julij bij Rotterdam. v. V. — Bij Groningen. de Gav.
286. **Alternans**, Grav.	*Grav.* III. p. 201. n. 97.	Drie voorwerpen in Holland. de Haan.
287. **Scanica**, Vill.	*Grav.* III. p. 204. n. 98. — *Ratz. Ichn.* I. p. 116. n. 14.	Verscheidene voorwerpen in Mei bij den Haag. v. V.
288. **Examinator**, F.	*Fabr. S. P.* 85, 62. — *Grav.* III. p. 207. n. 99. — *Ratz. Ichn.* I. 116 en II. 93.	In Mei en Julij bij den Haag. v. d. W. — In Julij uit *Hyponomeuta variabilis.* v. d. W. — In Mei bij Utrecht. Six.
289. **Instigator**, F.	*Fabr. S. P.* 85, 61. — *Grav.* III. p. 216. n. 103. — *Ratz. Ichn.* I. p. 116. n. 12.	Zeer gemeen in Sept. bij de Glip, bij den Haag en Leiden. v. V. — Bij den Haag ook in Mei. v. V. — Mede aldaar. v. d. W. — Bij Warmond. v. B. — Een ♂ uit de pop van *Bombyx neustria.* de Gr. — Bij Utrecht vele ♀. V.
290. **Pomorum**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* II. p. 96. n. 32.	Drie voorwerpen uit *Anthonomus Pomorum* bij Heemstede. v. V.

289) Door Dr. M. C. Verloren zijn eens gezien 3 wijfjes, gezamenlijk trachtende aan te boren eene pop van *Noctua megacephala*, die zich door ronddraaijen telkens aan den steek onttrok.

Ephialtes, Grav.

291. **Tuberculatus**, Fourcr.	*Grav.* II. p. 228. n. 105.	Een ♀ in Augustus bij den Haag. v. V.
292. **Manifestator**, L.	*Fabr. S. P.* 113, 3. — *Grav.* III. p. 232. n. 107. — *Panz. Fn.* 19. f. 21. — *Ratz. Ichn.* I. p. 119. tab. VI. f. 6.	Bij den Haag. v. d. W. — Bij Driebergen. Six. — Bij Warmond. v. B.
293. **Carbonarius**, Chr.	*Grav.* III. p. 240. n. 108. — *Ratz. Ichn.* I. p. 119. n. 2.	Bij Utrecht. V. — Te Lisse. de Haan. — Te Leiden. Overdijk. — Vijf in Holland, drie in Gelderland. v. V.
294. **Varius**, Grav.	*Grav.* III. p. 254. n. 114.	Drie voorwerpen op Rhienderstein bij Brummen in Julij. v. V.
295. **Mediator**, F.	*Fabr. S. P.* 117, 23. — *Grav.* III. p. 256. n. 115. — *Panz. Fn.* 92. f. 6. — *Ratz. Ichn.* I. 119. n. 3.	Bij Noordwijk en Warmond. v. B. — In Julij bij Heemstede. v. V. — In Junij bij den Haag. v. d. W.
296. **Albicinctus**, Grav.	*Grav.* III. p. 259. n. 116.	Te Groningen. Prof. Muld.

Rhyssa, Grav.

297. **Persuasoria**, L.	*Fabr. S. P.* 112, 1. — *Panz. Fn.* 19. f. 18. — *Grav.* III. p. 267. — *Ratz. Ichn.* I. 121.	Een ♀ in Gelderland. v. V. — Een te Driebergen. Six. — Eenige exempl. uit larven gevonden in een dennenboom, waarin *Sirex juvencus* leefde, te Voorst. Wtt.

Metopius, Grav.

298. **Necatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 62, 42. — *Panz. Fn.* 47. f. 19. — *Grav.* III. p. 292. n. 2.	Bij Groningen. de Gav.
299. **Dentatus**, F.	*Fabr. S. P.* 119, 30. — *Grav.* III. p. 304. n. 4.	Te Noordwijk uitgekomen uit eene pop van *Bombyx Trifolii.* v. B.

Bassus, F.

300. **Exsultans**, Grav.	*Grav.* III. p. 328. n. 8. — *Ratz. Ichn.* I. 122. n. 2.	Uit *Syrphus* uitgekomen en meermalen in Holland gevangen. v. V. — Op Walcheren. H.
301. **Pectoratorius**, Grav.	*Grav.* III. p. 333. n. 11. — *Ratz. Ichn.* III. 116. n. 4.	Op Walcheren. H.

302. **Pictus**, Grav.	*Grav.* III. p. 336. n. 13.	In Aug. en Sept. op de Gliphoeve, in Aug. te Brummen en in Sept. aan het Haarlemmermeer. v. V.
303. **Deplanatus**, Grav.	*Grav.* III. p. 340. n. 17.	Bij Heemstede. v. V.
304. **Lateralis**, Grav.	*Grav.* III. p. 342. n. 19.	In Julij bij Brummen. v. V.
305. **Albosignatus**, Grav.	*Grav.* III. p. 343. n. 20. — *Ratz. Ichn.* I. 122. — *Panz. Fn.* 102. f. 18 en 100. f. 14.	Op Walcheren. H. — Bij Haarlem. Buse. — In Julij bij den Haag. v. d. W. — Bij Heemstede en in Aug. te Brummen en Leiden. v. V.
306. **Multicolor**, Grav.	*Grav.* III. p. 352. n. 25.	Op Walcheren. H.
307. **Laetatorius**, F.	*Fabr. S. P.* 63, 45. — *Grav.* III. p. 353. n. 26. — *Panz. Fn.* 19. f. 19. — *Ratz. Ichn.* II. 109.	Bij Heemstede en in Julij te Brummen. v. V. — Op Walcheren. H. — In Julij bij den Haag. v. d. W.

Banchus, F.

308. **Compressus**, F.	*Fabr. S. P.* 128, 8 en 129, 11. — *Grav.* III. p. 377. n. 2. — *Ratz. Ichn.* I. 104.	In overgroote menigte uit poppen van *Trachea piniperda* van Driebergen. V.
309. **Pictus**, F.	*Fabr. S. P.* 129, 12. — *Grav.* III. p. 380. n. 3.	Op Walcheren. H. — Bij Utrecht. Six. — In Zuid-Holland. v. V.
310. **Falcator**, F.	*Fabr. S. P.* 128, 6. — *Grav.* III. n. 385. n. 4. — *Panz. Fn.* 71. f. 8. — *Ratz. Ichn.* I. 106.	In Julij beide seksen op de Gliphoeve. v. V.

Exetastes, Grav.

311. **Fornicator**, F.	*Fabr. S. P.* 127, 3. — *Grav.* III. p. 402. n. 10.	Beide seksen in Zuid-Holland. v. V.
312. **Clavator**, F.	*Fabr. S. P.* 134, 17 en 20. — *Grav.* III. p. 405. n. 11.	Op Walcheren. H. — Bij Rotterdam beide seksen. v. V.
313. **Cimbicis**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Beide seksen uit de larven van *Cimbex aenea* van Zwammerdam. v. V.
314. **Osculatorius**, F.	*Grav.* III. p. 413. n. 15.	Bij Leiden. H.

---

303) Mijn voorwerp is 3''' groot en verschilt van de beschrijving doordien het schildje geheel zwart is.

310) Volgens Ratzeburg heeft Gravenhorst de seksen verkeerd geduid.

315. **Bicoloratus**, Grav.	*Grav.* III. p. 421. n. 20.	Een ♀ in Holland. v. V.
316. **Illusor**, Grav.	*Grav.* III. p. 427. n. 25.	Bij Leiden. Overdijk.

Campoplex, Grav.

317. **Chrysostictus**, Grav.	*Grav.* III. p. 522. n. 49. — *Ratz. Ichn.* I. 96.	Uit *Tinea cognatella* in Junij bij Heemstede. v. V.
318. **Argentatus**, Grav.	*Grav.* III. p. 543. n. 64. — *Ratz. Ichn.* I. 96 en II. 83.	Uit *Lophyrus Pini* van Epe en Apeldoorn. V. — Uit *Lophyrus pallidus* van Driebergen en *Loph. catocalus* van Groesbeek. v. V.
319. **Mixtus**, Schr.	*Fabr. S. P.* 139, 42. — *Grav.* III. p. 601. n. 101.	Eenige ex. in Gelderland en aan de Vuursche; een zeer groot ♀ in Julij bij den Haag. v. V. — Aldaar mede. v. d. W. — Te Warmond en te Brummen. v. B.
320. **Pugillator**, L.	*Fabr. S. P.* 135, 23 en 136, 28. — *Grav.* III. p. 606. n. 102. — *Panz. Fn.* 100. f. 15. — *Ratz. Ichn.* I. 98.	Meermalen in Holland. v. V. — Een ♂ bij den Haag. v. d. W.
321. **Cultrator**, Grav.	*Grav.* III. p. 616. n. 103.	In Julij bij den Haag. v. d. W. — Eene verscheidenheid in Holland. Hav.
322. **Carbonarius**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. 93.	Een ♀ uit de rups van *Orgyia fascelina*. de Gr.

Paniscus, Schr.

323. **Virgatus**, Fourcr.	*Grav.* III. p. 625. n. 106.	Bij den Haag in Mei. v. V. — Te Brummen en Driebergen. v. B.
324. **Testaceus**, Grav.	*Grav.* III. p. 626. n. 107. — *Ratz. Ichn.* I. 100. n. 3 en II. 80.	Bij den Haag. v. d. W. — In Junij aldaar; voorts bij Leiden en Heemstede. v. V. — Te Groningen. de Gav.
325. **Inquinatus**, Grav.	*Grav.* III. p. 631. n. 107^{b}.	Een ♂ uit de rups van *Acronycta Psi*. de Gr.
326. **Glaucopterus**, L.	*Fabr. S. P.* 133, 14. — *Grav.* III. p. 632. n. 108. — *Ratz. Ichn.* I.	In Holland. de Haan. — Twee ♀ gevangen, een ♂ uitge-

---

315) Mijn exemplaar heeft de 2de, 3de en 4de geledingen van het achterlijf met de helft van de 1ste levendig rood, niet kastanjekleur, gelijk Gravenhorst opgeeft.

321) Deze verscheidenheid heeft de zijden van segment 2—5 aan het achterlijf kastanjebruin.

	100. n. 1.	komen uit de larven van *Cimbex variabilis.* v. V.

Anomalon, Jur.

327. **Amictum**, F.	*Fabr. S. F.* 133, 11. — *Grav.* III. p. 650. n. 114. — *Ratz. Ichn.* I. 88 en II. 77.	In Holland. de Haan en v. V. — Bij Warmond. v. B. — Op Walcheren. H. — Bij Utr. V.
328. **Excavatum**, Ratz.	*Ratz. Ichn. d. Forst.* II. 78. n. 5.	In Holland. de Haan. — Een ♀ uit de pop van *Sphinx Tiliae.* de Gr.
329. **Bucephalum**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Een te Warmond. v. B. — Drie op Walcheren. H.
330. **Xanthopus**, F.	*Fabr. S. P.* 133, 13. — *Grav.* III. p. 652. n. 116. — *Ratz. Ichn.* I. 89.	Uit *Trachea piniperda* van Driebergen. V.
331. **Cerinops**, Grav.	*Grav.* III. p. 658. n. 118. — *Ratz. Ichn.* I. 90.	Te Groningen. de Gav. — Twee ♀ in Holland. Overdijk. — Een ♂ den 15 Sept. bij het Haarlemmer meer. v. V.
332. **Capillosum**, Hart.	*Ratz. Ichn.* I. p. 89. n. 8.	Eenmaal op de Gliphoeve. v. V. — In Mei bij den Haag. v. d. W. en v. V.

Ophion, F.

333. **Obscurus**. F.	*Fabr. S. P.* 132, 7. — *Grav.* III. p. 689. n. 135. — *Ratz. Ichn.* I. 103.	In Mei bij den Haag. v. V.
334. **Luteus**, L.	*Fabr. S. P.* 130, 1. — *Grav.* III. p. 692. n. 136. — *Ratz. Ichn.* I. 102. — *Goedart,* II. p. 163. tab. 37.	Te Warmond. v. B. — Te Brummen in Julij. v. V.
335. **Merdarius**, Grav.	*Grav.* III. p. 698. n. 138.	Te Groningen. de Gav.
336. **Ramidulus**, L.	*Fabr. S. P.* 131, 2. — *Grav.* III. p. 699. n. 139. — *Ratz. Ichn.* I. 102.	In Junij uit de pop van *Mamestra Pisi.* de Gr.
337. **Ventricosus**, Grav.	*Grav.* III. p. 702. n. 141.	In Mei bij Heemstede en in Junij bij den Haag. v. V.

330) De *antennae ferrugineae* van Fabricius schijnen mij niet wel op dit insekt te passen; dan ik neem naam en synonymie aan volgens Gravenhorst.

331) Het ♂ vloog op en neer langs een wilgenboompje, waarop drie rupsen van *Smerinthus ocellata* zaten.

337) De *nervus interior* heeft bij het ♂ een *rudimentum dividens*, bij het ♀ niet. Behooren zij wel tot dezelfde soort?

Trachynotus, Grav.

338. **Foliator**, F.	*Fabr. S. P.* 100, 29. — *Grav.* III. p. 715. n. 148.	Twee ♀ in Holland. v. V.

Cremastus, Grav.

339. **Interruptor**, Grav.	*Grav.* III. p. 736. n. 153. — *Ratz. Ichn.* I. p. 99.	Uit de pop van *Tortrix buoliana* te Voorst. Wtt.

Porizon, Fall.

340. **Harpurus**, Schr.	*Schrank, Fauna Boica.* n. 2110.— *Grav.* III. p. 758. n. 164.	In Julij bij den Haag. v. V.
341. **Truncatus**, Grav.	*Grav.* III. p. 765. n. 166.	In Julij bij den Haag. v. V.
342. **Jocator**, F.	*Fabr. S. P.* 130, 40. — *Grav.* III. p. 769. n. 170.	In April bij den Haag. v. V.
343. **Moderator**, L.	*Fabr. S. P.* 137, 33. — *Grav.* III. p. 783. n. 177. — *Ratz. Ichn.* II. 87. n. 2.	In Holland. Hav.

Atractodes, Grav.

344. **Bicolor**, Grav.	*Grav.* III. p. 791. n. 179.	Twee voorwerpen in Augustus te Brummen. v. V.

FAM. VI. BRACONIDEA.

Perilitus, N. ab Es.

345. **Dispar**, Wesm.	*Wesm. Brac.* I. p. 22.	Beide seksen in Junij bij den Haag. v. V.
346. **Chrysophthalmus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 34. — *Wesm. Brac.* I. p. 24.	Eenmaal in Augustus bij Bennebroek. v. V.
347. **Rugator**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* III. p. 59.	Drie ♂ en zes ♀ uit *Liparis chrysorrhaea* in Julij te 'sGravenhage. v. d. W.
348. **Fasciatus**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 77.	Uit een cocon aan een langen draad hangende gevonden te Oegstgeest. v. V.

Microctonus, Wesm.

349. **Vernalis**, Wesm.	*Wesm. Brac.* I. p. 56.	Een ♀ in Junij bij den Haag. v. V.

---

349) Wesmael beschrijft eene var. van het ♀, die de eerste geleding van het achterlijf zwart heeft; doch bij de beschrijving van de type zegt hij, nadat hij

Pachylomma, Bréb.

350. **Buccata**, Bréb.	*Ratz. Ichn.* II. p. 53.	In Julij bij den Haag en bij Scheveningen. v. V.

Brachistes, Wesm.

351. **Ruficoxis**, Wesm.	*Wesm. Brac.* I. p. 110. n. 1. Pl. 2. f. 1.	Bij mij uit een zwart tonnetje uitgekomen. v. V.

Opius, Wesm.

352. **Pallipes**, Wesm.	*Wesm. Bracon.* I. p. 118. n. 2.	In September bij Bennebroek. v. V.

Phylax, Wesm.

353. **Aestivalis**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Een ♀ in Junij bij den Haag. v. V.

Eubadizon, N. ab. Es.

354. **Pectoralis**, N. ab Es.	*N. ab. Es. Mon.* I. 236. — *Wesmael*, *Brac.* I. p. 165. — *Ratz. Ichn.* II. p. 60.	In Julij bij den Haag. v. d. W.
355. **Rufipes**, Herr. Sch.	*Herr. Schäff.* in *Panzer's Fauna* 154. f. 24.	In Junij bij den Haag. v. d. W.

Rogas, N. ab Es.

356. **Linearis**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 200. — *Panz. Fn.* 156. f. 11. — *Ratz. Ichn.* II. p. 64.	Zes ♀ in den Haag uit eene pop van *Noctua* ...? v. d. W.
357. **Annulicornis**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 201. — *Panz. Fn.* 156. f. 5.	Tweemaal in Zuid-Holland. v. V.
358. **Thoracicus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 204.	Eenmaal in Augustus op de Gliphoeve. v. V.
359. **Pallipes**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 203.	Uit langwerpige cocons. Overdijk en v. V.

---

die eerste geleding beschreven heeft: »le reste de l'abdomen est testacé." Bij mijn voorwerp is die geleding zwart.

350) Het geslacht *P.* is hetzelfde als *Hybrizon* van Nees, doch of *P. buccata* Bréb. en *H. latebricola* N. ab Es. hetzelfde dier zijn, weet ik niet. Mijn voorwerp komt niet overeen met de beschrijving van Nees. I. 28, wel met die van Ratzeburg.

354) Het voorwerp heeft geen rood tusschen de oogen, maar wel zoodanig gekleurd den rug van den mesothorax.

356) Al deze voorwerpen zijn slechts $1\frac{1}{2}'''$ lang.

360. **Luteus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 218. — *Panz. Fn.* 156. f. 9.	Eenmaal in Zuid-Holland. v. V.
361. **Seriatus**, Herr. Sch.	*Herr. Schäff.* in *Panz. Fn.* 156. f. 12.	In Junij en Julij bij 's Gravenhage op drieblad. v. V.

Rhitigaster, Wesm.

362. **Irrorator**, F.	*Fabr. S. P.* 88, 76. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 276. — *Wesm. Mon. Brac.* I. p. 248.	Uit *Acronycta tridens.* de Gr. en C. B. Voet. — Op Walcheren in Julij. H. — Bij Utrecht. Six. — Bij Rotterdam, Heemstede en Leiden. v. V.

Chelonus, Jur.

363. **Inanitus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 289. — *Panz. Fn.* 154. f. 11. — *Wesmael. Brac.* I. p. 217.	In Julij bij Brummen. v. V. — Bij Driebergen. Six. — In Julij bij den Haag. v. d. W.
364. **Similis**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 284.	In Julij bij den Haag. v. V.
365. **Rufidens**, Wesm.	*Wesmael, Mon. Brac.* I. p. 231. n. 3.	In Julij bij den Haag. v. V.
366. **Sulcatus**, Jur.	*Jurine, Nouv. Meth.* p. 291. Tab. 12. Gen. 41. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 293. — *Wesm. Mon. Brac.* p. 220.	Een ♂ bij den Haag. v. d. W.
367. **Annulipes**, Wesm.	*Wesm. Mon. Brac.* p. 221. n. 6.	In August. bij den Haag. v. V.
368. **Oculator**, F.	*Fabr. S. P.* 68, 61. — *Panz. Fn.* 72. f. 3. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 290. — *Wesm. Mon. Brac.* p. 216.	Drie voorwerpen in Holland. Hav. — Bij Driebergen in Junij. Six.
369. **Contractus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 298. n. 22.	Bij Driebergen. Six.
370. **Tomurus**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlage.	Bij Driebergen. Six.

Sigalphus, N. ab Es.

371. **Ambiguus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 272. n. 9.	In September op de Gliphoeve. v. V.

Agathis, Latr.

372. **Rufipalpis**, N. ab Es.	*N. ab. Es. Mon.* I. p. 129. n. 3.	Een ♀ in Augustus bij den Haag. v. V.

Microdus, N. ab Es.

373. **Gloriator**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 145. n. 4.	Een ♀, slechts 2''' lang, in Mei bij den Haag. v. V.

374. **Thoracicus**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 143. n. 1. — *Wesm. Brac. Suit.* I. p. 9.	Bij de Meern in de provincie Utrecht. V.

Ischius, Wesm.

375. **Obscurator**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 151. n. 14. — *Wesm. Brac. Suit.* I. p. 21. — *Ratz. Ichn.* I. p. 57 (*M. leptocephalus*).	Uit *Tortrix buoliana* te Voorst. Wtt.

Microgaster, Latr.

376. **Ocellatus**, Bouch.	*Bouché, Nat. d. Ins.* I. p. 161. — *Ratz. Ichn.* II. p. 48.	Bij den Haag. v. d. W.
377. **Pubescens**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 67 en II. tab. 2. f. 13.	In September bij Heemstede. v. V.
378. **Dorsalis**, Spin.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 170.	In Julij bij den Haag. v. V.
379. **Elegans**, Herr. Sch.	*Herr. Schäffer* in *Panz. Fn.* 153. f. 14.	In Augustus uit een cocon op een abeelen-blad ingesponnen bij den Haag. v. V.
380. **Glomeratus**, F.	*Fabr. S. P.* 90, 89. — *Bouché, Nat. d. Ins.* I. p. 150.	In menigte uit larven van *Pieris Brassicae* in Junij. de Gr. en v. V.
381. **Dimidiatus**, Wesm.	*Wesm. Mon. Brac. Suit.* I. p. 28. n. 1.	In Zuid-Holland. v. B.
382. **Rufipes**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 164.	Half-Mei in een huis te Utrecht. Six.

Bracon, F.

383. **Flavator**, F.	*Fabr. S. P.* 110, 36. — *Coqueb. Ill. icon.* t. 11. f. 9. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 98, 99.	Een ♀ in Augustus te Brummen. v. V.
384. **Abscissor**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* I. p. 75.	In Julij bij den Haag. v. V.

Spathius, N. ab Es.

385. **Clavatus**, Panz.	*Panz. Fn.* 102. f. 15 en 16. —	Meermalen in huizen in ver-

---

374) Het aangezigt is plat en de metathorax heeft een groefje, zoo als bij het voorwerp van Nees von Esenbeck en niet bij dat van Wesmael.

378) Mijn eenig voorwerp heeft slechts $1^1/_2'''$ lengte.

380) Mijne exemplaren komen volkomen overeen met de beschrijving bij Bouché. De *M. glomeratus* van Nees von Esenbeck (I. 179. n. 26) is eene andere soort, zoo als ook Wesmael, *Mon. Brac.* p. 66, opmerkt. Dat mijne soort ook die van Fabricius moet zijn, besluit ik uit de aanhalingen van Goedaert, Réaumur en de Geer.

N. ab Es. Mon. I. p. 12. — *Ratz. Ichn.* I. p. 48. tab. VII. f. 10 en II. p. 42. — schillende steden. v. V. — Te Warmond. v. B. — Te Groningen. Muld. en de Gav. — Te Utrecht. V.

Alysia, Latr.

386. **Manducator**, F. — *Fabr. S. P.* 87, 73. — *Panz. Fn.* 72. f. 4. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 239. — Beide seksen in Holland. Hav. — In Sept. bij den Haag. v. d. W. en v. V. — Te Leiden. v. V. — Te Haarlem en Driebergen. v. B.

387. **Triangulator**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 244. — In Julij bij den Haag. v. V.

388. **Abdominator**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 245. — In Augustus bij Heemstede. v. V.

389. **Testacea**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 246. n. 13. — In Augustus te Roozendaal bij Velp. v. V.

390. **Gracilicornis**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 247. n. 14. — In Mei bij den Haag. v. V.

Dacnusa, Hal.

391. **Areolaris**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 262. — In Julij bij den Haag. v. d. W.

Coelinius, N. ab Es.

392. **Parvulus**, Grav. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 9. — In Junij en Julij tusschen den Haag en Scheveningen in menigte in het gras. v. V.

393. **Niger**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 10. — In Julij bij den Haag. v. V.

394. **Ruficollis**, Herr. Sch. — *Herr. Schäffer* in *Synopsis ad Panz. Fn.* 154. f. 22. — In Augustus bij den Haag. v. V.

Aphidius, N. ab Es.

395. **Resolutus**, N. ab Es. — *N. ab Es. Mon.* I. p. 24. — Uit *Aphis Ribis.* v. V.

396. **Obsoletus**, Wesm. — *Wesmael, Brac.* I. p. 83. — *Ratz. Ichn.* II. p. 58. n. 1. tab. II. f. 27. — Uit wilgengallen in April bij den Haag. v. V.

397. **Protaeus**, Wesm. — *Wesmael, Brac.* I. p. 75. — De var. 3 in Julij bij den Haag. v. V.

FAM. VII. CHALCIDITAE.

Chalcis, F.

398. **Clavipes**, F. — *Fabr. S. P.* 159, 2. — *Panz. Fn.* 78. f. 15. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 23. — In Junij in grooten getale aan den vijver op de Gliphoeve. v. V.

399. **Femorata**, Dalm.	*Fabr. S. P.* 165, 25 (*Minuta*). — *Panz. Fn.* 32. f. 6. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 28.	Eenmaal bij Nijmegen. Perin. — In Junij 1850 te Brummen. v. W.

FAM. VIII. PTEROMALIDEA.

Eurytoma, Ill.

400. **Abrotani**, Ill.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 40. — *Ratz. Ichn.* I. p. 174.	Tegen het einde van Mei bij den Haag. v. V.
401. **Signata**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 43. n. 6.	Eenige voorwerpen bij den Haag in Mei op jonge berken. v. V.
402. **Neesii**, Först.	*Förster, Beitr. z. Mon. d. Pt.* p. 31. n. 1.	Een voorwerp bij Utrecht. Six.

Perilampus, Latr.

403. **Violaceus**, Dalm.	*Panz. Fn.* 88. f. 15. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 47. n. 2. — *Ratz. Ichn.* III. p. 221 c. fig.	In Mei op beuken bij den Haag. v. V.

Torymus, Dalm.

404. **Bedeguaris**, L.	*Fabr. S. P.* 150, 6. — *Latr. Hist. nat. des Crust. et d. Ins.* XIII. p. 225. n. 10. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 56.	Bij Utrecht uit de bedeguar. Martens.
405. **Dorsalis**, F.	*Fabr. S. P.* 151, 11. — *Coqueb. Illustr. icon.* I. p. 21. tab. 5. f. 3. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 66.	Het ♀ bij Driebergen. Six.
406. **Försteri**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 178. n. 6.	In Julij bij den Haag en te Heemstede in menigte uit braamstruikgallen. v. V.
407. **Longicaudis**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 178. n. 7.	Bij den Haag in Aug. en Nov. uit eikengalnoten. v. V.
408. **Admirabilis**, Först.	*Förster, Beitr. z. Mon. d. Pt.* p. 32. n. 16. — *Ratz. Ichn.* II. p. 181 en I. p. 179. n. 13. (*Crinicaudis*).	Uit de gallen van *Teras terminalis* bij den Haag. v. V. — Uit dezelfden te Voorst. Wtt.
409. **Propinquus**,	*Förster, Beitr. z. Mon. d. Pt.* p.	Uit de gallen van *Teras ter-*

---

402) Boven op de achterdijen staat een zwarte vlek, waarvan Förster geene melding maakt.

405) De kleur is Napelsch geel en de vlek op het voorhoofd goudgroen. Het diertje is met den staart slechts even 1‴ lang. Nees von Esenbeck vermeldt het, zonder het gezien te hebben.

Först.	32. n. 17. — *Ratz. Ichn.* III. p. 223.	*minalis* bij den Haag. v. V.
410. **Appropinquans**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 179. n. 10 en III. p. 223.	Uit wilgenrozen bij Loosduinen. v. V.
411. **Difficilis**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 61. n. 7. — *Ratz. Ichn.* I. p. 180. n. 15.	Uit kleine gallen aan de bloesem van eiken bij den Haag. v. V.

PTEROMALUS, Swed.

412. **Lichtensteinii**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 188. n. 3.	Bij 's Gravenhage. v. V.
413. **Puparum**, L.	*Ratz. Ichn.* I. p. 194. n. 17 en II. p. 195. n. 30. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 107. n. 21. — *Bouché, Nat. d. Ins.* p. 167.	Deze soort met eene verscheidenheid meermalen uit poppen van *Pap. polychloros* en *Brassicae.* v. V.

CHRYSOLAMPUS, Spin.

414. **Aphidiphagus**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 181 en II. p. 184. n. 3.	In Julij bij den Haag uit bladluizen, zoo ik mij wel herinner, van rozen. v. V.

ENCYRTUS, Dalm.

415. **Atricollis**, Dalm.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 237. n. 41. — *Ratz. Ichn.* I. p. 213. tab. VIII. f. 13.	In overgroote menigte uit rupsen van *Depressaria* te Utrecht. Schubärt.
416. **Caudatus**, Först.	*Först. Beitr. z. Mon.* p. 45. tab. f. 18.	In Julij bij den Haag. v. V.

EUPELMUS, Dalm.

417. **De Geerii**, Dalm.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 76. n. 4. — *Först. Beitr. z. Mon. d. Pt.* p. 33. (31 falso) tab. f. 3.	Te Brummen in Augustus. v. V.

EULOPHUS, Geoffr.

418. **Lophyrorum**, Hart.	*Ratz. Ichn.* I. p. 162. n. 6.	Uit tonnetjes van *Lophyrus Pini* en *pallidus.* v. V.
419. **Bulmerincquii**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* II. p. 155.	In Mei bij 's Gravenhage. v. V.

ELACHESTUS, Spin.

420. **Leucogramma**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* I. p. 170 en II. p. 174. n. 5.	Uit cocons van *Cionus Scrophulariae* bij Heemstede. v. V.
421. **Heyeri**, Ratz.	*Ratz. Ichn.* II. p. 174. n. 6.	Uit wilgenrozen bij Loosduinen. v. V.

FAM. IX. PROCTOTRUPIDEA.

Diapria, Latr.

422. **Elegans**, Jur.	*Jurine, Meth. de Cl.* p. 319. tab. 13. f. 48. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 323.	Bij Leiden. v. V.
423. **Conica**, Latr.	*Fabr. S. P.* 167, 33. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 325.	Bij 's Gravenhage. v. V.

Paramesius, Westw.

424. **Rufipes**, Westw.	*Westw. Introd. t. m. Class.* II. Synopsis. p. 75.	In Augustus 1852 te Brummen. v. V.

Belyta, Jur.

425. **Boleti**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 338.	In Junij bij den Haag. v. V.
426. **Bisulca**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 339.	In Junij bij den Haag. v. V.

Helorus, Jur.

427. **Ater**, Jur.	*Jurine, Man. de Cl.* p. 215. t. 14. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 364.	Bij Utrecht. Six. — In Augustus bij Leiden. v. V.

Codrus, Jur.

428. **Pallipes**, Jur.	*Panz. Fn.* 85. f. 9. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 356. n. 5.	In Mei gemeen bij den Haag. v. d. W. en v. V.
429. **Longicornis**, N. ab Es.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 358. n. 7.	In Augustus bij Brummen. v. V.

Dryinus, Latr.

430. **Brevicornis**, Dalm.	*N. ab Es. Mon.* II. p. 377. n. 9.	In Julij bij den Haag. v. V.

Omalus, Jur.

431. **Formicarius**, Jur.	*Panz. Fn.* 97. f. 16. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 393.	Bij Leiden. v. V.

---

427) Deze twee voorwerpen zijn niet volkomen aan elkander gelijk, het Leidsche is grooter, doch heeft naar evenredigheid kortere sprieten; het achterlijf van het Utrechtsche is langer en meer omgebogen aan het einde; de pooten en vleugeladeren zijn daarbij lichter van kleur. Misschien is dit het uiterlijke verschil van kunne. Nees was onzeker of hij een ♂ of ♀ beschreef.

Hadroceras, Först.

432. **Clavata**, Ratz. *Ratz. Ichn.* III. p. 183. n. 1. — Uit wilgenrozen bij Leiden. v. V.

Ceraphron, Jur.

433. **Syrphi**, Bouch. *Bouché, Nat. d. Ins.* p. 175. — *Ratz. Ichn.* I. p. 216. n. 2. tab. VIII. f. 11. — Te Leiden in Aug. uit poppen van *Syrphus*. Perin.

Sparasion, Latr.

434. **Frontale**, Latr. *Latr. Gen.* IV. p. 35. — *Jurine, Man. de Cl.* p. 303. tab. 13. f. 44. — *N. ab Es. Mon.* II. p. 260. — *Curtis, Brit. Ent.* pl. 317. — Bij Driebergen meermalen. Six.

Platygaster, Latr.

435. **Niger**, N. ab Es. *N. ab Es. Mon.* II. p. 304. n. 12. — *Ratz. Ichn.* III. p. 185. n. 6. — Uit wilgenrozen bij Leiden. v. V.

436. **Forticornis**, N. ab Es. *N. ab Es. Mon.* II. p. 308. n. 16. — Uit wilgenrozen in Junij bij den Haag. v. V.

Teleas, Latr.

437. **Dalmanni**, Ratz. *Ratz. Ichn.* p. 185. n. 5. — In menigte uit eijeren van *Orgyia antiqua*. v. V.

FAM. X. CHRYSIDIDEA.

Chrysis, L.

438. **Ignita**, L. *Fabr. S. P.* 173, 14. — *Panz. Fn.* 5. f. 22. — *Dahlb. H. E.* II. p. 292. — Zeer gemeen in Holland, Utrecht en Gelderland. v. V. — In Julij bij Brummen en te Warmond; te Oosterbeek. v. B. — Op Walcheren. H. — Te Utrecht. Six.

439. **Auripes**, Wesm. *Dahlb. H. E.* II. p. 289. — Bij Rotterdam en Brummen; uit rietjes van Amersfoort, waarin *Chelostoma florisomne*. v. V. — Bij Haarlem. Buse. — Bij Utrecht. V.

---

433) De pooten zijn geheel lichtbruin, de sprieten langer dan de plaat van Ratzeburg die voorstelt.

434) De uiteinden der scheenen zijn zeer duidelijk rood.

440. **Fulgida**, L.	*Fabr. S. P.* 172, 11. — *Panz. Fn.* 51. f. 10. — *Dahlb. H. E.* II. p. 245.	Eenmaal in Julij bij Brummen. v. V.
441. **Cyanea**, L.	*Fabr. S. P.* 176, 29. — *Panz. Fn.* 51. f. 10. — *Dahlb. H. E.* II. p. 188.	Bij Rotterdam, den Haag, Leiden. v. V. — Bij Utrecht. Six. — In Julij bij Brummen, Katwijk en Oosterbeek. v. B.

Hedrychum, Latr.

442. **Lucidulum**, F.	*Fabr. S. P.* 174, 21. — *Panz. Fn.* 5. f. 5.	Gemeen in Julij op de heide achter Dieren en bij Brummen. v. V. — Bij Driebergen. Six.
443. **Minutum**, Lepel.	*Dahlb. H. E.* II. p. 82.	Eenmaal in Augustus bij de Bildt. Six.

Holopyga, Dahlb.

444. **Ovata**, Pall.	*Dahlb. H. E.* II. p. 51. n. 28.	Bij Rotterdam. v. V.

Elampus, Spin.

445. **Panzeri**, Spin.	*Herr. Schaeff.* in *Nomencl.* in voce. — *Panz. Fn.* 51. f. 11.	Eenmaal in Holland. Hav.

Omalus, Panz.

446. **Coeruleus**, de Geer.	*De Geer, Mém.* II. p. 837, 2. — *Dahlb. H. E.* II. p. 34. n. 12. — *Panz. Fn.* 97. f. 17.	Bij Driebergen. v. B.
447. **Aeneus**, F.	*Fabr. S. P.* 175, 24. — *Panz. Fn.* 51. f. 7 en 85. f. 13. — *Dahlb. H. E.* II. p. 35. n. 13.	Niet zeldzaam bij Rotterdam; in September bij Heemstede en in Julij te Brummen. v. V.
448. **Auratus**, F.	*Fabr. S. P.* 175, 25. — *Panz. Fn.* 51. f. 8. — *Dahlb. H. E.* II. p. 26.	Bij Warmond en Oosterbeek. v. B. — Op Walcheren. H. — Bij Rotterdam en te Brummen in Julij. v. V.

Cleptes, Latr.

449. **Semiauratus**, L.	*Fabr. S. P.* 154, 1. — *Panz. Fn.* 51. f. 2 en 52. f. 1 (*Aurata*, ♀). — *Dahlb. H. E.* II. p. 15. n. 3.	Bij Utrecht eenige voorwerpen. Six. — Bij den Haag. v. d. W. — Aldaar in Julij. v. V.

---

449) Panzer's *Aurata* is niet anders dan het ♀ van *Semiauratus* L. Er is geene goede reden om *Cleptes* vrouwelijk te nemen, gelijk Panzer en Dahlbom doen.

FAM. XI. FORMICIDAE.

MYRMICA, Latr.

450. **Rubra**, L.	*Fabr. S. P.* 400, 17. — *Latr. Hist. Fourm.* 246. pl. X. f. 62. — *Lepel. Hym.* I. p. 181.	Zeer gemeen in Holland en Gelderland. v. V. — Bij Leiden. Overdijk.
451. **Subterranea**, Latr.	*Latr. Hist. Fourm.* 219. pl. X. f. 64 en XI. f. 70. — *Lepel. Hym.* I. p. 180.	Gemeen op de Gliphoeve in houtstoven; eenige nesten te Brummen. v. V.
452. **Tuberum**, F.	*Fabr. S. P.* 407, 47. — *Latr. Hist. Fourm.* 259. — *Lepel. Hym.* I. p. 183.	In Junij onder mijne stoep in het Noordeinde te 's Gravenhage. v. V.
453. **Fuscula**, Nyl.	*Förster, Hym. Studien* p. 56.	Onder een steen in de duinen bij den Haag. v. V.

POLYERGUS, Latr.

454. **Rufescens**, Latr.	*Latr. Hist. Fourm.* 186. pl. VII. f. 38. — *Lepel. Hym.* I. p. 198.	Een ♂ en vier ♀ in September bij Heemstede. v. V.

FORMICA, L.

455. **Rufa**, L.	*Fabr. S. P.* 398, 11. — *Latr. Hist. Fourm.* 143. pl. V. f. 28. — *Lepel. Hym.* I. p. 201.	In Utrecht en Gelderland. V., v. V. en Schubärt.
456. **Nigra**, L.	*Fabr. S. P.* 415, 1. — *Latr. Hist. Fourm.* 156. — *Swamm. Bibl. Nat.* t. 16. f. 1—11. — *Lepel. Hym.* I. p. 206.	Te Zwammerdam en 's Gravenhage. v. V.
457. **Fuliginosa**, Latr.	*Latr. Hist. Fourm.* 140. pl. 5. f. 27. — *Lepel. Hym.* I. p. 200.	In Julij bij Brummen parende. v. V.
458. **Cunicularia**, Latr.	*Latr. Hist. Fourm.* 151. — *Lepel. Hym.* I. p. 203. — *Förster, Hym. Studien* p. 25.	In Mei en Junij in de duinen van Meerdervoort bij 's Gravenhage. v. V.
459. **Fusca**, L.	*Fabr. S. P.* 399, 13. — *Latr. Hist. Fourm.* p. 159. pl. VI. f. A—H. — *Lepel. Hym.* I. p. 205.	In Mei in de duinen bij den Haag. v. V.

---

451) Volgens ST. FARGEAU paart deze soort in Julij en Augustus. Ik heb haar in September in Holland gepaard aangetroffen, doch ook gepaard in Augustus te Brummen.

FAM. XII. MUTILLIDAE.

METHOCA, v. d. Lind.

460. **Ichneumonoides**, Latr.	*Latr. Gen.* IV. 116. — *Lepel. Hym.* III. p. 573. n. 1. — *Panz. Fn.* 111. f. 16. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 36. — *Curt. Brit. Ent.* n. 329.	Alleen ♂ op de duinen en in Julij op de Gliphoeve. v. V.

MYRMOSA, Latr.

461. **Atra**, Latr.	*Latr. Gen.* I. tab. 13. f. 8. — *Lepel. Hym.* III. p. 590. — *Panz. Fn.* 85. f. 14. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 34.	Twee ♂ bij Driebergen. Six.
462. **Melanocephala**, F.	*Fabr. S. P.* 439, 49. — *Latr. Gen.* I. tab. 13. f. 6. — *Coqueb. Illustr. icon.* I. t. 6. f. 11. — *Lepel. Hym.* III. p. 589.	Bij Roozendaal en bij Brummen in Aug. v. V. — Bij Driebergen. Six.

MUTILLA, L.

463. **Rufipes**, F.	*Fabr. S. P.* 439, 48. — *Coqueb. Illustr. icon.* II. tab. 16. f. 9. — *Panz. Fn.* 46. f. 19 (*Sellata*). — *Lepel. Hym.* III. p. 612.	Bij Katwijk. W. — In Zuid-Holland. Overdijk en v. V. — In Mei aan de Bildt. Six.
464. **Ephippium**, F.	*Fabr. S. P.* 434, 27. — *Lepel. Hym.* III. p. 608.	In Julij in de duinen bij den Haag. v. V.

FAM. XIII. SCOLIIDAE.

SAPYGA, Jur.

465. **Prisma**. v. d. L.	*Lepel. Hym.* III. p. 565. — *Panz. Fn.* 100. f. 17 en 47. f. 22. verg. *Latr. Gen.* IV. p. 108. — *Klug, Mon. Siric.* 63. pl. 7. f. 7 en 8.	Eenige voorwerpen in Nov. en in Mei uit riet, waarin *Chelostoma florisomne* huisde. Bij Driebergen beide sekseu. Six.

---

460) Het ♂ is bekend onder den naam van *Tengyra Sanvitali* Latr.

461) Of deze soort het ♂ van de volgende is, blijft nog onzeker, doordien LEPELETIER's n. 4 *M. nigra*, die niet merkelijk verschilt van *atra* L. een ♀ schijnt geweest te zijn. Bij geen der opgenoemde schrijvers vind ik vermeld, dat de heupen der achterpooten met een vrij grooten stompen doorn gewapend zijn.

464) Verg. omtrent het genus van dit dier en het overeenstemmen met de afbeelding bij JURINE (tab. 9. f. 14) en van PANZER (Fn. 46. f. 20): LATREILLE, Gen. IV. p. 120 achter het art. *Myrmosa*.

466. **Punctata**, v. d. L.	*Lepel. Hym.* III. p. 563. — *Fabr. S. P.* 246, 1. ♀ en 247, 3 en 4. ♂. — *Klug, Mon. Siric.* 61. pl. 7. f. 4—6.	In Holland. Hav. en C. B. Voet. — Op Walcheren. H. — Een ♂ te Driebergen. Six.

Tiphia, Latr.

467. **Femorata**, F.	*Fabr. S. P.* 232, 1. — *Lepel. Hym.* III. p. 556. — *Panz. Fn.* 53. f. 3. — *Jur. Man. Pl.* 9. f. 11.	Eenige voorwerpen bij Oosterbeek. v. B. — Bij Haarlem. Buse. — In Augustus in de duinen bij den Haag en te Roozendaal. v. V.
468. **Villosa**, F.	*Fabr. S. P.* 235, 22. — *Panz. Fn.* 98. f. 16. — *Lepel. Hym.* III. p. 558.	Twee exempl. in Nederland. Hav. — Bij Driebergen. Six.
469. **Minuta**, v. d. Lind.	*Lepel. Hym.* III. p. 558.	Eenmaal in Junij in het Haagsche bosch. v. V.

FAM. XIV. SPHEGIDEA.

Mimesa, Shuck.

470. **Equestris**, F.	*Fabr. S. P.* 182, 6. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 229. — *Dahlb. H. E.* I. p. 4. n. 5.	Bij Driebergen op heide. Six.
471. **Lutaria**, F.	*Dahlb. H. E.* I. p. 4. n. 4. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 230 (*Bicolor* Jur.).	Bij Driebergen op heide. Six.

Psen, Latr.

472. **Atratus**, Panz.	*Panz. Fn.* 98. f. 15. — *Dahlb. H. E.* p. 5. n. 6. — *Lepel. Hym.* III. p. 42.	Niet ongemeen, in Julij bij Brummen en in Junij bij den Haag. v. V. — Bij Driebergen. Six.

Miscus, Jur.

473. **Campestris**, Latr.	*Dahlb. H. E.* I. p. 7. n. 9. — *Lepel. Hym.* III. p. 386.	Tweemaal in Nederland. Hav.

Ammophila, Kirb.

474. **Sabulosa**, L.	*Fabr. S. P.* 205, 1. — *Panz. Fn.* 65. f. 12 en 14. — *Dahlb. H. E.* I. p. 9. — *Lepel. Hym.* III. p. 376. n. 17.	Zeer gemeen in de duinen. v. V. — Te Wassenaar en Brummen. v. B. — Bij Utrecht. Six.

---

468) De voorpooten van mijn exemplaar zijn als op de afbeelding van Panzer licht rood gekleurd.

475. **Arenaria**, F.	*Fabr. S. P.* 207, 1. — *Panz. Fn.* 65. f. 13. — *Dahlb. H. E.* I. p. 18. — *Lepel. Hym.* III. p. 364.	Op de duinen en te Noordwijk; ook in September aan den oever van het Haarlemmermeer. v. V.

FAM. XV. POMPILIDAE.

Dolichurus, Latr.

476. **Corniculus**, Spin.	*Dahlb. H. E.* I. p. 29. — *Lepel. Hym.* III. p. 327.	Bij Driebergen op heigrond. Six.

Ceropales, Latr.

477. **Maculata**, F.	*Fabr. S. P.* 185, 1. — *Panz. Fn.* 72. f. 9. — *Dahlb. H. E.* I. p. 32. — *Lepel. Hym.* III. p. 465.	Meermalen bij Utrecht in Julij. Six. — Bij Brummen. v. W. — In Holland. Overdijk.

Aporus, Spin.

478. **Dubius**, v. d. Lind.	*Dahlb. H. E.* I. p. 37. n. 18.	Het ♂ bij de Bildt in Augustus, het ♀ bij Driebergen in Junij. Six.

Pompilus, F.

479. **Plumbeus**, F.	*Dahlb. H. E.* I. p. 42.	In Junij in de duinen. v. V.
480. **Niger**, F.	*Fabr. S. P.* 191, 15. — *Panz. Fn.* 71. f. 19. — *Dahlb. H. E.* I. p. 45. — *Shuck. Foss. Hym.* 50. n. 2.	Bij Utrecht. Six. — In Zuid-Holland. v. V.
481. **Tripunctatus**, Spin.	*Spin. Ins. Lig.* II. 35. tab. V. f. 21. — *Dahlb. H. E.* I. p. 49. n. 22.	Bij Arnhem. v. d. W.
482. **Rufipes**, L.	*Fabr. S. P.* 195, 37. — *Panz. Fn.* 65. f. 17. — *Dahlb. H. E.* I. p. 50. — *Lepel. Hym.* III. p. 421.	Eenmaal. Overdijk. — Bij Utrecht. Six. — Bij Wassenaar. v. B. — Bij Sassenheim. v. V.
483. **Viaticus**, L.	*Fabr. S. P.* 190, 12. — *Panz. Fn.* 65. f. 16. — *Dahlb. H. E.* I. p. 57. — *Lepel. Hym.* III. p. 431.	Zeer gemeen, voornamelijk op de duinen en op de heide bij Amersfoort. v. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Te Velzen. v. B. — Bij Utrecht. Six en V.

---

475) Ik bezit eene var. ♂, bij welke de *areolae cubitales* 2 en 3 ineengesmolten zijn; dit ex. heb ik voor vele jaren bij Leiden gevangen.

481) Het voorwerp mist het 3de witte vlekje op het achterlijf; doch het is naar de sprieten te oordeelen een ♂ en Spinola en Dahlbom beschrijven het ♀. Daarentegen heeft dit ex. een wit vlekje op den anus.

484. **Trivialis,** Klug.	*Dahlb. H. E.* I. p. 65. — *Panz. Fn.* 77. f. 13. var.	Zeer gemeen in Holland en Gelderland. In Julij 1852 bij Brummen een ♀ met eene spin tusschen de pooten. v. V. — Bij Utrecht. Six.
485. **Spissus,** Dhlb.	*Dahlb. H. E.* I. p. 70. n. 34.	Twee op de duinen. v. V.
486. **Fumipennis,** Dhlb.	*Dahlb. H. E.* I. p. 76. n. 37.	In Mei op de duinen. v. V.
487. **Unimacula,** Lepel.	*Lepel. Hym.* III. p. 458. n. 29.	Bij Utrecht. Six.

Agenia, Schiödte.

488. **Carbonaria,** Scop.	*Fabr. S. P.* 187, 9 ♂. — *Panz. Fn.* 86. f. 12. — *Dahlb. H. E.* I. p. 90.	Meermalen bij Leiden en in Julij en Augustus te Brummen. v. V.

Priocnemis, Schiödte.

489. **Variegatus,** F.	*Fabr. S. P.* 191, 17 en 195, 38. — *Dahlb. H. E.* I. p. 98. — *Panz. Fn.* 77. f. 12; 72. f. 2 en 117. f. 16.	Een ♀ in Nederland. Breukelman.
490. **Fuscus,** F.	*Dahlb. H. E.* I. p. 102. n. 46. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 64. n. 15.	Bij den Haag. v. d. W. — In Zuid-Holl. H. — Bij Utrecht. V. — In Mei bij den Haag, Sassenheim en in Julij op de Amerfoortsche heide gemeen. v. V.
491. **Fasciatellus,** Spin.	*Spin. Ins. Lig.* II. 37. t. 5. f. 22. — *Dahlb. H. E.* I. p. 105. — *Lepel. Hym.* III. p. 415. n. 26. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 67. n. 18.	Bij Haarlem. Buse. — Bij Driebergen. Six. — In Augustus bij den Haag. v. V.
492. **Exaltatus,** F.	*Fabr. S. P.* 195, 41. — *Panz. Fn.* 86. f. 10. — *Dahlb. H. E.* I. p. 113. n. 55. — *Lepel. Hym.* III. p. 410. n. 19.	Bij Utrecht. Six.

FAM. XVI. LARRIDAE.

Tachytes, v. d. Lind.

493. **Pectinipes,** L.	*Dahlb. H. E.* I. p. 127. — *Panz. Fn.* 89. f. 13 en 106. f. 13 en 15. — *Lepel. Hym.* III. p. 252. (*Pompiliformis*).	In Augustus bij den Haag. v. d. W. en v. V. — Op heigrond bij Driebergen en bij de Bildt in Junij. Six.
494. **Unicolor,** Panz.	*Panz. Fn.* 106. f. 16. — *Dahlb. H. E.* I. p. 129.	In Holland. Hav. — In Junij bij Driebergen. Six.

Astata, Latr.

495. **Stigma**, Panz.	*Panz. Fn.* 107. f. 13. — *Dahlb. H. E.* I. p. 139. n. 69.	Bij Driebergen op heigrond. Six.

FAM. XVII. NYSSONIDEA.

Hoplisus, Lepel.

496. **Quadrifasciatus**, F.	*Fabr. S. P.* 298, 5 ♂. — *Panz. Fn.* 80. f. 18 ♂ en 53. f. 15 ♀. — *Dahlb. H. E.* I. p. 159.	Bij Katwijk. Forsten. — In Julij bij Brummen. v. V.
497. **Quinquecinctus**, F.	*Fabr. S. P.* 299, 11. — *Panz. Fn.* 72. f. 14. — *Dahlb. H. E.* I. p. 162. n. 94.	Een ♂ in Julij bij Brummen. v. V. — Een ♀. Hav.

Gorytes, Latr.

498. **Mystaceus**, L.	*Fabr. S. P.* 297, 1. — *Panz. Fn.* 53. f. 11. — *Dahlb. H. E.* I. p. 166.	Bij Utrecht. Six.

Nysson, Latr.

499. **Interruptus**, F.	*Lepel. Hym.* III. p. 45. — *Panz. Fn.* 77. f. 18.	Bij Driebergen. Six.

FAM. XVIII. BEMBECIDEA.

Bembex, F.

500. **Rostrata**, L.	*Fabr. S. P.* 223, 5. — *Panz. Fn.* 1. f. 10. — *Dahlb. H. E.* I. p. 173. — *Lepel. Hym.* III. p. 260.	Twee ex. in Holland. Breukelman. — Te Leiden. W. — In Julij op de duinen bij Scheveningen. v. d. W. en v. V. — In Julij bij Noordwijk. v. V. — Bij Utrecht. Six. — Bij Oosterbeek. v. B.
501. **Olivacea**, F.	*Fabr. S. P.* 224, 7. — *Dahlb. H. E.* I. p. 178. — *Lepel. Hym.* III. p. 268.	Een voorwerp in Holland. Overdijk.

---

499) Het voorwerp komt het meest overeen met de beschrijving bij Lepeletier, doch de tweede gele band is niet in het midden afgebroken. *N. interruptus* bij Shuckard is een ander insekt. Er schijnt nog veel verwarring in dit geslacht te heerschen.

501) Op de bovenlip vlak onder de sprieten bevinden zich twee kleine zwarte vlekjes.

FAM. XIX. PHILANTHIDEA.

Philanthus, F.

502. **Triangulum**, F.	*Fabr. S. P.* 302, 4 en 5. — *Panz. Fn.* 47. f. 23. — *Dahlb. H. E.* I. p. 187. — *Lepel. Hym.* III. p. 34.	Een voorwerp in Nederland. Forsten.

Cerceris, F.

503. **Arenaria**, L.	*Dahlb. H. E.* I. p. 205. — *Lepel. Hym.* III. 16. — *Panz. Fn.* 63. f. 11, 12, 14.	Bij Leiden. Forsten. — Bij Driebergen. Six. — Bij Utr. V. — In menigte in Junij bij Brummen. v. V.
504. **Variabilis**, Schr.	*Fabr. S. P.* 304, 11 (*Ornatus*). — *Dahlb. H. E.* I. p. 196. — *Panz. Fn.* 63. f. 19; 47. f. 24; 63. f. 13 en 63. f. 9.	Aan de Rheedersteeg. W. — Bij Brummen in Junij. v. V.
505. **Quadricincta**, Panz.	*Panz. Fn.* 63. f. 15. — *Dahlb. H. E.* I. p. 212.	Bij Utrecht. Six. — Twee ♀ bij Brummen in Junij. v. V.

FAM. XX. MELLINIDAE.

Mellinus, F.

506. **Arvensis**, L.	*Fabr. S. P.* 299, 10. — *Panz. Fn.* 17. f. 20. — *Dahlb. H. E.* I. p. 226. — *Lepel. Hym.* III. p. 91.	Zeer gemeen in Holland, Utrecht en Gelderland. v. V. — Bij Driebergen. v. B. — Op Walcheren. H. — Bij Utrecht. Six en V.
507. **Sabulosus**, F.	*Fabr. S. P.* 297, 2. — *Panz. Fn.* 77. f. 17 en 46. f. 11, 12. — *Dahlb. H. E.* I. p. 230.	Bij den Haag. v. d. W. — Bij Utrecht. Six. — In Augustus bij Brummen en te Leiden. v. V. — Bij Groningen. d. Gav.

FAM. XXI. PEMPHREDONIDEA.

Dinetus, Jur.

508. **Pictus**, F.	*Fabr. S. P.* 106, 43. — *Panz. Fn.* 17. f. 19 en 72. f. 10. — *Lepel. Hym.* III. p. 234. — *Dahlb. H. E.* I. p. 232.	Bij Roozendaal beide seksen op bloeijende *Achillea millefolium*. V., Six en v. V.

---

503) Een wijfje heb ik gevangen, dat een' *Strophosomus squamulatus* in de voorpooten hield.

Stigmus, Jur.

509. **Pendulus**, Panz.	*Panz. Fn.* 86. t. 7. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 181. n. 1. — *Dahlb. H. E.* I. p. 239.	Bij Driebergen in Julij. Six.

Passaloecus, Shuck.

510. **Gracilis**, Curt.	*Curtis, Brit. Ent.* t. XI. pl. 496. — *Dahlb. H. E.* I. p. 242.	In Junij en Julij in mijn tuin in den Haag. v. V. — Bij Utrecht. Six.

Diodontus, Curt.

511. **Minutus**, F.	*Fabr. S. P.* 316, 9. — *Dahlb. H. E.* I. p. 252. n. 152.	In Julij op de Gliphoeve. v. V.

Cemonus, Jur.

512. **Unicolor**, F.	*Fabr. S. P.* 204, 10. — *Latr. Gen.* IV. p. 84. — *Dahlb. H. E.* I. p. 255. — *Lepel. Hym.* III. p. 94. n. 2.	In Augustus en in October bij den Haag. v. d. W. — Bij Utrecht. Six. — Bij Heemstede. v. V.
513. **Lethifer**, Dahlb.	*Dahlb. H. E.* I. p. 254.	Een voorwerp in Holland. Hav.

Pemphredon, F.

514. **Lugubris**, F.	*Latr. Gen.* IV. 83. — *Panz. Fn.* 52. f. 24. — *Dahlb. H. E.* I. p. 259. — *Lepel. Hym.* III. p. 94. n. 1. — *Jurine, Nouv. Man.* pl. 11. f. 28.	Meermalen bij Rotterdam en in Augustus bij Brummen. v. V. — Bij Utrecht. Six.

FAM. XXII. CRABRONIDAE.

Oxybelus, Latr.

515. **Uniglumis**, L.	*Fabr. S. P.* 316, 2. — *Panz. Fn.* 64. f. 14 (*var.?*). — *Dahlb. H. E.* I. p. 273. n. 172. — *Lepel. Hym.* III. p. 221.	Vrij gemeen in Holland. v. V. — Op Walcheren. H. — Bij Utrecht. Six.
516. **Mucronatus**, F.	*Fabr. S. P.* 318, 5. — *Panz. Fn.* 101. f. 19. — *Dahlb. H. E.* I. p. 265. — *Lepel. Hym.* III. p. 216.	Tweemaal bij den Haag. v. d. W. — Bij Driebergen. Six.
517. **Haemorrhoidalis**, Oliv.	*Dahlb. H. E.* I. p. 272.	Een ex. Hav. — Een ♀ in Julij bij den Haag. v. d. W. — Een in Julij bij Brummen. v. V.

518. **Raptor**, Lepel.	*Lepel. Hym.* III. p. 219.	Eenmaal in Julij bij Brummen. v. V.

TRYPOXYLON, Latr.

519. **Figulus**, L.	*Fabr. S. P.* 181, 2. — *Panz. Fn.* 80. f. 16. — *Jurine, Nouv. Meth.* 140. tab. 9. f. 8. — *Dahlb. H. E.* I. p. 280. — *Lepel. Hym.* III. p. 228. n. 2.	Zeer gemeen bij Rotterdam en in Julij bij Brummen; voorts, bij Leiden en Noordwijk. v. V. — Op Walcheren. H. — Bij Utrecht. Six. — Bij Wassenaar. v. B.
520. **Clavicerum**, Lepel.	*Lepel. Hym.* III. p. 229. n. 3. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 118. n. 3. — *Dahlb. H. E.* I. p. 279.	Bij Driebergen. Six. — Bij den Haag. v. V.

RHOPALUM, Kirb.

521. **Tibiale**, F.	*Fabr. S. P.* 315, 4. — *Panz. Fn.* 83. f. 14. — *Dahlb. H. E.* I. p. 288. — *Lepel. Hym.* III. p. 205.	Bij Driebergen. Six.
522. **Clavipes**, L.	*Fabr. S. P.* 315, 3. — *Panz. Fn.* 72. f. 12. — *Dahlb. H. E.* I. p. 291. — *Lepel. Hym.* III. p. 207 (*Physoscelis rufiventris*).	Eenmaal in Julij bij Brummen. v. V. — In Julij bij den Haag. v. d. W. — In Aug. te Driebergen en Utrecht. Six.

LINDENIUS, Lepel.

523. **Albilabris**, F.	*Fabr. S. P.* 316, 8. — *Panz. Fn.* 15. f. 24. — *Dahlb. H. E.* I. p. 300. — *Lepel. Hym.* III. p. 197.	Bij Driebergen. Six. — Bij Rott., den Haag en Leiden. v. V.
524. **Pygmaeus**, Ross.	*Lepel. Hym.* III. p. 199. — *Dahlb. H. E.* I. p. 305.	Bij Driebergen. Six.

CRABRO, F.

525. **Scutatus**, F.	*Fabr. S. P.* 312, 19. — *Panz. Fn.* 15. f. 22. — *Dahlb. H. E.* I. p. 329. — *Lepel. Hym.* III. p. 168.	In Sept. bij Driebergen en bij de Bildt. Six. — In Holland, waarschijnlijk te Rotterdam. Hav. — Bij Leiden. v. V.
526. **Leucostoma**, L.	*Fabr. S. P.* 314, 1. — *Shuck. Foss. Hym.* p. 153. n. 15. — *Dahlb. H. E.* I. p. 341. — *Lepel. Hym.* III. p. 180.	In Julij bij Utrecht. Six.
527. **Dimidiatus**, F.	*Fabr. S. P.* 313, 24. — *Panz. Fn.* 53. f. 15. — *Dahlb. H. E.* I. p. 345. — *Lepel. Hym.* III. p. 136.	Een ♀ in Julij bij Brummen. v. V.
528. **Subpunctatus**, Rossi.	*Dahlb. H. E.* I. p. 349. — *Panz. Fn.* 53. f. 16 (*Vagabundus*). — *Lepel. Hym.* III. p. 140 (*Mediatus*).	In Aug. bij Driebergen. Six.

529. **Quadrimaculatus**, Dlbm.	*Dahlb. H. E.* I. p. 351.	Een ♂ in Augustus bij den Haag en twee in Julij en Augustus te Brummen. v. V.
530. **Cribarius**, L.	*Fabr. S. P.* 311, 16. — *Dahlb. H. E.* I. p. 353. — *Panz. Fn.* 15. f. 18 en 19 en *var.* 46. f. 3. — *Lepel. Hym.* III. p. 158.	Vrij gemeen. v. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Bij Wassenaar. v. B. — Bij Utrecht. Six.
531. **Patellatus**, v. d. L.	*Dahlb. H. E.* I. p. 356. — *Panz. Fn.* 46. f. 4 en 9; 15. f. 20 en 21 *var.* — *Lepel. Hym.* III. p. 161.	Vrij gemeen op de duinen in Junij. v. V. — Bij Utrecht. Six. — Bij Zuid-Laren. Mulder.
532. **Pterotus**, F.	*Fabr. S. P.* 311, 17. — *Panz. Fn.* 83. f. 16 en 17. — *Dahlb. H. E.* I. p. 360. — *Lepel. Hym.* III. p. 165.	Bij den Haag. v. d. W. — Bij Wassenaar. v. B.
533. **Sexcinctus**, F.	*Fabr. S. P.* 309, 10. — *Panz. Fn.* 64. f. 13 en 179. f. 11.	In Augustus te Leiden vrij gemeen. v. V.
534. **Subterraneus**, v. d. Lind.	*Dahlb. H. E.* I. p. 370. — *Panz. Fn.* 3. f. 21.	Eenmaal bij den Haag. v. d. W.
535. **Vagus**, L.	*Fabr. S. P.* 313, 22. — *Dahlb. H. E.* I. p. 392. — *Panz. Fn.* 46. f. 10. — *Lepel. Hym.* III. p. 126.	Meermalen in Mei bij den Haag. v. V. — In September bij Driebergen. Six. — Utr. V.
536. **Cephalotes**, F.	*Fabr. S. P.* 308, 5. — *Dahlb. H. E.* I. p. 408. — *Panz. Fn.* 64. f. 13; 46. f. 7; 53. f. 14 ♂ en 62. f. 16 ♀. — *Lepel. Hym.* III. p. 100.	In Augustus bij Amsterdam. v. d. W. — Dikwijls bij den Haag. v. d. W. en v. V. — Op Walcheren. H.
537. **Pusillus**, Lepel.	*Lepel. Hym.* III. p. 181. — *Panz. Fn.* 179. f. 24. — *Dahlb. H. E.* I. p. 323.	In Augustus en September bij Heemstede en te Brummen. v. V.

FAM. XXIII. EUMENIDEA.

Eumenes, Latr.

538. **Pomiformis**, F.	*Fabr. S. P.* 287, 9. — *Herr. Schäff.* in *Synops.* p. 42. — *Panz. Fn.* 63. f. 6, 7 en 8. — *Lepel. Hym.* II. p. 600.	In Noord-Brabant. G.-H. — Bij Leiden. W. — In Augustus bij den Haag. v. d. W. — In Julij bij Brummen. v. V.

Discoelius, Latr.

539. **Zonalis**, Panz.	*Panz. Fn.* 81. f. 18. — *Latr. Gen.* IV. p. 140. — *Lepel. Hym.* II. p. 603.	Bij Brummen op bloeijende *Daucus carota.* v. V.

---

534) Vergelijk: Lepel. Hym. III. p. 147 (*Ceratocolus philantoides*), welke beschrijving zeer goed op mijn voorwerp past. De tekst van VAN DER LINDEN zou hier moeten beslissen.

ODYNERUS, Latr.

540. **Auctus**, F.	*Fabr. S. P.* 267, 74. — *Panz. Fn.* 81. f. 17 en 63. f. 3. — *Herr. Schaeff.* in *Synops.* p. 22. — *Lepel. Hym.* II. p. 656 (*Parietum*).	Gemeen in Holland; in Julij en Aug. bij Brummen. v. V. — Bij Utrecht. Six. — Bij Groningen. de Gav.
541. **Affinis**, H. Sch.	*Herr. Schaeff.* in *Synops.* p. 21. — *Panz. Fn.* 173. f. 24.	Twee ♀ en een ♂ in Holland. v. V.
542. **Crassicornis**, Panz.	*Panz. Fn.* 53. f. 8. — *Lepel. Hym.* II. p. 663.	Vrij gemeen in Holland; te Brummen in Julij. v. V.
543. **Constans**, H. Sch.	*Herr. Schaeff.* in *Synops.* p. 25.	Een ♀ in Julij bij Brummen. v. V.
544. **Bifasciatus**, F.	*Fabr. S. P.* 264, 59. — *Lepel. Hym.* II. p. 665. — *Panz. Fn.* 154. f. 16.	Bij den Haag in Junij; te Brummen in Julij. v. V. — Bij Utrecht. Six.
545. **Gazella**, Pz.	*Panz. Fn.* 53. f. 10.	Bij Groningen. de Gav.

PTEROCHILUS, Klug.

546. **Spinipes**, L.	*Fabr. S. P.* 263, 54. — *Panz. Fn.* 17. f. 18. — *Herr. Schaeff.* in *Syn.* p. 2.	Bij Utrecht. Six en V. — In Holland. v. V.
547. **Phaleratus**, Panz.	*Lepel. Hym.* II. p. 673 (Conf. *Panz. Fn.* 101. f. 18 en 47. f. 21).	Een bij Leiden. W.

FAM. XXIV. VESPIDAE.

VESPA, L.

548. **Crabro**, L.	*Fabr. S. P.* 255, 8. — *Lepel. Hym.* I. p. 509. Pl. 9. f. 1, 2, 3. — *Herr. Schaeff.* in *Synops.* p. 33. — *Panz. Fn.* 179. f. 1.	Bij Haarlem zeldzaam; op Rhederoord gemeen. v. V. — Te Oosterbeek. v. B. — In Gelderland. ter Meer. — Bij Driebergen. Six. — Bij Utrecht. V.
549. **Germanica**, L.	*Fabr. S. P.* 256, 10. — *Lepel. Hym.* I. p. 515. — *Herr. Schaeff.* in *Synops.* 35. — *Panz. Fn.* 49. f. 20 en 179. f. 2.	Alom zeer gemeen. v. V. — Bij Driebergen. v. B. — Op Walcheren. H. — Bij Utrecht. Six. — Een ♂ in Oct. bij den Haag. v. d. W.
550. **Vulgaris**, L.	*Fabr. S. P.* 255, 9. — *Lepel. Hym.* I. p. 516. — *Herr. Schaeff.* in *Synops.* 33. — *Panz. Fn.* 49. f. 19	Gemeen; van deze soort bezit ik een ♂, dat aan HERR. SCHAEFFER onbekend gebleven

547) Alleen de beschrijving van LEPELETIER komt juist met mijn voorwerp overeen; waarschijnlijk variëert deze soort in de vlekken.

	en 179. f. 3. a.	is. — Te Oosterbeek. v. B. — Bij Utrecht. Six.
551. **Rufa**, L.	*Fabr. S. P.* 256, 13. — *Lepel. Hym.* I. p. 517. — *Herr. Schaeff.* in *Synops.* 37. — *Panz. Fn.* 179. f. 5.	Te Driebergen en Oosterbeek. v. B. — Te Rotterdam, 's Gravenhage, Noordwijk, Heemstede. v. V. — Bij Utr. Six.

FAM. XXV. ANDRENIDAE.

Prosopis, Jur.

552. **Annulata**, L.	*Lepel. Hym.* II. p. 537. — *Fabr. S. P.* 293, 1. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 36. t. 15. f. 3.	In het laatst van Junij in mijnen tuin in den Haag en later bij Doorn. v. V. — Bij Utr. Six.
553. **Variegata**, F.	*Fabr. S. P.* 295, 9. — *Panz. Fn.* 89. f. 14. — *Lepel. Hym.* II. p. 534.	Een voorwerp in Holland. Havelaar. — In Julij aan de Bildt. Six.
554. **Annularis**, Kirb.	*Panz. Fn.* 53. f. 1. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 38.	In Junij te Leiden. v. V.

Colletes, Latr.

555. **Fodiens**, Latr.	*Latr. Gen. Crust. et Ins.* t. 14. f. 7 (slecht). — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 34. tab. 15. f. 1 en 2. — *Lepel. Hym.* II. p. 298. — *Panz. Fn.* 105. f. 21, 22.	Bij den Haag. v. d. W. — Bij Utrecht. Six. — In Aug. op de duinen bij den Haag des avonds geheele klompen mannetjes aan helmstengels; in Sept. een ♀ aldaar. v. V.

Sphecodes, Latr.

556. **Gibbus**, F.	*Fabr. S. P.* 393, 13. — *Panz. Fn.* 53. f. 4. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 42. — *Lepel. Hym.* II. p. 542. n. 3.	Zeer gemeen op de duinen. In Aug. een ♂ bij Brummen. v. V. — Bij Driebergen. Six. — Bij de Meern. V.
557. **Geoffrellus**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 45. — *Lepel. Hym.* II. p. 544.	Op de duinen bij Scheveningen en Katwijk. v. V. — Bij Driebergen in Julij. Six.

Halictus, Latr.

558. **Sexcinctus**, F.	*Fabr. S. P.* 320, 4. — *Lepel.*	Een ♂ in Holland. W.

---

552) Nadat ik vele exemplaren gezien heb, begin ik over te hellen tot de meening van Lepeletier, dat Kirby's *Annularis*, *Annulata*, *Dilatata* en *Signata* slechts verscheidenheden van eene soort zouden zijn, hetgeen mij in het eerst onwaarschijnlijk voorkwam.

	Hym. II. p. 268. — *Panz. Fn.* 46. f. 14.	
559. **Nidulans**, Walk.	*Lepel. Hym.* II. p. 269.	Vrij gemeen te Driebergen. Six.
560. **Vulpinus**, F.	*Fabr. S. P.* 329, 19. — *Panz. Fn.* 97. f. 18. — *Lepel. Hym.* II. p. 276. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 68 (*Fulvocincta*).	Vrij gemeen in paardenbloemen te Heemstede en bij den Haag. v. V. — In April bij Utr. Six.
561. **Virescens**, Lepel.	*Lepel. Hym.* II. p. 279. n. 19.	Bij Driebergen. Six.
562. **Albipes**, F.	*Fabr. S. P.* 295, 4. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 71. n. 29. — *Lepel. Hym.* II. p. 287. n. 31. — *Panz. Fn.* 7. f. 15.	Bij Driebergen. Six.
563. **Leucopus**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 59. n. 18.	In Sept. 1850 vrij gemeen op bloemen van Hieracium op de Gliphoeve. v. V.
564. **Abdominalis**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 73. — *Panz. Fn.* 53. f. 18.	Bij Rotterdam en te Brummen in Julij. v. V. — In Sept. en Oct. bij den Haag. v. d. W.

ANDRENA, F.

565. **Cingulata**, F.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 88. n. 41. — *Panz. Fn.* 56. f. 23. — *Lepel. Hym.* II. p. 257. n. 29.	Alleen het ♂ bij Driebergen in Julij. Six.
566. **Albicans**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 94. n. 45. — *Lepel. Hym.* II. p. 242. n. 10.	Beide seksen in April bij Utrecht. Six.
567. **Cineraria**, L.	*Fabr. S. P.* 323, 5. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 98. n. 47. — *Panz. Fn.* 113. f. 17 en 94. f. 10. — *Lepel. Hym.* II. p. 238.	Eenige wijfjes bij Leiden. v. V. — Bij Utrecht. Six.
568. **Thoracica**, F.	*Fabr. S. P.* 322, 3. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 101. n. 49. — *Panz. Fn.* 65. f. 19.	Bij Utrecht. V. en Six. — Bij Leiden. v. V.
569. **Tibialis**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 107. n. 52.	Een ♀ in Holland. v. V.
570. **Fulva**, Schr.	*Fabr. S. P.* 323, 4 (*Vestita*). — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 128. n. 68. — *Lepel. Hym.* II. p. 245. — *Panz. Fn.* 55. f. 9.	Op de duinen en in het voorjaar vrij gemeen bij Leiden. v. V. — Bij Utrecht in April. Six.
571. **Bicolor**, F.	*Fabr. S. P.* 326, 22. — *Lepel. Hym.* II. p. 243. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 130. n. 69 (*Clarkella*).	Bij Utrecht in April. Six.

---

563) De beschrijving bij KIRBY komt zeer goed overeen; alleen zijn de sprieten geheel rood aan de onderzijde en de tibiën niet zwart, maar roodachtig geel bij het mannetje en zwart met roode haren bij het wijfje.

572. **Pubescens**, Kirb.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 141. n. 80.	In Holland. Havelaar.
573. **Chrysopus**, H. Sch.	*Herr. Schäff. Nomencl. Ent.* II. p. 65. — *Panz. Fn.* 90. f. 15.	Bij Zuid-Laren. Prof. Muld.
574. **Labialis**, Kirb.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 148. n. 87.	In Holland. Havelaar.
575. **Xanthura**, Kirb.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 164. n. 105.	In Holland. Havelaar.

Dasypoda, Latr.

576. **Hirtipes**, Latr.	*Fabr. S. P.* 335, 1 en 536, 2. — *Swammerd. Bibl. Nat.* tab. 26. f. 7. — *Panz. Fn.* 7. f. 10; 46. f. 17 en 55. f. 14. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 174. — *Lepel. Hym.* II. p. 229.	In Noord-Brabant. G.-H.

FAM. XXVI. APIDAE.

Panurgus, Panz.

577. **Ater**, Panz.	*Panz. Fn.* 96. f. 19. — *Lepel. Hym.* II. p. 226. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 178. n. 1. ♀ en 179. n. 3 ♂.	In Julij bij Brummen en bij Noordwijk in paardenbloemen. v. V. — Bij Zuid-Laren. Prof. Muld. — Bij Groningen. de Gav. — Bij Driebergen in Junij. Six.
578. **Lobatus**, Panz.	*Panz. Fn.* 72. f. 16 en 96. f. 18. — *Fabr. S. P.* 336, 3. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 179. — *Lepel. Hym.* II. p. 225. n. 3.	Een ♂ bij Leiden en een ♀ in August. bij Brummen. v. V.
579. **Dentipes**, Latr.	*Lepel. Hym.* II. p. 224. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 178. n. 1. var. β.	In Holland. Overdijk. — Bij Driebergen en bij Rozendaal. Six. — Bij Zuid-Laren. Prof. Mulder.

Nomada, Scop.

580. **Ferruginata**, L.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 218. tab. 16. f. 4. — *Herr. Schäff.* in *Germ. Zeitsch.* Th. I. p. 275. n. 1. — *Panz. Fn.* 166. f. 11 en 12.	Bij Utrecht. Six.
581. **Lateralis**, Panz.	*Panz. Fn.* 96. f. 20 en 21; 166 f. 13. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 208 (*Hillana*) en 212 (*Xanthosticta*). — *Herr. Schäff.* l. l. p. 277. n. 5.	Den 18[den] Mei bij Utrecht. Six.

582. **Conjungens**, H. Sch.	*Herr. Schäff.* l. l. p. 279. n. 8.	Een in Holland. Hav. — Aan de Bildt in Mei. Six.
583. **Ruficornis**, Kirb.	*Herr. Schäff.* l. l. p. 279. n. 9. — *Panz. Fn.* 55. f. 18. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 210. — *Lepel. Hym.* II. p. 501 (*Panzeri*).	Drie ♀ in Mei in Zuid-Holl. v. V. — In Mei bij Utrecht. Six.
584. **Ochrostoma**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 209. n. 26. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 280. n. 13.	Drie ♂ bij Leiden. v. V.
585. **Zonata**, Panz.	*Panz. Fn.* 53. f. 20. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 281. n. 14.	Twee voorwerpen bij Leiden. W. — Eene var. in April bij Utrecht. Six.
586. **Flava**, Panz.	*Panz. Fn.* 53. f. 21 en 166. f. 17. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 283. n. 18. — *Lepel. Hym.* II. p. 488. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 186.	Een ♂ bij Leiden. v. V. — In het begin van Mei aan de Bildt. Six.
587. **Fucata**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 185 (♂) en 195 (♀). — *Lepel. Hym.* II. p. 489. — *Panz. Fn.* 55. f. 19 en 20. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 284. n. 22.	Eene verscheidenheid met ongevlekt schildje in beide seksen bij Utrecht. Six.
588. **Solidaginis**, Panz.	*Panz. Fn.* 72. f. 21. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 204. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 284. n. 23.	Bij Utrecht. Six.
589. **Sexfasciata**, Panz.	*Panz. Fn.* 62. f. 18. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 285. n. 24.	Een voorwerp in Zuid-Holland. Hav. — In Mei bij Utr. Six.
590. **Marshamella**, Kirb.	*Kirby, Mon. Ap.* II. p. 189. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 285. n. 25. — *Panz. Fn.* 166. f. 18.	Een voorwerp bij Leiden. v. V.
591. **Batava**, v. Voll.	Zie de beschrijving in de Bijlagen.	Bij Leiden in het voorjaar. v. V.
592. **Succincta**, Panz.	*Panz. Fn.* 51. f. 21 en 166. f. 21. — *Herr. Schäff.* l. l. p. 287. n. 30. — *Lepel. Hym.* II. p. 469.	Bij Leiden. v. V. en W. — In Holl. Hav. — Bij Utrecht in Mei. Six.
593. **Cincta**, H. Sch.	*Herr. Schäff.* l. l. p. 288. n. 31.	Vrij gemeen bij Leiden. W. en v. V. — Ook elders in Holland. Hav.
594. **Furva**, Panz.	*Panz. Fn.* 55. f. 25. — *Lepel. Hym.* II. p. 495.	In Junij bij Driebergen. Six.

584) Hoogstwaarschijnlijk is deze soort het mannetje van de voorgaande: *Ruficornis* Kirby.

585) De Heer Six noemt de door hem gevangene verscheidenheid *Compta* van Lepeletier. Doch zij wijkt, naar mijn oordeel, nog meer van *Compta* af, dan van *Zonata*.

Melecta, Latr.

595. **Armata**, Panz.	*Panz. Fn.* 70. f. 22. — *Lepel. Hym.* II. p. 444.	Bij Leiden. v. V.

Epeolus, Latr.

596. **Variegatus**, L.	*Fabr. S. P.* 388, 1. — *Panz. Fn.* 61. f. 20. — *Lepel. Hym.* II. p. 462. — *Kirby*, *Mon. Ap.* p. 222. tab. 16. f. 6.	Eenmaal op de duinen bij Bennebroek in Julij 1847. v. V. — Meermalen bij Driebergen. Six.

Coelioxys, Latr.

597. **Conica**, L.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 224. — *Panz. Fn.* 59. f. 7. — *Lepel. Hym.* II. p. 517.	In Zuid-Holland. Breukelm. — In Zuid-Holl. en te Brummen in Julij. v. V. — Bij Driebergen en Groningen. v. B. — Bij Driebergen. Six. — Bij Utrecht. V.
598. **Rufescens**, Lepel.	*Lepel. Hym.* II. p. 519. — *Panz. Fn.* 55. f. 13.	Bij Utrecht beide seksen. Six.

Stelis, Panz.

599. **Aterrima**, F.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 231. t. 16. f. 9. — *Lepel. Hym.* II. 527. n. 1.	Bij de Bildt in Aug. Six.
600. **Phaeoptera**, Latr.	*Latr. Gen. Crust. et Ins.* IV. p. 164. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 232. — *Lepel. Hym.* II. p. 527. n. 2.	Een ♀ in Holland. Havelaar.

Anthidium, F.

601. **Manicatum**, L.	*Fabr. S. P.* 364, 1. — *Panz. Fn.* 7. f. 14 en 55. f. 11. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 248. t. 17. f. 12 en 13. — *Lepel. Hym.* II. p. 355. — *Latr.* in *Germ. Mag.* I. 2. p. 63.	Twee ♂ en drie ♀ bij Brummen. v. V. — Bij Driebergen. Six. — Bij Utr. V.
602. **Punctatum**, Latr.	*Latr.* in *Germ. Mag.* I. 2. p. 72. — *Lepel. Hym.* II. p. 364.	Een ♀ op de duinen bij Hillegom in Julij 1847. v. V. — In Junij bij den Haag. v. d. W.

Osmia, Panz.

603. **Cornuta**, Latr.	*Latr. Hist. Nat. d. Cr. et Ins.* tom. 14. p. 59. — *Latr. Gen.* IV. p. 164. — *Lepel. Hym.* II. p. 313.	Beide seksen bij Leiden. v. V. — In Mei bij Utrecht. Six.
604. **Bicornis**, L.	*Fabr. S. P.* 375, 16. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 271. n. 57. — *Panz. Fn.* 56. f. 10 en 55. f. 15. — *Lepel. Hym.* II. p. 314.	Beide seksen bij Utrecht en in Mei bij Driebergen. Six.

604. **Fronticornis**, L.	*Fabr. S. P.* 376, 17. — *Panz. Fn.* 63. f. 20. — *Lepel. Hym.* II. p. 315.	In Holland. Hav. — Bij Leiden. v. V.
605. **Fulviventris**, Panz.	*Panz. Fn.* 56. f. 18 en 20. — *Fabr. S. P.* 378, 27. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 263 (*Leiana*). — *Lepel. Hym.* II. p. 319.	Twee voorwerpen bij Rotterdam. v. V. — Bij Utrecht. Six.
606. **Aurulenta**, Panz.	*Panz. Fn.* 63. f. 22. — *Kirby, Mon. Ap.* II. p. 269. n. 56 ♀. — *Lepel. Hym.* II. p. 325.	Vijf ♂ te Rotterdam. v. V.
607. **Coerulescens**, L.	*Fabr. S. P.* 323, 7. — *Panz. Fn.* 65. f. 18 en 56. f. 3. — *Lepel. Hym.* II. p. 325.	Een ♂ bij Rott. v. V. — Beide seksen te Utrecht. Six.
608. **Adunca**, Latr.	*Panz. Fn.* 56. f. 5, 16 en 21. — *Lepel. Hym.* II. p. 327.	Beide seksen bij Utrecht. Six.
609. **Punctatissima**, Lepel.	*Lepel. Hym.* II. p. 329.	Twee voorwerpen bij Driebergen in Junij. Six.

Megachile, Latr.

610. **Centuncularis**, L.	*Kirby, M. Ap.* II. p. 237. — *Réaumur, Mém.* VI. 4. tab. 10. f. 2—4.	Beide seksen bij Dieren. W.
611. **Willughbiella**, Kirb.	*Kirby, M. Ap.* II. p. 233. — *Lepel. Hym.* II. p. 333.	Bij den Haag. Dr. C. B. Voet. — Bij Driebergen in Junij. Six.
612. **Maritima**, Kirb.	*Kirby, M. Ap.* II. p. 242.	Een ♀ in Aug. bij Brummen. v. V.
613. **Argentata**, F.	*Fabr. S. P.* 377, 22 (*excl. syn.*). — *Panz. Fn.* 99. f. 16. — *Lepel. Hym.* II. p. 343.	Een klein ♀ in Junij bij den Haag. v. V.

Heriades, Spin.

614. **Truncorum**, L.	*Fabr. S. P.* 379, 29. — *Panz. Fn.* 64. f. 15. — *Lepel. Hym.* II. p. 404. — *Kirby, M. Ap.* II. p. 258.	Zeer gemeen bij Utrecht en Driebergen. Six.
615. **Campanularum**, Kirb.	*Kirby, M. Ap.* II. p. 256. pl. 16. f. 14 en 15. — *Lepel. Hym.* II. p. 405.	Twee exemplaren in Julij bij Brummen. v. V.

Chelostoma, Latr.

616. **Florisomne**, L. (*Maxillosum* ♀)	*Fabr. S. P.* 319, 3. — *Kirby, M. Ap.* II. p. 253 ♂ en 251 ♀. — *Panz. Fn.* 46. f. 13 en 53. f. 17. — *Lepel. Hym.* II. p. 407.	In Junij 1849 in groote menigte in het riet van een dak bij Amersfoort. V. en v. V. — Bij Brummen in Julij, bij Rotterdam in Augustus. v. V. — Bij Utrecht en Driebergen. Six. — Bij Groningen. de Gav.

Eucera, Scop.

617. **Longicornis**, L.	*Kirby*, *M. Ap.* II. p. 278. n. 59. — *Lepel. Hym.* II. p. 118. — *Panz. Fn.* 64. f. 21 en 22; 78. f. 19.	In Holland. W. — Twee ♂ bij den Haag of Zwol. C. B. Voet. — Bij Utrecht. Six.

Anthophora, Latr.

618. **Hirsuta**, Latr.	*Latr. Gen. Crust. et Ins.* IV. p. 175. — *Kirby*, *M. Ap.* II. p. 296. n. 69 (*Retusa*). — *Fabr. S. P.* 329, 6 (*Pilipes* ♂). — *Panz. Fn.* 55. f. 6. Cf. *Herr. Schäff. Nomencl. ent.* II. p. 71 in voce.	In het voorjaar bij Utrecht. Six. — In het vroege voorjaar bij Rotterdam en Leiden. v. V.

Bombus, Latr.

619. **Lapidarius**, L.	*Fabr. S. P.* 347, 25 en 23. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 363. — *Lepel. Hym.* I. p. 460. — *Panz. Fn.* 85. f. 21 en 86. f. 17.	Zeer gemeen in Holl. en Gelderland. v. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Bij Wassenaar. v. Bemm. — Bij Utrecht. V. — Op Walcheren. H. — Te Groningen. de Gav. en v. Bemm.
620. **Muscorum**, L.	*Fabr. S. P.* 349, 32. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 317.	Vrij gemeen in Holl. en Gelderland. v. V. — Bij Leiden. H. — Bij Utrecht. V.
621. **Agrorum**, F.	*Fabr. S. P.* 348, 30. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 326. n. 81. — *Panz. Fn.* 85. f. 20.	Bij Leiden en Heemstede. v. V. — Bij den Haag. v. d. W.
622. **Hortorum**, L.	*Fabr. S. P.* 347, 21 en 344, 6. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 339. — *Lepel. Hym.* I. p. 466.	In Holland. v. V. — Bij Utrecht. V.
623. **Terrestris**, L.	*Fabr. S. P.* 343, 4. — *Panz. Fn.* 1. f. 16. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 350. — *Lepel. Hym.* I. p. 467.	Vrij gemeen in Holl. en Gelderland. v. V. — Bij den Haag. v. d. W. — Bij Wassenaar. v. B. — Bij Utr. V.
624. **Hypnorum**, L.	*Fabr. S. P.* 349, 33 en 348, 29. — *Panz. Fn.* 7. f. 12; 75. f. 19. en 80. f. 19. — *Lepel. Hym.* I. p. 465. n. 10.	Beide seksen in Holland. v. V. — Bij Wassenaar. v. B. — Bij Groningen. de Gav.
625. **Sylvarum**, L.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. 326. n. 82. — *Lepel. Hym.* I. p. 463. n. 8. — *Isis.* 1841. Heft. V. p. 326.	Twee voorwerpen in Nederl. Overdijk.
626. **Soroensis**, F.	*Fabr. S. P.* 345. n. 10. — *Panz. Fn.* 7. f. 11. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 354. n. 98.	Bij Groningen. de Gav.
627. **Solstitialis**, Panz.	*Panz. Fn.* 99. f. 17.	Bij Groningen. de Gav.

Psithyrus, Lepel.

628. **Rupestris**, F.	*Fabr. S. P.* 348, 26. — *Panz. Fn.* 74. f. 12. — *Lepel. Hym.* II. p. 426. n. 1. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 369.	Bij Zuid-Laren. Prof. Mulder.
629. **Vestalis**, Fourcr.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 347. tab. 18. f. 3 en 4. — *Panz. Fn.* 89. f. 16. — *Lepel. Hym.* II. p. 431. n. 3. var. 4.	Bij Rotterdam. G.-H.
630. **Campestris**, Panz.	*Panz. Fn.* 74. f. 11. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 335. tab. 18. f. 2. — *Lepel. Hym.* II. p. 433.	Bij Rotterdam. G.-H. — Bij Wassenaar. v. B.
631. **Frutetorum**, Panz.	*Fabr. S. P.* 350, 38. — *Panz. Fn.* 75. f. 20. — *Lepel. Hym.* II. p. 436. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 361 (*Albinella*).	Bij Hilligersberg. G.-H.
632. **Barbutellus**, Kirb.	*Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 344. — *Panz. Fn.* 75. f. 21. — *Lepel. Hym.* II. p. 430. n. 3. var. 1.	Eenmaal in Zuid-Holland. v.V.

Apis, L.

633. **Mellifica**, L.	*Fabr. S. P.* 368, 1. — *Swamm. Biblia Nat.* tab. 17. f. 1, 3, 4. — *Panz. Fn.* 85. f. 16—18. — *Kirby*, *Mon. Ap.* II. p. 312. tab. 17. f. 10—12. — *Lepel. Hym.* I. p. 401.	Alom zeer gemeen. v. V. — Bij Utrecht. V. — Bij Groningen. de Gav.

BIJLAGE.

BESCHRIJVING DER NIEUWE SOORTEN.

18. Lophyrus catocalus.

Mas. Antennis pectinatis ad finem usque, niger, labro, palpis, humerorum angulis pedibusque flavis, ventre et lateribus abdominis rufoflavis. Long. 3‴.

Femina. Antennis serratis, medio crassioribus, spina interiori tibiarum posteriorum in triangulum expansa, viridi-flava, nigro variegata, ventre viridi, pedibus anoque rufoflavis. Long. 3½‴.

Deze soort behoort tot de Sectio 2 van het eerste ondergeslacht *Lophyrus* bij Hartig in zijne *Aderflügler Deutschlands*, welke afdeeling gekenmerkt is doordien de sprieten der mannetjes tot aan het einde toe met kamstralen zijn voorzien en die der wijfjes dikker zijn in het midden dan aan het einde; bovendien is de binnenste doorn der achterscheenen bij het wijfje tot een driehoekigen gudsboor verbreed.

Het mannetje is zwart, veel smaller van vorm dan *L. Pini.* De bovenlip is geel, met goudgele haartjes bekleed; de voelers zijn geel, de bovenkaken roodbruin. De sprieten hebben eene bruine schaft en aan beide zijden 21 afhangende, zwarte, behaarde kamstralen, die aan de buitenzijde veel langer zijn dan aan de binnenzijde. De zamengestelde oogen zijn bruin, de enkelvoudigen robijnrood. Het borststuk is sterk met puntjes en spaarzaam met zachte bruine haren bedekt; de hoeken der schouderlappen zijn aan de randen geel. Het schildje en de 1e geleding van het achterlijf zijn grof bestippeld; de overige geledingen zeer fijn; de buik en de omgeslagen zijden van het achterlijf zijn roodachtig geel. Bij eenige voorwerpen ziet men op de zijden van de borst twee gele vlekken doorschemeren; de pooten zijn geel, slechts de grondvlakte van het eerste en laatste paar heupen is zwart; de klaauwen bruin. De vleugeladeren zijn lichtbruin, doch de randader en de hoornvlek geel.

Het wijfje is gedurende het leven zeer kenbaar aan de heldergroene kleur der schilden van de vijf eerste geledingen van den buik, doch

bij den dood gaat deze schoone kleur in vuilgeel over. De kop is vuilgeel met bruine kaken, bruine zamengestelde en robijnroode enkelvoudige oogen en eene donkere streep tusschen de oogen. De sprieten hebben 18 geledingen, waarvan de 5 eersten geel, de overigen zwart zijn. Op den thorax heeft de voorlap een grooten zwarten vlek aan de voorzijde; de zijlappen twee langwerpige zwarte vlekken en de achterlappen een zwarten achterrand. De schouders zijn vuilgeel met een klein zwart vlekje; de borst heeft een vrij grooten ronden middelvlek tusschen de voor- en midden-pooten. Het schildje is geel. Het 2e tot 7e segment van het achterlijf voert op den rug een breeden zwarten dwarsband; aan de buikzijde zijn de 5 eerste geledingen groen, het zesde groenachtig geel en de kleppen van den anus roodachtig geel. Van deze laatste kleur zijn ook de pooten; de zuignapjes der achterpooten hebben bruine randen. De vleugeladeren zijn sterker gekleurd dan bij het ♂.

Ik heb dit insekt in groote menigte levend gehad, doch ben ongelukkiglijk niet in staat geweest aanteekeningen omtrent de larven te maken.

56. Dolerus Busaei.

Niger, segmentis quatuor abdominis, genubus anterioribus et tibiis omnibus rubris. Long. 5‴.

Deze soort, waarvan de Heer Dr. Buse mij zes bij Haarlem gevangene exemplaren toezond, gelijkt het meest op *Dolerus palustris* van Klug, doch zij wijkt te veel af om haar slechts als eene verscheidenheid daarvan te beschouwen. Kop en borststuk zijn dofzwart, sterk gestippeld en digt met grijze haren bekleed. De sprieten zijn zoo lang als, ja misschien iets langer dan het achterlijf. De ruggebultjes zijn helder wit, het schildje blinkend zwart. De eerste geleding van het achterlijf is blinkend zwart en op het midden aan de achterzijde driehoekig ingesneden; de vier volgenden zijn levendig en blinkend rood, de overigen glimmend zwart. De voorvleugels zijn een weinig berookt; de hoornvlek is donkerbruin met een geel wolkje aan de binnenzijde. De knieën en scheenen der voorste pooten zijn niet bruin als bij *Palustris*, maar duidelijk rood; de knieën der achterpooten zijn zwart. Alle tarsen zijn donkergraauw.

Eene verscheidenheid van deze soort, ook door den Hr. Buse aan 's Rijks Museum toegezonden, heeft de voorste helft der scheenen aan de voor- en middelpooten en de geheele achterscheenen helder rood.

100. Selandria albomarginata.

Nigra, nitida, colli et segmentorum abdominis marginibus albis, ano pedibusque rufis. Area lanceolata nervo obliquo divisa, antennarum articulo tertio reliquis longiore, alarum posticarum cellula intermedia una tantum. Long. 4‴.

Deze soort behoort tot de 3e Tribus der 3e Sectio (*Eriocampa* Hart.) van het geslacht *Selandria* volgens Hartig. Deze schrijver noemt aldaar slechts eene soort op, bij ons vermeld onder n° 99, welke evenwel zeer sterk van *Albomarginata* verschilt. Kop en sprieten zijn glimmend zwart; de bovenlip en de twee eerste geledingen der voelers zijn geel; aan het glimmend zwarte borststuk zijn de randen der schouderlappen en dekschubbetjes der vleugels wit. De 2e tot 7e geleding van het achterlijf hebben witte randen; de achtste is rood met een zwarten vlek in het midden, de negende geheel rood. De uitstekende punt van de boor is zwart. De heupen zijn geelachtig wit met zwarte langsstreepjes; de voor- en middenpooten en de dijen der achterpooten zijn helder geelachtig rood; de scheenen en tarsen dezer laatsten zijn valer gekleurd. De vleugels zijn geelachtig; de bovenste en onderste randader, de hoornvlek en de aderen, die de lancetvormige cel omsluiten met de door haar loopende dwarsader zijn geel, de overige aderen bruin.

Alle voorwerpen, die 's Rijks Museum bezit, zijn ♀.

102. Selandria Sixii.

Flava, capite thoraceque nigris, nitidis, alarum nervis recurrentibus secundae cellulae cubitali insertis. Long. 4¾‴.

Het opgegeven kenmerk zou, bij een streng volhouden aan de verdeeling volgens de onderscheiding der vleugeladeren, deze vreemde soort eene plaats in het geslacht *Selandria* ontzeggen en haar daarentegen in het geslacht *Dineura* doen stellen. Dan de tweede terugloopende ader stoot bijna op de ader tusschen de tweede en derde cubitale cel en wat van oneindig meer gewigt is, de geheele habitus van het ligchaam en vooral het maaksel en de vorm der sprieten toonen ten duidelijkste aan, dat aan dit gedierte in de systematische rangschikking eene plaats tusschen *Selandria Serva* en *Socia* toekomt. De sprieten toch zijn geheel gevormd als die dezer beide soorten en ook de kleur toont aan dat *Sixii* ten naauwste aan haar verwant is.

De kop is glimmend zwart met eenige zwarte, opstaande haartjes voor-

zien; de rand van de bovenlip en de voelers zijn geel; de geheele mondomgeving is met goudgele haartjes bedekt. De rug en borst van den thorax zijn zeer glimmend zwart met eenige liggende grijze haartjes; de schouderlappen en vleugelschubben zijn oranje-geel. Dezelfde kleur hebben de vleugeladeren aan hare grondvlakten en het geheele achterlijf. De pooten zijn geel, alleen de uiteinden der achterscheenen en de klaauwen zijn bruinachtig. Op het midden zijn de vleugeladeren zwart; de hoornvlek is in de lengte gedeeld half zwart, half geel.

144. Lyda maculifrons.

Nigra, nitida, macula quinquangulari frontis et maculis lateralibus abdominis albis, genubus, tibiis tarsisque fulvis. Long. 3½‴.

Het naast verwant aan *Lyda punctata* F., doch daarvan onderscheiden door de geringe gevlektheid van kop en borststuk en door de kleur der pooten, welke bij gemelde soort als witachtig en ook als roodachtig wordt opgegeven, terwijl zij bij de onderhavige soort bepaaldelijk oranje-geel is.

De sprieten zijn zwart; alleen is de vierde geleding eenigzins rood gekleurd aan de onderzijde. De kop is zwart, blinkend, doch met kleine puntjes bedekt; tusschen de sprieten staat een vijfhoekige witte vlek. De bovenkaken zijn geel met bruine uiteinden. Het borststuk is geheel zwart, aan de onderzijde dof en sterker bestippeld. Op het midden van de eerste geleding van het achterlijf staat een ingesneden, driehoekige, witte vlek. De 3e tot 7e geleding dragen aan den rand witte driehoekige vlekken, welke naar achteren in grootte toenemen. Op den buik zijn de geledingen zeer smal vuilwit gezoomd; van de helft der dijen af zijn de pooten oranje-geel.

146. Lyda nigricornis.

Nigra, facie, antennarum basi subtus, maculis pectoralibus, ventre, pedum maxima parte et alarum nervis majoribus flavis. Long. 5½‴.

Dit insekt heeft de vierde geleding der sprieten even lang doch minder dik dan de tweede (*der Schaft* van Hartig) en past dus noch in Tribus 1 noch in Tribus 2 van dien schrijver, doch de soort heeft in habitus en kleursverdeeling de naaste verwantschap met *Lyda sylvatica*,

n° 147. Zij is evenwel oogenblikkelijk daarvan te onderscheiden door hare zwarte sprieten, welke alleen aan de onderzijde der beide eerste geledingen eene afwijkende kleur, namelijk geel vertoonen.

Het geheele ligchaam is aan de bovenzijde dof zwart, alsmede de thorax aan de borstzijde. Kop en borststuk zijn met vele puntjes bedekt en met vrij lang, rossig, zacht haar bekleed. De voorzijde van den kop tot even boven de sprieten en achter langs de oogen is geel, even als de monddeelen en twee vlekjes aan iedere zijde van het borststuk; de punt der bovenkaken is roodbruin. De buik is geel en deze kleur strekt zich uit over de randen van de rugzijde. De heupen en eene langsstreep op de bovenzijde der dijen zijn zwart; het overige gedeelte der pooten is hooggekleurd geel. De vleugels zijn doorschijnend en waar het licht spiegelt, zeer blinkend; de hoornvlek is bruin; de aderen zijn aan de basis tot op de helft geel, verder donkerbruin en zwart.

149. Cephus elongatus.

Ater, nitidus, capite maculis, abdomine fasciis flavis, pedibus flavo variegatis. Long. 4''' et 4½'''.

Deze soort heb ik in de werken van Klug, Hartig en Lepeletier niet beschreven gevonden; zij onderscheidt zich van de overige mij bekende inlandsche soorten bijzonder door lengte en slankheid. De kleur is bij de vijf voorwerpen, die ik bezit, niet gelijkelijk verdeeld. De sprieten zijn bij allen zwart; de kop is zwart; bij de meeste voorwerpen heeft het kopschild een gelen vlek en staan er twee even zoo gekleurde langwerpigen op den rand der oogen; de kaken zijn geel met bruine punt; de voelers geel met de laatste geleding zwart. Bij twee voorwerpen is de kop tot aan den mond toe zwart. Het borststuk is zwart met twee gele vlekjes aan weerszijde onder de vleugels. De eerste geleding van het achterlijf voert eenen driehoekigen, uitgesnedenen gelen vlek; het 3e, 4e, 5e en 6e, en bij een voorwerp ook het 7e segment voeren gele achterranden. De voorpooten zijn geel met zwarte buitenzijde (bij een voorwerp ook de binnenzijde) der dijen; de middelpooten geel met zwarte apophysen en bij twee voorwerpen met breeden zwarten rand om de dijen; bij drie voorwerpen zijn de heupen en dijen der achterpooten grootendeels geel, bij de twee anderen zwart; de scheenen en tarsen dier pooten zijn donkerder of lichter bruin. De vleugels zijn bruinachtig met gelen voorrand, bruinen hoornvlek en bruine aderen.

269. Lissonota cruenta.

Nigra, ore flavo, scutello, lineis duabus dorsalibus et lateribus thoracis, pedibus et abdominis cingulis duobus rufis; aculeo abdomine longiore. Long. corp. 5‴ acul. 2½‴.

Het naast verwant aan *Lissonota lateralis* Grav.; kop en sprieten zijn zwart; de mond is geel; twee kleine vlekjes van deze laatste kleur staan op den schedel tegen den binnenrand der oogen. Twee roode streepen dalen van den hals, schuin naar elkander loopend, over den rug tot op het roode schildje; de zijden van het borststuk zijn rood, de borst is zwart, de inplanting der vleugels wit. De lange pooten zijn geheel rood. Het achterlijf, smal van voren en breed van achter, min of meer platgedrukt lijnvormig is zwart met de zoomen van de eerste en tweede geleding rood. De legboor is zwartbruin.

Ik bezit drie vrouwelijke voorwerpen, die volkomen aan elkander gelijk zijn.

313. Exetastes cimbicis.

Niger, facie maris alba, feminae nigra, antennis albo annulatis, pedibus anterioribus nec non femoribus tibiarumque parte antica pedum posteriorum rufis. Long. 5‴.

Deze soort heeft groote overeenkomst met *E. fulvipes*, Grav., doch is daarvan door de kleur der sprieten en waarschijnlijk ook door den vorm van het eerste segment van het achterlijf onderscheiden. Het aangezigt, van de sprieten tot den mond, en de voelers zijn wit. Desgelijks een ring om de voelhorens van het 20e tot het 29e lid. Het schildje is uitpuilend en met korte regtopstaande haren bedekt. De voor- en middelpooten zijn geelachtig rood, de tarsen lichter van kleur. De heupen en apophysen zijn aan alle pooten zwart. De dijen der achterpooten zijn helder rood en deze kleur strekt zich uit tot op de helft der scheenen.

329. Anomalon bucephalum.

Capite thorace multo latiore, facie flava, antennis rufis, abdomine rufo, segmenti secundi dorso nigro; pedibus rufis, tibiarum posticarum apice nigro; tarsis posticis dilute flavis incrassatis. Long. 1″.

Deze soort, welke in Duitschland nog niet waargenomen schijnt te zijn, is van de overigens naauw verwante soorten *Amictum* en *Excavatum* terstond te onderscheiden door de breedte van den kop, welke aan beide zijden ver voorbij de schouderen uitsteekt.

De kop is zwart, het aangezigt geel; de gele kleur stijgt aan beide zijden tot even boven de sprieten in eene punt op; tegen den achterrand der oogen staan twee langwerpige vuilgele vlekken. De enkelvoudige oogen zijn topaaskleur. De twee eerste leden der sprieten zijn aan de onder- en binnenzijde zwavelgeel; de overigen zijn rosbruin, lichter aan het uiteinde. De thorax is zwart, sterk gestippeld; de metathorax als door dijkjes in cellen van verschillenden vorm verdeeld. Het achterlijf is rood; de eerste geleding eenigzins bruin op den rug, de tweede met een zwarten langsstreep. De vier voorste pooten met heupen en apophysen zijn geel; aan de achterpooten zijn de heupen boven bruin met donkeren wortel, onder geel, de apophysen en dijen rood, de scheenen iets lichter met zwarte uiteinden, de tarsen eindelijk, waarvan het tweede lid bijzonder breed is, geelachtig wit en sterk behaard. De vleugels zijn geel, donkerder aan de inplanting, lichter aan het uiteinde; de vleugeladeren zijn lichtbruin.

Mijne vier voorwerpen zijn volkomen aan elkander gelijk.

353. Phylax aestivalis.

Niger, maxillis palpisque testaceis; pedibus fulvis, tibiarum posticarum parte antica alba postica nigra, tarsis posticis nigris; terebra abdominis truncatura vix longiore. Long. 4'''.

Zeer nabijkomende aan *Phylax discolor*, door Wesmael beschreven in zijne *Monographie des Braconides de Belgique*, p. 162, 163. Ondertusschen is deze soort duidelijk onderscheiden voornamelijk door de zwarte achtertarsen en de grootte.

Kop en sprieten zijn zwart; de enkelvoudige oogen lichtbruin; de bovenkaken geelachtig met bruine uiteinden, de palpen geelachtig. Het borststuk is zwart, vrij digt bestippeld en grijs behaard, de twee eerste geledingen van het achterlijf zijn even sterk bestippeld en even digt grijs behaard; de overigen zijn gladder, glanziger en minder met haar bedekt. De vleugelschubben zijn geelachtig rood; de vleugels geelachtig, de aderen bruin, de hoornvlek zwart. De voorpooten, even als de achterpooten tot aan de scheenen zijn rood; de scheenen dier pooten zijn wit tot op de helft en vervolgens zwart tot aan de tarsen.

591. Nomada batava.

Nigra, antennis ferrugineis articulo primo dorso nigro, ore ferrugineo; maculis duobus faciei, collo, squamis, tuberculis, maculis duobus scutelli, fasciisque abdominis quinque, quarum prima interrupta, flavis, femoribus, tibiis tarsisque ferrugineis. Long. 4‴ aut 4½‴.

Aan *N. cincta* Herr. Sch. na verwant, doch onderscheiden door de kleur der sprieten en van het aangezigt.

De sprieten zijn geheel roestkleurig, zonder bijmenging van gele vlekken; doch de eerste geleding is boven op zwart gekleurd. Het kopschild is sterk naar voren gebogen en behaard; de monddeelen zijn roestkleurig. Op het aangezigt, tegen de oogen aangebogen staan twee gele vlekken. De zeer smalle hals (*prothorax*) is geel, even zoo de vleugelschubben en twee vlekken schuin naar onder daar voor staande. Het geheele borststuk is sterk grijs behaard. Het schildje heeft twee ronde gele vlekken en daaronder een fijn dwarsstreepje. Het achterlijf is glanzend zwart, weinig behaard; de eerste geleding draagt twee langwerpige gele vlekken; de overige geledingen dwarsbanden, welke op de zijden breeder zijn dan in het midden; die van de tweede geleding is de breedste. Van de inplanting der dijen af, zijn de pooten rood; alleen hebben de achterdijen aan de binnenzijde een zwarten langsstreep. De pooten zijn met goudgele haartjes bezet. De vleugels zijn geel berookt; achter de derde cubitaal-cel ziet men een wit wolkje; de randader en hoornvlek zijn roestkleurig.

NEDERLANDSCHE VEELPOOTIGE INSEKTEN
(*Myriapoda*)

DOOR

R. T. MAITLAND.

MYRIAPODA.

Julidae.

Polyxenus, Latr.

Lagurus, *Linn.*; *Walck.* IV. 63. pl. 45. f. 1. — *Koch*, *Deutschl. Crust.*, *Arach.*, *u. Myriapoden* H. 40. t. 17.

Wordt door Bennet en van Olivier in de Nat. Verh. v. Haarlem XIV. bl. 487. n. 1 opgegeven als in Nederland voorkomende onder boomschors.

Polydesmus, Leach.

Polydesmus, Leach.

1. Complanatus, *Linn.*, *Walck.* IV. 96. n. 1. — *Koch*, 40. t. 11.

Onder steenen in den omtrek van Leiden en 's Gravenhage in Aug. 1849.

Craspedosoma, Leach.

2. Rawlinsii, *Leach*, *Walck.* IV. 120. n. 1. — *Koch*, 40. t. 14.

Den 14den Dec. 1852 tusschen keukengroente te Leiden.

3. Polydesmoides, *Leach*, *Walck.* IV. 120. n. 2. — *Koch*, 40. t. 15.

Op den droogen modder der slootkanten bij Leiden; van deze soort heb ik drie exempl. gezien door den Hr. A. Perin gevonden, die er mij één van heeft afgestaan.

Julus, Linn.

Julus, Walck.

4. Londinensis, *Leach.*, *Walck.* IV. 141. n. 6. — *Koch*, 22. t. 4.

In een tuin onder steenen te 's Gravenhage.

5. Albipes, *Koch*, *Walck.* IV. 140. n. 3. — *Koch*, 22. t. 20.
In de omstreken van Leiden.

6. Terrestris, *Linn.*, *Walck.* IV. 140. n. 2. — *Koch*, 22. t. 11.
In tuinen en op lommerrijke plaatsen onder steenen enz., te Nijmegen, 's Gravenhage, Leiden en ter Veere.

7. Sabulosus, *Linn.*, *Walck.* IV. 139. n. 1. — *Koch*, 22. t. 7.
Op zonnige zandgronden nabij Nijmegen, te Wassenaar, Scheveningen en Domburg.

Blanjulus, Gerv.

8. Guttatus, *Gerv.*, *Walck.* IV. 200. n. 1. — *Koch*, 22. t. 13?
Op een mesthoop in een tuin te 's Gravenhage.

Glomeris, Latr.

9. Limbata, *Oliv.*, *Walck.* IV. 69. t. 43. f. 1. — *Koch*, 40. t. 4.
In Junij 1853 tusschen droog zeewier aan het strand te Scheveningen.
Waarschijnlijk wordt deze soort bedoeld onder de benaming van *Glomeris ovalis*, Linn. die in de prov. Groningen aan de kust der Noordzee zou voorkomen volgens Karsten *Initia Faunae Groninganae* n. 240. — De waarneming van Gronovius, *Zoophyl.* p. 233. n. 995. tab. VII. f. 4, 5, die als verblijfplaats de Noordzee opgeeft berust waarschijnlijk op eene vergissing, veroorzaakt door het zien van aangespoelde verdronkene voorwerpen.

10. Pustulata, *Fab.*, *Walck.* IV. 72. n. 7. — *Koch*, 40. t. 9.
Op zonnige, warme plaatsen in de prov. Groningen volgens Karsten, *Init. F. Gr.* n. 241.

Scolopendridae.

Scutigera, Lam.

11. Coleoptrata, *Linn.*, *Walck.* IV. 218. n. 1. — *Koch*, 50. t. 12.
Tusschen de balken der huizen in de prov. Groningen volgens Kriens en Karsten, *Init. F. Gr.* n. 2.

Lithobius, Leach.

12. Forficatus, *Linn.*, *Walck.* IV. 230. n. 1. — *Koch*, 40. t. 20.
Onder steenen en planken enz. in tuinen te Nijmegen, 's Gravenhage en ter Veere.

13. Dentatus, *Koch*, *Koch*, 40. t. 22.
Eenmaal te Leiden onder steenen op een binnenplaats gevonden, waarschijnlijk met keukengroente uit de omstreken overgebragt.

14. Calcaratus, *Koch*, *Walch.* IV. 585. — *Koch*, 40. t. 25.
Onder den bast van oude boomen in het Haagsche bosch.
15. Communis, *Koch*, *Walck.* IV. 585. — *Koch*, 40. t. 24.
Onder steenen in een tuin te 's Gravenhage.

Cryptops, Leach.

16. Hortensis, *Leach*, *Walck.* IV. 291. n. 1.
In vochtige oorden in de prov. Groningen volgens Kriens en Karsten, *Init. F. Gr.* n. 3.
17. Savignyi, *Leach*, *Walck.* IV. 292. tab. 39. f. 1. — *Koch*, 9. t. 2.
Tusschen bladaarde in een tuin te 's Gravenhage.

Geophilus, Leach.

18. Longicornis, *Leach*, *Walck.* IV. 315. n. 11. — *Koch*, 9. t. 5.
Onder steenen te 's Gravenhage.
Volgens de afbeelding te oordeelen schijnen tot deze soort te behooren de twee duizendbeenen uit de neus eener vrouw gehaald door W. de Loos, M. D. te Rotterdam (zie Lentfrinck, *Genees- en Natuurk. Tijdschr.* III. bl. 347. pl. III. f. 15—16 en IV. bl. 61). Ook E. Sandifort deelt eene dergelijke waarneming mede in zijne *Natuur- en Geneesk. Bibliotheek* VI. bl. 531. — Blanckaart verhaalt in het *Holl. Jaarregister* I. bl. 105. Obs. XVI. m. afb. dat door een boer uit Tienhoven een duizendpoot met de urine geloosd is. In de maand Aug. 1850 werd mij door den Hr. H. F. van der Ven, M. D. te 's Gravenhage een *G. longicornis* getoond die door een vrouw was uitgebraakt.
19. Hortensis, *Koch*, *Walck.* IV. 595. — *Koch*, 22. t. 1.
Tusschen drooge bladaarde in een tuin te 's Gravenhage.
20. Electricus, *Linn.*, *Walck.* IV. 315. n. 14. — *Koch*, 3. t. 4.
Te 's Gravenhage in een tuin onder steenen en planken.
21. Simplex, *Gerv.*, *Walck.* IV. 317. n. 17. — *Koch*, 3. t. 1.
Tusschen bladaarde in een tuin te 's Gravenhage.
22. Carpophagus, *Leach*, *Walck.* IV. 317. n. 18.
In Febr. 1850 heb ik te Leiden op een zolder tusschen de vouwen van een natten doek en in Aug. 1851 op denzelfden zolder wederom een exemplaar gevonden.
23. Brevicornis, *Koch*, *Walck.* IV. 319. n. 26. — *Koch*, 9. t. 3.
Tusschen bladaarde in een tuin te 's Gravenhage.

NOG EENIGE

BOUWSTOFFEN

VOOR DE

ORNITHOLOGIE VAN NEDERLAND,

MEDEGEDEELD DOOR

J. P. VAN WICKEVOORT CROMMELIN.

Steeds bezig met het verzamelen van vogels, die hier te lande in den wilden staat voorkomen, ben ik in de gelegenheid geweest nog eenige aanteekeningen bijéén te brengen, welke dienen kunnen als bouwstoffen voor onze inlandsche ornithologie. Zoowel deze, als mijne vorige mededeelingen bevatten voor een groot gedeelte wel niet een antwoord op de vragen: »welke dieren komen in ons land voor? waar en wanneer komen zij er voor?" maar zij behelzen toch hulpmiddelen, om tot de volledige beantwoording dezer vragen beter te kunnen geraken; immers als zoodanig behooren beschouwd te worden de opgaven van namen, die in de verschillende streken van ons rijk aan de aldaar waargenomene diersoorten gegeven worden. Zoo lang deze namen niet met juistheid bekend zijn, en de verwarring niet uitgemaakt is, welke omtrent de benaming van verscheidene diersoorten bestaat b. v. van de verschillende soorten der geslachten *Sorex* en *Mus*, van de roofvogels, de strandloopers, de meeuwen en de zee-zwaluwen, zoo lang zal er slechts geringe waarde kunnen gehecht worden aan de mededeelingen van die lieden, die zonder zich juist op de dierkunde als wetenschap toe te leggen, toch dikwijls dierkundige waarnemingen doen, welke voor onze Fauna niet geheel van belang ontbloot zijn, en er zullen alsdan nog altijd hinderpalen blijven bestaan tegen de verdere uitbreiding van de kennis der in ons Vaderland zich ophoudende dieren. Het is

daarom, dat ik getracht heb, zoo veel mij mogelijk was met de inlandsche vogelnamen bekend te worden, en ik heb het mij als eene aangename pligt gerekend, mijne aanteekeningen hieromtrent zoowel vroeger als thans weder mede te deelen.

Bij deze mijne aanteekeningen heb ik nog gevoegd eenige waarnemingen van den Heer N. Groenewegen, welke zeker voor de Fauna van Nederland niet onbelangrijk zijn, omdat zij meest vogelsoorten betreffen, die hier te landen zelden zijn waargenomen. De Heer Groenewegen bezit daarenboven van verscheidene dezer vogelsoorten opgezette voorwerpen, die als bewijsstukken voor de juistheid zijner waarnemingen kunnen dienen.

Er bestaat in de omstreken van Haarlem veel verwarring omtrent de benaming der verschillende soorten van dagroofvogels: de namen *havik*, *kuikendief*, *buizerd* en *wespendief* zijn aldaar genoegzaam niet bekend; *arenden* worden gewoonlijk genoemd de groote soorten, zooals H. albicilla, P. haliaëtus, en de groote wijfjes van A. palumbarius, B. vulgaris en lagopus; terwijl de mannetjes der twee laatste soorten, en verder C. rufus, cyaneus en cineraceus meestal *wouw* genoemd worden. Onder *sperwer* worden de kleine soorten, zooals F. aesalon, subbuteo, tinnunculus en A. nisus begrepen.

5. Falco tinnunculus, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 29; in Noord-Holland ook *muizenvanger* genoemd.

9. Circus cyaneus, *Bechst.*; vrij algemeen in sommige streken der provincie Utrecht; wordt ook aldaar *elsebusch* genoemd.

17. Pernis apivorus, *Cuv.*; meermalen aan den duinkant bij Haarlem, in den zomer bij wespennesten gevangen (Groenewegen).

Eene vlugt dezer vogels, uit ongeveer 20 stuks bestaande, trok den 24sten Augustus 1857 over Zandpoort; eenige voorwerpen werden in het Nutbosch aldaar den 25sten des morgens waargenomen, waarvan één thans zich in mijne verzameling bevindt. Op dezen laatsten dag, vooral des namiddags kwam eene zeer groote menigte wespendieven uit het noord-oosten aan den duinkant van Velsen en Bloemendaal over, en trok langs de duinen zuid-westwaarts op. Een voorwerp werd dien dag uit eene vlugt van ongeveer 14 stuks bij het Wijkermeer geschoten.

51. Lanius rufus, *Briss.*, *Temm.* I. bl. 146; eens te Velsen geschoten (Groenewegen).

De Zangers, SYLVIA; de vogels van dit geslacht worden aan den duinkant bij Haarlem ook wel in het algemeen *grasmusch* genoemd, en alsdan worden de soorten aldus onderscheiden:

35. SYLVIA CINEREA, *Lath.*, *Temm.* I. bl. 207, *gewone grasmusch*,

36. SYLVIA CURRUCA. *Lath.*; *kleine grasmusch*, en

38. SYLVIA HORTENSIS, *Bechst.*; *groote* of *basterd grasmusch*; S. ATRICAPILLA is wegens hare zeldzaamheid aldaar niet onder eenen afzonderlijken naam bekend.

39. FICEDULA TROCHILUS, *K.* en *B.*, SYLVIA TROCHILUS, *Temm.* I. bl. 224, en

40. FICEDULA RUFA, *K.* en *B.*, worden in de omstreken van Haarlem ook wel *tuinzangertjes* genoemd.

41. FICEDULA SIBILATRIX, *K.* en *B.*, ook in de Haarlemmerhout in den broeitijd waargenomen.

45. CALAMOHERPE PALUSTRIS, *Boie*, SYLVIA PALUSTRIS, *Temm.* I. bl. 192, in Noord-Holland gewoonlijk *wilgensijsje* genoemd.

47*a*. CALAMOHERPE LOCUSTELLA, *Boie*; weder in April, Mei en Junij 1857, in de duinen nabij Zandpoort waargenomen; broeit aldaar; maakt een kunsteloos nest op den grond, in de ruigte, welke gewoonlijk tusschen de kattendoornen groeit. Een wijfje met haar nest en 5 eijeren zijn in mijn bezit.

50. LUSCIOLA TITHYS, *K.* en *B.*, SYLVIA TITHYS, *Temm.* I. bl. 218, in September, te Velsen, in lijsterstrikken gevangen (GROENEWEGEN).

52. LUSCIOLA CYANECULA, *K.* en *B.*, SYLVIA SUECICA, *Temm.* I. bl. 216, in September te Velsen gevangen, en in April 1854 in de nabijheid van Haarlem op de rijzen der erwten waargenomen (GROENEWEG.)

53*a*. SAXICOLA STAPAZINA, *Temm.* I. bl. 239; eens des zomers, in de duinen bij Haarlem, in de kattendoornen geschoten (GROENEWEGEN).

54. SAXICOLA RUBETRA, *Bechst.*; aan den duinkant bij Haarlem gewoonlijk *kleine stag* of *stompstaartje* geheeten.

55. ANTHUS RUPESTRIS, *Nilsson*; in Maart, nabij het Wijkermeer geschoten. Een wijfje is in mijne verzameling.

65. TURDUS ILIACUS, *Linn.*; ook in het voorjaar op den terugtrek in Noord-Holland waargenomen.

67. TURDUS TORQUATUS, *Linn.*; heeft in 1855 te Lisse in eene doornenhaag gebroeid (GROENEWEGEN). — Bijna jaarlijks in April en Mei vertoont zich aan den duinkant bij Haarlem een paar dezer soort, hetwelk zich alsdan eenigen tijd lang in eene bepaalde streek ophoudt, en tegen het einde van Mei verdwijnt zonder aldaar gebroeid te hebben.

88. Picus minor, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 399; eens te Velsen, op de hooge eiken waargenomen en daarna geschoten (Groenewegen).

91. Upupa epops, *Linn.*; in Noord-Brabant ook *vlaszaaijer* genoemd, omdat hare komst in die provincie aan de landlieden te kennen geeft, dat de geschikte tijd om vlas te zaaijen aangebroken is.

92. Alcedo ispida, *Linn.*; meermalen in Noord-Holland in den broeitijd, en ook de jongen in den nazomer aldaar waargenomen.

107. Fringilla coelebs, *Linn.*; ook in de Haarlemmerhout en op andere met hoog hout begroeide plaatsen in Noord-Holland, in den broeitijd waargenomen. De voorwerpen, welke in het najaar met westenwind uit het oosten aan den duinkant van Noord-Holland overkomen, worden aldaar *oostvinken* of *blaauwkoppen* genoemd; zij zijn grooter dan de overige vinken, sterker gekleurd, en vereenigen zich gewoonlijk in groote vlugten.

119*a*. Loxia pityopsittacus, *Bechst.*, *Temm.* I. bl. 325; eens te Velsen geschoten (Groenewegen).

124*a*. Emberiza cirlus, *Linn.*, *Temm.* I. bl. 415; een mannelijk voorwerp des winters, in eene schuur aan den duinkant van Velsen gevangen (Groenewegen).

139. Charadrius morinellus, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 537; in Mei op weilanden nabij Spaarndam waargenomen. Een voorwerp in bruiloftskleed is in mijne verzameling.

141. Charadrius hiaticula, *Linn.*; in Maart nabij het Wijkermeer geschoten.

156. Tringa cinclus, *Linn.*; ook *strandbokje* genoemd.

157. Tringa cinclus minor, *Schleg.*; ook in Mei en Augustus nabij het Wijkermeer waargenomen. Drie voorwerpen zijn in mijn bezit.

162. Totanus fuscus, *Leisl.*; en vooral

163. Totanus glottis, *Bechst.*; in Augustus en September eenige voorwerpen aan het Wijkermeer geschoten, waarvan één in mijn bezit is.

164. Totanus calidris, *Bechst.*; wordt in Noord-Holland gewoolijk *tuut* genoemd.

168. Numenius phaeopus, *Lath.*; ook in de nabijheid van het Wijkermeer kleinere of grootere vlugten in het voorjaar aangetroffen.

169. Recurvirostra avocetta, *Linn.*; ook in den broeitijd aan het Wijkermeer waargenomen.

174. Ardea minuta, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 584; in Augustus aan de Haarlemmerliede geschoten en in mijn bezit.

183. GALLINULA PORZANA, *Lath.*; in April, te Amsterdam bij de poeliers aangetroffen; in Augustus aan het Wijkermeer geschoten.

185. RALLUS AQUATICUS, *Linn.*; in April, in Noord-Holland geschoten.

212. ANAS CRECCA, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 846; broeit ook in Noord-Holland.

213. ANAS QUERQUEDULA, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 844; in het voorjaar in den zomer in Noord-Holland waargenomen.

218. ANAS TADORNA, *Linn.*, *Temm.* II. bl. 833; meermalen, doch in zeer klein aantal, in het najaar op het Wijkermeer waargenomen.

222. ANAS GLACIALIS, *Linn.*; een mannelijk voorwerp in overgangskleed is den 22sten April 1856 in Noord-Holland geschoten.

227. ANAS NYROCA, *Güldenstädt*; ANAS LEUCOPHTHALMOS, *Temm.* II. bl. 876, slechts éénmaal door mij waargenomen, en wel een mannelijk voorwerp, 24 Maart 1857, in Noord-Holland gevangen, hetwelk thans in mijne verzameling is.

237. LARUS CANUS, *Linn.*; ook in Augustus op het Wijkermeer geschoten.

253. LESTRIS CATARRACTES, *Illig.*, *Temm.* II. bl. 792; in het koude jaargetijde van Zandvoort ontvangen (GROENEWEGEN).

LIJST VAN SPINNEN

IN DE PROVINCIE UTRECHT GEVONDEN EN GEDETERMINEERD

DOOR

G. A. SIX.

ARANEAE.

Epeirides.

Miranda, Koch.

1. **Cucurbitina**, L.	*Koch.* V. 371, 372. — *Walck.* II. p. 76.	Bij Utrecht, Junij.

Epeira, Walck.

2. **Bicornis**, Walck.	*Koch.* XI. 902, 903. — *Walck.* II. p. 124.	Bij Utrecht. v. H.
3. **Diadema**, L.	*Hahn.* II. 110. — *Koch.* XI. 910. — *Walck.* II. p. 29.	Algemeen.
4. **Pyramidata**, Clerck.	*Hahn.* II. 114. — *Koch.* XI. 912. — *Scalaris*, F. *Walck.* II. p. 46.	Tusschen bladeren bij Utr., Aug.
5. **Patagiata**, Clerck.	*Koch.* XI. 916—919. — *Dumetorum*, *Hahn.* II. 117. — *Apoclisa*, *Walck.* II. p. 61.	Onder heidestruiken bij de Bildt, Mei. ♀ de var. 917.
6. **Arundinacea**, L.	*Koch.* XI. 913. — *Hahn.* II. 116. — *Walck.* II. p. 61.	Op planten langs water algemeen.
7. **Umbratica**, Clerck.	*Hahn.* II. 112. — *Koch.* XI. 930. — *Walck.* II. p. 66.	Tegen schuttingen in tuinen bij Utrecht.

Atea, Koch.

8. **Agalena**, Walck.	*Koch.* XI. 936—938. — *Sturmii*, *Hahn.* I. 8. — *Walck.* II. p. 36.	Utrecht, Aug.

Zilla, Koch.

9. **Acalypha**, Walck.	*Koch.* VI. 530, 531. — *Walck.* II. p. 50.	Rijzenburg, Junij.
10. **Reticulata**, L.	*Koch.* VI. 532, 533. — *Walck.* II. p. 82 (*inclinata*).	In tuinen te Drieb. najaar; Utrecht, Aug.

Singa, Koch.

11. **Conica**, Walck.	*Koch.* XI. 943—945. — *Hahn.* II. 130. — *Walck.* II. p. 138.	In een tuin te Driebergen, eind van Nov. ♀; onder heidestruiken bij de Bildt, Mei ♂ zeldz.
12. **Trifasciata**, Koch.	*Koch.* XI. 948. ♀. — *Herii*, *Walck.* II. p. 89?	Zeer veel op heigrond bij de Bildt, Mei; Drieb.
13. **Nigrifrons**, Koch.	*Koch.* XI. 949. — *Herii*, *Hahn.* I. 5? — *Walck.* II. p. 89?	De Bildt, met de vorige; Drieb.

Tetragnatha, Walck.

14. **Extensa**, Hahn.	*Hahn.* II. 129. — *Walck.* II. p. 203.	Algemeen.

Episinus, Walck.

15. **Truncatus**, Walck.	*Koch.* XI. 958, 959. — *Walck.* II. p. 375. pl. 21. f. 1.	Driebergen in 't bosch, Julij, zeldzaam.

TherididES.

Meta, Koch.

16. **Merianae**, Scop.	*Koch.* VIII. 688—690. — *Callophylla*, *Walck.* II. p. 70.	In kelders te Utrecht.
17. **Tigrina**, Wid.	*Koch.* XII. 1051, 1052. — *Walck.* II. p. 273.	v. H.

Ero, Koch.

18. **Saxatilis**, Koch.	*Koch.* IV. 324, 325. — *Walck.* II. p. 328.	Vrij algemeen tusschen gras, bij Utrecht enz.

---

12) Koch zegt het ♂ niet te kennen. Ik heb met het ♀ verscheidene ♂ gevonden met meer of min verdwijnende witte strepen op het achterlijf. Misschien behoort Koch's *S. nitidula* XI. 946, 947 wel hiertoe even als Hahn's *Tubulosa* I. 6.

Ik meen uit vergelijking van een aantal exemplaren te mogen besluiten, dat deze soort het achterlijf eerst zwart heeft met witte strepen en daarna bruin met gele strepen en dus ongemerkt in de volgende soort of liever variëteit overgaat.

19. **Tuberculata**, Deg.	*Koch.* XII. 1034. — Walck. II. p. 330 (*Th. aphane*).	In een tuinkamer bij Utr. ♂ zeldzaam.

Eucharia, Koch.

20. **Bipunctata**, L. 4 *punctata*, F.	*Koch.* XII. 1027. ♀. — *Hahn.* I. 58. ♂. — *Walck.* II. p. 290.	Tegen een schutting bij Utr., Mei ♀; in een huis te Drieb., Aug. ♂.
21. **Atrica**, Koch.	*Koch.* XII. 1030, 1031.	v. H.

Theridium, Walck.

22. **Sisyphus**, Clerck.	*Koch.* VIII. 644. — *Nervosum*, *Hahn.* II. 133; *Walck.* II. p. 301.	In tuinen bij Utr., Julij.
23. **Lunatum**, Clerck.	*Koch.* XII. 1060, 1061. — *Sisyphus*, *Hahn.* II. 132; *Walck.* II. p. 298.	Tegen schuttingen bij Utr., Mei, Julij; ook de var. met geheel zwart achterlijf.
24. **Tepidariorum**,	*Koch.* VIII. 647, 648.	Utrecht in broeikasten. v. H.
25. **Varians**, Hahn.	*Hahn.* I. 71, 72. — *Koch.* XII. 1056—1058. — *Walck.* II. p. 314.	In tuinen bij Utr.; ook de var. met grooten zwarten vlek op het achterlijf.
26. **Vittatum**, Koch.	*Koch.* III. 217, IV. 326. — *Pulchellum*, *Walck.* II. p. 311.	In tuinen te Drieb., Aug.
27. **Redimitum**, L.	*Hahn.* I. 65. — *Koch.* XII. 1053—1055. — *Lineatum*, *Walck.* II. p. 285.	Vrij algemeen, vooral in tuinen op heesters.
28. **Triste**, Hahn.	*Hahn.* I. 67. — *Koch.* VIII. 653—654. — *Walck.* II. p. 291.	Op de heide bij Drieb.
29. **Henricae**, Six. n. sp.	*Thorace pedibusque flavis; abdomine superne rubro, lineis transversis nigris, linea interrupta alba cincto; maculis binis maioribus lateralibus albis; ventre nigro.*	Op heigrond bij de Bildt, Mei. ♂ en ♀.

Linyphia, Walck.

30. **Resupina**, Wider.	*Koch.* XII. 1035—1036. — *Walck.* II. p. 242.	Vrij algemeen.

---

21) Walckenaer geeft als synoniemen van zijne *E. callophylla* II. p. 70 behalve Koch's *Meta merianae* ook nog Koch's *Zygia calophylla*, welke dezelfde is als Koch's *Euch. atrica* en eindelijk Koch's *Zilla calophylla* VI. 538, 539. Dus brengt Walckenaer tot eene zijner soorten, drie soorten van Koch, welke volgens dezen tot drie onderscheiden geslachten behooren. Dit kan tot een voorbeeld dienen hoezeer deze schrijvers onderling verschillen en hoe moeijelijk het is ze eenigzins met elkaar overeen te brengen.

29) Van dit klein doch schoon spinnetje heb ik te vergeefsch eene afbeelding bij Hahn en Koch gezocht en ook bij Walckenaer geene overeenkomende beschrijving gevonden.

31. **Multiguttata**, Wider.	*Koch.* XII. 1037. ♀. — *Walck.* II. p. 252.	Op heigrond bij de Bildt; in tuinen bij Utr., Mei.
32. **Pratensis**, Wider.	*Koch.* XII. 1043. — *Walck.* II. p. 250.	Tusschen heidestruiken te Drieb., Febr.
33. **Frutetorum**, Koch.	*Koch.* XII. 1044—1046.—*Walck.* II. p. 248.	Op de hei bij de Bildt en elders in 't voorjaar, vooral de var. met twee witte vlekjes aan de basis van het zwarte achterlijf.
34. **Montana**, Clerck.	*Koch.* XII. 1038, 1039. — *Walck.* II. p. 233.	In 't dennenbosch te Drieb., Aug.
35. **Circumflexa**, Koch.	*Koch.* XII. 1050. — *Walck.* II. p. 360 (*Arg. Ceciliae*).	Utr. ♂ en ♀ niet zelden.
36. **Bimaculata**, L.	*Hahn.* I. 61 (*Ther. dorsigerum*).	Driebergen, Junij ♀.

Micryphantes, Koch.

37. **Inaequalis**, Koch.	*Koch.* VIII. 671, 672.	Op heigrond, de Bildt, Mei.
38. **Ochropus**, Koch.	*Koch.* IV. 336, 337. — *Walck.* II. p. 366.	Utrecht, Mei ♂.
39. **Monoceros**, Wid.	*Walck.* II. p. 361.	Utr., Mei ♂ niet zelden tusschen gras.
40. **Bituberculatus**, Wid.	*Walck.* II. p. 363.	Utr., Mei ♂.
41. **Dendatus**, Wid.	*Walck.* II. p. 354.	Utr., Mei ♂.
42. **Longipalpus**, Wid.	*Walck.* II. p. 354.	Utr., Mei ♂.
43. **Lichenis**, Wid.	*Walck.* II. p. 356.	Utr. ♂ en ♀ niet zelden.
44. **Phaeopus**, Koch.	*Koch.* XII. 1071, 1072.	Utr., Mei ♂.
45. **Crassipalpus**, Koch.	*Koch.* IV. 330, 331. — *Walck.* II. p. 353.	Op heigrond bij de Bildt ♂.
46. **Erythrocephalus**, Koch.	*Koch.* III. 233; VIII. 667, 668. —*Walck.* II. p. 351 (*Graminicolis*).	Niet zelden op heigrond bij de Bildt, Mei.

Erigone, Sund.

47. **Dentipalpis**, Wid.	*Koch.* VIII. 659, 660.	Utr., Drieb., Mei en Junij tusschen gras.

---

31) Het ♂ is niet bekend. Ik geloof dat het de jonge toestand van *L. resupina* is.

37) Deze soort gelijkt veel naar de afbeelding van Koch's *M. ochropus* IV. 336, maar de verhevenheid op het voorhoofd is hooger bij mijn ♂ exemplaar.

47) *Erig. vagans* Sav. door Walckenaer II. p. 346 als synoniem opgegeven schijnt eene andere soort uit Egypte.

Dictyna, Sund.

48. **Benigna**, Koch.	*Koch.* III. 184, 185. — *Walck.* II. p. 337.	Algemeen op bladeren.
49. **Variabilis**, Koch.	*Koch.* III. 187. — *Walck.* I. p. 631 (*Drass. viridissimus*).	Utrecht. v. H.

Bolyphantes, Koch.

50. **Trilineatus**, Koch.	*Koch.* VIII. 641. — *Hahn.* II. 124. — *Walck.* II. p. 260 (*Lin. reticulata*).	Onder heistruiken bij de Bildt, Mei, ♂, ♀.

Cheiracanthium, Koch.

51. **Nutrix**, Walck.	*Koch.* VI. 434, 435. — *Hahn.* II. 98. — *Walck.* I. p. 601.	Veel in 't bosch te Drieb. op haar nest met jongen, tusschen zamengesponnen grashalmen.
52. **Carnifex**, Fab.	*Koch.* VI. 438, 439. — *Walch.* I. p. 602 (*Cl. erratica*).	Rijzenburg, Junij.

Pachygnatha, Sund.

53. **Listeri**, Sund.	*Koch.* XII. 1064. — *Maxillosum*, *Hahn.* II. 122; *Walck.* II. p. 267.	Utrecht, Maart.
54. **Degeeri**, Sund.	*Koch.* XII. 1065. — *Hahn.* II. 123. — *Walck.* II. p. 269.	Utr., Maart, Aug.; de Bildt, Mei.
55. **Clerckii**, Sund.	*Koch.* XII. 1067. — *Walck.* II. p. 270.	Onder bladeren op den grond bij de Bildt, Mei.

Asagena, Sund.

56. **Serratipes**, Schr.	*Koch.* VI. 502, 503. — *Quadrisignatum, Hahn.* I. 60. — *Walck.* II. p. 333.	Drieb., Junij; niet zelden op heigrond bij de Bildt, Mei.

Agelenides.

Tegenaria, Koch.

57. **Domestica**, Clerck.	*Koch.* VIII. 607, 608. — *Walck.* II. p. 2.	Algemeen in huizen en tegen schuttingen.

Textrix, Sund.

58. **Lycosina**, Herr. Sch.	*Koch.* VIII. 623, 624. — *Walck.* II. p. 15.	Utrecht, Junij in vensters niet zeldzaam.

Philoica, Koch.

59. **Civilis**, Sund.	*Koch.* VIII. 618, 619. — *Walck.* II. p. 7. pl. 16. f. 1.	Leiden. Herklots.

Anyphaena, Sund.

60. **Accentuata**, Walck.	*Walck.* I. p. 594. pl. XI. 8. — *Hahn.* II. 99, ♂.	Op heigrond bij de Bildt, Mei zeldz.

Argyroneta, Walck.

61. **Aquatica**, Hahn.	*Hahn.* II. 118. — *Koch.* VIII. 636. — *Walck.* II. p. 378.	Zeer algemeen in slooten bij Utrecht.

Drassides.

Amaurobius, Koch.

62. **Ferox**, Walck.	*Koch.* VI. 460, 461. — *Walck.* I. p. 606.	Rijzenburg, Febr.
63. **Atrox**, de G.	*Koch.* X. 831. — *Hahn.* I. 87. — *Walck.* I. p. 605.	Niet zelden in huizen te Drieb. en Utr. vooral in 't voorjaar.

Macaria, Koch.

64. **Formosa**, Koch.	*Koch.* VI. 501. — *Walck.* II. p. 483.	Drieb. Julij ♀.

Drassus, Walck.

65. **Sericeus**, Sund.	*Koch.* VI. 457, 458. — *Walck.* I. p. 619.	In een huis te Drieb., Febr.

Clubiona, Latr.

66. **Holosericea**, de G.	*Hahn.* I. 84; *Amarantha* I. 85. — *Walck.* I. p. 590.	In huizen en tuinen.
67. **Incomta**, Koch.	*Koch.* VI. 442.	Leiden, Herklots.

Lycosides.

Zora, Koch.

68. **Spinimana**, Sund.	*Koch.* XIV. 1343. — *Walck.* I. p. 348 (*D. lycaena*).	Drieb. op heigrond niet zelden.

Ocyale, Sav.

69. **Mirabilis**, Clerck.	*Koch.* XIV. 1346. — *Hahn.* II. 120. — *Walck.* I. p. 356.	Drieb., Maart en Sept., niet zeldzaam.

DOLOMEDES, Latr.

70. **Fimbriatus**, Lin.	*Koch.* XIV. 1352, 1353. — *Limbatus Hahn.* I. 11; *Marginatus* I. 12; *Riparius* II. 148; *Plantarius* II. 149. — *Walck.* I. p. 345.	Langs water bij Drieb. niet zeldz. Bij IJselstein op haar nest tusschen grashalmen. Zij liet zich liever vangen dan hare jongen te verlaten.

ARCTOSA, Koch.

71. **Picta**, Hahn.	*Hahn.* I. 79. — *Koch.* XIV. 1362, 1363. — *Allodroma*, *Walck.* I. p. 330.	Drieb. niet zelden op zonnigen heigrond en in tuinen reeds vroeg in 't voorjaar.
72. **Farinosa**, Koch.	*Koch*, XIV. 1360.	Inlandsch. v. H.

TROCHOSA, Koch.

73. **Trabalis**, Clerck.	*Koch.* XIV. 1371—1374. — *Walck.* I. p. 308. (*L. agretyca*).	Drieb., Junij. — Noordwijk. ♂ en ♀. v. Bemmelen.

LYCOSA, Latr. *)

74. **Inquilina**, Clerck.	*Koch.* XIV. 1387, 1388. — *Sabulosa*, *Hahn.* I. 13; *Lugubris* I. 15.	Op heigrond te Drieb., Maart en Sept.
75. **Cuneata**, Clerck.	*Koch.* XIV. 1399, 1400. — *Vorax*, *Hahn.* I. 78. — *Graminicola*, *Walck.* I. p. 312.	Drieb., April; de Bildt, Mei ♀.
76. **Clavipes**, Koch.	*Koch.* XIV. 1403, 1404. — *Armillata*, *Walck.* I. p. 317.	Op heigrond bij de Bildt, Mei ♂.
77. **Nivalis**, Clerck.	*Koch.* XIV. 1409, 1410. — *Meridiana*, *Hahn*, I. 16. — *Pulverulenta*, *Koch* bij *Schaeffer*, *Panz. Fortz.* 131. t. 14, 15.	Op heigrond bij de Bildt, Mei.
78. **Piratica**, Clerck.	*Koch.* XV. 1413, 1414. — *Hahn.* I. 80. — *Walck.* I. p. 339.	Zeer algemeen op waterplanten.

---

*) Het is vooral bij de soorten van het geslacht *Lycosa* dikwijls bijna onmogelijk de korte en onvolledige beschrijvingen van WALCKENAER met de uitvoerige beschrijvingen en naauwkeurige afbeeldingen van KOCH overeen te brengen. Onze heigronden leveren verscheidene soorten van dit geslacht op, maar zij zijn zeer moeijelijk van elkander te onderscheiden.

74) De buik van deze soort is bruin; WALCKENAER haalt dus I. p. 305 ten onregte de afbeelding van KOCK's *L. inquilina* bij zijne zwartbuikige *L. tarentulina* aan.

77) Mijn exemplaar schijnt een ♀ maar het achterlijf is geteekend als bij het ♂. fig. 1409 van KOCH. WALCKENAER haalt deze kenbare soort, welke dezelfde is als KOCH's *Pulverulenta* ten onregte bij zijne *L. vorax* aan.

79. **Paludicola**, Clerck.	*Koch*. XV. 1421, 1422. — *Saccata*, *Hahn*. I. 81. — *Walck*. I. p. 333.	Gemeen langs slooten bij Utr.
80. **Pullata**, Clerck.	*Koch*. XV. 1431—33. — *Hahn*. II. 105 (*Lyc. paludosa*). — *Walck*. I. p. 319 *Lyc. solers*).	Drieb. in het bosch langs water, met groenachtigen eijerzak.
81. **Saccata**, L.	*Koch*. XV, 1451, 52. — *Walck*. I. p. 326.	Op drooge, zonnige plaatsen in tuinen en op akkers, met blaauwachtigen eijerzak.
82. **Silvicultrix**, Koch.	*Koch*. III. 182, 183.	Niet zelden in 't dennenbosch bij de Bildt, Mei ♂ en ♀.
83. **Alacris**, Koch.	*Koch*. XV. 1443, 44. — *Lugubris*, *Walck*. I. p. 329.	Ik vond met de vorige soort een ♀ met kortere poten, hetwelk dus beter met Koch's 1444 overeenkomt.
84. **Monticola**, Clerck.	*Koch*. XV. 1445—1449. — *Walck*. I. p. 328.	Veel op zonnigen heigrond langs het dennenbosch bij de Bildt, Mei, ♂ en ♀.

Thomisides.

Thomisus, Walck.

85. **Calycinus**, L.	*Koch*. II. 283, 284. — *Citreus*, *Hahn*. I. 32. ♀; *Dauci* I. 27. ♂; *Pratensis* I. 33. ♂. — *Walck*. I. p. 526.	Op bloemen in tuinen te Drieb., Julij, ♂ en ♀.

Xysticus, Koch.

86. **Lanio**, Koch.	*Koch*. XII. 1009—1012.	Drieb., Julij vooral ♀ var. f. 1012.
87. **Viaticus**, Hahn.	*Koch*. XII. 1003. — *Hahn*. I. 29. — *Cristatus*, *Walck*. I. p. 521.	Op heigrond bij de Bildt, Mei, niet zeldzaam.
88. **Audax**, Koch.	*Koch*. XII. 1005—1008. — *Lateralis*, *Hahn*. I. 31. — *Cristatus*, *Walck*. I. p. 521.	Drieb., Julij vooral var. f. 1008.

---

79) Ik vond met dezelve eene donkere variëteit met Hahn's *L. saccata* overeenmende en ook veel gelijkende op de afbeelding van *L. fumigata* Koch 1425—1426. Ik geloof dus als Koch dat deze twee soorten vereenigd zouden kunnen worden.

82) Walckenaer haalt deze afbeelding bij zijne *L. vorax* aan maar ten onregte zoo als Koch XIV. p. 177 ook gelooft.

Ik heb mijn ♂ exemplaren liever tot deze soort dan tot de daarop veel gelijkende *L. alacris* Koch XV. 1443 gebragt, omdat derzelver achterlijf van boven geheel met witte haren bedekt is, mijne ♀ exemplaren hebben ook zulke lange achterpoten als Koch's fig. 183.

89. **Bifasciatus**, Koch.	*Koch.* IV. 286—288.	Op heigrond bij de Bildt, Mei, ♂.
90. **Praticola**, Koch.	*Koch.* IV. 300, 301.	In een tuin bij Utrecht.

ARTAMUS, Koch.

91. **Jejunus**, Panz.	*Koch.* XII. 1015, 1016.— *Walck.* I. p. 551. pl. XIV. 1.	Inlandsch. v. H.

THANATUS, Koch.

92. **Formicinus**, Clerck.	*Rhomboicus*, *Hahn.* I. 83. — *Rhombiferus*, *Walck.* I. p. 559.	Op de heide onder bladeren.

PHILODROMUS, Latr.

93. **Aureolus**, Clerck.	*Hahn.* II. 144. — *Walck.* I. p. 556.	In een tuin te Rijzenburg.
94. **Limbatus**, Sund.	*Koch.* XII. 1017, 1018. — *Argentatus*, *Walck.* I. p. 558.	In een tnin te Utrecht.

SPARASSUS, Walck.

95. **Virescens**, Koch.	*Koch.* XII. 1019. — *Hahn.* I. 89. (*Micrommata smaragdina*). — *Walck.* I. p. 582.	Driebergen, Julij ♀ zeldz.

ATTIDES.

HELIOPHANUS, Koch.

96. **Cupreus**, Walck.	*Koch.* XIV. 1313—1315.—*Hahn.* II. 128. — *Walck.* I. p. 410.	Veel op heigrond bij de Bildt. Mei, ♂ en ♀; Drieb., Aug.
97. **Dubius**, Koch.	*Koch.* XIV. 1317, 1318.	Drieb., Junij ♂; bij de Bildt, Aug., ♀.

CALLIETHERA, Koch.

98. **Scenica**, Clerck.	*Koch.* XIII. 1106—1107.—*Walck.* I. p. 406.	Algemeen op zonnige plaatsen, tegen boomstammen, schuttingen, enz.
99. **Histrionica**. Koch.	*Koch.* XIII. 1110, 1111. — *Walck.* I. p. 407. (*Att. psyllus*).	Utrecht, Mei, tegen schutten.

MARPISSA, Koch.

100. **Brevipes**, Hahn.	*Koch.* XIII. 1126. — *Hahn.* I. 56. — *Annulipes*, *Walck.* I. p. 417.	Onder bladeren in 't dennenbosch bij de Bildt, Maart.

---

90) Ik moet nog nader onderzoeken of deze soort, welke men op bloemen vindt niet KOCH's *X. horticola* is.

101. **Muscosa**, Koch.	*Koch.* XIII, 1129—1130; *Rumpfii* I. 42. — *Walck.* I. p. 461. (*Att. tardigradus*).	In tuinen op bloemen te Drieb. en Utr.

Euophrys, Koch.

102. **Falcata**, Koch.	*Koch.* XIV. 1290—1295. — *Blancardii*, *Hahn.* I. 40. ♂; *Abietis* I. 46. ♀; *Agilis* I. 54. ♀. — *Coronatus*, *Walck.* I. p. 413.	Langs 't dennenbosch bij de Bildt, Mei, ♂; Drieb.

Ino, Koch.

103. **Pubescens**, Koch.	*Koch.* XIV. 1278, 1279. — *Hahn.* I. 51. — *Walck.* I. p. 406.	Drieb. en Utr. in huizen, niet zeldz., Julij.
104. **Aprica**, Koch.	*Koch.* XIV. 1274. — *Niger*, *Walck.* I. p. 412?	Op heigrond, bij de Bildt, niet zeldz.

Pales, Koch.

105. **Crucigera**, Koch.	*Koch.* XIII. 1270, 1271. — *Crux*, *Hahn.* I. 52. — *Walck.* I. p. 406.	Veel op de heide bij Drieb. bij de Bildt, Apr. — Julij.

Dia, Koch.

106. **Quinquepartita**, Koch.	*Koch.* XIV. 1296, 1297. — *Hahn.* II. 126. — *Walck.* I. p. 403.	Op de heide te Drieb., Junij.

Maturna, Koch.

107. **Littoralis**, Hahn.	*Hahn.* I. 53. — *Virgulatus*, *Walck.* I. p. 414.	Driebergen.

Parthenie, Koch.

108. **Fasciata**, Hahn.	*Hahn.* I. 41. — *Walck.* I. p. 404.	Op de heide bij de Bildt.

Attus, Walck.

109. **Frontalis**, Koch.	*Koch.* XIV. 1304, 1305. — *Walck.* I. p. 415.	Drieb., Julij, bij de Bildt, Mei, ♂ en ♀.

Ballus, Koch.

110. **Heterophthalmus**, Koch.	*Koch.* XIV. 1308. — *Chalybeius*, *Walck.* I. p. 412.	Drieb., Julij.

Dysderides.

Dysdera, Walck.

111. **Erythrina**, Koch.	*Koch.* V. 389. — *Walck.* I. p. 261.	In huizen te Utr. v. H.

Segestria, Walck.

112. **Senoculata**, L.	*Hahn.* I. 2. — *Koch.* V. 388. — *Walck.* I. p. 2.	Algemeen onder dennenbast, zelfs des winters.

Scytodes, Walck.

113. **Thoracica**, Walck.	*Walck.* I. p. 270. pl. XI. 3. — *Guér. Iconogr. d. R. A. Arach.* pl. I. 3.	In huizen te Utrecht. v. H.

---

111) Ik vond een zeer jong exemplaar van deze soort bij hetwelk de stelling der oogen opmerkelijk afweek van die bij volwassene voorwerpen van dit geslacht.

113) Deze zeer schoone soort welke Koch niet kende (zijne afbeelding 398 is denkelijk een variëteit uit Griekenland) schijnt in Duitschland niet voor te komen. Volgens Walckenaer wordt zij in het Zuiden van Frankrijk in de vrije natuur en te Parijs in huizen aangetroffen. Walckenaer zegt, IV. p. 384, dat Lucas het ♀ en haar cocon te Algiers heeft gevonden, maar niet het ♂. De Hr. van Hasselt was gelukkiger daar hij niet alleen het ♂ vond maar ook de paring waarnam en de cocon verkreeg.

Voor het bestemmen der soorten dezer lijst heb ik het groote werk van Hahn en Koch *die Arachniden* Nurnb. 1831—1849. gebruikt. Het bestaat uit 16 deelen met 563 platen, waarop 1550 spinnen zijn afgebeeld.

Het werk van Walckenaer *Aptères* Paris 1837—1847 4 deelen, heb ik steeds daarmede vergeleken.

In de collectie inlandsche spinnen van den Hr. van Hasselt hebben wij een zevental soorten gedetermineerd, welke ik zelf nog niet heb gevonden. Dezelve zijn in deze lijst opgenomen en met de letters v. H. aangeduid. Ik houde mij aanbevolen voor het toezenden van spinnen op liquor vooral uit anderen streken van ons land.

G. A. Six.

PARASITICA

IN NEDERLAND WAARGENOMEN

DOOR

R. T. MAITLAND.

PARASITICA.

Pediculina.

Pediculus, Linn.

Phthirius, Leach.

1. Inguinalis, *Redi*. *Walck.* III. 299. n. 4. — *Denny*, p. 9. pl. 26. f. 3.
In de schaamstreken, de oksels, den baard en de wenkbraauwen van onreine menschen.

Haematopinus, Leach.

2. Piliferus, *Burm.* *Walck.* III. 304. n. 16. — *Denny*, p. 28. n. 5. pl. 25. f. 4.
Op een patrijshondje, te 's Gravenhage.
3. Asini, *Denny*. *Walck.* III. 305. n. 22. — *Denny*, p. 32. n. 9. pl. 25. f. 1.
Op een ezel, te 's Gravenhage.
4. Eurysternus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 304. n. 17. — *Denny*, p. 29. n. 6. pl. 25. f. 5.
Op de runderen, in Gelderland en Zeeland.
5. Suis, *Linn.* *Walck.* III. 306. n. 24. — *Denny*, p. 34. n. 10. pl. 25. f. 2.
Op de varkens, in Gelderland.
6. Lyriocephalus, *Burm.* *Walck.* III. 303. n. 14. — *Denny*, p. 27. n. 4. pl. 24. f. 4.
Op een haas in de omstreken van den Haag.

7. Ventricosus, *Denny.* *Walck.* III. 305. n. 18. — *Denny*, p. 30. n. 7. pl. 25. f. 6.
Op tamme konijnen, te 's Gravenhage en te Utrecht.

8. Spinulosus, *Burm.* *Walck.* III. 305. n. 11. — *Denny*, p. 26. n. 2. pl. 24. f. 5.
Op een kelderrat, te Leiden.

9. Serratus, *Burm.* *Walck.* III. 302. n. 8. — *Denny*, p. 36. n. 2.
Op de huismuis.

Pediculus, Leach.

10. Capitis, *Nitzsch.* *Wálck.* III. 297. n. 1. — *Denny*, p. 13. n. 1. pl. 26. f. 2.
Op het hoofd bij menschen, vooral bij kinderen.

11. Vestimenti, *Nitzsch.* *Walck.* III. 298. n. 2. — *Denny*, p. 16. n. 2; pl. 26. f. 1.
Op het lijf en tusschen de kleederen van onreine lieden.

12. Tabescentium, *Burm.* *Walck.* III. 298. n. 3. — *Denny*, p. 18. n. 3.
Meermalen heb ik personen gesproken, die de luisziekte hadden bijgewoond, doch zelf ben ik nooit in de gelegenheid geweest het ongedierte onder het microscoop te beschouwen. Door onze Nederlandsche geneeskundige publicisten heb ik geen oorspronkelijk geval van ware *Phthiriasis* vermeld gevonden, behalve bij Forestus, *Observ. et Curat. medicin.*, Lib. VIII. *Obs.* 14. 16; Lib. XI. *Obs.* 46.

Mallophaga.

Philopterus, Nitzsch.

Ornithobius, Denny.

13. Cygnorum, *Walck.* III. 359. n. 173. — *Denny*, p. 183. pl. 23. f. 1.
Op tamme zwanen in de Kon. Zool. tuin te Amsterdam.

Goniocotes, Burm.

14. Compar, *Nitzsch.* *Walck.* III. 358. n. 167. — *Denny*, p. 152. pl. 13. f. 2.
Op wilde en tamme duiven, te 's Gravenhage, Nijmegen en Amsterdam.

15. Hologaster, *Nitzsch.* *Walck.* III. 358. n. 168. — *Denny*, p. 153. pl. 13. f. 4.

Op hoenders, te 's Gravenhage en Amsterdam doch niet zoo gemeen als *Menopon pallidum* onder n°. 62 vermeld.

Goniodes, Nitzsch.

16. Falcicornis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 356. n. 157. — *Denny*, p. 155. pl. 12. f. 1, 3.

Op paauwen, te 's Gravenhage en Amsterdam.

17. Tetraonis, *Denny.* *Walck.* III. 357. n. 165. — *Denny*, p. 161. pl. 13. f. 3.

Op het berkhoen, *Lyonn.*, *Ouvr. posth.* p. 36. pl. 4. f. 7.

18. Stylifer, *Nitzsch.* *Walck.* III. 357. n. 161. — *Denny*, p. 156. pl. 12. f. 2.

Op kalkoenen, te Amsterdam.

Lipeurus, Nitzsch.

19. Quadripustulatus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 353. n. 143. — *Denny*, p. 167. pl. 16.

Op de vleugels van een zeearend (*Aq. albicilla*) in den Kon. Zool. tuin te Amsterdam.

20. Variabilis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 352. n. 139. — *Denny*, p. 164. pl. 15. f. 6.

Op hoenders, te 's Gravenhage en Amsterdam.

21. Polytrapezius, *Nitzsch.* *Walck.* III. 352. n. 138. — *Denny*, p. 165. pl. 15. f. 5.

Op kalkoenen in de diergaarde te Amsterdam.

22. Baculus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 355. n. 150. — *Denny*, p. 172. pl. 14. f. 3.

Op de tordelduif, *Lyonn.* l. c. p. 41. pl. V. f. 10; gemeen op de tamme duiven.

23. Ebraeus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 354. n. 148. — *Denny*, p. 179. pl. 13. f. 5.

Op een kraanvogel in de diergaarde te Amsterdam.

24. Versicolor, *Nitzsch.* *Walck.* III. 351. n. 131. — *Denny*, p. 171. pl. 15. f. 7.

Op een tammen ooijevaar, te 's Gravenhage.

25. Leucopygus, *Burm.* *Walck.* III. 351. n. 132. — *Denny*, p. 174. pl. 14. f. 4.

Op een reiger, te Amsterdam.

26. Jejunus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 352. n. 137. — *Denny*, p. 177. pl. 15. f. 4.

Te 's Gravenhage op tamme en wilde ganzen.

27. Temporalis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 352. n. 136. — *Denny*, p. 175. pl. 14. f. 7.
Op eene duikergans, te Leiden.
28. Squalidus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 351. pl. 49. f. 9. — *Denny*, p. 176. pl. 14. f. 5.
Op wilde eenden, te Leiden en 's Gravenhage.

Nirmus, Nitzsch.

29. Discocephalus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 342. n. 67. — *Denny*. p. 113. pl. 9. f. 10.
Op een vischarend in den Kon. Zool. tuin te Amsterdam.
30. Fuscus, *Denny*, p. 118. pl. 9. f. 8.
Op den kuikendief (*Milvus regalis*) volgens Lyonnet, l. c. p. 36. pl. IV. f. 8.
31. Rufus, *Denny*, p. 119. pl. 11. f. 11.
Op den sperwer door Lyonn., l. c. p. 38. pl. V. f. 4; en door mij op denzelfden vogel in de diergaarde te Amsterdam gezien.
32. Cameratus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 343. n. 68. — *Denny*, p. 112. pl. 9. f. 9.
Op het berkhoen volgens Lyonnet, l. c. p. 35. pl. IV. f. 6.
33. Junceus, *Scop.* *Walck.* III. 348. n. 115. — *Denny*, p. 143. pl. 9. f. 5.
Op een kievit, te 's Gravenhage.
34. Stellatus, *Burm.* *Walck.* III. 346. n. 93. — *Denny*, p. 127. pl. 7. f. 5.
Op de zeezwaluw volgens Lyonnet, l. c. p. 40. pl. V. f. 9; op zeemeeuwen, te 's Gravenhage.

Docophorus, Nitzsch.

35. Platyrhynchus, *Nitzsch.* *Walck* III. 332. n. 5. — *Denny*, p. 94. n. 39.
Op een kerkuil, te Ter Veere.
36. Cursor, *Burm.* *Walck.* III. 339. n. 55. — *Denny*, p. 101. pl. 2. f. 1.
Op een kortoorigen uil, te Leiden.
37. Ocellatus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 331. n. 1. — *Denny*, p. 65. pl. 3. f. 10.
Op de bonte kraai, Lyonnet, l. c. p. 38. pl. V. f. 3; onder den naam van *Liotheum (Menopon) mesoleucum*, *Nitzsch*, medegedeeld door N. Meursinge, *Verh. over de Bonte Kraai*, bl. 63. pl. I; op zwarte en bonte kraaijen, te 's Gravenhage en Nijmegen door mij aangetroffen.
38. Atratus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 331. n. 2. — *Denny*, p. 63. pl. 4. f. 8.
Te Leiden op den roek.

39. Guttatus, *Burm.* *Walck.* III. 334. n. 19. — *Denny*, p. 67. pl. 3. f. 8.
Op de kaauw, te Ter Veere.

40. Fulvus, *Burm.* *Walck.* III. 334. n. 16. — *Denny*, p. 73. pl. 2. f. 9.
Op den meerkol gevonden door Lyonnet, l. c. p. 39. pl. V. f. 6—8; en door mij op denzelfden vogel, te 's Gravenhage.

41. Latifrons, *Nitzsch.* *Walck.* III. 333. n. 11. — *Denny*, p. 97. pl. 1. f. 4.
Op een koekoek, te Amsterdam.

42. Superciliosus, *Burm.* *Walck.* III. 335. n. 21. — *Denny*, p. 69. pl. 3. f. 9.
Op een grooten groenen specht, te Nijmegen.

43. Leontodon, *Nitzsch.* *Walck.* III. 332. n. 4. — *Denny*, p. 74. pl. 5. f. 3.
Op spreeuwen, te 's Gravenhage en Amsterdam.

44. Communis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 332. n. 3. — *Denny*, p. 70. pl. 5. f. 10.
Op musschen en vinken, te 's Gravenhage en Amsterdam.

45. Pari, *Denny.* *Walck.* III. 337. n. 41. — *Denny*, p. 87. pl. 6. f. 6.
Op een pimpelmeesje, te 's Gravenhage.

46. Humeralis, *Denny.* *Walck.* III. 337. n. 42. — *Denny*, p. 88. pl. 5. f. 7.
Op den wulp, te Ter Veere.

47. Ostralegi, *Denny.* *Walck.* III. 335. n. 24. — *Denny*, p. 74. pl. 5. f. 4.
Op den scholekster, te Scheveningen.

48. Icterodes, *Nitzsch.* *Walck.* III. 333. n. 8. — *Denny*, p. 102. pl. 5. f. 11.
Op wilde eenden, te 's Gravenhage.

49. Lari, *Denny.* *Walck.* III. 337. n. 43. — *Denny*, p. 89. n. 33.
Op zee-meeuwen, te Scheveningen.

Trichodectes, Nitzsch.

50. Latus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 312. n. 4. — *Denny*, p. 188. pl. 17. f. 1.
Op honden, te 's Gravenhage en Amsterdam.

51. Equi, *Denny.* *Walck.* III. 314. n. 12. — *Denny*, p. 191. pl. 17. f. 7.
Op paarden, te 's Gravenhage.

52. Scalaris, *Nitzsch.* *Walck.* III. 314. n. 13. — *Denny*, p. 191. pl. 17. f. 9.
Op rundvee, te Nijmegen.

53. Sphaerocephalus, *Nitzsch.* *Walck.* III. 313. n. 9. — *Denny*. p. 193. pl. 17. f. 4.
Op de schapen, te 's Gravenhage en Ede.

54. Longicornis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 313. n. 14. — *Denny*, p. 192. pl. 17. f. 8.
Op een in Gelderland geschoten reebok, te 's Gravenhage.

LIOTHEUM, Nitzsch.

Colpocephalum, Nitzsch.

55. FLAVESCENS, *Nitzsch.* *Walck.* III. 319. n. 2. — *Denny*, p. 206. pl. 18. f. 2.
Op een arend volgens LYONNET, l. c. p. 30. pl. IV. f. 1; tweemalen te Amsterdam in de diergaarde op den zeearend aangetroffen.
56. GONOPHOEUM, *Burm.* *Walck.* III. 320. n. 5. — *Denny*, p. 229. n. 6.
Op de raaf, LYONNET, l. c. 42. pl. VI. f. 13.
57. SUBAEQUALE, *Nitzsch.* *Walck.* III. 319. n. 3. — *Denny*, p. 313. pl. 18. f. 5.
Op de roek, LYONNET, l. c. p. 34. pl. IV. f. 5; op de bonte kraai, N. MEURSINGE, l. c. bl. 63. pl. II onder den naam van *Philopterus* (*Nirmus*) *uncinosus;* op de kaauw door mij te Ter Veere gevonden.
58. UPUPAE, *Lyonnet*, p. 37. pl. V. f. 1, 2.
Op den hop door LYONNET.
59. EURYSTERNUM, *Burm.* *Walck.* III. 321. n. 11. — *Denny*, p. 213. pl. 18. f. 6.
Te 's Gravenhage en Nijmegen op den ekster.
60. OCHRACEUM, *Nitzsch.* *Walck.* III. 320. n. 4. — *Denny*, p. 211. pl. 18. f. 3.
Op een scholekster, te Scheveningen.
61. IMPORTUNUM, *Nitzsch.* *Walck.* III. 320. n. 7. — *Denny*, p. 214. pl. 18. f. 1.
Op een reiger, LYONNET, l. c. p. 33. pl. IV. f. 4.

Menopon, Nitzsch.

62. PALLIDUM, *Nitzsch.* *Walck.* III. 322. n. 20. — *Denny*, p. 217. pl. 21. f. 5.
Gemeen op onze huishoenders.
63. STRAMINEUM, *Nitzsch.* *Walck.* III. 325. n. 35. — *Pnz.* LI. 20.
Op een kalkoen, te Amsterdam.

Trinotum, Nitzsch.

64. MESOLEUCUM, *Nitzsch.* *Walck.* III. 325. n. 37. — *Denny*, p. 223. pl. 20. f. 2.
Op een roek, te Leiden.
65. PERDICIS, *Denny.* *Walck.* III. 327. n. 49. — *Denny*, p. 225. pl. 21. f. 9.
Op patrijzen, te 's Gravenhage.

66. Conspurcatum, *Nitzsch.* *Walck.* III. 324. n. 31. — *Denny*, p. 232. pl. 22. f. 1.
Op tamme ganzen, te 's Gravenhage en Amsterdam.

67. Luridum, *Nitzsch.* *Walck.* III. 324. n. 32. — *Denny*, p. 234. pl. 22. f. 2.
Op wintertalingjes en op de duikergans, te 's Gravenhage.

Laemobothrium, Nitzsch.

68. Giganteum, *Nitzsch.* *Walck.* III. 328. n. 53. — *Denny*, p. 240. n. 2.
Op *Aquila gallica* in de diergaarde te Amsterdam, in Julij 1856 en in Mei 1857 op een slechtvalk.

69. Hasticeps, *Nitzsch.* *Walck.* III. 328. n. 53. — *Denny*, p. 240. n. 3.
Op denzelfden slechtvalk als boven.

Physostomum, Nitzsch.

70. Sulphureum, *Nitzsch.* *Walck.* III. 329. n. 58. — *Denny*, p. 244. n. 6.
Op een wielewaal, te 's Gravenhage.

Gyropus, Nitzsch.

71. Gracilis, *Nitzsch.* *Walck.* III. 316. n. 1. — *Denny*, p. 246. pl. 24. f. 2.
Op het meerzwijntje of zoogenaamd marmotje, te 's Gravenhage.

NEDERLANDSCHE INSEKTEN

UIT DE

ORDE DER SIPHONAPTERA

DOOR

R. T. MAITLAND.

Pulicidae.

Pulex, Linn.

1. Irritans, *Linn.* *Walck.* III. 365. n. 1.
   Op den mensch.
2. Canis, *Bouché.* *Walck.* III. 372. n. 6.
   Op honden (Scholten?); te 's Gravenhage en Amsterdam.
3. Felis, *Bouché.* *Walck.* III. 371. n. 5. pl. 48. f. 8.
   Op katten (Scholten); te 's Gravenhage, Leiden en Amsterdam.
4. Leporis, *Curtis.* *Walck.* III. 374. n. 16.
   Op een haas, te 's Gravenhage.
5. Fasciatus, *Latr.* *Walck.* III. 374. n. 13.
   Op ratten (Scholten); te 's Gravenhage.
6. Sciurorum, *Bouché.* *Walck.* III. 373. n. 12.
   Op een eekhoren te Utrecht, door Schübart medegedeeld op de VIIIste Verg. d. *Ned. Ent. Vereeniging;* door mij op dezelfde diersoort te Amsterdam gevonden.
7. Talpae, *Bouché.* *Walck.* III. 373. n. 10.
   Op een mol, te 's Gravenhage.
8. Elongatus, *Curtis.* *Walck.* III. 372. n. 7.
   Op de vledermuis, *Vespertilio murinus*, te 's Gravenhage.

9. Gallinae, *Bouché.* *Walck.* III. 375. n. 23.
Op hoenders (Scholten?); te 's Gravenhage en Amsterdam.
10. Columbae, *Walck.* *Walck.* III. 375. n. 22. pl. 48. f. 7.
Op duiven, te Leiden.
11. Sturni, *Curtis.* *Walck.* III. 375. n. 21.
Op spreeuwen (Scholten?); te 's Gravenhage.
12. Hirundinis, *Curtis.* *Walck.* III. 374. n. 19. pl. 48. f. 9.
In het nest van een boerenzwaluw, te Voorschoten.

Eertijds waren de vlooijen der dieren geacht tot dezelfde soort te behooren als die van den mensch, tot dat Dugès en Bouché in 1832 en 1835 verschillende soorten van dezelve beschreven; ook had onze landgenoot Daniel Scholten van Amsterdam reeds twintig jaren vroeger het verschil tusschen menschen- en dieren-vloo door middel van microscopische praeparaten aangetoond; zie Algem. Konst- en Letterbode voor 1815, II. bl. 356.

DIERKUNDIGE VERSCHEIDENHEDEN.

V. Beschrijving van Turdus sibiricus.

Daar deze soort nog zoo weinig bekend en vooral in ons Vaderland zoo zelden waargenomen is, acht ik het niet ongepast hier de beschrijving te geven van het individu door ons gevangen en in dit deel der Bouwstoffen bl. 210. n. 66*a* vermeld, in de hoop dat onze verzamelaars hunne aandacht zullen vestigen op de verschijning van deze vogelsoort, die waarschijnlijk op den trek meermalen de Nederlanden bezoekt.

Geheele lengte	0m,215.
Lengte der vleugels	0m,117.
Voetwortel	0m,027.

Vleugels in rust, laten 0m,042 van den staart, onbedekt.

Bek regt, zamengedrukt, met scherpen bovenrand, aan het einde flaauw benedenwaarts gebogen; zwart gekleurd, alleen de wortel der onderkaak geel. Voorhoofd rosachtig-bruin. Kop vaal-zwart. Een gele streep loopt van den wortel der bovenkaak, boven het oog en de oor-

streek; deze laatste bruin-zwart met fijne, gele langstreepjes bezet. Keel vuil wit met zwarte vlekjes, omlijst door twee zwarte langstreepen gevolgd door eene gele band, die langs de opening van den bek doorloopt en aan de zijde van den nek verdwijnt.

Borst donker leikleurig, met bruin-zwarte vlekken gemengd. Buik zuiver wit. Langs de zijden is de pen van iedere veer wit, de baarden licht blaauwgrijs, eindigend in een donkere drupvormige vlek. Bekleedsel onder den staart blaauw-zwart, met vele witte, hartvormige vlekken, die naast elkander geplaatst met 3, 2 en 1 naar de punt van den staart eindigen.

Nek, rug en verder de geheele bovenzijde, zoo ook het bekleedsel boven den staart, helder leikleurig, met donkere schaduw.

Slagpennen der vleugels zwart met lichte randen gezoomd; vleugeldekveeren loodkleurig.

Staart zwart, alleen de twee midden-staartpennen leikleurig, met donkere dwarsstreepjes. 1ste staartpen, aan het einde met een witte vlek, die zich naar de binnenzijde van den baard aanmerkelijk vergroot; deze witte vlek is veel kleiner op de 2de en 3de staartpen, slechts even zigtbaar op de 4de en 5de en ontbreekt bij de twee middenpennen geheel.

De 1ste staartpen het kortst, de overigen allen van gelijke lengte.

Pooten geel bruin. Oogcirkel bruin.

G. M. d. Gr.

STELSELMATIGE INHOUDSOPGAVE

van Deel I en II.

VOGELS (AVES).

WEEKDIEREN (MOLLUSCA).

SCHAALDIEREN (CRUSTACEA).

SPINNEN (ARACHNOIDEA).

SCHILDVLEUGELIGE INSEKTEN (COLEOPTERA).

VLIESVLEUGELIGE INSEKTEN (HYMENOPTERA).

NETVLEUGELIGE INSEKTEN (NEUROPTERA).

HALFSCHILDVLEUGELIGE INSEKTEN (HEMIPTERA).

SCHUBVLEUGELIGE INSEKTEN (LEPIDOPTERA).

TWEEVLEUGELIGE INSEKTEN (DIPTERA).

LUIZEN (PARASITICA).

ZUIGINSEKTEN, (SIPHONAPTERA).

DUIZENDPOOTEN (MYRIAPODA).

VERBETERINGEN

IN HET EERSTE DEEL.

Bl.	69	n.	52	voor	*Nozeman*	*en*	*Sepp*	V. p. 44	lees	V. p. 411
—	76	—	90	—	»	»	»	II. p. 218	—	II. p. 117
—	77	—	96	—	»	»	»	II. p. 199	—	III. p. 199
—	80	—	116	—	»	»	»	I. p. 77	—	I. p. 79
—	81	—	120	—	»	»	»	IV. p. 321	—	III. p. 221
—	86	—	147	—	»	»	»	III. p. 285	—	III. p. 287
—	88	—	162	—	»	»	»	III. p. 267, 268	—	III. p. 257, 267
—	97	—	214	—	»	»	»	II. p. 111	—	III. p. 211
—	98	—	224	—	»	»	»	III. p. 272	—	III. p. 277
—	102	—	248	—	»	»	»	II. p. 13	—	II. p. 131
—	103	—	253	—	»	»	»	V. p. 429	—	V. p. 449

IN HET TWEEDE DEEL.

Bl.	1	reg.	7 v. b.	staat	*Schubvleugelige*	lees	*Schildvleugelige*
—	5	n°.	21 en 23	—	Bezuidenhoudsche	—	Bezuidenhoutsche
—	14	—	208	—	Herrmanni	—	Hermanni
—	20	—	316	—	Falvipes	—	Flavipes
—	—	—	321	—	*Cyll.*	—	*Gyll.*
—	39	reg.	5 v. o.	—	RAGONYCHA	—	RHAGONYCHA
—	41	n°.	717	—	Tesselatum	—	Tessellatum
—	46	reg.	4 v. o.	—	SCHOENH.	—	Schoenh.
—	47	—	3 v. o.	—	SCHÜPP.	—	Schüpp.
—	66	n°.	1172	—	*Nacerdis*	—	*Nacerdes*
—	85	—	136	—	als n. 138	—	als n. 133
—	93	—	421	—	Robd.	—	Rob-D.
—	—	reg.	6 v. o.	—	WALCHEREN	—	WALCHREN

Bl. 96	n. 454	staat	Robd.	lees Rob-D.
— 97	— 464	—	Hofmg.	— Hoffmg.
— 119	— 5	—	Aattorens	— Aä-torens
— 121	— 29	—	Bruine	— Graauwe
— —	— 30	—	Graauwe	— Bruine
— 125	— 100	—	HOLDHUIS	— OLDHUIS
— 126	— 132	—	CIRENEA	— CINEREA
— 139	reg. 5 v. b.	—	gezoutte	— gezouten
— 142	— 6 v. o.	—	*Bombijx*	— *Bombyx*
— 147	n. 33	valle weg:	Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.)	
— —	— 34	. . . .		voeg bij: Groningen: algemeen (d. Gav., v. B.)
— 151	— 79	staat	DE GAVEREN	lees DE GAVERE
— 152	— 84			
— 153	— 109			
— 250	— 376	—	Ocellatus	— Ocellatae